

JERZY EDIGEY

VALIZA CU MILIOANE

CUPRINS

Această carte este eCAR	7
De ce pot descărca legal această carte de pe internet?	8
Capitolul I. Banca este închisă	12
Capitolul II. Misterul din pădurea Bielany	26
Capitolul III. Unde oare se află valiza?	38
Capitolul IV. Noaptea în atelierul auto	51
Capitolul V. Îndoielile locotenentului Falečki	66
Capitolul VI. Cotitură neașteptată în anchetă	77
Capitolul VII. Al doilea iese din joc	98
Capitolul VIII. Declarațiile milionarei ratate	115
Capitolul IX. Cel de-al cincilea membru ai bandei?	132
Capitolul X. „Trebuie să-l găsim pe tipul ăsta”	144
Capitolul XI. Bleumarin sau maro?	159
Capitolul XII. Urme noi?	170
Capitolul XIII. Iar radioul cînta tot mai tare...	186
Capitolul XIV. Un alt pistol	199
Capitolul XV. Doar o clipă de atenție	210
Capitolul XVI. Valiza cu comori	219
Capitolul XVII. Ultima împușcătură	233

VALIZA CU MILIOANE

COLECȚIA ENIGMA 1982 (NUMĂRUL 75)

JERZY EDIGEY

editare și digitizare de
CAT GRAUR

...

EDIȚIE ECAR 2024

ACEASTĂ CARTE ESTE ECAR

O copie de lectură anticipată, cunoscută și sub denumirile de copie de revizuire avansată, ediție anticipată pentru cititor sau copie electronică avansată (ARC sau ARE), este o versiune gratuită a unei cărți noi sau a unei noi ediții, oferită de editor librarilor, bibliotecarilor, jurnaliștilor și altor profesioniști din domeniu înainte de distribuirea către public. Textul acestei ediții poate suferi modificări față de varianta finală, deoarece editorii iau în considerare comentariile cititorilor sau corectarea eventualelor erori identificate în manuscris. În plus, dacă un cititor influent sau un jurnalist oferă o opinie despre copie, aceasta poate fi inclusă în versiunea finală a cărții.

PENTRU RAPORTAREA EVENTUALELOR GREȘELI SAU întrebări, ne puteți contacta la adresa de email furnizată.

Clubul cărții digitale
dr.akoep@gmail.com

DE CE POT DESCĂRCA LEGAL ACEASTĂ CARTE DE PE INTERNET?

Concluzia: Avînd în vedere toate acestea înseamnă că este legal să realizez o copie a operei protejate pentru uzul meu sau al familiei și prietenilor apropiați și /sau „să dau o copie a unei opere protejate prin dreptul de autor unui membru al familiei sau unui prieten” îndeplinind condițiile legii. La fel de legal pot descărca de pe internet o copie digitală a unei cărți pe care o am în formă fizică, pe hîrtie deoarece „cînd deții o copie autorizată a unei opere (dar nu a unui program pentru calculator) și faci o nouă copie a operei pentru uz personal sau al „cercului familiei”, chiar dacă acea copie este realizată prin descărcarea ei de pe Internet” ești în drepturile tale și nu încalci legea dreptului de autor.

PE LARG:

Poziția oficială a **Oficiului Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală, EUIPO**, exprimată prin **Observatorul european privind încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală**.

. . .

ÎNTREBĂRI FRECVENTE PRIVIND DREPTURILE DE AUTOR (cu aplicare la cărțile digitale, digitizate)

ÎNTREBĂRILE AU FOST COMPILATE DE REPREZENTANȚII intereselor consumatorilor. Experții naționali în domeniul drepturilor de autor din cele 27 de state membre ale UE au oferit răspunsuri conform propriei jurisdicții. Observatorul European coordonează aceste activități în cadrul grupurilor de lucru.

.....

7. Am voie să dau o copie a unei opere protejate prin dreptul de autor unui membru al familiei sau unui prieten?

LEGEA DREPTULUI DE AUTOR PERMITE UTILIZATORILOR autorizați ai unei opere să realizeze o copie a acesteia pentru uzul lor sau al familiei și prietenilor apropiați, dar numai dacă sînt îndeplinite anumite condiții: opera copiată trebuie să fi fost făcută publică, copia privată nu trebuie să afecteze utilizarea normală a operei copiate și reproducerea nu trebuie să prejudicieze titularul dreptului.

8. Am voie să descarc o operă protejată prin dreptul de autor de pe Internet și contează ce tehnologie este utilizată sau dacă descarc doar părți ale operei?

ESTE FOARTE POSIBIL CA DESCĂRCAREA UNEI OPERE protejate prin dreptul de autor de pe Internet, indiferent de tehnologia folosită, să încalce drepturile de autor asupra

operei respective. Concluzia este aceeași și dacă doar părți ale operei ar fi descărcate (mai puțin în cazul în care părțile descărcate nu ar reprezenta ceva protejat prin dreptul de autor). Pentru a nu încălca drepturile de autor ar trebui ori să ai autorizarea titularului de drepturi pentru a face descărcarea, ori să fie aplicabilă una dintre limitările dreptului de autor (de exemplu în situația în care descărcarea ar putea fi calificată drept copie privată). Această situație ar fi aplicabilă atunci când deții o copie autorizată a unei opere (dar nu a unui program pentru calculator) și faci o nouă copie a operei pentru uz personal sau al „cercului familiei”, chiar dacă acea copie este realizată prin descărcarea ei de pe Internet. Pentru a nu încălca drepturile de autor trebuie însă să te asiguri că atunci când descarci nu permiți, în același timp, și încărcarea operei de către alții.

[HTTPS://TINYURL.COM/CCDROCOPY](https://tinyurl.com/ccdrocopy)

Traducere de Anda Maria Mareș.

Editura Univers, București – 1982

Din 1969, Editura Univers a început să publice o colecție de literatură polițistă sub numele „Enigma”, cuprinzând atât autori români, cât și străini. Colecția nu a avut numerotare, iar primul roman publicat a fost „Bruta” de Guy des Cars. Primele cărți au apărut sub sigla Editura pentru Literatură Universală, transformată mai apoi în Editura Univers.

CAPITOLUL I. BANCA ESTE ÎNCHISĂ

Ploua întruna. Era, mai curînd, lapoviță decît ploaie. O lapoviță de care nu te apără nici umbrela, nici paltonul. Vremea asta ingrată ținea de două zile. Parcă n-ar fi fost începutul lui septembrie, ci sfîrșitul lui noiembrie. Oamenii care se grăbeau la lucru sau la gară, căci majoritatea locuitorilor din Łowiez lucrau în capitală, își concentrau întreaga atenție cum să ocolească mai bine băltoacele mari de pe trotuare și de pe partea carosabilă a străzii.

Nimeni nu acorda vreo atenție bărbatului îmbrăcat într-un pardesiu bleumarin și o șapcă de aceeași culoare, care căra o tolă maro, ponosită, aliniată cu o curea pe umăr. Era un lucrător oarecare de la centrala telefonică sau electrică, care își făcea controlul în raionul său sau mergea să repare vreo defecțiune pe linie.

Bărbatul în pardesiu bleumarin se uită la ceas. Acele „Rakietei” sale se aflau în clipa aceea: cel mare la nouă, cel mic puțin mai jos. Opt fără un sfert! Apoi se îndreptă spre transformatorul electric din apropiere, îl deschise cu o cheie scoasă din tolă și începu să meșterească ceva în interior.

A durat foarte puțin. Cel mult un minut. După aceea închise cu grijă ușa de oțel a transformatorului și se îndreptă

spre fișetul cu legături telefonice. Avea o cheie și pentru acesta. Aici, cu mișcări rezezi dar sigure și hotărâte, scoase câteva fișe. După care închise cu grijă la loc ușa metalică.

La urmă, fără să se grăbească, coti pe una din străduțele laterale care porneau din mica piață a orașelului. Aici, nu departe de colț, lângă un zid înalt, cu o poartă mare pentru mașini și cu o porțiță obișnuită, staționa un „Fiat” de culoare deschisă. Bărbatul în pardesiu bleumarin mai scotoci o dată în tolba sa, lângă poartă. Scoase o a treia cheie și o introduse în broasca porțiței. Zăvorul alunecă cu un zgomot surd și ușa se întredeschise câțiva centimetri.

De data aceasta nu mai luă din tolba, ci din buzunarul hainei, un inel cu cheile mașinii. Privi în jur cu atenție. Nu-l vedea nimeni, așa că deschise cu cheia ușa autoturismului și se strecură în interior. Își scoase de pe el pardesiul ud și șapca. Rămase într-un costum elegant de culoare închisă. Purta o cămașă albă cu cravată asortată, care să nu bată la ochi. Batista albă din buzunarul de sus al hainei venea bine la costum.

Motorul porni imediat. Șoferul însă nu puse mașina în mișcare. O ținea pregătită de plecare. Pardesiul bleumarin, tolba de piele și șapca le vîrî sub scaun, să nu se vadă. Aștepta.

În timp ce acesta întrerupsese curentul electric din partea pieții în care se afla, pe scările care duceau spre Banca Cooperației sătești urcau trei bărbați în treniuri de culoare deschisă. Toți purtau mustați la modă pe-atunci. Bărbiile și obrajii le erau acoperiți cu peri deși. Fiecare din cei trei avea pe cap fie o șapcă gen ciclist, fie o pălărie cu bor larg.

Banca cooperației sătești din Łowiez era amplasată într-o clădire nu prea mare, cu două etaje, în piața orașului. Pe una din părțile laterale ale clădirii se aflau poarta și scările care duceau la etajele locuite de diverși locatari. Tot parterul era însă ocupat de sala mare de operațiuni, în care lucrau

majoritatea funcționarilor. Tot aici se afla cabinetul directorului, biroul contabilității, cât și încăperile lipsite de ferestre denumite pompos „tezaurul”. De fapt erau trei case mari de fier, lipite de perete. Tezaurul era despărțit de sala de operațiuni prin uși masive de stejar căptușite cu tablă din oțel și cu un grilaj nu mai puțin solid, închis la rîndul lui cu un lacăt mare.

Banca cooperației sătești din Łowiez era o instituție foarte importantă mai ales pentru agricultorii care locuiau în regiune. Aici primeau credite pentru investiții. Tot aici își ridicau drepturile cuvenite pentru furnizările de cereale și contractările de animale. Luna septembrie era pentru agricultori cea mai bună pentru predarea cerealelor. La stația de cale ferată din Łowiez și din celelalte localități din împrejurimi, feroviarii atașau în fiecare zi la trenurile de marfă cîteva vagoane cu porci și vite. Crescătorul de animale se prezenta după aceea cu chitanța la bancă pentru a-și încasa banii cuveniți.

Pentru a veni în întîmpinarea clienților, banca își începea activitatea la ora șapte dimineața, iar la opt fix portarul descuia intrarea principală a băncii. Casele își începeau la această oră plata. Dar cu treizeci de minute înainte pe trotuar se și forma coada. Astăzi nu era însă nimeni. Pe o astfel de vreme nici țipenie de om nu se grăbea să vină atît de dimineață la bancă.

Cînd bărboșii ajunseră în fața ușii, portarul le spuse prin ferestruică:

— Banca este încă închisă. Deschidem la ora opt. Peste un sfert de oră.

— Noi am venit la, directorul Drzewiecki. La această oră ne-a fixat întîlnirea. Sîntem din Varșovia, de la Centrala agro-alimentară. Spunînd acestea, unul din cei trei arătă prin geam o legitimație îmbrăcată într-o învelitoare maro.

Dacă musafirii ar fi invocat vreun motiv banal al vizitei lor la bancă înainte de deschidere, cu siguranță că portarul nu le-ar fi dat drumul. Sau, în cel mai rău caz, s-ar fi dus la directorul Stanislaw Drzewiecki și l-ar fi întrebat ce să facă. Dar chiar și la Łowiez, cu toate că se află atât de aproape de capitală, cuvintele „sîntem din Varșovia” și mai mult chiar „de la Centrală” își exercitară influența lor magică. Fără să stea pe gînduri, portarul răsuci cheia în broască și cei trei bărbați pătrunseră în interior, într-o mică anticameră, care îndeplinea atât rolul de cameră de gardă cît și de garderobă.

Din clipa aceea, evenimentele se desfășurară fulgerător.

Paznicul, care se afla în camera de gardă, răsfoia un ziar pe care și-l cumpăraseră venind la serviciu. Brusc, atît el cît și portarul văzură în mîinile celor intrați pistoale.

— Stați liniștiți! Nu vă mișcați, că trag!

În vocea celui care rosti aceste cuvinte se simțea hotărîrea de a-și îndeplini amenințarea fără să stea pe gînduri.

Între timp, cel de-al doilea agresor luă carabina paznicului care se afla lîngă scaun, iar cel de-al treilea atîrnă pe ușă inscripția:

**AZI BANCA SE VA DESCHIDE LA ORA NOUĂ.
VĂ RUGĂM SĂ NE SCUZAȚI!**

CHEIA SE AFLA ÎN UȘĂ. AGRESORII N-AU AVUT AȘADAR NICIO dificultate cu încuierea ei. Deocamdată, din exterior, nu-i amenința nimeni, Ținîndu-și pistoalele în mîini, porunciră celor doi reținuți:

— Luați-o spre sală. Fără gălăgie!

Paznicului și portarului nu le rămase altceva de făcut decît să se supună ordinului.

Apariția acestui grup în sala operativă n-a trezit, la început, nicio neliniște. Funcționarii se aflau la ghișeele și birourile lor, pregătindu-se pentru activitatea cotidiană bancară. Casierul împreună cu directorul și unul din funcționari se aflau tocmai în tezaur. Stăteau lângă o casă de fier deschisă și scoteau din ea bani, după care îi puneau într-o valiză, pe care apoi, conform obiceiului, o duceau în boxa casierului.

Unul dintre agresori se opri în ușă. Al doilea trecu în goană, sau mai bine zis alergă prin sală, oprindu-se în ușa tezaurului. Al treilea bărbos își alege locul în mijlocul sălii. Ridică pistolul și trase de două ori în tavan.

— Toți în picioare! Mîinile sus!

Se produse o mică panică. Una din funcționare începu să țipe. Agresorul își îndreaptă țeava armei spre ea.

— Liniște, că trag! spuse apăsător.

Femeia tăcu.

În timpul acesta, unul din funcționarii băncii, cel care se afla lângă boxa casei și în atribuția căruia intra primirea și controlarea cecurilor și a altor ordine de plată, nu-și pierdu sîngele rece. Apăsă cu piciorul pe butonul de alarmă aflat sub birou. Dar vuietul sirenei nu se auzi. Nici la circa de miliție cea mai apropiată nu se aprinse becul roșu de alarmă. Nici zăvoarele electrice, care ar fi trebuit în momentul acela să blocheze toate ieșirile din clădire nu se puseră în mișcare. În această parte a orașului curentul electric fusese întrerupt.

Funcționarii băncii se sculară de pe locurile lor și-și ridicară mîinile în sus. Oamenii din tezaur înlemniră de spaimă văzînd în fața lor țeava pistolului.

— Toată lumea în camera directorului! comandă agresorul aflat în mijlocul sălii. Repede și fără goange.

— Și voi, completă bărbosul aflat în pragul tezaurului. Mișcați-vă!

Camera directorului Drzewiecki era foarte mare. În afara biroului se aflau acolo o masă lungă acoperită cu postav verde și un număr suficient de scaune. Aici se desfășurau de obicei ședințele băncii și tot aici erau primite persoanele care voiau să vorbească cu conducerea unității, fără martori. Acum, în încăperea cu două ferestre ce dădeau spre curtea interioară era mare înghesuială. În prag se afla unul din bandiți.

— Stați jos! le ordonă. Pe scaune sau pe podea.

Și acest ordin a fost îndeplinit întocmai, fără nicio obiecție.

Ceilalți doi bărbați intrară în tezaur. Aruncară din valiza aflată pe podea pachetele cu bancnote de douăzeci și cincizeci de zloți și săculețele cu mărunțiș. În schimb băgară în ea, mai întâi, bancnotele de o mie de zloți, în pachete de câte o sută de bucăți, aflate pe raftul superior al casei de fier. Apoi le scoaseră din casă pe cele de cinci sute, și la urmă bancnote de o sută. Când au terminat operațiunea, unul din bandiți a închis valiza cea veche și a legat-o cu o curea scoasă din buzunar.

— Al dracului, grea mai e, zise, încercînd să ridice prada.

— Ce te miri așa? rîse cel de-al doilea bărbos. În valijoara asta sînt peste patru milioane de zloți, una peste alta.

— Gata, s-o ștergem!

— Încet, încet. Du-te mai întâi la ușă și vezi dacă e cineva. Iau eu valiza.

Amîndoi ieșiră din tezaur. Unul se îndreptă spre ușă, celălalt, împreună cu prada, se apropie de banditul care-i păzea pe oamenii înghesuți în cabinetul directorului.

— Ia te uită, spuse rîzînd, cît de cumînți stau. Noi sîntem gata, adăugă, adresîndu-se colegului.

— Drumul e liber, raportă cel de-al treilea de lîngă ușă.

— Stați aici liniștiți o jumătate de oră. Dacă în timpul ăsta cineva va da alarma, arunc o grenadă pe fereastră. Spunînd

aceste cuvinte, le arată un obiect negru, oval, pentru ca niciunul din cei de față să nu aibă vreun dubiu în ceea ce privește amenințarea. Să fi fost oare o grenadă adevărată? Nimeni nu s-a uitat cu atenție la el.

Ușa cabinetului directorului a fost încuiată cu cheia. Oamenii aflați înăuntru auziră pași grăbiți trecînd prin sala de operațiuni iar ușa dinspre stradă deschizîndu-se și închizîndu-se. Cei care se aflau mai aproape de fereastră se ridicară în grabă și se apropiară de gratii pentru a da alarma. Au trebuit însă urgent să se întoarcă la locurile lor. În curte, chiar lîngă una din ferestre se afla același bărbos care îi păzise.

— Liniște, zbieră. Ce v-am spus?

Terorizați cu grenada, se dădură în lături de la geam și înlemniră pe podea.

Trecură cîteva minute lungi cît o veșnicie. Directorul Drzewiecki, care stătea la birou, privi înspre fereastră. Silueta agresorului dispăruse așa că ridică încet receptorul din furcă. Dar tonul nu venea. Lovirea furcii nu ajută la nimic. Telefonul era mut.

— Au tăiat, probabil, firele, șopti unul din funcționarii tineri ai băncii, aflat pe podea, chiar lîngă birou. Să mă uit. Poate c-au plecat?

Cercetă un moment cu privirea curtea, dar nu mai zări pe nimeni.

— Canaliile au dispărut, spuse și deschise fereastra.

Toți se ridicară de la locurile lor. Unul dintre ei, mai naiv, apăsă pe clanța ușii. Fără să aibă, bineînțeles, urmarea așteptată. Altcineva, nerăbdător să scape din captivitate, se aruncă asupra ușii cu toată puterea, dar scîndurile groase din stejar, căptușite în plus cu un strat de izolație fonică, nici nu se clintiră.

— Nu facem nimic, spuse casierul. Trebuie să strigăm după ajutor pe fereastră.

Speranțe de a primi vreun ajutor erau însă slabe. Locatarii de la etajele superioare părăsiseră imobilul, plecând la serviciu, la școală sau după cumpărături. O bună bucată de vreme, strigătele n-au alarmat pe nimeni. În cele din urmă, în curte apără un client al băncii. Acesta citise anunțul de la ușa privind deschiderea cu întârziere a băncii. Tocmai trecea pe lângă poartă când auzi strigătele de ajutor.

— Ce s-a întâmplat? întrebă uimit, văzând atâtea capete la cele două ferestre.

— Banca a fost jefuită, explică directorul Drzewiecki. Sîntem încuiați. Vă rog, anunțați miliția.

— Jefuită? se miră clientul. Dar unde sînt bandiții?

— Au fugit. Ne-au închis pe toți într-o cameră. Chemați repede miliția.

— Zău, așa e? făcu agricultorul, întrebîndu-se dacă nu cumva își bat joc de el.

— Domnule Marchlewski, zise casierul care îl cunoștea pe client, du-te repede la miliție. Fiecare minut e prețios.

După ce i-au închis pe toți funcționarii în cabinetul directorului Drzewiecki, cei trei bandiți părăsiră în liniște banca împreună cu prada prețioasă. Încuiaseră cu grijă ușa de la intrare în urma lor, merseră cîțiva metri pe trotuar, apoi dădură colțul și intrară în curtea vechii clădiri. Unul din bărboși zădărnici cu succes, după părerea lui darea alarmei pretimpurii de către cei închiși. Mai rămase cîteva clipe sub fereastră, așteptînd ca tovarășii lui să treacă prin curte cu valiza prețioasă și prin portița din zid să ajungă la străduța lăturalnică, care dădea în piața orașului. Aici îi aștepta „Fiatul” de culoare deschisă, la cîțiva metri de poartă. Aruncară valiza în portbagaj. Doi bărboși, ocupară locurile din spate, lăsînd portiera din față deschisă. Ultimul bandit se alătură grupului, așezîndu-se lângă șofer. Mașina o porni din loc.

— Le-am băgat spaima în oase, că cel puțin zece minute de acum încolo niciunul nu mai scoate nasul afară, rîse acesta.

Șoferul nu spuse nimic. Se învîrti cîtva timp pe străzile orașului, după care îndreptă mașina în direcția gării, pe drumul cel mai scurt. Într-un anumit loc opri mașina.

— Coboriți! ordonă.

Cei trei bărbați se dădură jos ascultători și cu pas rapid se îndreptară spre gară, unde se amestecară printre călătorii de pe peroane. „Fiatul” de culoare deschisă plecă mai departe, pînă la bariera de cale ferată. Bariera era deschisă și astfel mașina porni în viteză pe șoseaua ce ducea spre capitală.

Alarmată, miliția sosi în cîteva minute. Milițienii însă nu putură pătrunde în interior. Au adus un specialist care să descuie ușa de la intrare, iar apoi să potrivească un șperaclu cu care să-i elibereze pe funcționarii băncii închiși în camera dinspre curte. În cele din urmă, palizi, și emoționați, funcționarii își părăsiră închisoarea temporară.

Locotenentul Mikolaj Stolarezyk conducea acțiunea miliției. La mai puțin de o oră veni din Varșovia, de la Comandamentul voievodal al miliției, o echipă numeroasă de anchetă, condusă de maiorul Witold Potapowicz.

Locotenentul, dîndu-și seama că Varșovia va prelua întreaga anchetă, nu a făcut niciun interogatoriu, rezumîndu-se doar la păstrarea tuturor urmelor și la stabilirea stării de fapt. Unul din milițieni ceru o scară și stînd în vîrfurile acestora, scoase cele două gloanțe trase de bandit, care se înfipseseră în tavan.

După sosirea maiorului Potapowicz începu interogarea martorilor. Primii au fost portarul și paznicul. După aceea au fost invitați directorul, casierul și funcționarul care se afla în tezaur. Restul funcționarilor băncii relatează apoi pe rînd ofițerului de miliție cum s-a desfășurat jaful și ce au observat caracteristic. Echipa de specialiști în dactiloscopie a adunat toate amprente digitale. Instalatorii chemați au descoperit

imediat cauza nefuncționării telefonului și a lipsei de curent electric.

Ancheta la fața locului, la bancă, s-a prelungit pînă seara târziu. În piața din fața Băncii cooperației satești se adunau în permanență grupuri de gură-cască. Vestea despre jaful temerar se răspîndise într-o clipită prin tot orașul. Doi milițieni în uniformă încercau în zadar să-i împrăștie pe curioși. Unii plecau pentru ca să se reîntoarcă imediat, alții se țineau la oarecare distanță de clădirea băncii, însă nu aveau de gînd nici ei să părăsească punctul de observație.

În cele din urmă, după ora opt seara, ușa de la intrare se deschise și funcționarii băncii părăsiră grămadă clădirea în care le-a fost dat în ziua aceea să treacă prin atîtea emoții. În interior rămăseseră doar milițienii, directorul Drzewiecki și paznicul din schimbul de noapte.

— Domnule maior, poate lăsați vreun om de-al dumneavoastră la noapte? propuse directorul.

— De ce? zîmbi ofițerul de miliție. Nu avem de ce să ne temem, a doua oară nu mai vin. Știu doar că nu mai aveți bani.

— Mîine putem deschide?

— Ce-am avut de făcut la fața locului, am făcut, răspunse maiorul. Aici ne-am terminat treaba. În ceea ce privește deschiderea băncii, hotărîți singuri sau să hotărască forurile superioare. După părerea mea, banca trebuie să fie redeschisă cît mai repede.

— Bineînțeles, aprobă și locotenentul Stolarezyk. Clienții dumneavoastră au prea mult de lucru pe cîmp pentru a veni în mod inutil să-și ridice banii.

— Am să întreb la Varșovia, hotărî Drzewiecki.

— Să ieșim, conchise maiorul.

Ofițerii de miliție își luară rămas-bun de la director și o porniră spre Comandamentul raional al miliției. Aici, maiorul

Potapowicz, locotenentul Stolarezyk comandantul raional, colonelul Lesniewski, ținură prima ședință. Chipurile ofițerilor de miliție nu arătau prea încântate. Rezultatele anchetei preliminare erau mai mult decît modeste.

Locotenentul Stolarezyk raportă șefului său cum s-a desfășurat atacul:

— Bandiții s-au orientat perfect în topografia clădirii și în activitatea băncii. Au acționat fără nicio greșală. Întreaga operațiune a durat cu puțin peste zece minute. Au fugit prin curtea ce da spre străduța lăaturalnică, unde-i aștepta o mașină, un „Fiat” de culoare deschisă. Din păcate, toată ziua a plouat, trecători au fost puțini și, de altfel, atît ei cît și locatarii din casele vecine nu s-au interesat de mașină și de șoferul ei. Instalația de alarmă a băncii era în cea mai perfectă ordine. Nu a funcționat deoarece bandiții au întrerupt curentul electric în acest cartier din Łowiez. Același lucru este valabil și pentru telefoane. Totul a fost făcut cu mare precizie. Una din vînzătoarele de la magazinul alimentar își amintește că a zărit un tip în pardesiu de culoare închisă și cu șapcă meșterind ceva la transformator. Atunci s-a stins lumina în camera din spatele magazinului.

— Rolul portarului, care a deschis ușa bandiților, și al paznicului care s-a lăsat dezarmat, nu v-au dat de bănuț? întrebă colonelul.

— Eu i-aș închide pe amîndoi pentru orice eventualitate, spuse locotenentul.

— Nu cred că trebuie procedat astfel, își exprimă părerea maiorul Potapowicz. Materialul de anchetă de pînă acum nu ne dă nici cea mai mică bază pentru a-i reține pe acești oameni. Bandiții au dat dovadă de multă inventivitate, pentru că au prevăzut faptul că portarul nu le va da drumul înăuntru. S-au asigurat față de această eventualitate. Directorul Drzewiecki a declarat, există de altfel și alți martori, că ieri i

s-a telefonat de la Varșovia, chipurile din partea Centralei agro-alimentare, anunțându-i-se pentru ziua de azi sosirea celor trei lucrători ai Centralei. Așa că dacă portarul nu i-ar fi lăsat de la început să intre și s-ar fi dus să-l întrebe pe director, Drzewiecki ar fi dat cu siguranță dispoziția să li se dea drumul. Deci lucrurile s-ar fi petrecut la fel. Este adevărat că paznicul s-a lăsat luat prin surprindere, dar cred că fiecare din noi în locul lui nu ar fi fost mai vigilent. Paznicul era înarmat cu o carabină, dar această armă lungă este practic inutilizabilă în încăperi închise. Chiar dacă arma nu ar fi fost sprijinită de scaun și s-ar fi aflat în mîna paznicului, efectul ar fi fost același.

— Știi eu? spuse colonelul, gîndindu-se la cuvintele lui Potapowicz.

— Nu susțin în mod categoric că paznicul și portarul n-ar fi avut înainte contacte cu agresorii, dar consider aceasta ca puțin probabil, își apără maiorul punctul de vedere. Dacă vreunul din ei este vinovat, deocamdată l-aș lăsa în pace și nu l-aș reține. Mai bine să-i supunem unei observații atente. Poate că așa ne vor conduce la autorii principali ai jafului.

— Bandiții trebuie să aibă un complice pe terenul băncii, se încapățîină locotenentul. De unde să știe ei atît de bine amplasarea încăperilor? De unde să știe că funcționarii își încep lucrul la ora șapte, iar casele se deschid o oră mai tîrziu? Și, în cele din urmă, cheia de la porțița din curte. Pe acolo au fugit bandiții. Această porțiță este doar mereu încuiată.

Maiorul zîmbi.

— Dragul meu coleg, zise acesta, fac pariu că-ți deschid broasca aia în două minute cu ajutorul unui cui obișnuit îndoit cum trebuie. Iar oamenii care au pregătit o asemenea acțiune, cu siguranță că au avut un șperaclu potrivit. De asemenea, nu e deloc greu să cunoști amplasarea încăperilor băncii. Era suficient să faci o singură vizită în această clădire

pentru a te orienta perfect. În afara sălii de operațiuni și a garderobei, mai există acolo doar cinci încăperi. Obiceiurile care domnesc la bancă nu reprezintă un secret pentru nimeni. Orele de funcționare ale caselor sînt anunțate pe ușa de la intrare. Se știe doar că, dacă deschiderea casei are loc la opt, funcționarii băncii trebuie să vină cu cel puțin o jumătate de oră mai devreme. În ceea ce privește banii, trebuie scoși din tezaur și duși la ghișeele caselor înaintea venirii primilor clienți. Sînt convinși că bandiții au observat cu atenție o bucată de vreme banca și au adunat toate informațiile necesare. Pentru a le obține nu au trebuit să-și caute un complice în interior, deși nu se poate exclude că îl au.

— Întreruperea curentului și a telefoanelor? se încăpățîină locotenentul Stolarezyk.

— Da, recunosc Potapowicz. Aici lucrurile sînt mai complicate. Omul care a făcut treaba asta are, fie o pregătire tehnică corespunzătoare, fie o practică îndelungată. Acest lucru este, de altfel, pînă în prezent, singurul indiciu cu privire la datele personale ale unuia dintre bandiți.

— Mai este „Fiatul” de culoare deschisă, mormăi colonelul.

— Cu siguranță că este furat, replică maiorul. Iar dacă nu-i furat, găsirea mașinii nu va fi deloc ușoară. În Polonia sînt cel puțin cîteva mii de mașini identice. Vom merge și pe urma asta, dar mă îndoiesc că vom avea succes.

— Dar dactiloscopia?

— Vom avea rezultatele chiar în cursul zilei de mîine. Tehnicienii au adunat mult material și au luat, de asemenea, amprente de la toate funcționarilor băncii. Însă martorii care au stat în apropierea agresorilor afirmă că purtau mănuși. Deci, nici aici, spuse maiorul, nu trebuie să ne așteptăm la prea multe.

— Cum stăm cu descrierea agresorilor? întrebă colonelul în continuare.

— Au fost descriși, destul de precis: toți poartă barbă și ochelari de culoare închisă. La unul, barba era roșcată, la ceilalți doi neagră. Pe cap aveau fie șapcă, fie pălărie, înălțimea unuia peste medie. În jur de un metru optzeci sau ceva mai mult. Ceilalți doi: înălțime medie. Atît am reușit să stabilim.

— Mai nimic. Barba este cel mai bun mijloc de mascare a feței. Cu siguranță că pînă acum nu a mai rămas nici urmă din favoriții și bărbile alea. Iar ochelarii au fost aruncați. Deci – conchise șeful Comandamentului raional de miliție – practic nu dispunem în momentul de față de niciun indiciu concret ce ne-ar putea facilita descoperirea făptașilor jafului.

— Din păcate, așa este, confirmă maiorul.

— Va prelua comandamentul voievodal ancheta?

— Presupun că da. Bineînțeles însă cu ajutorul dumneavoastră activ.

— Desigur. Ne vom strădui să efectuăm o anchetă locală cît mai amănunțită. Poate vom descoperi vreo urmă. Sînt însă convins că bandiții au venit din Varșovia.

— Deocamdată ne jucăm de-a baba oarba, răspunse maiorul. Eu mă bizui cel mai mult pe faptul că bandiții vor comite, abia acum, o greșeală.

— Cum se poate face acum o greșeală? întrebă mirat locotenentul. N-au lăsat doar nicio urmă. Banca nu a notat seria și numerele bancnotelor.

— Da, dar au fost jefuiți peste patru milioane de zloți. Nu oricine poate sta liniștit în casă, să lucreze la fabrică sau la birou, cu un salariu de două sau trei mii de zloți pe lună, avînd în dulap o valiză cu o astfel de avere. Bandiții nu-și vor putea stăpîni dorința de a cheltui banii capturați. Și aceasta este șansa noastră cea mai mare.

CAPITOLUL II. MISTERUL DIN PĂDUREA BIELANY

A doua zi nu mai ploua, dar era în continuare frig, iar norii grei de plumb atârnavă chiar deasupra pământului. Nu era o vreme de ieșit la plimbare. Cu toate acestea, în pădurea Bielany, pe o cărare de-a lungul malului înalt al Vistulei, se plimba un bărbat. Era clar că-și dăduse întâlnire cu cineva, pentru că își tot privea ceasul cu nervozitate. Se apropia ora patru după-amiază.

În cele din urmă, dinspre strada Dewajtis apărură silueta unui alt bărbat. Mergea cu atenție, privind tot timpul în jur, ca și cum s-ar fi temut că este urmărit. Se apropie de cel care aștepta. Se salutară.

— Aștept de-aproape o jumătate de oră.

— Ești singur? spuse mirat noul venit.

— Păi, excelențele voastre nu vin niciodată punctual. Ne-am înțeles pentru ora trei și jumătate, remarcă primul bărbat.

— Am întârziat pentru că a trebuit să schimb tramvaiul cu taxiul și apoi să iau un autobuz. Mi s-a părut că mă urmărește cineva.

Bărbatul înalt dădu din umeri.

— Ce, ți-a intrat frica în oase? Cine să te urmărească? Ai înnebunit?!

— Se poate să mă fi înșelat, dar de ce te miri că, după toate cîte au fost, am nervii cam zdruncinați? Dacă ne descoperă? Ferească-mă Dumnezeu, pînă și gîndul mă sperie.

— Nu te teme, nu ne descoperă.

— Ai citit presa de azi?

— Cred și eu că am citit-o. Ce tam-tam au mai făcut. Dar nu-i nimic, cu atîta se aleg, cu scrisul.

— Unul din ziare a scris că „miliția este pe urma bandiților îndrăzneți”, cită cel mai scund.

— Nu fi fraier. Totdeauna scriu așa. Asta-i regula, ca să placă și miliției. Ce-ai vrea să scrie? Că „miliția n-a găsit nicio urmă și nu știe ce să facă mai departe”. Nu-i așa?

— Ai dreptate, înțeleg, dar, cu toate astea, mă tem.

— N-o să ni se clinească niciun fir de păr din cap. Acum trebuie să ne băgăm undeva și să stăm liniștiți un timp, pînă ce se potolesc.

Din spatele copacilor apăru și al treilea bărbat.

— Kazik încă n-a venit? se miră noul venit și le dădu binețe colegilor. Credeam că sînt ultimul pe care-l așteptați.

— Și tu ai venit grozav de punctual! i se reproșă drept răspuns. Așteptîndu-vă aici, riscam să mă îmbolnăvesc de lumbago. De peste o jumătate de oră stau lîngă apă.

— Lasă frățioare, că nu stai degeaba. Ultimul venit era bine dispus. Ați citit presa, nu? Patru milioane o sută șaptezeci și trei de mii de zloți. Cîte un milion în lăbuța fiecăruia. Ne ajunge pentru mașină, un apartament ca lumea și distracții în regulă. Zece minute de spaimă și apoi – tihnă pînă la sfîrșitul vieții. Kazik, trebuie să recunoaștem, a organizat perfect totul.

— Dar ce se întîmplă cu el? De ce n-a venit? întrebă enervat cel mai speriat dintre ei.

— Probabil numără banii și-i face pachete. Cîte un pachet pentru fiecare. Legat elegant cu un șnuruleț, iar în interior

cîte o mie de „etichete”. Mic, portabil, dar cît de scump! Oh, ce pachetel drag. Mă și văd cum îl car acasă.

Undeva în depărtare trosni o creangă. Unul din bărbați tresări. Ceilalți doi, văzînd spaima tovarășului lor, începură să rîdă.

— Oo, Zygmunt, nervos mai ești!

— Ce să fac? Nu pot să mă stăpînesc. Toată noaptea n-am dormit.

— Aa, uite-l și pe Kazik!

Kazik cel mult așteptat se apropie, salutîndu-și prietenii.

— Ei, ce se aude, băieți? Cum va simțiți? Sînteți rași și tunși frumos. Nici urmă de mustați și bărbi. Gigea!

— Treaba asta n-a fost prea înțeleaptă, spuse Zygmunt. Presa a scris de trei bărboși, iar acum prietenii mei se vor mira că așa, dintr-o dată, mi-am ras barba și mustățile. Chiar a doua zi după jefuirea băncii. Poate să li se pară suspect.

Kazik dădu din mîină.

— De aia doar v-am pus să vă luați concediu. Înainte ați avut bărbile mai mici. Nimeni nu se va mira că vă întoarceți fără ele. Nimeni nu va băga în seamă că v-ați ras bărbile.

— Zygmunt face în nădragi de frică, rîse unul dintre cei patru.

— N-are de ce. Totul este în cea mai perfectă ordine. Totul a fost organizat pînă la cel mai mic amănunt. N-am planuit degeaba operațiunea asta timp de doi ani. Am avut în vedere toate variantele posibile. Am măsurat precis cu cronometrul timpul fiecărei acțiuni. Cînd am mers cu mașina spre gară și apoi ați coborît, am știut cu o precizie de minut în cît timp ajungeți în stație și cînd vă reîntoarceți la Varșovia. Am planificat, de asemenea, cu ce viteză să mă întorc în oraș pentru ca să nu mă oprească vreo patrulă întîmplător pe drum și să nu mi se uite în portbagaj.

— Și banii?

— Am pregătit și pentru ei o ascunzătoare. Toată miliția de s-ar da peste cap, poate să caute valiza asta pînă la sfîntul așteaptă. Nici dracu n-o să dea de banii ăștia! Așa de bine i-am ascuns. E știut doar că, dacă vreunul din noi va fi suspectat de participare la treaba asta, atîta timp cît nu vor da peste parale, nu se pot atinge de el.

— Eu m-am hotărît, se amestecă Tadeusz, că dacă vor pune mîna pe mine, o să neg totul. Fără dovezi nu ne pot face nimic. În caz că vom fi prinși, trebuie să negăm totul.

— N-o să pună nimeni mîna pe noi. Nu vă mai gîndiți la asta. Zygmunt, te enervezi de pomană. Banii sînt bine ascunși, planul ne-a reușit mai grozav decît credeam.

— Cel mai bine este, completă Andrzej, să ne ducem viața în mod normal și dacă cineva în prezența noastră va începe să vorbească despre jaf, să luăm și noi parte la discuție și să ne exprimăm părerea că miliția va prinde și va închide întreaga bandă în cel mai scurt timp.

— Or să-l vadă pe dracu pînă ce vor pune mîna pe noi, rîse Kazik. Zygmunt poate să fie liniștit. Nimeni nu-l urmărește. Astea sînt doar halucinații ale nervilor bolnavi. Trebuie să te stăpînești, căci altfel poți face într-adevăr prostii. Calm și încă o dată calm.

— Același lucru i-am spus și eu netotului ăstuia.

— Eu înțeleg, însă nu pot să mă stăpînesc.

— La întîlnire a venit cu tramvaiul și taxiul că i s-a părut că-l urmăresc.

— Vigilența nu strică niciodată, dar și un exces poate să trezească bănuieli. Dar tu, Tadek, spre deosebire de Zygmunt, ești prea sigur de tine.

— Ce poți să-mi imputi?

— V-am spus doar că fiecare din voi trebuie să scape nu numai de mustați și barbă, dar și de haină și șapcă, iar tu defilezi în ele de parcă n-ar fi fost nimic.

— Eu le-am ars ieri, se laudă Zygmunt.

— Haine și șepci din astea sînt în Varșovia cel puțin zece mii.

— Poate și douăzeci – Kazimierz nu era convins – dar a ta are o pată pe mîneacă. Dacă unul din funcționari o fi observat acest mic amănunt, miliția caută deja o astfel de haină. N-aș vrea s-o găsească tocmai pe tine.

— Idiotule, se indignară în cor ceilalți participanți la discuție ai un milion și ți-e milă de o zdreanță de o sută?

— Nu mi-e milă, dar e rece, tot timpul plouă, și cu ce era să vin pe mine? se scuză Tadeusz. Nu am altă haină.

— Atunci cumpără-ți, i-o tăie scurt Kazik. Să nu te mai vad în asta.

— Bine, bine, nu mă mai pisălogi? Iar tu, Andrzej, nu sări așa. Vezi că ești prea scund.

— Nu vă mai certați, îi liniști Zygmunt.

— Ai adus banii? întrebă Tadeusz.

— Cu ce? rîse Kazik. Ce, era să car valiza după mine în pădure? Nu vă fie teamă. Fiecare își va primi partea sa. Însă nu prea devreme.

— Cum așa? se înfurie Andrzej.

— Uite așa. Vă cunosc eu prea bine. Dacă vă dau azi jumătatea voastră de milion, peste două zile miliția a și pus mîna pe voi. Imediat ați începe să aruncați cu banii în dreapta și în stînga. Cîrciumi, mașini, fete. Trebuie să înțelegeți odată că ei nu dispun de niciun fel de urme, de niciun punct de care să se agațe. Doar propriile voastre greșeli vor putea să-i aducă pe urme. Acum trebuie să stăm liniștiți ca șoarecele în gaura lui. Fac pariu că agenții miliției au și început să adulmece prin fiecare restaurant, cine și cu ce bani se distrează. Or să controleze, de asemenea, cine-și va cumpăra în viitorul apropiat mașină sau apartament. Țineți minte jefuirea Băncii naționale din Wolów? De-acolo au luat unsprezece milioane

de zloți. Și au fost prinși numai și numai pentru că nu au știut să stea liniștiți. Soția unuia dintre ei a vrut neapărat un covor sau o scoarță. Asta i-a pierdut.

— Pentru că a plătit cu bancnote ale căror numere au fost notate de bancă.

— Și așa o aveau la ochi în Wolów, pentru că muierea într-o săptămână a făcut cumpărături de peste zece mii de zloți, și asta a sărit imediat în ochi. Siguranța voastră depinde de noi înșine și de felul în care vom fi în stare să stăm liniștiți.

— Kazik are dreptate, aprobă Zygmunt. Trebuie să stăm liniștiți.

— N-am avut nicio intenție să-mi cumpăr mașină, se apără Andrzej.

— Nu mai departe de acum un sfert de oră ai spus, îi reaminti Zygmunt, că-ți cumperi locuință, mașină și că o să te distrezi grozav.

— Dar nu am spus c-o să fac totul imediat, după ce voi primi banii în mână. Înțeleg doar și eu că trebuie să mai așteptăm un pic. Atunci, când ne dai milionul?

— Cum milionul? Ai înnebunit.

— Dar cât?! strigătul acesta fu rostit de fiecare din cei trei.

— Am luat în valiză, eu însumi am numărat, adăugă Zygmunt, cu mult peste patru milioane. De altfel, ziarele de azi au scris că e vorba de patru milioane o sută șaptezeci de mii de zloți.

— Exact, aprobă în liniște Kazimierz.

— Atunci fiecareia dintre noi îi revine câte un milion și încă patruzeci și trei de mii două sute cincizeci de zloți. Zygmunt împărți rapid suma întreagă la patru. Așa îmi face impresia.

— Vi s-a părut numai și v-ați înșelat.

— Ce spui? se irită Andrzej.

— Dar voi ce credeți, că mie mi-a căzut totul din cer?

Kazimierz se străduia să-și păstreze liniștea. Organizarea perfectă a întregii acțiuni a fost rezultatul unor pregătiri minuțioase iar pistoalele pe care vi le-am dat, n-au costat nimic? Iar faptul că ați intrat atît de ușor în bancă și ați știut unde și ce se află, cine mi-a spus? Sfîntul Nicolae? De unde am luat cheia pentru transformator? Cine m-a învățat cum se întrerupe curentul în clădirea băncii? Cine m-a învățat, în general, ce sisteme de alarmă sînt instalate și cum sînt scoase din funcțiune prin întreruperea curentului? Dar telefoanele? „Stația” de distribuire oare am deschis-o cu degetul? Uniforma, șapca și tolba cu scule le-am găsit pe drum sau mi le-o fi împrumutat vreun unchi darnic? Pregătirile au costat. Am promis fiecăruia din cei care m-au ajutat partea lor. Spune și tu, Andrzej a cui a fost toată ideea? Cine a organizat totul de la început pînă la capăt? Chiar și biletele de tren din Varșovia la Łowicz dus și întors le-ați primit în mînă. Voi ați lucrat doar cincisprezece minute. Eu am pregătit acțiunea asta peste un an și jumătate. Iar acum veniți și strigați „dă-ne milioanele”. Nerecunoscătorilor!

— Totdeauna am spus, reaminti Tadeusz, că vom împărți totul în părți egale.

— Nu-i adevărat.

— Tu singur ai spus doar, Zygmunt îl susținu pe Tadeusz.

— N-am spus niciodată asta. Am spus, în schimb, că fiecare va primi atîția bani cîți i se vor cuveni.

— N-o întoarce! se răsti Andrzej.

— Nu întorc nimic. Eu am organizat această acțiune. Eu am riscat cel mai mult.

— N-ai riscat nimic. Ai răsucit și tu acolo un comutator electric și ai scos o fișă telefonică. Noi, cu arma în mînă, ne-am riscat pielea.

— Am pregătit întreaga acțiune în așa fel, încît să nu fie niciun risc.

— Pentru tine. Pentru că ai stat în mașină cu motorul pornit. În caz de ceva, apăsai cu piciorul pe pedală și vlea!

— Terminați cu vorbăria asta prostească. Fiecare din voi va primi de la mine cîte o jumătate de milion de zloți. De azi în trei luni. Nicio zi mai devreme și niciun ban mai mult.

— Asta-i o porcărie! se înfurie Zygmunt.

— Ne dai cîte un milion în cap, spuse Andrzej. Restul acoperă cu suficiență cheltuielile tale imaginare.

— Ce, eu mint? se repezi. Kazimierz.

— Sigur că minți. Și nu numai că minți, dar vrei să ne mai și furi.

— Domnilor, potoliți-vă! Tadeusz încercă să intervină. Spune, Kazik, cîți bani ai cheltuit și cît trebuie să dai fiecăruia. Mie îmi face impresia că îți cam supraapreciezi ajutoarele. Dacă fiecare din ei va primi cîteva zeci de mii de zloți și așa va fi prea mult.

— N-o să vă dau vouă socoteală, se împotrivi Kazimierz. Vreți cîte o jumătate de milion, bine. Nu vreți, iarăși bine.

— Ne dai cîte un milion în cap! Andrzej își pierdu stăpînirea de sine. Că altfel te...

— Nu fi atît de amenințător, că nu mă sperii.

— Ne dai un milion, auzi! Andrzej se aruncă cu violență spre Kazik. Ridică mîna să lovească.

Cel atacat pară lovitura și se dădu un pas înapoi. Se opri chiar pe malul abrupt ce cobora spre Vistula. Plouase neînterupt trei zile, așa că pămîntul era ud și o bucată întreagă se surpă împreună cu omul care stătea deasupra, Kazimierz încercă în ultimul moment să sară în lături, dădu din mîini și cu un țipăt de groază se prăbuși în gol. Corpul făcu în aer o jumătate de voltă și căzu greu pe malul de piatră al fluviului.

— Oo, Doamne! se vaită Zygmunt.

Omul aflat jos nu se mai mișcă.

— E mort! se sperie Tadeusz.

— N-are nimic. Se preface, ca de obicei, își liniște tovarășul Andrzej. Nici nu l-am atins.

Dar omul care zăcea pe malul fluviului nu făcea nicio mișcare.

— Trebuie să-l salvăm, se enervă Zygmunt.

— Rămîneți aici, hotărî Tadeusz. Am să cobor eu. Alergă pe cărarea ce ducea înspre nord. Acolo, cîteva metri mai departe, malul abrupt se preschimba într-un taluz ce era înclinat lin spre apă, pe care puteai coborî fără nicio greutate la mal. Alergă pînă la cel care zăcea și se aplecă deasupra lui. Încercă să-l readucă în simțiri. În zadar.

— Cred totuși că e mort, spuse îndreptîndu-se. S-a lovit de o piatră în moalele capului.

După aceste cuvinte, bărbații care se aflau pe creasta malului coborîră și ei imediat. Din păcate nici încercările lor de a-și trezi colegul nu dădură niciun rezultat.

— E mort, constată Zygmunt.

— Ce ne facem?

— În primul rînd, s-o ștergem. Dacă ne prinde cineva aici, atunci s-a zis cu noi.

Zygmunt se uită nervos de jur-împrejur. Nu zări însă pe nimeni.

— Să fugim! Tadeusz era la fel de înspăimîntat ca și Zygmunt.

— Stați o clipă, îi opri Andrzej. Se aplecă asupra cadavrului și scoase repede din buzunarul mortului tot ce avea înăuntru: portofelul, documentele, portmoneul, o legătură de chei pe un inel de metal, țigările, chibriturile, batista. Apoi ascunse totul în buzunarul pardesiului său de culoare deschisă. După ce termină, le ordonă celorlalți: Acum voi doi o luați prin pădure spre tramvai. Eu mă duc pînă la strada Dewajtis. Ne întîlnim peste o oră la mine acasă.

Niciunul din ei nu protestă. Pe malul Vistulei rămase doar corpul omului, care cu cîteva minute înainte fusese posesorul a patru milioane o sută șaptezeci de mii de zloți.

Murind, acesta luase cu el în mormînt și secretul unde se aflau banii. Cu puțin timp înainte, se lăudase că tezaurul prețios fusese atît de bine ascuns, încît „nici dracu nu-l va găsi”. Să fi fost oare doar o simplă lăudăroșenie a unui șef impertinent de bandă sau adevărul adevărat?

În dimineața zilei următoare, doi pescari zăriră bărbatul care zăcea pe malul apei. Cînd se apropiară, constatară cu spaimă că au în fața lor un cadavru. Alergară pînă la mănăstirea din apropiere, de unde alarmară miliția. Nu după mult timp apăru și mașina acesteia împreună cu întreaga echipă de anchetă, cu medicul și cu mașina salvării. A fost chemat și procurorul.

Au început procedurile obișnuite: fotografierea cadavrului, controlul hainelor celui decedat, anchetarea celor care l-au găsit primii. Căci nimeni nu se îndoia că era vorba de un accident nefericit. Era confirmat de altfel și de bucata mare de pămînt surpată din malul abrupt înalt al Vistulei. Medicul legist efectua primul consult la fața locului.

— E o problemă simplă, declară. Tipul a stat chiar pe malul apei. La un moment dat s-a surpat pămîntul de sub el. Alunecînd, pămîntul i-a imobilizat picioarele și din această cauză corpul a făcut o voltă în aer. S-a lovit cu spatele de bolovanul ăsta rotund. A urmat fracturarea coloanei vertebrale și, probabil, ruperea măduvei spinării. Presupun că la nivelul vertebrelor gîtului. Moarte instantanee. Cauza morții se va stabili abia în urma autopsiei, dar nu cred că m-am înșelat.

— Cînd a avut loc decesul? întrebă procurorul.

— În urmă cu cel puțin douăsprezece ore, poate chiar ceva mai devreme.

— Ciudat că l-au găsit abia acum.

— Ieri a fost rece, înainte de lăsarea serii a început să plouă din nou. Vremea n-a fost deloc favorabilă plimbării. Și chiar dacă cineva a mers pe sus, putea să nu zărească cadavrul care zăcea sub malul abrupt. Sus se vede clar că pământul se surpă, așa că nimeni nu a riscat să meargă chiar pe marginea malului, explică unul din pescari. Cu noi e altă poveste, noi am mers chiar pe marginea Vistulei, așa că era firesc să dăm peste el.

— Cu toate acestea, domnule procuror, cineva l-a descoperit înaintea pescarilor, observă unul dintre membrii echipei de anchetă a miliției. De asta sînt absolut sigur.

— De unde această siguranță?

— Nu am găsit nimic asupra acestui nenorocit. Nici batistă, nici măcar un bilet de tramvai folosit.

— Poate a locuit în apropierea pădurii Bielany?

— Și cînd a ieșit la plimbare și-a golit în mod intenționat buzunarele?

— Da, cam greu de crezut, a fost de acord procurorul.

— De aceea afirm că cineva a descoperit cadavrul înaintea noastră și l-a buzunărit.

— Poate e vorba de o sinucidere? spuse unul din pescari. Am citit că sinucigașii nu o dată se comportă așa pentru a îngreuna identificarea lor.

— E-adevărat, recunosc locotenentul de miliție care conducea întreaga echipă de anchetă. Numai că în cazul de față, sinuciderea este exclusă.

— Bineînțeles, încuviință procurorul.

— Atunci trebuie să presupunem, așa cum a remarcat just Józwiak, că tipul a fost buzunărit. După moarte, desigur.

— Ce mîrșăvie! se scutură unul din pescari.

— Ciudat hoț ăla care a golit complet buzunarele răposatului.

Procurorul căzu pe gânduri.

— Văd, spuse în cele din urmă, că lucrurile se complică. Inițial am crezut că este vorba de un simplu accident nefericit, dar acum nu mai sînt convins de asta.

— Mă tem, interveni agentul Jóźwiak, că o să avem încă multă bătaie de cap cu acest răposat.

— Înainte de toate trebuie să-i stabilim identitatea. De asemenea, trebuie să-l căutăm pe acela sau pe acei care l-au jefuit, hotărî procurorul.

— A doua parte nu va fi deloc simplă. Prin pădurea Bielany mișună destui huligani. Locotenentul cunoștea bine acest cartier, terenul activității sale.

— Ce facem, domnule procuror? întrebă medicul. Putem să-l luăm?

— Bineînțeles. Aici nu mai avem nimic de făcut.

În scurt timp salvarea plecă luînd cu ea cadavrul omului care cu o zi înainte credea că și-a atins țelul și că în anii lungi de viață ce vor urma – și nu se îndoia cîtuși de puțin de aceasta – va avea parte doar de lucruri plăcute.

Echipa de anchetă s-a urcat și ea în mașină, iar procurorul a plecat cu autoturismul de serviciu. Pe malul fluviului a rămas doar o moviliță de nisip de culoare gălbui-maronie, parte din malul abrupt surpat.

CAPITOLUL III. UNDE OARE SE AFLĂ VALIZA?

Fix după o oră de la tragicul accident din pădurea Bielany doi bărbați sunară la ușa unui apartament de pe una din străzile cartierului Mokotów. Gazda, Andrzej Doberski, le deschise imediat. Îi invită pe musafiri înăuntru.

— Faceți-vă comozi, le spuse indicându-le masa din mijlocul camerei. Mi-am trimis soția cu copiii la soacră. Sîntem singuri. Putem vorbi fără să ne temem.

Pe masă se aflau o sticlă de votcă și niște gustări. Gazda turnă în cele trei pahare.

— Ne face bine după atîtea peripeții, spuse, ridicînd paharul.

N-a trebuit să îmbie pe nimeni. Cînd sticla se goli complet, Andrzej Doberski începu:

— Ce s-a întîmplat, s-a întîmplat, așa că nu are niciun rost să mai revenim asupra lucrurilor. Kazik s-a dovedit a fi o pușlama fără pereche. De aceea Dumnezeu l-a pedepsit pe drept. A încercat să-și înșele prietenii. Și-acuma mi se ridică sîngele la cap. Vă spun încă o dată că eu nu l-am atins nici cu un deget.

— Dar ce facem mai departe? întrebă plîngăreț Zygmunt Lipień.

— De-aia ne-am adunat. Trebuie să găsim valiza cu bani.

— El a spus că nici dracu n-o mai găsește.

— A dat și el așa din gură ca să ne sperie și s-o lăsăm mai moale. Ca să-i acceptăm condițiile. Cu siguranță că banii se află în locuința lui sau în pivniță.

— Dar nici nu știu unde stă. Totdeauna îi telefonam la atelier.

— Dar eu știu, pentru că i-am găsit adresa în buletin, le spuse triumfător Andrzej. Am avut fler când i-am golit buzunarele. Are o garsonieră în cartierul Solec. În blocurile de lângă podul Poniatowski.

— Și ce-i cu asta? Zygmunt era pesimist. Doar n-o să mergem acolo ca să dăm peste miliția care o să ne ia ca din oală.

— Ba o să mergem, spuse Andrzej.

— Mulțumesc, fără mine.

— Asta înseamnă că renunți la partea ta?

— Să renunț?!

— În valiză sînt patru milioane o sută șaptezeci de mii. Acum fiecăruia din noi i se cuvine nu un milion, ci cu aproape patru sute de mii mai mult. Unul doar a ieșit din joc. Am rămas moștenitorii lui.

— Și ceilalți complici ai lui, care l-au ajutat la bancă?

— N-aveți de ce vă teme, rîse Andrzej. N-o să vină la noi și nici nu ne vor da în judecată. Or să stea în banca lor. De altfel, nu știu nimic despre noi. L-au cunoscut doar pe Kazik. Dar mă îndoiesc și de asta. E-adevărat că a fost o canalie, dar trebuie să recunoaștem c-a avut cap. Cu siguranță că a aranjat în așa fel încît să nu-i cunoască nici numele și nici adresa. Era mult prea prudent.

— Dar mai întîi trebuie să găsim valiza, se frămînta Tadeusz.

— Asta-i treaba mea, spuse Andrzej care nu-și pierdu

siguranța de sine. Văd că va trebui să preiau comanda micului nostru grup. Mă cunoașteți, sînt om cinstit, așa că nu vă voi trage pe sfoară. Vom căuta banii împreună sau separat. Indiferent care din noi, și în ce împrejurări va găsi valiza, banii-i vom împărți în mod egal toți trei. Dacă vor apărea unele cheltuieli, ne vom consulta mai întîi. De acord?

— De acord! aprobară Zygmunt și Tadeusz.

— Bineînțeles, continuă Andrzej Doberski, sîntem obligați să ne într-ajutorăm și să acționăm după voința și cu asentimentul tuturor.

— Se înțelege de la sine, acceptă Lipień.

— Sînt convins că vom găsi banii. Poate chiar azi.

— Vrei într-adevăr să mergi la el acasă? E un risc al dracului. Miliția poate să ne aștepte deja acolo.

— Nu ne așteaptă, nu ne așteaptă. Și mai termină odată cu frica asta dezgustătoare. De la accident au trecut doar două ore. Ploaia cade din nou, e întuneric. Cine se învîrtește pe o astfel de vreme prin pădurea Bielany sau pe malul Vistulei? În cel mai bun caz vor da de cadavru mîine în zori. Pînă ce vine miliția, procurorul, pînă ce încep cercetările va trece încă multă vreme. Iar ancheta se va împotmoli chiar de la început, deoarece nu vor găsi nimic asupra mortului. L-am percheziționat atent și i-am luat tot ce a avut prin buzunare. N-am lăsat nici cel mai mărunț flecușteț. Așa că într-o astfel de situație va fi greu să-l identifice pe decedat.

— Îl vor identifica cu siguranță.

— Nici eu nu mă îndoiesc de asta. Dar va dura ceva. Iar condiția succesului nostru este cîștigarea cursei cu timpul. Atîta timp cît miliția nu va stabili datele personale ale victimei, avem libertate de acțiune.

— După aceea ne vor veni nouă de hac.

Zygmunt era în continuare pesimist.

— Nu mai cobî! Cînd îl vor identifica pe prietenul nostru,

nimeni n-o să-l acuze doar că a luat parte la jefuirea băncii. Din ancheta la fața locului, unde s-a produs decesul, și din autopsia cadavrului va rezulta, de altfel în conformitate cu adevărul, că a fost vorba de un accident nefericit. Iar din astea se întâmplă la Varșovia în fiecare lună câte unul. Ancheta va merge în direcția asta.

— Dacă vor percheziționa locuința lui Strzelezyk, poate vor găsi unele dovezi ale participării lui la spargerea băncii.

— Nu vor găsi pentru că noi vom fi primii.

— Vrei într-adevăr să mergi acolo?.

— Este absolut necesar. Atît pentru siguranța noastră, cît și pentru găsirea banilor. Vom merge cu toții. Tadek și cu mine vom intra în locuință. Zygmunt va rămîne de pază.

— De acord, spuse Tadeusz Majewski.

— E un pericol extraordinar, spuse Zygmunt încercînd să-și oprească colegii.

— Pentru tine e cel mai mic. Te vei plimba în liniște pe stradă și vei fi atent. Dacă cumva apare miliția, ne dai de știre.

— Cum?

— Asta vom stabili la fața locului, în cartierul Solec. Nici nu știu măcar cum arată casa aia, la ce etaj se află garsoniera lui Kazik și în ce parte dau ferestrele acestei locuințe. Vom găsi însă un mod de-a comunica pentru ca miliția să nu ne ia prin surprindere, deși mă îndoiesc că se va ajunge la o astfel de eventualitate.

— Cu siguranță că nu se va ajunge. Tadek împărțășea convingerea „șefului”.

— Mă tem.

— Drumu-i liber, se înfurie Doberski. M-am săturat să aud întruna „mă tem”-ul ăsta al tău. Nimeni nu te oprește să te retragi din afacere. E suficient să ieși din locuința mea și să închizi ușa pe dinafară. N-o să fug după tine și niciunul din noi nu va avea nici cea mai mică pretenție față de tine. Dacă

tu renunți, noi vom câștiga cîte șapte sute de mii în plus. Așa că alege, ori cal ori măgar. Mergi cu noi?

Pe fața lui Zygmunt Lipień se putea citi lupta disperată care se dădea în el între frică și aviditate. Îl trecură sudorile.

— Merg, se hotărî.

— Mă gîndeam, spuse rîzînd Doberski, că ne vei face, ca bun coleg ce ești, un cadou frumos de șapte sute de mii. Dar acum călătorului îi stă bine cu drumul.

Casa din Solec se dovedî a fi un bloc maro, cu opt etaje. O simplă aruncătură de ochi pe tabelul cu numele locatarilor îi convinse pe cei trei căutători de comori că locuința lui Kazimierz Strzelezyk se află la etajul șase. Era greu însă să ghicească în ce parte dădeau ferestrele acesteia. În schimb, în casa scării se afla un perete mare din sticlă. Deci de acolo, de pe scări, se putea observa atît ușa de la intrare, cît și o bună bucată de stradă. Era un loc ideal de observație.

— Zygmunt, tu stai la fereastră și privești cu atenție strada, ordonă Doberski. Dacă zărești cumva mașina miliției, suni de trei ori la ușa locuinței lui Kazik.

— Pot doar să dau peste miliție. Zygmunt nu avea niciun pic de curaj.

— Nu dai, pentru că nu o să urce pe jos pînă la etajul șase, ci cu liftul. Iar tu vei coborî liniștit pe scări. Nouă să nu ne porți de grijă.

— Dar noi ce facem? se neliniști Tadeusz.

— Mai întîi ne vom asigura că nu e alarmă falsă. După cum îl cunosc eu pe Zygmunt, ăsta e-n stare să dea alarma la vederea unui milițian care se plimbă cu o fată de braț.

— Dar dacă alarma este adevărată?

— Vom avea suficient timp să ieșim din locuință, s-o încuiem și, fie să coborîm, fie să urcăm două etaje, să chemăm liftul și să coborîm cu el. Nu vor face doar o blocadă a casei. Dacă vor identifica în cele din urmă cadavrul, vor găsi și

adresa. De aceea vor căuta să pătrundă în garsoniera lui Kazik. Vor fi atât de preocupați de acest lucru și le va răpi atîta timp, încît vom putea să ne retragem. Clar?

— Clar! aproară cei doi complici.

— Atunci, la drum! Andrzej scoase cheia și deschise liftul.

Urcară pînă la etajul șase. Garsoniera lui Strzelezyk se afla chiar în fața casei scării. De o parte și de alta se întindea un culoar lung, cu mai multe uși.

Andrzej scoase din buzunar legătura de chei. Se uită la broaștele din ușa garsonierei și, privind apoi cheile, se strădui să ghicească care din ele se potrivește la „yale” și care la zăvorul din partea de jos a ușii. Cel mai repede a nimerit cheia pentru broasca de sub clanță. Era rotundă, cu o terminație stelară. Asemenea siguranțe se introduc în broaștele obișnuite pentru a îngreuna hoțului pătrunderea înăuntru.

— Asta e prima, a doua e asta lungă, spuse Doberski. Zygmunt, tu fii atent, noi intrăm.

Zăvorul se deschise imediat însă cea de-a doua cheie, cea pentru broasca „yale” nu se potrivea. Broasca cedă abia atunci cînd Andrzej introduse o altă cheie, plată, aflată și ea pe inelul cu chei scos din buzunarul mortului.

Garsoniera lui Kazimierz Strzelezyk se compunea dintr-o cameră destul de mare, o bucătărioară fără fereastră și o baie la fel de mică. În antreu se afla un dulap în perete. În cameră era un birou, o canapea, două fotolii, o măsuță joasă și televizorul pe picioare înalte. Pe pereți erau montate două rafturi pentru cărți, în toată locuința domnea o ordine pedantă. În bucătărie se afla o măsuță, un scaun și un bufet pe care era așezat un frigider nu prea mare. Sub chiuvetă era amenajat un loc pentru lucrurile necesare în bucătărie. Baia nu conținea nicio mobilă în afara lucrurilor care intrau în înzestrarea acesteia.

— Cu ce începem? întrebă Tadeusz.

— Cu bucătăria, hotărî Andrzej. O să ne ia doar cîteva minute.

În bucătărie nu găsiră nimic, cu toate că Doberski mută nu numai bufetul de lîngă perete, dar se uită chiar și în motorășul frigiderului, fără să mai vorbim de interiorul acestuia și controlarea tuturor cratițelor aflate pe raftul de sub chiuveță, dacă sînt într-adevăr goale.

— Aici nu-i nimic, constată Tadeusz.

— Nici în baie, răspunse Andrzej, care controlase și acolo.

— Hai în cameră.

În cameră însă nu găsiră nici valiza cu imensa sumă de bani, dar nici măcar o altă sumă oricît de mică. Cercetară cu atenție biroul. Acolo, în afara diferitelor hîrtii: scrisori, chitanțe și alte documente, cu a căror citire nu-și pierdură timpul, se afla în sertarele mai mici lenjeria decedatului, iar în cel mai mare, din mijlocul biroului, cîteva roșii coapte.

Lada canapelei era plină cu așternutul de pat și cu o valiză. Dar nu cea pe care o căutau. Și conținutul ei era cu totul altul. În locul milioanei, niște vechituri. Nu mai erau bune de purtat, însă nici de aruncat.

În dulapul din peretele antreului atîrnau costumele și paltonul mortului. În partea de jos, un rucsac, iar în el niște bocanci de sport și pantaloni bufanți din cei care se poartă de obicei în excursiile în munți. Mai era o cutie pentru lenjeria murdară, de altfel aproape goală.

Doberski se uită în interiorul televizorului și controlează cărțile de pe rafturi. Nici acolo nu găsi nimic.

— Pustiu, constată Tadeusz.

— Al dracului! Unde a putut-o ascunde?

— În locuință nu este doar nicio ascunzătoare secretă.

Am ciocănit chiar și prin baie.

— Poate în pivniță?

— Haidem jos, în pivniță.

— Nu e oare prea riscant? acum Tadeusz călca pe urmele lui Zygmunt.

— Ce risc! bagateliză Doberski. Nu poate fi mai mare decît aici.

— Oricînd poate veni cineva și să ne prindă că forțăm o ușă străină. Nu uita că pivnițele au de obicei uși prin care se vede, de cele mai multe ori din stîngii care le separă de culoar și oricine, aflat pe-acolo, poate zări ce face vecinul în boxa sa. Kazik, mai mult ca sigur că nu și-a lăsat valiza în pivniță, la vedere, ci o fi ascuns-o bine. Poate a săpat o groapă, sau a zidit-o.

— Te contrazici singur. Dacă ar fi săpat o groapă sau ar fi zidit ceva, atunci vecinii l-ar fi văzut și-ar fi intrat la bănuieli.

— El era proprietarul locuinței. Avea cheie pentru pivniță. Putea foarte bine să coboare acolo în timpul nopții. Atunci riscul de a fi văzut de vecini era minim.

— Atunci să venim și noi noaptea. Acum să aruncăm doar o privire ca să vedem cum se prezintă situația acolo jos.

Ieșiră din locuință. Doberski încuie cu grijă ușa cu cheile. Zygmunt nu-i întrebă despre rezultatul căutărilor. Vederea prietenilor care ieșiseră din garsonieră cu mîinile goale era o informație suficientă.

Cînd Doberski încuie garsoniera, la etajul șase liftul se opri. Din el ieși o femeie cu doi băieței, probabil gemeni, înălțimea identică, îmbrăcăminte la fel, fără să mai vorbim de trăsăturile feței asemănătoare, toate vorbeau de la sine. Femeia nu acordă nicio atenție celor trei bărbați aflați pe palier. Cînd a vrut însă să închidă ușa liftului Andrzej îi spuse:

— Vă rog n-o închideți. Coborîm.

— Nu-i bine că am întîlnit-o, remarcă Zygmunt, din nou înspăimîntat. A văzut cînd încuiam locuința lui Strzelezyk.

— Prostii, ripostă Doberski. De altfel nu a văzut acel

moment, ci a putut doar să ne zărească stînd în fața acelei uși. Pur și simplu niște colegi au venit în vizită și, negăsindu-l pe stăpînul casei, au coborît.

Liftul se opri la parter. Dar scările nu se isprăveau aici, ele duceau mai departe, în jos, spre pivnițe. În holul mic de la intrare nu era în acel moment nimeni. Doberski le spuse:

— Tu, Zygmunt, așteaptă aici, în caz de ceva, caută-ne jos. Mergem să controlăm pivnița.

Înainte ca Lipień să mai spună ceva, Andrzej cu Tadeusz o luară pe scări în jos. Ușa care ducea la încăperile din subsol era deschisă. Întrerupătorul electric era chiar lîngă ea. Cînd Doberski aprinse lumina, căutătorii de comori zăriră un coridor lung. Prima ușă de pe coridor ducea la o încăpere cu instalația electrică. Tăblița cu semnul „fulgerului” și avertismentul privind pericolul care amenință la deschiderea acestei camere vorbeau de la sine. Ușile următoare dădeau într-o parte la instalația de încălzire centrală, iar în cealaltă la hidrofor, după cum informau inscripțiile. Mai departe – spălătoria. În continuare, coridorul era împărțit în boxe nu prea mari cu pereți despărțitori din scînduri care formau un fel de grilaj. Pe fiecare boxă era scris cu vopsea numărul locuinței. Numerele însă nu mergeau la rînd ci, probabil, în funcție de ordinea în care se mutaseră locatarii acestei clădiri recent construite. Cine se mutase mai repede ocupase boxa cea mai apropiată de intrarea în pivniță și-și scrisese numărul pe ușă.

Majewski și Doberski o luară pe coridor pînă la capăt. Căutară în zadar ușa cu numărul care să corespundă locuinței lui Kazimierz Strzelezyk. Controlară din nou. Fără niciun rezultat.

— Să nu aibă oare boxă?

— Se prea poate, răspunse Majewski. În blocul meu, garsonierele nu au pivnițe. În blocurile astea înalte sînt de

obicei mai multe locuințe decît numărul de boxe din subsol. La noi sînt tot timpul certuri pe chestia asta.

— S-o ștergem! hotărî Andrzej.

Ieșiră din subsol și părăsiră blocul de pe strada Solec toți trei. Niciunul nu scoase un cuvînt. Dar Majewski și Lipień se gîdeau că ar fi fost mai bine să primească cîte o jumătate de milion de la Kazimierz Strzelezyk în viață decît să caute comoara celui decedat cu toate că găsirea valizei ar fi adus fiecăruia de trei ori mai mult. Ajunseră pînă la strada Tamka și se îndreptară în mod automat spre monumentul Sirenei varșoviene ce se zărea pe malul Vistulei. Cotiră pe strada Wybrzeże Kościuszkowskie și se așezară pe una din bănci.

— S-a dus totul! Zygmunt fu primul care rupse tăcerea. Nu vom găsi nicicînd banii ăia. În schimb miliția o să dea peste noi și ne va invita la pîrnaie. Pentru cel puțin zece ani.

— Tu ești de vină, Andrzej, adăugă Majewski. Dacă nu începeai atunci scandalul, nu s-ar fi ajuns la accidentul lui Kazik.

— Iar voi v-ați fi lăsat înșelați ca niște mielusei de canalia aia. Doberski era din nou gata să izbucnească. Nu i-a mers. Nu regret cîtuși de puțin cele petrecute.

— Dar noi regretăm banii.

— Banii îi găsim.

— Dar unde și cînd?

— Unde a putut să-i ascundă trăsnițul ăla?

— Poate la atelier? spuse într-o doară Zygmunt.

— Nu cred că la atelier, căci l-ar fi putut vedea ceilalți lucrători, fu de părere Tadeusz. Mai curînd la vreo rudă sau la prietena lui.

— Kazik nu ar fi încredințat niciunei femei sau vreunei rude patru milioane de zloți. Și pe care-i avea de unde-i avea, își susținu Zygmunt concepția.

— Cred că Zygmunt are dreptate, vorbi Doberski. Cu

cîteva zile înainte de acțiune, Kazik a amintit că proprietarul atelierului a plecat în concediu în Bulgaria și că el, îi ține locul. De altfel, Kazik avea întotdeauna cheile atelierului. Ar fi putut să vină mai devreme, înaintea celorlalți, și să ascundă valiza în vreun ungher. Sau chiar s-o fi ascuns în locuința proprietarului. Jankowski locuiește doar într-o casă construită lângă atelierul de reparații auto. Cine știe dacă, plecînd în străinătate, nu a lăsat omului lui de încredere și cheile de la locuință? Am fost cîndva pe acolo și țin minte că biroul atelierului se află tocmai în casa alăturată. Din acest birou niște uși duceau la celelalte încăperi.

Andrzej scoase din buzunar legătura de chei luate mortului și le privi cu atenție.

— Cheile astea trei sînt de la garsonieră, explică, dar aici mai am una asemănătoare, plată, pentru o altă broască „yale”. Astea două sînt cu siguranță pentru lacăte. Iar astea trei lungi pentru zăvoare. Dar unde s-or afla zăvoarele astea. Asta bombată e tot pentru un lacăt, dar unul foarte mare. De genul celor folosite la închiderea obloanelor de la magazine. Cheițele astea trei sînt cu siguranță de la dulapuri.

— Cînd am trecut odată pe la Kazik pe la atelier, am văzut cum deschidea un dulap din fier. În el își ținea hainele de lucru. Tocmai cu una din cheițele astea, explică Tadeusz. Acum îmi amintesc perfect.

— Domnilor, Andrzej își recăpăta energia, azi ne așteaptă o noapte grea.

— Noapte? Azi! se neliniști Zygmunt.

— Trebuie să facem o vizită la atelierul auto al lui Jankowski și sînt sigur că vom da acolo peste scumpa noastră valiză. Îmi și imaginez unde este ascunsă.

— Unde?

— Fac pariu că este ascunsă în portbagajul vreunei mașini.

— În mașină?

— Chiar și în cea pe care Kazik a folosit-o în timpul acțiunii. E o idee grozavă. Mașină străină adusă la reparat. Sau își așteaptă rîndul sau este deja reparată, însă proprietarul nu a venit încă s-o ridice. Iar în portbagaj, valiza plină cu bani. Nimănui nu i-ar trece prin cap s-o caute acolo.

— Dar orice lucrător din atelier ar putea să se uite și s-o găsească. Chiar și dintr-o simplă întîmplare. De pildă are nevoie de o cheie oarecare și în loc să și-o ia din atelier, ar deschide portbagajul celei mai apropiate mașini.

— Ba uite că nu, deoarece Kazik, în calitate de locțiitor al proprietarului, are toate cheile. Iar pe cele de la mașina respectivă nu le-ar fi dat nimănui! În plus, într-un astfel de atelier s-ar fi putut găsi și o altă ascunzătoare bună.

— Să găsești o ascunzătoare e simplu, mult mai greu e să găsești banii ascunși în ea.

— Mai încetează, Zygmunt, cu văicărelile. Mă doare capul de vorbăria ta.

— Vrei să mergi chiar acum la atelierul ăla? îl întrebă la obiect Tadeusz.

Andrzej se uită la ceas. Era aproape ora nouă seara.

— E prea devreme. Mergem acolo după zece.

— N-o să fie prea ușor. Tadeusz, deși nu era fricos, întrevedea greutatea. În jur e plin de case de-ale zarzavagiilor. În afară de asta, atelierul se află pe drumul principal de ieșire din Varșovia. Acolo, din oră în oră, trece mașina de control a miliției.

— Cu atît mai bine. Doberski era cît se poate de liniștit. Știu deja cum o să facem ca să iasă bine.

Zygmunt a vrut să mai spună ceva. Probabil obișnuita sa expresie „mi-e frică”. Deschise deja gura, dar în ultimul moment se abținu să mai facă vreo observație.

— Mie mi-e foame, constată Majewski.

— Și mie, se alătură Andrzej. Trebuie să intrăm undeva, pe

drum, și să mîncăm serios. Ne așteaptă o noapte foarte activă. N-ar strica să ne luăm și niște sandvișuri cu noi. Totdeauna cînd am de lucru noaptea am și poftă de mîncare.

— Eu nu bag în gură nicio bucățică.

— N-ai decît, nimeni nu te forțează. Noi mergem să luăm cîte o porție de fasole cu ciolan de porc și cîte o bere, iar tu o să mănînci în locul nostru frică.

— Și acum tot de pază o să fac? întrebă Zygmunt.

— O să vedem la fața locului. Dar cred că nu. În noaptea asta vei fi mecanic auto.

— Eu nu mă pricep la așa ceva.

— Nu face nimic, i-o tăie Andrzej. Haidem, că timpul fuge. Și așa o să fie destul de greu să mai găsim ceva ca lumea de înfulecat la cîrciumă.

— M-ai invitat la fasole cu ciolan.

— Visătorul. Fasole cu ciolan la Varșovia, la ora nouă seara? Haidem.

CAPITOLUL IV. NOAPTEA ÎN ATELIERUL AUTO

Oricine a ieșit măcar o dată cu mașina din Varșovia, în direcția Modlin și Gdańsk, își amintește cu siguranță că, mergînd pe strada Marymońska, în apropiere de cimitirul Włoski, trecea pe lîngă un anunț mare, colorat, aflat chiar pe marginea drumului. Anunțul, scris cu litere de tipar, informează că acolo se află atelierul de reparații auto al lui Józef Jankowski. Specialitatea: tinichigerie și revizie auto. În spatele unui gard înalt din plasă de sîrmă care împrejmuiește toată proprietatea, destul de mare de altfel, se zărește o casă albă, pentru o familie. Poarta largă ce se află în apropierea casei duce într-o curte, în fundul căreia se află construită o hală destul de mare – atelierul de tinichigerie.

Trecuse de ora zece seara. Ploaia nu mai cădea, însă frigul era pătrunzător. Pe strada Marymońska foarte rar trecea cîte o mașină. Doar tramvaiul venea din cînd în cînd. În fața porții atelierului stăteau trei oameni. Observară timp de cîteva secunde curtea și strada. Nu văzură pe nimeni.

— Perfect, constată Andrzej Doberski. Pustiu. Putem intra.

— În interior poate fi un paznic. Zygmunt Lipień își

exprima, ca de obicei, îndoielile. Cu siguranță că doarme în atelier.

— Atunci îl trezim. Andrzej apăsă pe butonul soneriei. Un sunet puternic se răspîndi, repetat apoi de două ori, deoarece Doberski sună de trei ori. La această alarmă nu apără însă nimeni.

— S-au dus temerile, remarcă Tadeusz Majewski. Mi-aduc aminte că mi-a spus Kazik cîndva că doarme la atelier deoarece proprietarul a plecat împreună cu familia în concediu în Bulgaria. Dacă ar fi avut paznic, Strzelezyk n-ar fi trebuit să locuiască aici.

Andrzej cercetă cu atenție poarta de la intrare. Era închisă cu un lanț ale cărui capete erau prinse într-un lacăt solid.

— Asta-i cheia. Doberski alege perfect cheia pentru lacăt și deschise fără nicio greutate poarta. Toți trei pătrunseră în interior. Andrzej nu se mulțumi doar cu întredeschiderea porții, ci o desfăcu larg și pentru a nu se închide la loc, fixă cîrligele în găurile corespunzătoare de pe stîlpii laterali.

— Ce faci? se înspăimîntă Zygmunt.

Între timp Doberski o luă spre hala atelierului. Găsi întrerupătorul pe perete și îl răsuci. Toate lămpile de la ușile halei și cea de pe stîlpul care lumina curtea se aprinseră.

— Stinge-le imediat! O să ne vadă cineva, se enervă Lipień.

— Tocmai de aia le-am aprins, ca să ne vadă, Andrzej încerca în liniște cheile în ușa atelierului.

— A înnebunit! Pe cuvîntul meu c-a înnebunit. Zygmunt era gata s-o ia la fugă.

Nici Majewski nu înțelegea comportarea colegului. Începu și el să se teamă. Andrzej însă deschise atelierul, aprinzînd și acolo lumina. În hala care avea cinci despărțituri mari se aflau opt mașini. Erau ciocnite în fel și chip. Una fusese izbită în față, alta, după cum arăta portiera din partea

dreaptă complet distrusă, se izbise probabil de-un copac. Un Ford mare fusese izbit din spate și așa cum se spune „îi făcuse garaj din portbagaj”. O „Volgă” mare, neagră, cu tăbliță de „CD” avea masca izbită în partea stîngă. Aripa și farurile erau și ele distruse.

Doberski se uită cu atenție de jur-împrejur. Lîngă un perete se aflau dulapuri din metal. Unele erau încuiate cu lacăte destul de simple, însă majoritatea erau deschise. În ele atîrnau salopetele pe care le purtau muncitorii în timpul lucrului. Andrzej se apropie și luă două dintre ele.

— Băieți! Îmbrăcați imediat boarfele astea și apucați-vă să meșteriți „Volga” aia.

— De ce? de data asta și Majewski era convins că tovarășul lor s-a cam scrîntit.

— Vouă trebuie să vă explice omul totul, ca la școală. Îmbrăcați-vă cu salopetele astea și învîrțiți-vă pe lîngă mașină. Între timp, eu voi controla în liniște toată proprietatea, inclusiv locuința particulară a lui Jankowski.

— Dar poate să ne vadă cineva.

— Și ce? O să vadă că în atelier se lucrează și noaptea pentru a se repara mașina unei ambasade. Comandă urgentă de la cetățeni străini, așa că trebuie realizată fără să se țină seama de timp. Dacă ne-am învîrți aici pe întuneric, cu lanterne sau aprinzînd chibrituri, abia atunci am putea atrage atenția asupra noastră și-am găsi pe dracu. Pe-aici trece doar șoseaua internațională. Este tot timpul controlată de mașinile miliției.

— Nu-i rău deloc. Tadeusz înțelese planul „comandantului”. Ai minte, nu glumă!

— Îmi pun și eu o salopetă. Așa va fi mai comod.

— Zygmunt, trageți și tu odată hainele de lucru.

Majewski își scoase repede hainele și își puse o salopetă plină de pete de ulei.

— Dar eu nu mă pricep la mașini.

— Nu face nimic. Trebuie să te prefaci doar. Stați sau așezați-vă lângă mașină și înconju-rați-vă cu scule. Dacă va apărea cineva, nu discutați cu el. Voi discuta eu, voi lucrați. Ciocăniți sau deșurubați ceva. S-a înțeles?

— S-a înțeles! Lui Tadeusz îi plăcea foarte mult planul lui Doberski.

— Și dacă tu, tocmai atunci nu vei fi în atelier? întrebarea a fost pusă de Zygmunt Lipień, cel precaut.

— Atunci spuneți că maistrul s-a dus pînă la birou, și mă strigați.

— Dar în felul ăsta nu vom putea căuta valiza.

— O caut eu. Nu te teme, n-am să vă fur precum Kazik.

— Eu nu mă tem, încercă Zygmunt să dea înapoi în mod diplomatic. Numai că o să dureze mai mult. În trei ar fi fost mai repede.

— N-avem ce face. Deși s-ar putea și altfel, ca în hala atelierului să căutați voi. Dar nu uitați să controlați toate mașinile. Într-unul din portbagaje s-ar putea să fie valiza.

— Cu siguranță, un astfel de portbagaj e încuiat.

— O să-l descui. Kazik nu a avut la el niciun fel de chei de mașină. O să le găsesc la birou. Împreună cu actele de înregistrare ale mașinilor. Numai să nu vă învîrțiți amîndoi odată prin atelier. Unul trebuie să fie în permanență lângă „Volgă”. Dacă apare cineva, celălalt pune mîna pe prima sculă care-i e la-ndemîna și se întoarce lângă mașină. Acum, la treabă.

Doberski își puse și el salopeta și intră în despărțitura alăturată, unde se afla vopsitoria. Lipień fu de părere că va risca cel mai puțin dacă va sta lângă aripa mașinii cu un ciocan într-o mîna și cu o cheie oarecare în cealaltă. Tadeusz începu să cerceteze în mod sistematic, metru cu metru, hala atelierului.

— Zygmunt, dă drumul la radio, strigă Andrzej din vopsitorie.

— Care radio?

— Cum care, cel din „Volgă”.

— Da nu știu cum.

— Mare netot mai ești! Andrzej ieși din vopsitorie și dădu drumul la aparat.

Muzica se revărsă în hală.

— Acum, nu numai că toți ne văd, dar ne mai și aud.

Lipień era deprimat.

— Asta și trebuie, să creăm aparențele lucrului normal în atelier. E firesc să deschidem aparatul și să ascultăm muzică muncind.

— Ai găsit?

— Nu. În vopsitorie nu e nicio ascunzătoare. Iar mașina care se află acolo e goală.

Tadeusz Majewski se așeză pe masa de lângă „Volgă”.

— Am căutat cu atenție în tot atelierul, le spuse. Toate mașinile au portbagajele descuiate. Am căutat în dulapurile pentru haine, pentru că am descuiat lacătele. M-am uitat în canal, peste tot. Valiza aia blestemată nu se află nicăieri. Unde o fi putut s-o ascundă?

— Deasupra vopsitoriei e un mic pod, interveni Zygmunt. Am observat în curte seara. Poate acolo?

— Și eu l-am zărit. Trebuie să ne uităm și-acolo.

În clipa aceea în fața atelierului se opri o mașină. În lumina felinarului din curte se puteau distinge literele „MO” de culoare bleumarin pe fundalul gri al caroseriei mașinii.

— Miliția! șopti cu spaimă Zygmunt.

— Lucrați! le reaminti Andrzej Doberski, apucînd și el o cheie mare franceză ce se afla pe jos.

Din mașină coborîră doi milițieni și o luară spre atelier.

— A trecut de douăsprezece noaptea, iar la voi arde lumina. Ce treabă aveți voi noaptea?

— Domnule sergent, Doberski ieși în față. Avem o „Volga” de la ambasadă. A fost bușită urît de tot. Trebuie să-i refacem toată aripa. Iar mâine trebuie să fie gata. Vrînd, nevrînd, trebuie să lucrăm la ea în noaptea asta.

— Aveți permis să lucrați noaptea?

— Eu nu știu. Probabil domnul Jankowski are. Dar nu lucrăm mereu. Din cînd în cînd. Și eu aș fi vrut acum să dorm.

— Unde-i proprietarul?

— Nu-i în Varșovia. A plecat în concediu în Bulgaria.

— Iar celălalt?

— Aa, domnul Kazimierz Strzelezyk? Îi ține locul. A plecat acasă să tragă un pui de somn. Vine la cinci înapoi cu vopsitorul. Pînă atunci noi reparăm ce trebuie.

— Îmi face impresia că Jankowski ăsta al vostru o să plătească o amendă pentru lucru în timpul nopții.

Doberski izbucni în rîs.

— În niciun caz n-o să fie în pierdere. Ambasada are nevoie urgent de mașină asta, așa că va acoperi și cheltuiala suplimentară. Ne-au promis și nouă ceva, numai să terminăm pînă mâine „Volga”.

Sergentul scoase din porthartă un bloc-notes și-și însemnă ceva în el.

— Bine, spuse. Lucrați mai departe. La revedere.

— La revedere, domnule sergent.

Mașina plecă.

— Vedeti, triumfă Doberski. Dacă n-ar fi fost capul meu, eram acum cu toții înhățați. Dar așa, lumina arde, radioul merge, mecanicii lucrează, totul e-n ordine. Cel mult Jankowski cînd se va întoarce din Bulgaria va plăti o amendă. Ce-o să se mai minuneze! Unde-i scara, Zygmunt?

— În partea dreaptă a curții. Lângă gardul din plasă, unde-i grămada de fier vechi.

— Bine, o găsesc eu și mă uit prin pod.

— Iar eu am să caut prin curte. Poate Kazik a ascuns-o sub fierul vechi? Acolo sînt tot felul de bucăți de tablă, caroserii stricate, capace de la portbagaje. Poate o fi băgat pe sub ele valiza.

— Uită-te și în tomberoanele de gunoi, adăugă Andrzej.

— Bine, se face.

Majewski se apucă de lucru în curte, Doberski scoase scara și dispăru în pod. Doar Zygmunt stătea pe masa de lîngă „Volga” și se uita cu atenție la fragmentul de stradă ce se vedea în depărtare și pe care acum rareori mai trecea cîte cineva. După o oră, Andrzej cu salopeta murdărită într-un hal fără de hal coborî din pod. Avea fața ca un negru. Abia mai respira.

— La dracu. M-am opintit și m-am mînjit tot. E o adunătură de tot felul de boarfe care nu mai folosesc la nimic. Bucăți de tablă, fiare, cutii din lemn cu tot felul de unsori. Și prăfuite! Cred că n-a mai dat nimeni pe acolo de ani de zile. E plin de praf, că nici nu poți respira.

— Dar valiza?

— Am lăsat-o sus, ca să fie în siguranță. Tu, Zygmunt, cred că te-ai țicnit. Dacă aș fi găsit-o, n-aș fi zăcut în podul ăla blestemat atîta. Unde mă pot spăla aici?

— Habar n-am!

— În spate, lîngă grămada aia de fier vechi este o toaletă și un spălător, explică Tadeusz care tocmai își isprăvisese „percheziția” în curte. Nici sub fiare nu e nimic, în tomberoane la fel. Mașinile care stau însă în curte sînt încuiate.

— Cheile sînt cu siguranță în birou. De altfel, adăugă

Andrzej, cu sculele care sînt aici se poate deschide orice casă de fier, deși aș vrea să evit asta pentru a nu lăsa urme.

— Vaaa! strigă speriat Zygmunt. Noi lucrăm fără mănuși.

— Și ce-i cu asta?

— Miliția poate să pună mîna pe amprentele noastre.

— Ești complet țicnit. Mai întîi, cine o să știe că tocmai noi am fost aici?

— De pildă Jankowski, dacă o să primească mandatul pentru amendă.

— Întîi trebuie să-l primească. Chiar dacă se va întîmpla așa, el va fi convins că cei care au lucrat noaptea au făcut-o din ordinul lui Kazik.

— Poate să controleze.

— N-o să afle nimic. Dealtminteri, nici n-o să-i treacă asta prin cap. Pînă atunci miliția va stabili identitatea cadavrului aflat acum în pădurea Bielany, pe malul Vistulei, iar Jankowski nu va mai avea pe cine să întrebe. În afară de asta, pe mașini și scule sînt cel puțin sute, dacă nu mii de amprente diferite. Ale proprietarilor mașinilor și ale muncitorilor. Nu există niciun prilej, nici cel mai mic, cu cineva să caute și să identifice amprentele noastre aici.

— Tu întotdeauna. Subestimezi pericolul. Iar cînd se întîmpla ceva, faci doar prostii.

— Ce fel de prostii?

— Dacă n-ai fi fost tu, Kazik ar fi trăit și nu ar fi trebuit să ne batem acum capul cu banii.

— Eu nu l-am omorît.

— Nu spun asta. Dar dacă nu te-ai fi aruncat atunci asupra lui, nu s-ar fi ajuns la accident.

— Iar tu, cuminte ca un mieluşel, ai fi primit resturile pe care ți le-ar fi aruncat domnia sa, Strzelezyk.

— De cînd o jumătate de milion sînt resturi?

— Am căzut de acord înainte de acțiune că vom împărți

prada în patru părți egale. A fost așa sau nu? Doberski se enerva din ce în ce mai mult.

— Da, recunosc Zygmunt, după aceea însă trebuia să fi vorbit liniștit cu Kazik. Cu siguranță că l-am fi convins.

— L-ai fi convins, pe dracu. De la început și-a pus în gând să ne tragă pe sfoară. De aceea a și venit atunci fără bani.

— Dar nici acum nu-i avem. Și ce folos că ai socotit că vom primi acum câte un milion și patru sute de mii. Unde sînt?

— Îi căutăm doar. Eu cu Tadeusz. Numai tu stai cocoțat pe masă și nu miști un deget ca să-i găsești.

— Aici nu-i nevoie de deget, ci de cap.

— Atunci pune-l la contribuție.

— Poate o să mi-l pun la timpul potrivit.

— Aveți de gând să vă certați așa toată noaptea? interveni Tadeusz. În loc să căutăm valiza? Timpul trece, iar mîine nu vom putea să mai venim aici încă o dată.

— Pentru că ăsta mă enervează întruna.

— Îmi plac tipii care fac treabă de mîntuială și pe urmă dau vina pe alții.

— Amîndoi sînteți la fel, își judecă tovarășii Majewski. Acum am să stau eu lîngă „Volgă”, iar voi doi veți cerceta locuința lui Jankowski. Să nu uiți, Andrzej, mașinile care stau în curte.

— Bine, bine.

În legătura de chei găsite asupra decedatului se afla și una care se potrivea la ușa biroului situat în partea stîngă a casei, venind dinspre poarta de intrare. În această cameră se afla un birou, iar pe el actele mașinilor aflate la reparat, așezate în ordine. Pe fiecare document erau puse cheile mașinii respective. Pe peretele din spatele biroului se aflau rafturi pînă în tavan, pline cu cele mai diverse piese de schimb auto. Printre acestea erau și cele mai des solicitate în timpul

reparațiilor dar și piese „rare”, greu de găsit în magazine. Se aflau chiar și curele de transmisie pentru mașinile tip „Fiat”, o adevărată raritate, care în magazinele de specialitate „Motozbyt” nu mai apăruseră de cel puțin trei ani.

Lîngă unul din pereții acestei mici încăperi se afla un fotoliu-pat, întins și așternut. Aici dormea Strzelezyk, ținînd locul atît proprietarului cît și paznicului de noapte.

Biroul nu era încuiat. În sertarele lui se aflau registrele financiare ale firmei, corespondența acesteia și alte hîrtii. Cele mai multe erau chitanțe de cumpărare a diverselor piese de schimb. Nu găsiră însă nici aici banii căutați și nici în fotoliul-pat, cercetat în amănunțime.

Din această cameră, o ușă ducea spre celelalte încăperi ale casei. Era însă încuiată. Toate încercările de a potrivi o cheie din cele de pe inel dădură greș. Nici celelalte uși ale locuinței proprietarului, care dădeau direct într-o mică verandă, nu putură fi descuiate. Erau asigurate față de musafirii nepoftiți cu cîte două broaște „yale” și cu un zăvor mare.

— Ușile astea pot fi deschise numai cu forța, aprecie Doberski. O să controlez mai întîi mașinile din curte, după aceea o să ne sfătuim ce avem de făcut.

Nu găsiră valiza nici în mașini. În ele nu era de altfel nimic. Le încuiaseră probabil ca să nu se demonteze ceva din ele. La urma urmei, nu era nicio problemă pentru un hoț să sară peste gardul de plasă în timpul nopții, după care să se apuce să demonteze mașinile lăsate sub cerul liber. De aceea, din prudență, au golit portbagajele și tot ce fusese în ele au ascuns în atelier. Se vede că Jankowski mai trecuse prin asemenea experiențe, fiind obligat după aceea să plătească proprietarilor mașinilor costul diferitelor mărunțișuri dispărute.

Cei trei complici ținură un scurt sfat.

— Ușa exterioară nu poate fi deschisă, comunică

Doberski, dacă nu o forțăm. În schimb ușa care duce din birou spre locuință e încuiată cu o cheie obișnuită. Aici e simplu.

— Nu cumva cheile sînt în birou? întrebă Tadeusz.

— Nu. M-am uitat după ele în mod special. N-am găsit alte chei în afara celor care aparțin mașinilor. Nici în locuința lui Kazik nu erau.

— Kazik n-o fi pătruns deloc în locuința lui Jankowski pe simplul motiv că acesta nu i-a lăsat cheile. Am fost cîndva în biroul ăsta, dar atunci nu am văzut fotoliul-pat.

— Precis n-a fost, confirmă Zygmunt.

— Cheia e un obiect foarte mic, începu să chibzuiască Tadeusz Majewski. Putem s-o căutăm mult și bine în atelier, și tot să n-o găsim pînă la urmă. E-adevărat că am căutat valiza și nu cheia. Jankowski a fost nu numai patronul lui Strzelezyk, ci și vechiul lui coleg de școală și prieten. Avea o încredere oarbă în el. În cazul ăsta, nu-mi imaginez să nu-i fi lăsat cheia de la ușa ce duce din birou spre locuință. Lipsa cheii pe acest inel este o dovadă că valiza a fost ascunsă tocmai în locuința particulară a proprietarului atelierului.

— Tadek are dreptate, confirmă Lipień. Dacă plec undeva pentru mai mult timp, iar în timpul ăsta acasă nu mai rămîne nimeni, atunci las cheia vecinilor, cu toate că nu-i prea cunosc. Și ei fac la fel. Asta este regula în blocul nostru. Odată, un tip a plecat o lună de zile în concediu, n-a lăsat cheia și nici adresa, iar între timp i s-a spart o țeavă în apartament. Nu numai că i-a inundat locuința, dar administrația a trebuit să întrerupă apa caldă la toate etajele pînă ce s-a reîntors omul.

— În cazul ăsta, spuse Andrzej, meșteresc îndată un șperaclu și o să încercăm să intrăm în locuința lui Jankowski.

— Numai cu multă atenție, îi preveni Zygmunt. Trebuie să umblăm în așa fel încît proprietarul, după ce se va

reîntoarce, să nu-și dea seama că cineva i-a umblat prin casă.

— Ce-s copil, crezi că nu pricep și singur atîta lucru? se rățoi Doberski. Tu, Zygmunt, totdeauna vrei să-i înveți pe alții.

— Pentru că suport consecințele comportării tale.

— Linișteți-vă! Tadeusz Majewski ridică vocea. Zygmunt, tu stai aici de pază, iar noi doi intrăm în casă.

Doberski alegea cîteva tije din metal de diferite grosimi care se aflau pe masa din atelier, le îndoi și le turti pe fiecare la cîte un capăt cu ciocanul. În felul acesta își făcu cîteva șperacluri. Cei doi hoți se duseră cu sculele respective în birou și, fără prea mare greutate, deschiseră ușa ce ducea spre locuința particulară a proprietarului atelierului.

— Să nu aprindem lumina.

— De ce? întrebă Andrzej. E aproape două și jumătate noaptea. Miliția știe că în atelier se lucrează, iar ceilalți n-au treabă cu așa ceva. De altfel, nu va răzbate prea multă lumină afară prin transperantele astea. Așa că eu zic că putem să aprindem veiozele fără nicio grijă. Doar lampa din tavan să n-o aprindem. Spunînd acestea, dibui lampa de pe măsută și o aprinse.

Locuința lui Jankowski se compunea din trei camere, o bucătărie mare și baie. Fusesse proiectată pentru a fi cît mai confortabilă. Proprietarul o construisese pe spezele lui, fără să facă economie de bani. În fiecare cameră se aflau dulapuri în perete. O încăpere fără ferestre îndeplinea funcția de garderobă. Bucătăria era toată înconjurată cu dulapuri și arăta ca un laborator de chimie.

De la prima vedere se putea observa că în locuință nu mai fusese nimeni de cîteva săptămîni. Pe mese și pe dușumele se adunase mult praf. Cu toate că ferestrele erau închise, pulberea de afară se infiltrasă în interior.

Cei doi spărgători percheziționară cameră cu cameră, repede și eficace, păstrînd însă o grijă deosebită. Au căutat în dulapuri, sertare, în lăzile canapelelor. Patru milioane, chiar în bancnote de o mie și de cinci sute nu reprezintă un volum prea mic, așa încît să poată fi ascuns undeva unde să nu fie zărit. Cu toate acestea, banii nu erau nici aici.

Zygmunt Lipień, care stătea în continuare lîngă „Volga” lovită, nu-și întrebă tovarășii de suferință despre rezultatul căutărilor lor. Din birou, cei doi bărbați ieșiră cu niște mine foarte amărîte.

— Unde-o fi putut să vîre valiza aia? se frămînta Majewski.

— Las c-o găsim noi, încercă Andrzej să-și consoleze colegii.

— În pivnița casei ați controlat? întrebă Zygmunt.

— Pivniță?

— Am văzut în verandă niște scări care duceau în jos. Iar ferestruicile astea ne spun că această casă are pivniță.

— La naiba! înjură Doberski. Am uitat cu totul de pivniță. Haidem.

După o jumătate de oră se întoarseră în atelier într-o stare de spirit la fel de proastă.

— Nu e, anunță scurt Tadeusz.

— V-ați uitat peste tot?

— Peste tot pe unde am putut. Acolo se află cazanul pentru încălzire centrală, depozitul de cărbuni și două pivnițe. În amîndouă tot felul de vechituri. În special caroserii de mașini. Am încercat să vedem dacă nu cumva valiza a fost îngropată în pămînt, dar dușumeaua din ciment era intactă.

Se lăsă o tăcere de moarte. Zygmunt Lipień fu cel care o întrerupse:

— E șase fără douăzeci, observă. Dacă mai stăm mult aici, vin lucrătorii atelierului și ne descoperă.

— Trebuie s-o întindem. Și așa nu mai avem aici nimic de lucru, îl susținu Tadeusz.

Doberski stinse lumina, încuie atelierul și biroul, apoi trase în urma lor poarta de la intrare și puse lacătul la locul lui. Înainte de a pleca, mai aruncă o ultimă privire atentă asupra întregii proprietăți.

Cei trei bărbați se îndreptară fără niciun cuvînt spre cea mai apropiată stație de tramvai. De-abia cînd erau în drum, Andrzej scoase inelul cu chei și-l privi cu atenție. Le numără și, apoi le controlă pe fiecare în parte.

— Am folosit toate cheile, spuse, în afară de astea două. Arată colegilor două cheițe plate.

— Astea sînt pentru „yale”.

— Nu, îl corectă Tadeusz. Sînt mai curînd pentru lacăte.

— Nu s-au potrivit nicăieri. Le-am încercat și țin bine minte.

— Sînt probabil de la încăperea cu banii, rîse cu amărăciune Majewski. Dar cum s-o găsim?

— Eu știu un lucru, spuse Zygmunt. Am jefuit o bancă, mă pasc pe puțin cincisprezece ani de pîrnaie, dar nu am pus mîna nici măcar pe un bănuț. Pentru asta trebuie să-ți mulțumesc ție, Andrzej.

Înainte ca Doberski să fi avut timp să spună ceva, Lipień o luă la goană spre tramvaiul care tocmai pornea și sări în ultimul vagon. Majewski, fără să-și ia nici el rămas-bun, o coti spre stația de autobuz din apropiere. Doberski ajunsese singur pînă în stație și așteptă tramvaiul următor. Era furios, dar totodată recunoștea că în cuvintele colegului se află mult adevăr. Era adevărat că-i păștea o pedeapsă severă, iar în schimb, rodul infracțiunii lor li se strecurase printre degete. Din cauza lui oare? Dacă și-ar fi stăpînit mai mult nervii, Kazimierz Strzelezyk ar fi trăit în momentul de față. De la el, în viață, ar fi putut să-și scoată pe calea convingerii,

rugăminților sau chiar a amenințării partea care li se cuvenea, din banii jefuiți. Cadavrul de pe malul Vistulei nu va mai trăda, cu siguranță, secretul pe care l-a luat cu el în mormînt.

Veni tramvaiul. Andrzej se urcă, ocupă un loc lângă fereastră și se prefăcu că privește cu interes strada. Gîndurile lui însă reveneau cu persistență la aceeași întrebare:

— La ce fel de broaște s-or potrivi cele două cheițe?

Lui Doberski nici nu-i trecea prin cap că cei doi complici ai săi își băteau capul cu aceeași întrebare. Fiecare din ei formula diverse ipoteze, fiecare intenționa să caute banii pe contul său. Și fiecare din ei hotărî că dacă va găsi comoara, își va opri totul pentru sine. Că nu va împărți cu nimeni.

Banda de infractori este întotdeauna solidară, cînd are succes. Această solidaritate dispare, ca un balon de săpun, în momentul în care apare insuccesul.

CAPITOLUL V. ÎNDOIELILE LOCOTENENTULUI FALEŢKI

A doua zi după descoperirea de către miliție a cadavrului omului care murise în pădurea Bielany ca urmare a surpării malului Vistulei, la circa de miliție din cartierul Warszawa-Nord se prezintă un bărbat care povesti ofițerului de serviciu o istorie banală:

Lucrează în atelierul de reparații auto al lui Jozef Jankowski. Proprietarul se află în concediu în Bulgaria, iar în lipsa lui treburile sînt conduse de Kazimierz Strzelezyk, prietenul lui Jankowski. Strzelezyk, însă, de două zile n-a mai venit la atelier. În timpul absenței proprietarului, locțiitorul lui locuia chiar la atelier, în biroul de lîngă locuința lui Jankowski. Încercările de a lua legătura cu Strzelezyk în locuința lui proprie de pe strada Solec nu au dat niciun rezultat.

— O fi plecat și el undeva sau chiulește pur și simplu, remarcă ofițerul de miliție după ce ascultă relatarea lui Jan Warciak. Abia au trecut două zile de cînd l-ați văzut ultima dată. E om matur. E pretimpuriu să ne alarmăm. Atelierul e închis?

— Nu. Eu am cheile de la atelier, așa că lucrăm normal, dar șeful avea cheia de la magazia biroului. Asta ne dă bătaie

de cap. Tot în birou se aflau cheile și actele mașinilor aflate în reparație. Nu putem să livrăm mașinile clienților, deși sînt gata. Și fiecare se grăbește. Înțelegeți și dumneavoastră, domnule locotenent. De-aia am venit aici. Este exclus ca șeful să fi lăsat totul baltă și să fi plecat undeva. Niciodată nu i s-a întîmplat asta. Și mai ales atunci cînd lipsește proprietarul? S-a întîmplat ceva, cu siguranță!

Milițianului îi veni o idee.

— Cum arăta Strzelezyk ăsta?

— Șaten, ochi albaștri, nas proeminent.

— Ce înălțime?

— Cam ca mine, eu am un metru șaptezeci și cinci.

— Cum era îmbrăcat?

— Avea cîteva costume. Cînd a ieșit ultima dată de la atelier, purta pantaloni gri și o haina bleumarin. Pardesiu de culoare închisă. Asta a fost acum trei zile. Trecuse abia de ora trei. Șeful a zis că revine după două ore. Avem de lucru ceva mai mult, o treabă urgentă. O „Volgă” de la o ambasadă. Străinii ăștia merg foarte neatent. Nu e lună să nu ne vină la reparat cîte o mașină de la ambassade. E un client permanent. Plătește la timp și nu se tîrguie pentru cîteva sute.

— Așteaptă un moment! Ofițerul întrerupse monologul mecanicului guraliv și ieși din birou.

Se întoarse întovărășit de un locotenent în haine civile.

— Mergeți împreună cu locotenentul Falečki.

— Unde? Jan Warciak se sperie puțin.

— În apropiere. După aceea o să vă ducem direct la atelier. Mai întîi vă arătăm pe cineva în care poate îl recunoașteți pe șeful vostru.

— Ce, i s-a întîmplat vreo nenorocire?

— O să vedeți la fața locului. Ofițerul de miliție nu voia să-i pomenească nimic lui Warciak despre cadavrul descoperit în pădurea Bielany, pentru a nu-l influența. Știa din practică

că oamenii, în astfel de situații, sînt foarte ușor influențabili. Deseori familia recunoaște în cadavrul care-i este prezentat pe cineva foarte apropiat, care după o anumită perioadă de timp apare acasă întreg și sănătos.

În sala de autopsie, pe mesele acoperite cu cearșafuri albe, se aflau peste zece cadavre. Din dispoziția locotenentului, îngrijitorul descoperi fața unuia dintre ei.

— Îl recunoașteți?

Jan Warciak era, pe bună dreptate, înspăimîntat și uimit de locul în care se afla. Cu toate acestea arăta fără nicio clipă de ezitare spre una din mese.

— El e! Kazimierz Strzelezyk!

— Sînteți absolut sigur?

— Cum să nu. Doar am lucrat cu el șase ani. Zi de zi.

Înfiorător. Ce s-a întîmplat? L-au omorît?

— Nu. Locotenentul nu vedea niciun motiv să facă un secret din treaba asta. L-au găsit doi pescari în pădurea Bielany. Era chiar pe malul Vistulei. A căzut de pe malul înalt. Mai mult ca sigur că s-a surpat pămîntul. Căzînd, s-a lovit de o piatră și și-a rupt coloana vertebrală. Mort pe loc.

— În pădurea Bielany? Warciak nu-și ascundea uimirea. Dar ce a putut el să caute acolo? De necrezut.

— Poate și-a dat vreo întîlnire? Cu vreo fată, de pildă?

— Cînd a ieșit din atelier, era rece, înnourat, și se anunța din nou ploaie. El nu făcea parte dintre oamenii care se întîlneau cu fetele undeva, prin pădure, pe malul Vistulei.

— Poate nu cu o fată, ci cu altcineva? Poate avea vreo treabă de aranjat?

— În pădure? Jan Warciak era nedumerit.

— N-ați remarcat dacă Strzelezyk avea atunci asupra sa documente, acte, sau dacă a luat din atelier vreun pachet?

— Bani a avut cu siguranță. Ca șef de atelier, încasa toate sumele de la clienți. În ziua aceea cîțiva plătiseră tocmai vreo

cîteva mii de zloți pentru repararea mașinilor. Strzelezyk avea obiceiul să poarte banii în buzunar, iar după închiderea atelierului, să depună o parte la Casa de economii, în contul proprietarului. Avea totdeauna cîteva mii de rezervă.

Atelierul depune bani și pentru cumpărarea materialelor și a pieselor de schimb. Trebuia să mai aibă asupra sa buletinul și carnetul de conducere. În fiecare zi făcea curse de control cu mașinile reparate.

— Nu am găsit asupra lui nici bani și nici documente.

— Imposibil! Dar cheile? De la atelier, birou, magazie, dulapurile aflate în atelier și cheile de la propria-i locuință? Le purta pe toate pe un inel mare de metal. Totdeauna mă întrebam cum poate să le deosebească și să găsească dintr-o dată cheia corespunzătoare pentru broasca respectivă.

— Asupra lui nu s-a găsit nimic. Nici măcar o cutie de chibrituri sau o batistă.

— S-ar putea ca niște huligani să-l fi atras în pădure, și acolo să-l fi omorît și jefuit. Un om de treabă ca el, și să moară în felul ăsta.

— Crima este exclusă. Autopsia a constatat asta în mod cert.

— L-or fi împins de pe mal în așa fel, încît să moară.

— Puțin probabil. Dacă nu s-ar fi lovit de piatra aceea la ceafă, nu i s-ar fi întîmplat nimic. Cel mult s-ar fi învinețit pe ici pe colo sau și-ar fi rupt vreo mîină ori un picior. Se vede însă că cineva a găsit cadavrul înaintea pescarilor și l-a jefuit.

— Dar, domnule locotenent, insistă Warciak, ce a căutat el pe malul Vistulei? Doar nu s-a dus la pescuit! Știa că la atelier avem o treabă urgentă și ne-a și spus că se întoarce repede.

— Locul unde a fost găsit nici nu e atît de departe de atelierul vostru. Două stații de tramvai și cîteva sute de metri prin pădurea Bielany.

— Nu mai înțeleg nimic.

— Nici eu, încuviință locotenentul. E adevărat că v-am promis să vă duc imediat la atelier, dar în fața noilor circumstanțe dezvăluite, trebuie mai întâi să mergem la circă. Trebuie să întocmim un proces-verbal oficial.

După terminarea formalităților, ofițerul de miliție întreabă:

— Nu știți, Kazimierz Strzelezyk avea soție, copii, rude?

— De soție a divorțat în urmă cu câțiva ani. Copii n-au avut. A amintit de câteva ori de un frate. E pe undeva director, dar nu știu unde. Locuia singur.

— Avea ceva prietene, logodnică?

— N-a amintit niciodată de-așa ceva. E adevărat că nu era el ușă de biserică. L-am văzut de câteva ori prin oraș cu diferite femei, dar nu cunosc pe niciuna. Dacă lucrezi la un particular, poți câștiga bine, dar, pentru lene nu se plătește. Nu se stă la taifas... Dar acum ce facem noi cu atelierul? Îl închidem? Dar atâtea mașini așteaptă să fie reparate. Iar cheile și actele care se află în birou?

Locotenentul chibzui câteva momente, după care îl întreabă:

— Aveți adresa proprietarului?

— Avem. Avem o scrisoare în birou. Dar biroul e încuiat.

— Nu-i nimic. Aducem un specialist și-l descuiem.

— De ce să aduceți? Ce, noi nu sîntem mecanici?

Specialiști mai buni nu găsiți. Dacă ne dați voie, domnule locotenent, noi îl descuiem.

— Mergem la atelier să facem o cercetare a locului După aceea trimiteți o telegramă lui Jankowski să vină cît mai urgent, iar pînă la reîntoarcerea lui, o să conduci dumneata atelierul. Bineînțeles, preluînd toată răspunderea. Dacă proprietarul v-a dat cheile, se vede că a avut încredere.

— Bineînțeles că a avut! se precipită Warciak. Lucrez la el de șase ani. De cînd am început să muncesc.

Cercetarea biroului și a încăperilor de la care avea chei doar Strzelezyk nu a adus nimic nou. Au găsit adresa lui Jankowski și actele mașinilor aflate la reparat. Nici cheile, nici banii și actele personale ale decedatului nu au fost găsite nicăieri. Miliția a notat pentru orice eventualitate numerele de înregistrare ale tuturor mașinilor aflate în lucru.

— Mașinile reparate le putem livra clienților? întrebă Jan Warciak.

— Pentru mine nu mai au importanță, răspunse locotenentul. În ceea ce privește socotelile bănești cu proprietarii lor, asta-i treaba dumitale.

După revenirea la circă, locotenentul Adam Falecki raportă șefului tot ce făcuse.

— Deci, constată maiorul Ochocki, am identificat cadavrul. Ne mai rămîne să descifrăm misterul în legătură cu depozitarea decedatului nu numai de bani, dar și de acte și chei. Sigilați imediat locuința de pe strada Solec și luați legătura cu familia mortului. Ați amintit ceva despre un frate de-al lui?

— Da, dar nimeni de la atelier n-a știut să ne spună ceva mai precis despre el în afară de faptul că este pe undeva director general. O fi adevărat? Oamenilor le place să-și prezinte membrii familiei drept persoane foarte importante. Nu o dată un simplu portar ajungea pe calea asta director.

— Încercați să-l descoperiți în cartea de telefon, le sugerează maiorul. Dacă este într-adevăr director, trebuie să aibă telefon acasă. Dacă nu rezolvați nimic, apelați la Biroul de evidență a populației și controlați acolo, la numele de Strzelezyk, cine s-a născut din aceiași părinți ca și decedatul nostru. După ce-l găsiți pe frate, să vină să identifice și el cadavrul. Dar înainte de toate, sigilați locuința. Hoțul are chei și poate că a și fost pe acolo.

— Am înțeles, tovarășe maior, raportă locotenentul.

Echipa de miliție nu descoperi nicio urmă de spargere la locuința lui Kazimierz Strzelezyk. Hainele atîrnau în dulap, în birou se găseau diverse acte, ceva bani, carnete speciale de la Casa de economii și un carnet obișnuit cu o depunere destul de substanțială, peste douăzeci de mii. Totul denota că mortul fusese în timpul vieții un om pedant, iar din punct de vedere material, îi mersese destul de bine. Miliția nu făcu o percheziție amănunțită, pentru că nu avea niciun motiv. Se limitară doar la o cercetare superficială a întregii locuințe.

Locotenentul Falecki a avut noroc. Este adevărat că în cartea de telefon a Varșoviei erau cîteva zeci de nume Strzelezyk, dar la al treilea i se și răspunse afirmativ la întrebarea dacă are un frate Kazimierz.

— De cînd nu v-ați văzut fratele? întrebă Falecki.

— De vreo trei ani, replică Wojciech Strzelezyk. În general nu sînt în relații apropiate cu fratele meu. Nici nu știu precis unde locuiește acum. Undeva în cartierul Powisle. Dar de ce? S-a întîmplat ceva?

— Mă tem că da, îi răspunse prudent ofițerul. Trebuie să vă rugăm să vă deplasați pînă la circă.

— Am să vin într-o jumătate de oră cel mai tîrziu, promise Wojciech Strzelezyk.

Fratele mortului se dovedi a fi un bărbat în vîrstă de vreo cincizeci de ani. Puțin mai înalt decît cel decedat, dar cu o înfățișare foarte asemănătoare. Părul încărunțit, fața prelungă. Îmbrăcat elegant, într-un costum bine croit. Pînă la clădirea miliției veni cu „Wartburg”-ul personal. Ascultă cu atenție relatarea locotenentului Falecki, fără să dea dovadă de niciun fel de emoție. Era, într-adevăr, director general la fabrica de instalații electrotehnice.

— Da, spuse. Păcat că a avut parte de un astfel de sfîrșit Kazimierz. A murit ca un cîine pe malul Vistulei. Dar ce să

faci, fiecare își făurește propria soartă. Sincer să fiu, nu m-aș mira dacă aș afla despre el lucruri și mai rele.

— Ce poate fi mai rău decît moartea? pe locotenent îl miră oarecum această atitudine indiferentă față de moartea unei persoane atît de apropiate.

— Kazik, fratele meu mai tînăr, a fost un copil dificil. N-a vrut să învețe. A trecut cu greu prin școala generală, iar apoi prin cea profesională de mecanici auto. Faptul i-a necăjit mult pe părinții noștri. La asta s-au adăugat tot felul de purtări huliganice. După aceea a lucrat la Fabrica de autoturisme. Acolo s-a băgat într-o afacere cu furtul unor piese de schimb. A scăpat de proces, dar l-au dat afară din serviciu. S-a căsătorit cu o fată de treabă. Căsnicia n-a durat însă nici trei ani. De-atunci l-am pierdut din vedere. Ultimele noastre contacte au fost mai curînd întîmplătoare. De cele mai multe ori la cimitirul Powazki, cu ocazia vreunui deces în familie sau de ziua morților. Am crezut că s-a potolit în cele din urmă. La ultima noastră întîlnire, asta era la o cafenea, mi s-a lăudat că e șeful unui atelier de reparații auto și cîștigă bine. De altfel se vedea după el. Era îngrijit, îmbrăcat corect. Cine să-l fi omorît? Aveți vreo idee, vreo bănuială în această privință?

— Crima este exclusă. Medicii afirmă că moartea a survenit ca urmare a căderii de pe malul înalt de cîțiva metri și lovirea de o piatră. Urmele indică în locul acela o surpare a pămîntului spălat de ultimele ploi. Domnule director, trebuie să mai facem o formalitate neplăcută, să mergem la institutul medico-legal pentru a identifica cadavrul, deși asemănarea dintre dumneavoastră și el este evidentă și ne lasă să presupunem că nu poate fi vorba aici de nicio eroare. Mai rămîne, în plus, problema înmormîntării.

— Ca unicul lui frate, mă ocup eu de asta. Nu mai avem niciun fel de rude mai apropiate. Am fost numai noi doi. Este datoria mea, indiferent de relațiile care au existat între noi.

— Sînteți, totodată, ofițerul de miliție zîmbi ușor, unicul moștenitor al decedatului.

Directorul Strzelezyk se strîmbă.

— Nici n-avem despre ce vorbi.

— Vă înșelați, tovarășe director. Moștenirea este destul de substanțială. Locuință într-un bloc cu apartamente proprietate personală și cîteva zeci de mii de zloți nu-s chiar de lepădat. La asta se mai adaugă mobilele, am văzut pe pereți două tablouri de valoare. Dulapul cu haine e plin. Toate la un loc fac o sumă frumușică. Bineînțeles, trebuie făcute toate formalitățile de succesiune.

Wojciech Strzelezyk nu se miră auzind aceste cuvinte, sau cei puțin nu lăsă să i se vadă uimirea. Spuse doar că nu are timp pentru toate formalitățile astea și că va încredința totul unui avocat. Plecară la institutul medico-legal, unde directorul confirmă cele spuse de Jan Warciak. Mortul era Kazimierz Strzelezyk.

Procurorul suprimă ancheta și își exprimă acordul ca familia să primească cadavrul. Peste două zile, la cimitirul Bródno, a avut loc oficierea înmormîntării: modestă și liniștită. A participat și locotenentul Falecki. Nu în interes de serviciu, căci chestiunea fusese încheiată, ci doar din curiozitate și poate din compătimire pentru acel om care a murit în urma unui accident neobișnuit și pentru care pînă și fratele dovedea o antipatie vizibilă.

În urma sicriului mergea directorul Wojciech Strzelezyk și o femeie bine, care însă nu purta doliu. Probabil era fosta soție a mortului. Amintise despre ea Jan Warciak, în discuția cu locotenentul. Acesta din urmă, împreună cu doi lucrători de la atelier, încheiau micul cortegiu. Pe mormînt fură depuse două coroane: „din partea familiei” și „din partea colegilor”.

Despre moartea lui Kazimierz Strzelezyk și înmormîntarea lui nu anunțase niciun necrolog. Nici chiar

ziarul „Życie Warszawy”, „organul răposaților”, nu publicase niciun anunț în această direcție. Ofițerul de miliție, uitându-se la solemnitatea funerară modestă, se gândi că directorul Wojciech Strzelezyk este un om cumpătat, care n-are de gând să risipească banii ce i-au revenit din această moștenire neașteptată.

Locotenentului Falecki îi rămase acum să-i găsească doar pe făptașii necunoscuți care-l jefuiseră pe mort. Ofițerul era însă pesimist. Cum poți descoperi asemenea infractori, dacă n-au lăsat nicio urmă și nici nu i-a văzut cineva. Hoții care proveneau, așa credea miliția, din acei pierde-vară din cartier care se învîrteau toată ziua prin pădurea Bielany, or fi băut de mult banii găsiți asupra cadavrului, iar documentele și celelalte lucruri le-or fi aruncat în Vistula. În această situație, ancheta devenea imposibilă. Numai dacă nu cumva vreunul din huligani nu se va lăuda la beție sau dacă nu va fi pîrît de vreunul din tovarăși cu care nu se are bine.

Adam Falecki era uimit de felul cum procedaseră bandiții. Scosese din buzunarele mortului totul, fără să lase niciun gologan. În schimb, nu s-au atins deloc de pardesiul aproape nou și de hainele foarte bune. Nu i-au scos din picioare pantofii. Dar cel mai surprinzător lucru și de neînțeles era că nu-i luaseră ceasul prețios.

Ofițerul de miliție vru să-și împărtășească aceste îndoieli șefului său, maiorului Ochocki. În cursul următoarelor zile însă, „bătrînul” n-a putut fi găsit. A avut întâi o ședință la Inspectoratul municipal de miliție, apoi de rezolvat alte probleme curente, mai importante. Falecki voia să aibă această discuție în condiții mult mai favorabile, cu atît mai mult cu cît acest detaliu nu putea cu nimic să accelereze sau să ajute la rezolvarea enigmei din pădurea Bielany.

Între timp însă, au fost descoperite noi amănunte. Acestea au schimbat complet direcția anchetei și pînă și

echipa care s-a ocupat inițial de problemă. Cei care au preluat cazul din mâinile tânărului ofițer nu mai căutau niște pungași mărunți care jefuiau cadavre. Acum mergeau pe urmele unor infractori mult mai înrăiți și mai periculoși. Ei știau prea bine cine a scos din buzunarele mortului toate obiectele și nu s-a lăcomit la haine, pantofi și ceas.

CAPITOLUL VI. COTITURĂ NEAȘTEPTATĂ ÎN ANCHETĂ

Secretara, drăguță și foarte iubită de către toți lucrătorii Inspectoratului municipal, domnișoara Krysia, observă imediat că șeful secției „bandiți”, colonelul Adam Niemiroch, reveni de la conferința care avusese loc la Inspectoratul general de miliție surescitat, dar bine dispus. Nici nu-și scoase haina, că și dădu o dispoziție:

— Să vină la mine maiorul Kaczanowski. Dar rapid.

— Nu știu dacă este aici. Abia ieri i-ați repartizat cazul acela cu bărbatul înjunghiat în Parcul culturii. Maiorul a spus că trebuie să se ducă, să cerceteze locul crimei.

— Cum se întoarce, să lase totul și să vină la mine.

În ciuda temerilor domnișoarei Krysia, Janusz Kaczanowski era în biroul său și după dispoziția telefonică se prezentă la șef, în cabinetul acestuia.

— Ia loc, Januszek, colonelul îi arată unul din cele două fotolii comode, el însuși așezându-se vizavi. Vrei o țigară, cafea sau ceai?

Maiorul își cunoștea prea bine prietenul pentru a nu-și da seama că o astfel de introducere nu prevestește nimic bun.

Între timp, Niemiroch continuă:

— Ai o mină atît de plictisită, încît numai uitîndu-te la

tine îți vine să caști. Ai un efect mai bun decît phanodorium. Încă puțin și ațipesc.

— În cazul ăsta nu vreau să te deranjez, și Janusz făcu un gest, ca și cum ar fi vrut să se ridice. Am să-i propun Krysiei să nu te deranjeze cîteva ore.

— Stai, stai. Nu e chiar atît de grav. O să-mi înving eu somnul ăsta. Dar mă mir de tine. Omul se plictisește dacă nu are nimic de lucru.

— N-ai frică de Dumnezeu, Adam! se irită maiorul. Nu mai departe decît ieri mi-ai încredințat anchetarea cazului cu individul înjunghiat.

— Ce, aia-i anchetă? colonelul făcu un gest depreciativ. E prea ușoară chiar și pentru un caporal începător, dar ce să mai vorbim despre „asul serviciului nostru de anchetă”. Aia e o treabă făcută de niște neciopliți. Cîteva cuțitari, care după cîteva sticle de șliboviță sau bere și-au înjunghiat prietenul. Știi doar că ai aici un prieten. Ți-am pregătit o problemă, o bomboană. Un deliciu. Te și invidiez pentru ea.

— Nu-mi plac dulciurile. Mănîncă-ți singur bomboana.

— Dacă aș putea! Din păcate, am toată secția pe cap. Cu tine e altceva. N-ai nimic de lucru, nicio răspundere.

— Hai. Dă-i drumul odată, ce vrei să-mi dai de lucru.

— O să-mi fi recunoscător cît vei trăi. Cunoști problema jefuirii Băncii cooperației sătești din Łowiez?

Janusz Kaczanowski nici nu încercă măcar să-și ascundă uimirea. Răspunse:

— Știu doar atît cît au scris ziarele. Trei bandiți au terorizat personalul băncii. Au jefuit patru milioane de zloți, și au fugit. Dar asta a fost la Łowiez. Ancheta o face cu siguranță Inspectoratul raional cu ajutorul celui voievodal.

Colonelul Niemiroch își frecă mîinile.

— Te înșeli, dragul meu, spuse cu o voce dulce. Noi facem

ancheta. Și mai exact, nu noi, ci maiorul Janusz Kaczanowski. Din acest moment. Nu te bucuri?

— Nemaipomenit!

— Știam eu cum să-ți fac pe plac.

— Hai, termină, nu mai face pe caraghiosul. Kaczanowski se înfurie de-a binelea. De ce trebuie să facem noi ancheta, nemaivorbind de faptul că totdeauna mă bagi în cele mai nesuferite treburi.

Colonelul luă în mână un dosar voluminos care se afla pe birou.

— După cum știi, încep, am aici tot materialul de anchetă, pe care ți-l ofer. La Łowiez au acționat cel puțin patru bandiți. Trei au operat în interiorul băncii, al patrulea, îmbrăcat în uniforma unui electrician, a întrerupt lumina și telefoanele.

— Au plecat cu un „Fiat” de culoare deschisă, îl întrerupsese Kaczanowski. De ce îmi povestești toate astea? M-au informat ziarele.

— De-aia, replică Niemiroch. Poate tot în ziare ai citit știrea că pe malul Vistulei, în pădurea Bielany, a fost găsit cadavrul unui bărbat oarecare.

— A căzut de pe malul înalt și și-a frînt gâtul. Am avut raportul de la circa din cartier.

— Atunci știi că individul a fost identificat drept Kazimierz Strzelezyk, șeful unui atelier particular de reparații auto din cartierul Marymont. Nu mai departe decît ieri, la Inspectoratul general s-a prezentat un inginer, Czesław Paszkowski, și a povestit o istorioară interesantă:

„În august – colonelul citi din procesul-verbal scos din dosar – mi-am dat mașina, un „Fiat” de culoare deschisă, la reparat la atelierul lui Józef Jankowski, în urma unui accident. Am stabilit cu Jankowski, pe care de altfel îl cunosc de mult,

că îmi voi scoate mașina de la reparat abia în septembrie, după ce mă voi reîntoarce din concediu în Varșovia. Am considerat că așa va fi mai bine, deoarece nu am garaj și mașina stă tot timpul în fața casei, Mi-am scos mașina acum două zile. Tot atunci am aflat despre moartea tragică a lui Kazimierz Strzelezyk, pe care îl cunoșteam de asemenea. Am citit, totodată, anunțurile în presă despre atacul asupra Băncii din Łowicz. Mașina era în stare bună și sînt mulțumit de reparația efectuată. Cînd însă soția mea a încercat să se așeze la volan, nu a reușit să tragă scaunul. Am încercat s-o ajut. Scaunul mobil se trage de obicei foarte ușor, dar de această dată, cu toate că am ridicat pîrghia, opunea rezistență. Am încercat să controlez de ce s-a blocat mecanismul și cînd am băgat mîna sub fotoliu, am dibuit ceva ca un fel de boccea. Am reușit s-o scot cu greu de-acolo. Era un pardesiu bleumarin, o șapcă de aceeași culoare cu însemnele fulgerului și o tolbă din piele, cum poartă electricienii. În tolbă erau diverse scule. Nu m-am atins de ele. Obiectele pe care le-am găsit în mașina mea le-am asociat imediat cu descrierea făcută în presă a unuia dintre bandiții care a întrerupt lumina și telefoanele la Łowicz. Mașina mea este de culoare deschisă. Am hotărît să anunț imediat miliția și pentru că nu știam cine se ocupă de problemă, m-am adresat Inspectoratului general de miliție.”

Niemiroch lăsă pe masă foaia de hîrtie cu procesul-verbal.

— Abil tip, îl laudă maiorul. N-am nimic de spus, s-a comportat excepțional.

— Tocmai m-am reîntors de la Inspectoratul general. La ședință au participat reprezentanții Inspectoratului voievodal și cei din Łowicz. S-a hotărît ca ancheta s-o preluăm noi pentru că nu mai este nicio îndoială că făptașii trebuie căutați în Varșovia. Inspectoratul general a cercetat deja sculele aflate în tolbă. Pe ele au fost găsite amprente de lui Kazimierz Strzelezyk. Acum sîntem siguri că a luat parte la jaf.

Lucrătorii atelierului au confirmat că în ziua aceea, în zori. A plecat cu „Fiatul” inginerului Paszkowski într-o cursă de rodaj din care s-a întors abia după două ore.

— Și Inspectoratul general n-a putut să se ocupe pînă la capăt, de treaba asta?

— I-am convins, zîmbi colonelul triumfător, că cel mai bun om din Polonia pentru dezlegarea acestei enigme ești tu, Janusz.

— Mă tem că nu mai ajungi la adînci bătrînețe. Orice tribunal mă va achita.

— Ai aici tot cazul. Niemiroch întinse prietenului dosarul gros. Studiază-l cu atenție și apucă-te cu elan de lucru.. Pe cuștarii ăia pasează-i cui vrei. Avem asigurat ajutorul Inspectoratului general și bineînțeles pe cel al celor de la voievodat.

— Cîți oameni îmi dai?

— Presupun că nu vei avea nevoie de cineva în permanență. Singur vei face față foarte bine. Știi doar că avem dificultăți cu cadrele. Cînd vei avea nevoie de ceva oameni pentru vreo acțiune, o să-ți aranjez eu ceva. Îți urez noroc.

— M-ai aranjat, n-am ce spune!

— Nu te mai preface, nu te mai preface, Janusz. Te cunosc prea bine. În sufletul tău te bucuri. Dacă aș fi dat, de pildă, dosarul lui Litwinowiez, abia atunci mi-ai fi luat-o în nume. De rău.

Janusz Kaczanowski se întoarse în biroul său, fără să-i spună un cuvîntel domnișoarei Kryisia, curioasă ca de obicei de ce „bătrînul” a făcut atîta zarvă în legătură cu persoana lui. Se așează la birou și începu să citească în mod sistematic, filă după filă, toate documentele aflate în dosar. Ofițerul de miliție îl aproba în adîncul sufletului pe amicul său. E adevărat că a făcut nazuri, dar cu siguranță că n-ar fi cedat cu

ușurință această anchetă. După cîteva ore se afla din nou în cabinetul superiorului.

— Ei, ce-i? Ai studiat documentele? Care-s concluziile? întrebă colonelul Niemiroch.

— Nici eu nu mă îndoiesc că Kazimierz Strzelezyk a făcut parte din bandă. Mai mult ca sigur că a fost chiar șeful ei. Mărturie stă faptul că a îndeplinit cele mai importante misiuni: a neutralizat semnalizarea de alarmă, iar apoi a organizat fuga rapidă de la locul infracțiunii. În ceea ce privește moartea acestuia, deși medicina exclude crima, consider, că între complici s-a produs o încăierare, în timpul căreia malul s-a surpat și s-a ajuns la acel accident nefericit. E adevărat că avem un membru al bandei, însă mort, și el nu ne va mai spune nimic. Trebuie să-i căutăm pe ceilalți trei și banii.

— Presupui?

— Da. Cred că bandiții s-au certat pentru împărțirea prăzii. În timpul fugii, infractorii au coborît pe drum, iar banii i-a luat cu el șoferul „Fiatului”. Valiza mare, uzată, însă deosebit de grea, bancnotele au doar greutatea lor, ar fi sărit prea ușor în ochi pentru a risca să fie dusă în mînă. Nu uita că acolo erau patru milioane de zloți. O tentație imensă pentru Strzelezyk de a-și însuși întreaga, sumă sau cel mult o mare parte din ea.

— Deci, ce concluzii tragi?

— Înainte de toate, voi căuta banii. Strzelezyk a trebuit să-i ascundă undeva bine. Chiar dacă mă înșel, și complicii și-au împărțit cîstit prada, șefului atelierului i-a revenit peste un milion de zloți. Așa că cel puțin suma asta a ascuns-o, și asta mai mult ca sigur că nu în locuință lui. Era prea isteț pentru așa ceva. Numai dacă nu are acolo vreo ascunzătoare bine mascată. Trebuie făcută o percheziție amănunțită la atelierul lui Jankowski și din nou vizitată garsoniera dragului

nostru Kazik. Trebuie din nou anchetați lucrătorii atelierului. Poate printre ei se ascunde vreun complice de-al banditului, deși mi se pare puțin probabil.

— Când vrei să treci la acțiune?

— Cel mai bine ar fi fost ieri. Însă dacă-i vorba de ziua de azi, atunci imediat. Mă tem că și așa este prea târziu.

— De ce?

— Nu știu dacă și dumneavoastră, tovarășe colonel, ați studiat la fel de serios ca mine dosarul. Acolo se menționează că au dispărut cheile pe care Strzelezyk le-a avut întotdeauna asupra sa. Asupra mortului nu s-a găsit, în general, nimic. Asta este cea mai bună dovadă că colegii s-au pregătit să caute banii. Se află înaintea noastră cu câteva zile. Să sperăm că nu au găsit nimic, Vreau să mă bizui pe agerimea șefului bandei.

— Procesul-verbal încheiat cu ocazia descinderii la locuința de pe strada Solec constată evident că aceasta era intactă, spuse colonelul, demonstrînd că și el cunoaște actele dosarului.

— Dar cine și în ce împrejurări a făcut această constatare? Un locotenent și doi agenți din cartier care, necunoscînd adevăratul rol al lui Strzelezyk, s-au mulțumit cu găsirea hainelor decedatului în dulap și a cîtorva carnete de la Casa de economii în birou. Cine căuta milioane știa prea bine că trebuie să fie precaut și că nu-i este permis să se ocupe de mărunțișuri. S-a străduit, așadar, să nu lase nicio urmă după sine.

De data aceasta percheziția locuinței lui Kazimierz Strzelezyk a fost efectuată de cei mai buni specialiști ai Inspectoratului municipal. Nici cel mai mic amănunt nu a scăpat atenției lor. Tehnicienii de la dactiloscopie au adunat nenumărate amprente. Erau însă urmele degetelor răposatului și după mărime amprente degetelor unei femei. Alți bărbați

nu fuseseră pe aici, iar dacă cei pe care îi căuta maiorul au fost, atunci au operat cu mănuși. Au fost cercetate cu atenție toate scrisorile și documentele, cât și notițele și însemnările mortului, găsite în birou și în buzunarele hainelor.

Kaczanowski nu a găsit în aceste hîrtii nici cel mai mic indiciu care să-l fi putut asocia cu evenimentele din Łowicz. Bineînțeles că nu au găsit nici valiza cu bani și nici alte sume în afara celor pe care le găsisese miliția în timpul primei percheziții destul de superficiale, a garsonierei.

Au fost găsite, în schimb, cîteva chei. Cheile de rezervă ale locuinței atîrnau pe un cui în dulapul din perete aflat în vestibul. Pe fundul unuia din sertarele biroului se afla o cutiuță mică din metal cu inscripția colorată a unei mărci cunoscute de ceai. În această ascunzătoare, Strzelezyk ținea diferite mărunțișuri. Un stilou vechi, insignele unor cluburi și organizații sportive, niște portchei uzate pentru cheile de mașini, diverse șuruburi, cuie, pioneze, într-un cuvînt, tot felul de lucruri „folositoare”. Din grămada asta de mărunțișuri, agentul care percheziționa biroul a scos două cheițe plate legate cu o bucată de sîrmă.

— La ce s-or potrivi astea? întrebă.

Un alt milițian privi și el „comoară” descoperită.

— Nu sînt de la broaște cu zăvor, spuse. Sînt de la lacăte.

— În locuință nu am găsit niciun lacăt.

— Cu siguranță că e de la lacătul de la pivniță. Acolo încă nu am fost.

— În blocul nostru garsonierele nu au pivnițe. Nu ar ajunge pentru toți locatarii. Cine a luat o locuință mică trebuia să semneze că e de acord să nu aibă boxă în pivniță, explică administratorul care asista la percheziție în calitate de martor.

— Reținem cheițele astea ca dovadă materială, hotărî maiorul Kaczanowski. Se pot potrivi la vreo ascunzătoare de

la atelier. Acolo nu vor lipsi cu siguranță lacătele. Vom controla.

Cele două cheițe plate au fost singurele obiecte suspecte luate în timpul cercetării locuinței din strada Solec.

De aici echipa de anchetă plecă pe strada Marymont, la atelierul de reparații auto al lui Jozef Jankowski. Aici sarcina a fost cu mult mai grea. Dimensiunea acestei încăperi, multitudinea de ascunzători, în cele din urmă curtea întregii proprietăți, toate erau mai prielnice celui care ar fi încercat să ascundă ceva decît celui care ar fi vrut să caute.

În timp ce echipa cerceta, maiorul Kaczanowski se instală în birou și-i chemă pe rînd la discuție pe proprietar și pe lucrătorii stației service.

— Pe Kazimierz Strzelezyk, lămurii Jankowski, îl cunosc din școala elementară. Am lucrat pe urmă amîndoi la fabrica de autoturisme. Eu am absolvit cursurile serale ale școlii tehnice auto, iar Kazik s-a mulțumit cu școala profesională. Mi-aduc foarte bine aminte că nu a vrut niciodată să învețe. Dar era un mecanic auto foarte bun. Avea parcă un simț, înnăscut pentru asta. Era destul să se uite la un motor și să-l asculte ca să-și dea seama ce are fără să-l mai demonteze.

— La fabrica de autoturisme a fost în vremea aceea o anchetă mare în legătură cu scoaterea din fabrică a unor piese de schimb. Ați auzit despre asta? îl întrebă ofițerul de miliție. Strzelezyk a fost și el amestecat în treaba asta?

— Nu atît amestecat cît la curent, pentru că furturile respective aveau loc chiar în secția lui. Maistrul lui Kazik a primit atunci la proces vreo zece ani. Și pe Strzelezyk l-au arestat. Colegii au încercat să-i pună lui în cîrcă o parte din vină, dar pînă la urmă procurorul a sistat ancheta în legătură cu persoana lui. Totul s-a încheiat cu darea afară de la fabrică.

— Mai tîrziu și dumneata ai luat legătura cu el? Ce făcea?

— Cîțiva ani a lucrat la fabrica de pompe. Pe urmă la o

stație de benzină, iar apoi la atelierele de reparații auto de pe strada Omulewska. Perioada asta nu o prea cunosc deoarece ne-am întâlnit mai curînd întîmplător. Eu am rămas la fabrica de autoturisme, am absolvit școala tehnică. Știu că s-a însurat, dar s-a despărțit apoi de soția lui, pe care nu am cunoscut-o. Cînd am deschis atelierul meu, la care financiar m-a ajutat și familia iar restul de bani i-am împrumutat, l-am căutat pe Kazik și i-am propus să lucreze la mine.

— Ca șef de atelier?

Jankowski zîmbi.

— E pretențios să numim astfel funcția. Pe atunci, aici era doar un gard din lemn și o baracă mică. Lucram numai noi doi. Kazik, inițial, venea doar temporar să mă ajute pentru că nu voia să riște să-și piardă postul bun pe care îl avea la atelierul acela de pe Omulewska. Primul angajat pe care l-am avut a fost Jan Warciak. Lucrează la mine pînă astăzi. Strzelezyk a venit la mine oficial la vreo doi ani după aceea, cînd atelierul deja se extinsese, iar în forma actuală există abia de un an. Mi-am băgat ultimul ban în lărgirea atelierului. Astăzi am mai multe datorii decît atunci cînd am început. Dar ce-a fost mai rău a trecut.

— De greutățile dumitale financiare se va ocupa mai curînd Secția financiară, nu noi, îl întrerupse ofițerul de miliție. Eu mă ocup cu anchetarea atacului banditesc de la bancă. Strzelezyk a fost, după cum știți, unul din făptași.

— Nici nu-mi pot imagina așa ceva. A fost un om cinstit pînă în măduva oaselor. I-am încredințat doar toată averea mea. Îmi dădea întotdeauna socoteală pînă la ultimul bănuț, și chiar la sume pe care nu le puteam verifica. El discuta cu clienții și încasa de la ei banii. Niciodată nu am controlat cît. Cumpăra piesele de schimb. Le comanda în diverse ateliere mecanice particulare, pentru că în comerțul de stat nu poți găsi totul întotdeauna. Iar cîteodată, pentru mașinile străine,

trebuia să le facă singur. Am avut în el o încredere nețărmurită și niciodată nu am fost în pierdere.

— Se vede că nu ați avut milioane. Iar la Łowiez au fost peste patru milioane.

— Dacă nu aș fi citit în presă, niciodată nu aș fi crezut că a fost Kazik.

— Cît câștiga la dumneata?

— Cinci mii pe lună în mână. În afară de asta, mai primea direct și de la clienți cu asentimentul meu, de la cei care se grăbeau și voiau să aibă mașina mai repede gata decît le-o puteam da eu. Atunci băieții lucrau și seara, iar cîteodată chiar noaptea.

— L-ați cunoscut îndeaproape. Ce fel de om era? întrebă maiorul.

— Nu pot spune despre el nimic rău. Era un foarte bun specialist. Bun organizator. Trebuie să recunosc că el a organizat munca în atelier în așa fel încît îi întrecem pe toți concurenții noștri în ceea ce privește rapiditatea reparațiilor. Era un om mai curînd închis. Nu vorbea despre el niciodată. Nu știu dacă mă credeți, domnule maior, dar cu toate că ne cunoșteam de atîția ani, niciodată nu am fost la el acasă, deși Kazik era aproape în fiecare zi musafirul nostru.

— Pentru că dumneata locuiești lîngă atelier.

— Abia de un an, domnule maior, înainte locuiam pe strada Grochowska și cu toate acestea nu era săptămîină să nu ne fi vizitat Kazik. Trebuie să vă mai spun că era un om foarte ambițios. Nu o dată l-am bănuir că mă invidiază. Era convins că pe lume există o singură putere.

— A banului?

— Ați ghicit, domnule maior. Dacă Strzelezyk a comis într-adevăr infracțiunea respectivă, a făcut-o nu pentru a cheltui mai tîrziu banii jefuiți, ci pentru a-i avea, în general.

— A avut mașină?

— Când lucra încă pe strada Omulewska, îşi cumpărase pe o sumă de nimic o rablă de maşină buşită în urma unui accident, şi singur şi-a reparat-o. Şi-a dat însă în curînd seama că una e să-ţi cumperi maşină şi alta să ai mijloacele necesare pentru a merge cu ea. Nu-i ajungeau pur şi simplu pentru asta banii pe care-i cîştiga şi nu voia să fie „şofer de duminică”, care se plimba o dată pe săptămînă douăzeci de kilometri. De aceea şi-a vîndut destul de repede maşina. Lucrînd la mine, nu avea nevoie de maşină proprie. Cu ştirea proprietarilor, putea să se folosească întotdeauna de maşinile lăsate la reparat. Clienţii noştri permanenţi ştiau prea bine că maşinile lor au doar de cîştigat din asta, deoarece Kazik le descoperea şi cel mai mic defect.

— Dar „Fiatul” acela de culoare deschisă?

— A stat peste o lună în curtea atelierului. Inginerul Paszkowski ne-a spus de la început că putem merge cu el. Eu nu m-am folosit de permisiunea asta pentru că am maşina mea. De altfel în timpul ăsta am fost în Bulgaria.

— Ştim, aveţi un alibi inatacabil, zîmbi ofiţerul de miliţie. Mulţumesc pentru informaţiile date şi vă rog să-l poftiţi acum pe Ian Warciak.

— Ce ştiţi în această problemă? îl întrebă ofiţerul pe maistrul în vîrstă.

— Numai ceea ce s-a scris în ziare, că domnul Strzelezyk a luat parte la jaf.

— Ai discutat despre aceasta cu inginerul Paszkowski?

— Nu. Inginerul şi-a luat maşina şi nu l-am mai văzut. Am citit abia în „Express” ce a găsit inginerul sub banchetă.

— I-aţi dat maşina fără s-o controlaţi?

— Inginerul şi-a lovit maşina. Noi i-am schimbat doar uşa dreaptă din spate şi i-am bătut aripa. Nimeni nu s-a atins însă de banchete, pentru că n-am avut de ce. Maşina a fost gata de

altfel la jumătatea lunii august. După aceea a stat în curte și a ocupat degeaba locul.

— Ați mers cu mașina asta?

— Nu, eu nu merg cu mașini străine. O am pe-a mea.

— Mă refer la o cursă de control.

— Ce fel de cursă de control! I-am pus portiera, i-am bătut aripa, le-am vopsit, am controlat dacă ușa se închide, dacă e bine aleasă culoarea și cu asta basta. Motorul a fost bun. Nici nu i-am ridicat măcar masca.

— Strzelezyk a mers cu mașina asta?

— O fi mers. Eu am treburile mele... maistrul își alegea cuvintele cu grijă.

— Domnule Warciak, îl avertiză ofițerul de miliție, dacă nu vrei să fii amestecat în problema asta, de jefuire a unei bănci, te sfătuiesc să vorbești deschis. Pe cine vrei să acoperi, pe răposat?

Mecanicul se tulbură, înroșindu-se ușor.

— Vă rog să mă iertați, domnule maior. Știți, îmi este peste mîină să vorbesc despre cineva cu care am lucrat atîția ani sub același acoperiș. Chiar dacă omul nu mai trăiește.

— V-am întrebat, deci, dacă Strzelezyk a mers cu mașina aceea?

— A folosit-o ca pe a sa. O lua deseori după terminarea lucrului și se întorcea a doua zi dimineața. Dar avea foarte mare grijă de mașină, nu pot să spun ceva rău în această privință, eu însumi l-am văzut cum lucra la motor... Asta pe gratis, pentru că clientul nu i-o ceruse.

— Mai curînd ca o recompensă în schimbul folosirii mașinii?

— Poate să fie și așa, căzu de acord maistrul.

— Pleca și în timpul dimineții?

Warciak căzu pe gînduri.

— Da, recunosc. Mai ales în ultimul timp, aproape zi de zi. Strzelezyk lua mașina și pleca în oraș. Spunea că are diverse treburi de rezolvat. Se întorcea de obicei după trei ore.

— Nu v-a mirat?

— De ce? Jankowski era doar absent. Tot atelierul rămăsese pe capul lui Strzelezyk. Așa că avea cu siguranță destule treburi nu numai aici, dar și în oraș.

— Dar în ziua când a fost jefuită banca?

— Și în ziua aceea domnul Strzelezyk a plecat. Înainte de ora șapte chiar. S-a mirat că am venit atât de devreme la lucru, pentru că noi începem la șapte fix, dar i-am explicat ce s-a întâmplat. Promisesem unui client să-i repar mașina cu o zi mai devreme decît se stabilise inițial. Am schimbat cîteva cuvinte doar, pentru că Kazimierz se afla deja în mașină. Mi-a mai spus că revine peste două ore.

— Cum era îmbrăcat?

— Nu mai țin minte. În orice caz, nu în salopetă.

— Când s-a întors?

— După mai mult de două ore. Țin minte lucrul acesta pentru că un client se enervase că trebuie să aștepte atât.

— Când s-a întors Strzelezyk, n-ați observat nimic deosebit?

— Ce era să observ? se miră Warciak.

— Poate că era enervat, agitat?

— Nu. Era ca de obicei. S-a plîns doar că nu poate să facă rost de garniturile pentru un „Volvo” pe care îl aveam atunci la reparat în atelier.

— Despre jefuirea băncii n-ați vorbit?

— Atunci n-am știut încă nimic despre asta. Dacă Kazimierz era amestecat, știa, dar nu s-a lăudat.

— Aveți dreptate. Dar a doua zi după atac, toată presa a scris. S-a comunicat și la radio și la televiziune. Nici atunci n-ați discutat?

— A doua zi e altceva, bineînțeles că toți numai despre asta au vorbit. Nu în fiecare zi se întâmplă cîte o astfel de lovitură. Peste patru milioane. Eu am spus, vă rog să mă scuzați, domnule maior, că miliția n-o să-i prindă, ca și pe cei de la Banca Națională de pe strada Jasna. Țineți minte?

Maiorul se strîmbă de parcă ar fi înghițit lămîie. Lovitura de la Banca Națională, nerezolvată, a rămas pînă astăzi o pată pe onoarea miliției.

— Kazimierz a spus că jafurile banditești au loc numai pentru că sentințele sînt prea ușoare. Dacă pentru banditism ar fi fost spînzurați de la început toți infractorii, atunci nu s-ar mai fi întîmplat așa ceva. A vrut chiar să facă pariu că nu va trece nicio săptămînă și bandiții vor fi la zdup. Presupunea că lovitura au dat-o huliganii din localitate sau chiar funcționarii băncii.

— Interesant!

— Nici acum nu-mi vine să cred că Strzelezyk a fost amestecat în treaba asta.

— Din păcate, acesta-i adevărul. Analizele efectuate au constatat – Janusz Kaczanowski considera întotdeauna că cerînd sinceritate din partea celui interogat, e bine să-i dezvăluie și el unele fapte incontestabile – că sculele descoperite în mașina inginerului Paszkowski au servit la întreruperea curentului în Łowiez. Iar pe aceste scule sînt amprente lui Strzelezyk. În plus și „Fiatul” de culoare deschisă se potrivește cu cel pe care l-au zărit martorii loviturii.

— Dacă a făcut-o el, n-a făcut-o pentru bani. La ce-i trebuiau? Cîștiga destul de bine, cheltuia puțin. Era foarte econom, aș spune chiar zgîrcit. E adevărat că-i plăcea să comande. Poate s-a gîndit că dacă va avea mai mulți bani. Atunci va dobîndi și o putere mare? Și a dobîndit-o. Pe nisipul de pe malul Vistulei.

Maiorul înțelegea perfect că nu va mai scoate nimic de la meșterul în vîrstă. Așa că i-a pus ultima întrebare:

— După lovitură, n-ați avut pe la atelier niște oaspeți nepoftiți? În timpul nopții?

Warciaak îl privi pe ofițerul de miliție ca pe un clarvăzător.

— De unde știți, domnule maior?

— Se mai întîmplă să mai știe și miliția cîte ceva. Spuneți, cum a fost?

— Nu am spus nimănui pentru că ar fi rîs de mine că sînt bătrîn. Mai tîrziu, cînd am aflat despre moartea lui Kazimierz, am înțeles că el a venit după moarte la atelier și mi-a dat un semn.

— Pe ce bază afirmați lucrurile astea?

— Lucram atunci la „Volga” aia de la ambasadă. Pînă seara tîrziu. Cînd m-am pregătit să plec acasă, mi-am scos salopeta și am aruncat-o pe capota mașinii. Aș putea să și jur. Dar a doua zi cînd să mă apuc de lucru, salopeta era atîrnată frumos în dulap. Seara nu închiseseam niciun dulap, iar a doua zi toate ușile erau închise.

— Nu a dispărut nimic?

— Nu! Nici cel mai mic șurub. El a fost aici. Cînd am aflat despre toate astea, am hotărît să plătesc o slujbă la biserică pentru sufletul lui. Cu siguranță că asta a vrut și răposatul.

Janusz Kaczanowski, deși nu credea în plimbările morților pe pămînt, nu i-a risipit bătrînului maestru iluziile, însă declarațiile lui Warciaak au fost foarte importante pentru anchetă. L-au convins pe ofițerul de miliție că nu numai el caută milioanele. Că are concurenți. Presupunerile maiorului se dovediră juste.

Ceilalți oare or fi găsit banii? Caută oare valiza cu toate cele patru milioane de zloți sau le pare rău doar după acel milion care revenise lui Strzelezyk? Unde a putut ascunde șeful bandei prada sa?

La niciuna din aceste întrebări Kaczanowski nu putea răspunde. Nu se îndoia însă că în viitorul apropiat va putea da deoparte această perdea de mister. Era, de asemenea, aproape sigur că Strzelezyk și-a ascuns atît de bine banii, încît pînă în prezent nimeni nu i-a descoperit. Ancheta, a cărei sarcină inițială era de a descoperi banda, s-a transformat acum într-un joc; cine va fi primul care va dezlega secretul milioanelor ascunse: miliția sau infractorii?

Maiorul își reaminti de cele două cheițe descoperite în locuința de pe strada Solec. Chemă agentul căruia îi dăduse aceste cheițe.

— Ia spune, îl întrebă, ați potrivit cheițele la lacătele corespunzătoare?

— Nu. Sînt aici o grămadă de lacăte, dar la niciunul din ele nu se potrivesc. Am încercat peste tot.

Percheziția a durat cîteva ore. Nu s-a limitat doar la atelier. La cererea lui Jozef Jankowski, agenții se uitară și prin locuința acestuia, deși ordinul semnat de procuror le permitea să caute doar în atelierul de reparații auto. Proprietarul atelierului declară însă ofițerului de miliție că locțiitorul lui a avut acces și în apartamentul său. Așa că voia să scape dintr-o dată de eventualele bănuieli și de o nouă vizită a reprezentanților puterii.

Dar nici aici nu au fost găsiți banii și nici cea mai mică urmă care ar fi putut fi utilă miliției în acțiunea ei pe mai departe.

Maiorului Janusz Kaczanowski îi rămăseseră doar cele două cheițe. Poate una din ele deschidea lacătul în spatele căruia se afla suma enormă de bani. Dar cum să găsești acest lacăt și pe ce ușă atîrnă el?

După reîntoarcerea la Palatul Mostowski la mult timp după terminarea orelor de serviciu, ofițerul de miliție a aflat

că un bărbat îl așteaptă de peste trei ore. Că cere să discute cu el, indiferent de oră.

— Numele și în ce problemă?

— În problema jefuirii băncii pe care dumneavoastră, tovarășe maior, o anchemati. Persoana care vă așteaptă a întrebat de ofițerul care se ocupă cu această problemă. Numele lui: Wojciech Strzelezyk.

— Bine, hotărî Kaczanowski. Să vină sus.

— Vă rog să mă scuzați, domnule maior, încep directorul general, că am îndrăznit să vă deranjez atât de târziu, dar eu sînt fratele lui Kazimierz.

— Știu. Ați fost anchetat de miliția din cartier.

— Sînt zguduit de știrile pe care le-am citit ieri în presă. O asemenea rușine, o asemenea dezonoare! Toată viața am fost un om cinstit, aproape că nu aveam legături cu fratele meu, iar astăzi lumea mă arată cu degetul de parcă aș fi un criminal. Mi-am depus imediat demisia din funcția mea. Este adevărat că organele superioare n-au primit-o, dar și așa voi avea o situație grea. Cînd apar pe terenul fabricii, imediat aud în spatele meu șoapte și chicoteli.

— Vă înțeleg; din păcate, miliția nu vă poate ajuta cu nimic. Să sperăm că oamenii vor birfi o vreme și apoi se vor potoli. Așa cum se întîmplă de obicei...

— Știu că nimeni nu mă poate ajuta în nefericirea și rușinea mea. Cînd am aflat despre moartea fratelui și despre faptul că de pe urma lui a rămas o mică avere, despre care miliția m-a informat, am încredințat avocatului toate demersurile în legătură cu procedura de succesiune. Acum însă nu mai vreau un ban din toată moștenirea asta. Să treacă toată în posesiunea statului, cel puțin ca o mică pîrtică de despăgubire pentru jefuirea banilor de la Łowiez. Am anunțat și avocatul despre hotărîrea mea.

— E un gest foarte frumos din partea dumneavoastră.

Obosit de corvoada din timpul zilei, Kaczanowski visa ca musafirul lui să plece cît mai repede. Cred însă că despre aceasta va hotărî procurorul și tribunalul.

— Cu toate acestea, nu mă voi atinge nici măcar de un bănuț din moștenire. Eventual voi dona ce mi se cuvine pentru vreun scop de binefacere. De pildă, pentru reconstruirea Palatului regal.

— Beți o cafea? întrebă maiorul, pierzînd orice speranță de a scăpa cu una, cu două de intrus și voind să se mai învioneze cu o cafeluță.

— Mulțumesc. Inima nu-mi permite. De altfel, niciodată nu am fost un băutor de cafea. Dar, vă rog să nu vă jenați din cauza mea, domnule maior. Vă înțeleg, sînteți obosit. Atîta bătaie de cap din cauza unor nelegiuiri.

— Dacă nu sînt ei, sînt alții. Așa e la miliție.

— Cînd am aflat despre participarea lui Kazik la jaf, imediat m-am gîndit că banditul ăsta, Doamne iartă-mă că trebuie să vorbesc așa de propriul meu frate, și-a ascuns undeva bine prada. E adevărat că dumneavoastră susțineți că a murit în urma unui accident, dar îmi dau capul că și colegii lui au fost de față. Nu-i așa că am dreptate?

— Sîntem abia la începutul anchetei. Nu știm încă nimic. Căutăm și banii.

— Înțeleg. Secret de serviciu. Dar mie mi se pare că știu unde se află banii.

— Unde? toată oboseala lui Kaczanowski i se spulberă brusc.

— În pivnița mea, declară liniștit Wojciech Strzelezyk.

— Unde? repetă maiorul, neputînd să-și creadă urechilor.

— Locuiesc într-o vilișoară în cartierul Ochota. Rezultatul anilor îndelungați de muncă și al economiilor întregii mele familii. Am acolo un garaj sub terasă, iar sub clădire se află încăperile pentru încălzire centrală și o pivniță imensă. În

urmă cu cinci ani am fost racordați la termoficarea centrală. Pe atunci încă aveam cu Kazimierz legături mai apropiate, deși niciodată nu a fost vorba de prea multă cordialitate între noi. Fratele meu mi-a propus un cumpărător pentru cazanul de încălzire centrală, care atunci nu-mi mai era necesar. Amatorul era cineva din afara Varșoviei. Am căzut de acord asupra prețului, dar cazanul trebuia demontat și transportat pînă în localitatea Otwock. Atunci Kazik s-a oferit să mă ajute. El se va ocupa de toată treaba, dar eu trebuia să-i pun în schimb la dispoziție încăperile pentru încălzire centrală, pentru că divorța de soție și trebuia să-și ducă undeva boarfele. Și așa am și făcut.

— În ultimul timp, după lovitură, Kazimierz Strzelezyk a fost pe la dumneavoastră?

— Pe la mine n-a fost de ani de zile. După cum am declarat, ultima dată l-am văzut în urmă cu doi sau trei ani. De altfel și atunci ne-am întîlnit întîmplător. Dar el avea cheile atît de la încăperile pentru fosta încălzire centrală, cît și de la tot subsolul. În pivniță se poate intra ocolind locuința. Ușa se află lîngă garaj, Știu că nu o dată Kazik s-a folosit de această posibilitate. Cînd am aflat despre infrațiune, am coborît în pivniță și am cercetat-o cu atenție. Pe lacăt nu se află un firicel de praf. Se vede că a fost de curînd descuiat.

— Cum arată lacătul?

— Obișnuit, cu gaură pentru cheie în partea de jos.

— Se deschide cu astfel de cheie? Kaczanowski arată cheițele găsite în locuința de pe strada Solec.

— Identice. Eu am cumpărat, demult lacătul ăsta, iar după aceea am dat amîndouă rîndurile de chei lui Kazimierz. Poate că sînt aceleași?

— Mergem la dumneata acasă, spuse maiorul.

— Tocmai asta voiam să vă rog și eu. Aș fi foarte fericit

dacă aş putea măcar în felul acesta să mă reabilitez parțial de pe urma fratelui bandit.

Echipă de miliție porni într-o nouă acțiune. Niciuna din cheițe însă nu se potrivi la lacătul de la subsolul lui Wojciech Strzelezyk. Specialistul miliției însă îl descuie fără prea mare dificultate. Înăuntru, acoperite cu un strat gros de praf, se aflau niște pachete. Miliția controlează conținutul lor. Erau însă numai cărți. O mulțime de cărți adunate și împachetate în dezordine. Printre ele mai erau și numere vechi ale unor reviste ilustrate. Toate erau vechi de peste șase ani. Se mai găsea o canistră pentru benzină și trei cauciucuri stricate. Miliția caută să vadă dacă nu a fost ceva îngropat în pământ. Dar nu a găsit nimic.

Janusz Kaczanowski suferi o nouă înfrângere.

CAPITOLUL VII. AL DOILEA IESE DIN JOC

Zilele se scurseră pentru Zygmunt Lipień ca într-un coșmar. Din momentul în care presa comunică despre demascarea rolului pe care l-a jucat șeful liniștit al atelierului de reparații auto, Kazimierz Strzelezyk, la lovitura dată la Banca din Łowicz, tovarășul său fricos n-a mai dormit liniștit nicio noapte. Murea de spaimă la fiecare oprire a liftului la etajul la care locuia.

Cînd întîlnea pe stradă un milițian venind din sens contrar, i se înmuiau picioarele de la genunchi în jos și numai printr-o voință nemaipomenită reușea să nu intre pe poarta cea mai apropiată sau s-o apuce pur și simplu în panică la fugă. Mai rău era cînd se întîlnea cu mașina miliției care mergea încet, chiar pe lîngă trotuar.

Cele mai groaznice clipe le trăia însă Lipień la serviciu. Lovitura îndrăzneată și moartea tragică a unuia din făptași reprezentau subiectele permanente de discuții ale colegilor lui. Nefericitul participant la jaf nu putea să evite aceste discuții. În jurul lui auzea detalii adevărate sau imaginate ale acțiunii și tot felul de supoziții în legătură cu locul unde s-ar fi putut ascunde ceilalți trei bandiți. Lui Zygmunt i se părea că tovarășii lui de serviciu încep în mod intenționat aceste

discuții în prezența lui și-i urmăresc cu atenție reacțiile la cuvintele spuse de el. S-a ajuns pînă acolo încît acestui bărbat, încă tînăr, începură să-i tremure mîinile. În decursul unei singure săptămîni slăbise cîteva kilograme și începură să-i atîrne obraji.

— Ce se întîmplă cu tine, Zygmunt? se îngrijoră o colegă care avea biroul alături. Te-ai văzut cum arăți? Ești bolnav?

— Nu. Sînt surmenat.

— Asta-i bună! Abia de două săptămîni te-ai întors din concediu.

— Concediul ăsta nu mi-a priit. Schimbarea de climă... Sau mai știi? Mă doare întruna capul. Lipień mințea pe rupte. Am avut niște amețeli. Odată era să leșin.

— Du-te la doctor. Neapărat. Nu te juca cu sănătatea, îl sfătui femeia binevoitoare, apoi, schimbînd subiectul, îl întrebă: Te-ai uitat prin ziarele de azi? Au mai scris ceva despre bandiții din Łowiez? Poate i-au prins pe ceilalți?

Era de nesuportat. Lipień apucă niște hîrtii la întîmplare de pe birou și ieși cu ele pe culoar, sub pretextul că trebuie să rezolve ceva în biroul vecin. Dar nici subterfugiul acesta nu îl ajută prea mult. Și acolo se afla cineva care îi puse imediat întrebarea:

— Domnule Zygmunt, dumneata ești întotdeauna așa de bine informat, mai sînt ceva noutăți?

Răspunsul pe care-l dădu nu-l ajută:

— Chiar ieri m-am întîlnit cu un coleg de la Ministerul Afacerilor Externe. E gata să facă pariu că cel mai tîrziu în toamna anului viitor Conferința europeană pentru securitate își va începe lucrările. Nu degeaba președintele Nixon a discutat atît de mult și atît de cordial la Washington cu ministrul Gromîko. De altfel și Anglia și-a exprimat acordul pentru această conferință.

Cei prezenți izbucniră în rîs, iar unul din ei spuse:

— Mare șmecher mai este. Se face că nu înțelege la ce ne-am referit. I-au prins pe bandiții ăia din Łowiez?

Cîtă stăpînire de sine i-a trebuit pentru a răspunde liniștit:

— Încă nu, dar se pare că sînt pe urmele lor. Pun mîna pe ei cît se poate de curînd.

După aceea trebui să asculte în liniște:

— Eu i-aș spînzura în piața din Łowiez drept exemplu.

Pe măsură ce zilele treceau, oamenii vorbeau din ce în ce mai puțin despre lovitura îndrăzneată de la bancă. Presa încetă să mai scrie despre asta chiar și pe ultimele pagini ale ziarelor. Lumea era preocupată de alte evenimente. Zygmunt își redobîndi încet echilibrul. Teama se retrase treptat, pas cu pas. Îi reveni și somnul liniștit.

Totodată însă reveni și întrebarea: unde se află cele patru milioane de zloți? Lipień nu se îndoia cîtuși de puțin că aceeași întrebare și-o pun și ceilalți doi participanți la lovitură. Or fi căutînd în continuare banii? Iar dacă-i găsesc, te pomenești că n-or mai vrea să-i împartă cu el?

E adevărat că toți s-au angajat, chiar după moartea lui Strzelezyk, că vor împărți în părți egale comoara; dar asta a fost atunci cînd cei trei aveau încă speranța să descopere rapid ascunzătoarea cu valiza prețioasă. După aceea s-au despărțit mînioși, avînd pretenții față de Andrzej Doberski. Dacă ceilalți doi ar fi găsit milioanele ascunse, Lipień era sigur că nu-i vor spune niciodată nimic. Doar nu o să-i dea în judecată și nici n-o să depună plîngere la miliție împotriva lor.

De altfel, în adîncul sufletului, nici Zygmunt nu era convins că în situația în care el va fi cel care va dezlega taina mortului va fi atît de mărinimos încît să invite la masa ospățului pe ceilalți doi participanți la lovitură și că va înmîna fiecăruia un pachetel elegant cu un milion și aproape patru sute de mii de zloți.

— Dacă stai și te gîndești bine, își zicea Lipień, ce înseamnă patru milioane? Nici nu e o sumă atît de mare. O vilă la Zakopane ar costa cel puțin un milion jumătate de zloți. Bineînțeles o vilă cum trebuie, nu o căsuță acolo făcută cu economie. În plus, o mașină elegantă. Nu neapărat un „Mercedes”. E suficient un „Volvo” sau un „Taunus”. Mobilă pentru locuință. Toate la un loc peste două milioane. Restul sumei va trebui împărțit în două. O parte – depusă la Casa de economii, sau de cumpărat ceva aur și dolari, iar cealaltă investită în vreo afacere. Cel mai bine într-o spălătorie chimică. Asta nu sare în ochi, aduce un venit permanent, sigur, și-mi va permite, chiar dacă vecinii își vor băga nasul, să cheltuiască mai mult decît cîștig. Da, cu siguranță cea mai bună investiție este spălătoria, specializată în curățarea cojoacelor albe. Vor fi încă mult timp la modă.

Dar pentru a realiza aceste visuri, trebuia mai întîi de toate găsită valiza cu prada de la Łowiez. Trebuia acționat precaut, dar repede. Cu siguranță că o caută și Doberski și Majewski, ba chiar și miliția pe care Lipień nu o subestima deloc. Trebuia deci să învingă în cursa aceasta și totodată să nu se lase prins.

„Unde aș fi ascuns eu valiza?” se întreba Zygmunt Lipień, încercînd să se transpună în situația lui Kazimierz Strzelezyk. „Mă reîntorc cu mașina la Varșovia. Valiza se află în portbagaj. Nu am prea mult timp la dispoziție pentru că trebuie să revin la atelier. Mă duc deci direct la locul de muncă. Nu mă ating de comoara mea. Las-o să stea liniștită în portbagajul «Fiatului».”

Zygmunt era convins că șeful bandei procedase în felul acesta.

Dar ce-a făcut pe urmă? La atelier se lucrează pînă seara tîrziu. Trebuie așteptat pînă ce vor pleca cu toții acasă. În sfîrșit, rămîne singur. Miliția știe deja despre „Fiatul” de

culoare deschisă. E adevărat că astfel de mașini sînt foarte multe la Varșovia, dar patrulile mobile ale miliției pot circula prin oraș și pot opri mașinile de această culoare, pot legitima șoferii și controla portbagajele. În această situație, folosirea „Fiatului” pentru transportarea valizei de la atelier este periculoasă. Pentru treaba asta trebuie folosită o altă mașină, Zygmunt își reaminti că în noaptea în care percheziționaseră atelierul, în curtea acestuia se aflau șapte sau opt mașini. Unele cu urme vizibile de accidente, altele în aparență întregi. Poate că printre ele se afla și o mașină cu care se putea circula? Sau chiar „Volga” aceea cu număr CD? Bușită, dar se putea merge cu ea. Iar miliția nu oprește fără un motiv serios o asemenea mașină. Cu atît mai mult cu cît pentru ea cele mai suspecte sînt mașinile „Fiat” de culoare deschisă. Da, cu siguranță aș fi luat „Volga”.

Unde să mă duc pentru a-mi ascunde comoara?

M-aș fi dus la locul pe care mi l-am pregătit din timp – Zygmunt se străduia să raționeze în continuare și să se comporte precum Kazimierz Strzelezyk. Pregătind acțiunea, mi-aș fi planificat, de asemenea, pînă în cele mai mici amănunte și pașii mei ulteriori. Deci ascunzătoarea pentru valiză trebuia să fie pregătită din timp. Bineînțeles că nu în propria-mi locuință. Așa că dacă Andrzej și-a imaginat într-adevăr că va găsi milioanele pe strada Solec, e un mare fraier și nu va dezlega niciodată enigma. N-aș fi ascuns banii nici undeva într-un colț singuratic, căci în ciuda aparențelor, tocmai acolo omul sare mai mult în ochi. Mai ales un om care coboară, dintr-o „Volgă” bușită și care tîrăște după el o valiză grea. Despre greutatea ei, Zygmunt știa cel mai bine, căci el a fost cel care a purtat-o la Łowicz pînă la mașină...

Și Lipień trage unica concluzie justă. Comoara a fost ascunsă undeva în centrul orașului. Și nu undeva într-o casă mică. Căci acolo locatarii știu totul unul despre altul. Ulterior,

cînd presa a dat amănunte în legătură cu lovitura de la bancă, ar fi putut să facă unele asociații.

O, astfel de valiză nu putea fi lăsată totodată în grija unor cunoștințe sau prieteni. Și-ar fi dat seama de la început ce se află în ea. Și rareori o prietenie poate rezista greutateii a patru milioane de zloți, avînd în față perspectiva unei sentințe aspre pentru complicitate la infracțiune. Cel mai bine ar fi fost să ascundă valiza la cineva care nici nu și-ar da seama ce comoară se află la îndemînă și care chiar și întîmplător nu ar putea s-o descopere.

O ascunzătoare ideală pentru valiză ar fi fost, de pildă, locuința lui Jankowski. E plecat în străinătate, iar cheile le-a lăsat prietenului. Despre asta nu știe nimeni în afară de el. Valiza poate sta acolo liniștită. Și toate polițiile din lume n-o vor descoperi niciodată. Dar Kazimierz nu se putea folosi de locuința lui Jankowski. Era prea aproape de locul de muncă al șefului bandei. Se știe că dacă vor pica, miliția va căuta bagajul prețios mai întîi în trei locuri: în locuința de pe strada Solec, la atelier și în locuința proprietarului atelierului, absent, care avea atîta încredere în locțiitorul său. De altfel, în timpul absenței lui Jankowski, Strzelezyk dormea chiar în una din camerele acelei locuințe. Biroul era doar parte integrantă a ei. Așa că nici acest loc nu putea intra la socoteală.

În timpul acestui raționament, Lipień ajunse la concluzia că toată acțiunea din timpul nopții a celorlalți trei participanți la lovitură a fost greșită și mai ales complet inutilă. În felul acesta nu se putea descoperi ascunzătoarea banilor. Bineînțeles că Lipień nu cunoștea măsurile miliției, dar era convins că și ea a mers pe un drum greșit. Deci nici ea n-a găsit comoara ascunsă. Ea poate fi dobîndită doar punîndu-ți capul la contribuție. Toate acțiunile făcute la repezeală sînt de la început sortite eșecului.

Trecură alte câteva zile. Nimeni nu mai amintea acum despre lovitură. Numai Zygmunt își bătea capul cu dezlegarea enigmei. Elabora cele mai diverse ipoteze pentru a renunța la ele în cele din urmă. Nici măcar nu le verifică pe teren. Considera că va descifra secretul mortului doar stînd la masă, după care îi va fi suficientă o incursiune de cel mult o oră și se va reîntoarce în aceeași cameră ca fericit posesor al averii. Liniștea conștiinței lui nu era cîtuși de puțin tulburată de faptul că această avere fusese dobîndită prin încălcarea flagrantă a codului penal. Îi era doar teamă să nu fie prins.

Brusc, în timpul acestor speculații, Zygmunt își reaminti un fapt petrecut cu cîțiva ani în urmă. Totul îi devenise acum limpede. Totul se potrivea cu principiile după care trebuia să se conducă șeful acțiunii. Ascunzătoare perfectă, acces ușor și simplu. Care să nu trezească suspiciuni deosebite. Această valiză plină de bancnote nu se poate afla în altă parte decît acolo. Trebuie numai să te duci și s-o iei. E adevărat că pentru a evita complet orice fel de risc, mai trebuia inițiată încă o persoană și plătită pentru asta în mod corespunzător, dar la urma urmei avea de unde. Însă nu juma-juma. Asta ar fi o exagerare.

Lipień așteptă pînă seara, se machie puțin și-și ascunse ochii după niște ochelari fumurii. Plănuind lovitura de la bancă, Kazimierz Strzelezyk decisese inițial ca participanții să se machieze. În acest scop făcuseră diverse exerciții și-și procuraseră cosmetice teatrale. Ulterior au renunțat la ideea asta, deoarece au stabilit ca acțiunea să aibă loc pe timp plos. De aceea își lăsaseră să crească mustați și bărbi. Spre deosebire de farduri, ele nu se temeau de apă. Acum însă ideea inițială îi servi lui Zygmunt. Se privi în oglindă. Era mulțumit. Chiar dacă nu cade la învoială, nu are de ce se teme că va fi recunoscut mai tîrziu.

Privi cu atenție casa de pe strada Wileza. Controlă lista

locatarilor și constată că fereastra acelei locuințe este luminată.

Sună. Îi deschise o femeie tânără, destul de bine. Era mirată de această vizită neașteptată. Zygmunt aruncă o privire prin ușa întredeschisă spre camera luminată. Nu era nimeni acolo. Femeia se vede că era singură în casă. Despre asta vorbea și întunericul din cea de-a doua cameră a apartamentului.

— Pe cine căutați? întrebă stăpîna casei.

— Pe dumneavoastră. Sînt un coleg și prieten al lui Strzelezyk, fostul dumneavoastră soț, îmi permiteți să intru?

— Vă rog.

Lipień își scoase pardesiul și și-l atîrnă în cuier. Amîndoi intrară în cameră. Femeia îi indică un fotoliu, iar ea se așează în celălalt.

— Sînteți de la miliție?

— Nu. După cum v-am spus, am fost prietenul lui Kazik.

— Noi am divorțat. N-am mai avut nicio legătură cu fostul meu soț.

— Dar ați fost totuși la înmormîntare.

— A fost mai degrabă o dovadă de bună-cuviință decît expresia vreunui sentiment, zîmbi tînăra femeie.

— Ați citit presa și știți cu siguranță că...

— Da. A participat la jefuirea Băncii din Łowiez.

Recunosc că nici nu m-a uimit. La setea lui de putere și de bani putea ajunge și aici. Dar nu înțeleg deloc scopul vizitei dumneavoastră?

— Kazik, înainte de moarte, a ascuns undeva toți banii dobîndiți la Łowiez.

— Ce-mi pasă mie de asta?

— Sînt peste patru milioane de zloți. Cine găsește suma asta va fi bogat pînă la sfîrșitul vieții. Vă imaginați? Niciun fel de greutate, călătorii interesante, rochii frumoase. Haină de

blană pe care azi nu puteți decît s-o admirați în vitrina consignației...

Femeia izbucni în rîs.

— De ce-mi spuneți mie toate astea?

— Aș vrea să căutăm împreună banii aceștia.

— Împreună? De ce?

— Pentru că numai noi doi putem intra în posesia acestei comori. Eu știu unde e ascunsă, dumneata poți avea acces la ea.

Femeia căzu un timp pe gînduri.

— Dumneata ai fost unul dintre ei? întrebă.

— N-are nicio importanță. Importante sînt cele patru milioane.

— Dar dacă anunț miliția?

De această dată fu rîndul lui Zygmunt Lipień să rîdă cu poftă, de parcă cineva i-ar fi spus un banc grozav.

— N-o să faceți prostia asta. Să dați cu piciorul printr-un singur gest la o asemenea avere? În afară de asta, cred că vă dați seama și dumneavoastră că, venind aici, mi-am luat și eu mijloacele mele de siguranță. La lovitură, după cum ați citit, au participat patru persoane. Una, din păcate, a murit, dar au mai rămas trei... Am venit singur, dar...

— Mă amenințați?

— Da de unde, dragă doamnă! Discutăm și noi așa, ca să treacă timpul. Nu mi-am pierdut nicio clipă speranța că vom cădea la învoială.

— Deci?

— Deci de la bancă au fost jefuite patru milioane de zloți. Cîte unul pentru fiecare membru al acțiunii. Kazik a murit întîmplător. O bucată din malul Vistulei, spălat de ploi, s-a surpat. Nu-i adevărat ce a vrut să insinueze unul dintre ziariștii ăia, că a fost victima unei încăierări în timpul împărțirii prăzii. Pot să jur că nimeni nu l-a atins. Un accident

stupid, dar tragic. Dumitale ți se cuvine partea lui Kazik. Un milion de zloți. O mie de bancnote a câte o mie de zloți. Un pachetel, dar ce posibilități uriașe va deschide în fața posesorului!

— Nu mai sînt soția lui Kazik. Iar banii care provin din jaf nu pot constitui o moștenire.

— Doamnă Jadwiga, noi nu sîntem chițibușari și nu ne luăm după toate prostiile prevăzute în codul civil.

Considerăm că aveți drepturi depline la acest milion. Chiar și ca recompensă. L-am cunoscut bine pe Kazik și știu că n-a fost ușor să ai un asemenea soț. Și așa ați îndurat destul.

— Asta-i adevărat, recunosc Jadwiga.

— Și asta înseamnă? întrebă din nou Lipień.

— Vreți într-adevăr să-mi dați mie milionul acela pentru nimic? Drept partea lui Kazik?

Tonul vocii vorbitoarei se schimbă aproape imperceptibil. Dispăru din el dușmănia care vibrase în frazele anterioare. Zygmunt știa că a câștigat.

— La drept vorbind, pentru nimic. Sîntem de părere că acești bani vă aparțin. În schimb, vă rugăm să ne dați o mîna de ajutor. Dacă ne refuzați, ne putem descurca și fără dumneavoastră. Însă, atunci, colegii mei cu siguranță că n-or să mai fie de acord să vă aibă în vedere la împărțire. Pot să vă asigur că în ceea ce vă propun nu există nici cel mai mic risc. Eu însumi sînt prudent pînă la exces și nu m-aș expune niciodată pericolului.

— Doriți o cafea? Stăpîna casei dorea în mod vădit să cîștige timp.

— Cu multă plăcere, îi răspunse Lipień. Vă ajut, dacă doriți.

— O, nu, mulțumesc. Mă descurc și singură.

Jadwiga se sculă și se duse în bucătărie. Zygmunt abia în acest moment aprecie câte calități au aceste bucătării fără

ferestre, construite pînă nu demult de arhitecți „geniali”. Nu era niciun pericol ca femeia să poată da vreo alarmă. Așa că se așează cît mai comod în fotoliu și-și aprinse în liniște o țigară.

La scurt timp după aceea, doamna Jadwiga aduse, din bucătărie o tavă cu două ceșcuțe de cafea și două păhărele.

— Am puțin coniac. Beți un păhărel, nu-i așa?

— Cu dumneavoastră, oricînd.

Femeia se duse pînă la un bufet mic din care scoase o sticlă plină pe jumătate. Umplu apoi păhărelele.

— Pentru acel milion fericit! Zygmunt ridică paharul.

Ciocniră. Băură.

— Zău, nici eu nu știu... Jadwiga reveni la discuția întreruptă.

— Vai, dar se poate! Lipień, fără nicio împotrivire din partea stăpînei casei, îi sărută mîna. Nu mai aveți de ce să ezitați. Sînt doar banii nimănui. Banca nu a pierdut nimic, pentru că este asigurată. De altfel, zîmbi, după ce vom face milioanele următoare, o să i-l restituim pe acesta dintîi.

— Se pare că primul e cel mai greu. Așa spun și milionarii americani.

— Iar dumneata îl vei avea peste o jumătate de oră cel mai tîrziu.

— Peste o jumătate de oră?

— Poate chiar și mai devreme. Peste zece minute.

— Îmi face impresia că vă bateți joc de mine. Toată discuția asta e probabil vreo glumă proastă sau vreun pariu stupid. Ați aflat cine știe prin ce minune că am fost soția lui Strzelezyk și ați venit să vă distrați pe socoteala mea.

— Cîtuși de puțin. Jur că spun adevărul. Ca dovadă vă declar că în seara în care a avut loc lovitura, Kazik a fost aici. A venit, cu o „Volgă” neagră cu număr de CD. A urcat pînă la dumneata, pentru un moment, sub un pretext oarecare. N-a fost așa?

— L-am întâlnit când ieșeam din casă. E adevărat, era cu o mașină neagră. L-am poftit sus, dar mi-a spus că nu are timp. Mi-a zis că are nevoie de hotărîrea judecătorească de la procesul nostru de divorț pentru că și-ar fi pierdut exemplarul lui. L-am întrebat dacă se recăsătorește. A negat. Urma să vină peste cîteva zile din nou. Am căutat hîrtia cerută și i-am dat-o.

— Vedeți, deci, că nu mint...

— Nici eu nu știu ce să fac.

— Atunci sînteți de acord? Lipień întinse mîna, iar femeia i-o dădu pe-a sa.

Acum bărbatul umplu păhărelele.

— Să bem pentru colaborarea noastră fericită.

Jadwiga nu refuză.

— Acum, pentru că am ajuns la înțelegere, voi fi absolut sincer cu dumneavoastră. Pe Kazik l-am cunoscut de mult timp. Am știut multe despre căsnicia voastră și despre încheierea ei. Cînd Kazik s-a mutat de aici, l-am ajutat. Dumneavoastră nu erați atunci acasă.

— N-am vrut să fiu prezentă. S-ar fi putut să ajungem din nou la unele neînțelegeri. La urma urmei, nu-mi păsa chiar atît de niște boarfe. De altfel și el le-a luat de aici numai din mînie.

— Astea sînt povești vechi. Să nu ne mai reîntoarcem la ele. Împărțind lucrurile și lăsîndu-vă dumneavoastră locuința, Kazik a cerut însă ca pivnița să rămînă la dispoziția lui. Acolo am dus de altfel și mobila pe care a luat-o de aici, într-adevăr numai din mînie. După aceea locuința asta nu a avut decît de cîștigat.

— Fostul meu soț nu mi-a făcut nicio favoare cu locuința asta. Era a mea, de la părinți. În plus, a trebuit să-i mai plătesc și o sumă de bani. Destul de mare. Pentru că a binevoit să părăsească locuința mea.

— Asta nu mai contează, Zygmunt dădu din mîină. Ce înseamnă asta faţă de un milion care peste o clipă va sta aici, pe masa aceasta!

— Peste o clipă? Jadwiga primi cu neîncredere cuvintele musafirului ciudat.

— Da, peste o clipă. Kazimierz dispunea de această pivniţă, probabil, tot ca să vă facă în necaz. Mai tîrziu a început s-o folosească pentru a-şi păstra lucrurile despre care nu voia să ştie nimeni, mai ales vecinii lui din casa de pe strada Solec. De aceea şi relaţiile dintre dumneavoastră s-au îmbunătăţit ulterior. Kazik vă făcea vizite pentru că voia ca oamenii să se obișnuiască cu prezenţa lui şi să-l considere drept unul de-al casei. Asta îi permitea să intre în linişte în pivniţă, fără a mai fi nevoie să dea vreo socoteală altor locatari.

— Credeţi cumva? femeia începu să înţeleagă sensul acestor cuvinte.

— Bineînţeles, îi confirmă Lipień. Pivniţa dumneavoastră este o ascunzătoare perfectă pentru acele milioane. Nimeni nu le va căuta aici. Nimeni în afară de noi doi nu ştie că în această casă Kazik a avut o pivniţă.

— Asta e adevărat.

— De ce Strzelezyk a venit aici în ziua loviturii? De ce tocmai în acea zi i-a trebuit sentinţa judecătorească? Şase ani de zile nu a avut nevoie de ea. Asta a fost doar un pretext în cazul în care s-ar fi întîlnit cu dumneavoastră. A venit cu maşina, a scos valiza din portbagaj, a coborît în pivniţă, a deschis boxa, a vîrît valiza sub lucrurile care se află şi acum acolo şi, eliberat de balast, s-a întors la atelier. Foarte bine gîndit totul.

— Cînd am coborît odată întîmplător în pivniţă şi m-am uimită prin uşă, pentru că sînt nişte crăpături mari între scînduri, am văzut toată mobila pentru care s-a certat atît că

zace acolo într-o stare de plîns. Așa cum ați spus și dumneavoastră, o grămadă de vechituri. Văd că aveți darul convingerii. Încep să cred că valiza aia cu bani se află acolo jos.

— Coborîm îndată și credința se va schimba în certitudine.

— Dar ce am eu de făcut în pivniță?

— Nimic. Este suficientă doar prezența dumneavoastră. Nimeni nu se va mira, chiar dacă vom întîlni pe cineva acolo, că proprietarul apartamentului vrea să intre în pivniță. Eu, în schimb, sînt străin. Prezența mea la subsol ar putea da de bănuț. Cine e? Ce caută? Cineva mai prevăzător ar putea să închidă ușa ce duce spre pivniță și să cheme miliția. Aș vrea să evit totul, din considerente lesne de înțeles.

— Aveți dreptate; Jadwiga zîmbi. Dar nu am cheia de la pivniță.

— N-are nicio importanță. Sînt pregătit pentru această eventualitate. Cheile le-a avut Kazik, dar nu știu ce-a făcut cu ele. Cu siguranță că se află undeva în locuința de pe Solec, dar acolo nu ne ducem. Am să răsucesc lacătul sau am să-l pilesc. Puteați foarte bine să vă pierdeți cheile de la propria pivniță și să chemați un lăcătuș ca să deschidă ușa. Am pregătit și un al doilea lacăt cu care vom încuia apoi boxa, după ce vom scoate însă din ea valișoara prețioasă.

— Așa de simplu pare tot ce spuneți.

— Pentru că așa e, într-adevăr. Siguranță absolută, nici cel mai mic risc, acesta e principiul meu.

— La Bancă ați riscat însă.

— Cîtuși de puțin. Am plănuț totul pînă la cel mai mic amănunt. Fiecare pas a fost calculat cu cronometrul în mînă.

— Dar probabil că v-ați temut? Trebuie să recunoașteți.

— Da de unde! Am fost liniștiți și reci ca gheața. Numai Kazik, care a avut de altfel un rol auxiliar, s-a enervat

așteptându-ne în mașină. De n-aș fi fost eu, n-o mai porneam din loc, căci uitase să tragă frâna de mână. Din fericire, am stat lângă el și am observat totul la timp. Mai departe lucrurile s-au desfășurat conform planului.

— Dar moartea fostului meu soț?

— Ne-am dat întâlnire în pădurea Bielany, pentru a cerceta în liniște acțiunile noastre viitoare. Având o asemenea sumă în mână, nu puteam să cheltuim niciun bănuț o bucată de vreme. O îmbogățire bruscă poate trezi suspiciunea vecinilor. Așa că am hotărât ca, deocamdată, timp de câteva luni, banii să rămână la Kazik. Am avut și avem o încredere totală unul în celălalt. Am ales pentru acțiunea asta oameni de care eram sigur ca de mine însumi. Când însă să ne despărțim, Kazik a vrut să vadă de pe malul Vistulei dacă nivelul apei a crescut. A făcut doi pași, pământul s-a surpat, și cu asta basta. Am alergat imediat jos, am vrut să-l salvez, dar ghinionul a făcut să se lovească de o piatră aflată chiar lângă apă și să moară pe loc. Am fost foarte zguduiți. Dar cel mai groaznic a fost că a trebuit să ne lăsăm prietenul mort pe malul Vistulei. Nu puteam doar să chemăm miliția, iar salvarea, din păcate, n-ar mai fi avut nimic de făcut. Cu inima frântă, am spus băieților să plece în liniște. Aveam autoritate asupra lor, însă atunci a trebuit să le explic mult timp că nu avem altă ieșire din această situație grea.

— Groaznic!

Zygmunt luă din nou sticla și turnă în pahare ce se mai afla în ea.

— Dragă doamnă Jaga să bem ultimul păhărel, și la treabă.

— Mă tem.

— Dar n-aveți de ce să vă temeți, scumpă doamnă. Nu v-aș expune eu la niciun pericol. Spunând acestea, Zygmunt sărută din nou mâna frumoasei doamne.

— Sînteți atît de îndrăzneț, atît de curajos, iar eu nu sînt decît o femeie slabă...

— Să mergem! Lipień se ridică din fotoliu. Peste cinci minute vom fi înapoi. Nu aveți de ce vă teme în prezența mea. Luați-vă numai ceva gros pe umeri. În pivniță poate fi rece. Bărbatul își îmbracă și el pardesiul de culoare închisă.

— Cred că ajunge un pulovăr, aprecie doamna Jadwiga.

Coborîră cu liftul pînă la parter. Apoi, pe scări, pînă în subsol. Ușa ce ducea spre pivnițe era deschisă. Imediat lîngă ușă se afla comutatorul. După ce-l răsuciră, pe coridor se aprinse un singur bec slab.

— O să fie cam întuneric, constată Jadwiga.

— Nu face nimic. Am o lanternă. M-am pregătit pentru diverse eventualități. Care e ușa de la boxă? Am uitat.

— Mai în fund. A treia de la capăt, pe partea stîngă, explică femeia.

Ajunseră la ușa închisă cu lacătul. Zygmunt îl cercetă cu atenție. Putea fi deschis cu o cheiță plată. Cu siguranța cu una din cele două rămase neidentificate pe inelul scos de Doberski din buzunarul mortului.

— Îi veniră noi îndată de hac, o liniști Lipień pe doamna Jadwiga care nu-și ascundea deloc neliniștea.

Scoase din buzunar lanternă și îndreptă fascicolul de lumină în interiorul boxei. Acolo, între cele patru picioare ale mesei așezate cu tăblia pe podea, zăcea un bărbat, cu umerii spre ușă. Mîinile erau larg desfăcute. Capul îi atîrna de pe tăblia mesei, sprijinindu-se cu fruntea de pămînt. Fața nu i se vedea, dar Zygmunt Lipień nici nu mai avea nevoie s-o vadă — știa prea bine cine este acel om. Un firicel de sînge negru, închegat se prelinsese pe spatele hainei și dispăruse undeva într-unul din sertarele mesei.

— O, Doamne! strigă însoțitoarea lui Lipień.

— Liniște, șuieră bărbatul, astupînd gura Jadwigăi. Liniște! Să fugim!

Nu o mai așteptă, pe Jadwiga. Stinse lanterna și o luă la goană spre ieșire. Cînd femeia ajunsese la parter, îngrozită, aproape moartă de spaimă, nu se mai afla acolo nici picior de musafir.

Ieși în fugă după el în stradă, dar îi zări doar silueta, în haină închisă, dispărînd după colț. Urmărirea nu mai avea niciun rost. Se întoarse acasă. Urcă cu liftul. Așteptă toată noaptea zorii ca pe o mîntuire. Nu închise un ochi, răsucindu-se de pe o parte pe alta.

Se sculă înainte de șase și se îmbracă. Își privi ceasul. Era încă prea devreme. Încercă să mănînce ceva, dar nu putu înghiți nimic. Pentru a-și omorî timpul, strînse de pe masă cele două păhărele, ceșcuțele de cafea și sticla goală de coniac care se mai aflau acolo. Spălă vasele, sticla o aruncă la coș.

Minutele se scurgeau de parcă ar fi fost o veșnicie. În cele din urmă indicatoarele ceasului arătau ora șapte și jumătate. Se îmbracă, ieși din casă și o porni spre strada Nowotki. În fața palatului Mostowski se uită din nou la ceas. Era opt fără zece. În timpul acestor zece minute se plimbă pe stradă fără a putea însă să-și stăpînească enervarea, cu toate că ziua risipise vedeniile nopții.

La ora opt fix intră în clădire.

— Aș dori să vorbesc cu ofițerul care conduce ancheta în cazul jafului efectuat la Banca din Łowiez. Vreau să fac o declarație foarte importantă.

Subofițerul de gardă nu mai puse niciun fel de întrebări suplimentare. Imaginea acestei femei palide, tremurînde, îi era suficientă. Ridică receptorul și formă un număr de interior.

CAPITOLUL VIII. DECLARAȚIILE MILIONAREI RATATE

— **T**ovarășe maior, raportă subofițerul, s-a prezentat o cetățeană care declară că are informații importante în legătură cu lovitura de la Bancă.

— Numele? întrebă Janusz Kaczanowski, care nu apucase încă să-și dezbrace pardesiul când sună telefonul.

— Jadwiga Rodzińska, îl informă subofițerul de gardă și adăugă de la sine: Este foarte surescitată, mi-e teamă să nu leșine aici.

— Bine. Vezi să nu leșine pe drum; să o conducă cineva pînă la mine, ordonă maiorul.

Peste cîteva minute, un caporal de miliție introduse în biroul lui Kaczanowski o femeie palidă. Într-adevăr, abia se mai ținea pe picioare. Maiorul îi arată un scaun în fața sa și-l rugă pe milițian să-i „organizeze” două cafele.

— Sînteți Jadwiga Rodzińska, nu-i așa? începu ofițerul de miliție. Ce v-a adus la noi?

— Cadavrul. Un om mort se află în pivnița mea, E groaznic. Toată noaptea n-am dormit. N-am știut ce să fac. În cele din urmă am venit la dumneavoastră.

— Ați făcut foarte bine, spuse maiorul, deși deocamdată nu înțelegea nimic. Eu conduc ancheta în cazul cu jefuirea

băncii. Dumneata ai declarat la poartă că vii tocmai în această problemă. Ce legătură există între asta și cadavru.

— E unul din ei. Unul din bandiții aceia.

A fost adusă cafeaua. Maiorul puse o ceașcă în fața musafirei sale. Îi oferi zahăr.

— Vă rog, luați. Asta vă va liniști puțin. După aceea o să-mi povestiți toată istoria. De la început.

Femeia îi urmă sfatul. Cu toate că era fierbinte, bău cafeaua cu înghițituri lacome. După aceea puse ceașca deoparte. Își scoase o batistă din geantă și se șterse la gură. Se uită chiar în oglinda din geantă. Era dovada cea mai grăitoare că își revenise.

— Și acum, vă rog să-mi povestiți totul în liniște.

— Mă numesc Jadwiga Rodzińska, dar acesta este numele meu de domnișoară. Mi l-am reluat după divorț. Trei ani de zile am fost soția lui Kazimierz Strzelezyk. Acum șase ani am divorțat.

— Înțeleg, aprobă Kaczanowski. De aceea nu am putut inițial să-mi dau seama ce legătură puteți avea cu jaful. Continuati, vă rog.

— Cum se întâmplă deseori, ne-am despărțit supărați unul pe celălalt și cu o mulțime de reproșuri reciproce. Locuința în care am stat am avut-o de la părinți. Ei s-au mutat la țară, unde au o căsuță cu grădină, iar mie mi-au lăsat apartamentul, compus din două camere, mobilat. Cu toate acestea, soțul meu, mutându-se, a pretins jumătate din mobilier și să-i plătesc o sumă de bani în valoare de cincizeci de mii de zloți. Sustinea că atît ar reprezenta un aconto pentru garsoniera proprietate personală, pe care Kazik a primit-o într-un bloc. Părinții m-au ajutat cu cît au putut, restul am împrumutat și am scăpat în felul acesta de Strzelezyk din casă. Dar nu complet. Mi-a cerut să-i dau pivnița, pentru că, deocamdată, nu avea unde să-și ducă mobila pe care a trebuit s-o împart cu

el. Pînă acum nu mi-a restituit pivnița, iar mobila nici măcar nu și-a scos-o de acolo. A aruncat-o în pivniță clăie peste grămadă, unde s-a degradat complet. Și acum nu mai are nicio valoare. Practic, n-a avut cîtuși de puțin nevoie de mobilă, dar a vrut să-mi facă în ciudă.

Ofițerul de miliție o asculta cu atenție. Întreaga discuție era înregistrată pe bandă, magnetofonul aflîndu-se într-unul din sertarele biroului și care fusese pornit pe neobservate, imediat după ce Rodzińska se prezentase ca fostă soție a lui Strzelezyk.

— Cu timpul, supărarea a trecut, și ne întîlneam la cunoștințele noastre comune ca doi vechi prieteni. Știu că se folosea de pivnița mea și deseori aducea sau mai lua cîte ceva de acolo. Obișnuia de fiecare dată să urce pînă la mine.

— Poate încerca să reînvie căsnicia?

— Nu. Își dădea perfect de bine seama că asta nu mai este posibil. De altfel, cred că a ajuns la convingerea că nicio femeie nu-l va suporta prea mult timp.

— De ce?

— Cunoașteți zicala: „Te iubește de te-nnebunește!” Așa era soțul meu. În aparență, mă iubea, dar cu condiția să fac numai ceea ce îi plăcea lui și nu ceea ce voiam eu. Chiar și ceaiul trebuia să-l bea atunci cînd mi-l făcea sau îmi permitea să mi-l fac. Un astfel de trai nu-l poți suporta la infinit. Era normal să ajung ori la divorț, ori la spitalul de boli nervoase. Am ales divorțul.

— Cînd v-ați căsătorit, Strzelezyk lucra la fabrica de autoturisme?

— Nu. Era deja la stația de benzină. Apoi la atelierul de pe strada Omulewska.

— Nu știți cumva ce lucruri ținea el în pivniță?

— Am văzut o dată, întîmplător, că a adus părți dintr-un motor auto. Nu mă pricep, nu știu ce era, dar doi oameni l-au

ajutat. Probabil cîntărea destul de greu. Cîndva au adus niște pachete cu camionul...

— Pe urmă s-a mai repetat sau a încetat să mai vină?

— Aș spune mai curînd că a mai rărit-o.

— Cînd l-ați văzut ultima oară pe Strzelezyk?

— În ziua spargerii. Am fost la cinematograful. Chiar lîngă mine, la „Polonia”. Filmul s-a terminat, cred, pe la nouă și un sfert. Mă întorceam acasă, în fața blocului stătea o mașină mare neagră. Acum știu că era o „Volgă”. Pe ușă tocmai ieșea Kazik.

— Ați vorbit?

— Desigur. Mi-a spus că a trecut pe la mine pentru că avea nevoie de hotărîrea de divorț. Își rătăcise pe undeva exemplarul lui și voia să i-l împrumut pe al meu ca să-și facă o copie la notariat. L-am întrebat dacă se recăsătorește. A negat. I-am propus să urce pînă sus ca să caute actul. A refuzat, spunîndu-mi că nu are timp. Urma să treacă peste cîteva zile din nou.

— De unde știți că era o „Volgă”?

— Mi-a spus șeful bandei.

— Cine?!

— Șeful bandei. Rodzińska se enervă un pic. Doar va spun totul de la început, așa cum mi-ați cerut. Iar dumneavoastră, domnule maior, mă tot întrerupeți.

— Scuzați-mă, am tăcut.

— Despre moartea lui Kazik am aflat din presă. L-am sunat pe fratele lui. Mi-a spus cînd o să aibă loc înmormîntarea. Am fost la cimitir. După aceea am citit în ziar că Strzelezyk a participat la jefuirea băncii. Nici nu m-a mirat. Asta era în stilul lui. Totdeauna a visat să fie cineva. Spunea că numai banii dau în ziua de azi autoritate... Pot să-mi aprind o țigară? femeia își întrerupse povestirea.

— Bineînțeles. Vă rog. Kaczanowski îi întinse interlocutoarei pachetul de țigări și un chibrit aprins.

Rodzińska trase un fum adânc și reveni la episodul întrerupt.

— Ieri seară, eram singură acasă, când a sunat cineva. Am deschis. În prag se afla un bărbat. Îmbrăcat elegant, de înălțime potrivită, cu ochelari de culoare închisă. Fața îi era foarte bronzată, de parcă acum s-ar fi întors din Bulgaria sau Iugoslavia. Mi-a solicitat o întrevedere de câteva minute. L-am poftit în cameră. Bărbatul respectiv mi s-a prezentat drept șeful bandei care a jefuit banca. Kazik cică în acțiunea respectivă ar fi îndeplinit doar un rol secundar, a transportat banii din Łowiez. Domnul respectiv mi-a spus că știe unde sînt ascunși banii. Că pot fi găsiți cu ajutorul meu. Mi-a propus un milion de zloți pentru acest ajutor. Adică partea care i s-ar fi cuvenit lui Kazik. L-am amenințat că anunț miliția. Atunci a rîs și mi-a spus că ceilalți doi colegi ai lui se află pe palierul din fața ușii mele. În caz de ceva, vor avea grijă de mine, iar pe bani oricum vor pune mîna.

— Interesant... mormăi ofițerul de miliție.

— Vrînd să cîștig timp, l-am tratat pe domnul respectiv cu cafea și coniac. Am ajuns la concluzia că dacă vreau să rămîn în viață, trebuie să accept propunerea bandiților. De aceea, în aparență am fost de acord, hotărîndu-mă ca a doua zi, când voi fi liberă, să anunț miliția și să restitui milionul jefuit.

Janusz Kaczanowski zîmbi. Povestirea acestei femei era interesantă și aducea detalii noi, esențiale, la dosar. Dar afirmația ei că a fost de acord, datorită presiunii făcute, să primească un milion de zloți, urmînd ca a doua zi să-i restituie miliției era simplă născocire. Maiorul nu credea niciun cuvînt din aceste asigurări.

— Vă jur, domnule maior, că așa aș fi făcut; femeia zărise zîmbetul ironic al ofițerului de miliție și se simți jignită.

— Dar vă cred într-un totu! Vă rog să continuați.

— Amenințându-mă în permanență cu moartea sau promițându-mi bani, bărbatul respectiv mi-a spus să mă îmbrac și să cobor cu el în pivniță, unde Kazik ar fi ascuns valiza cu cele patru milioane de zloți. Pe palier și la parter nu am întâlnit pe nimeni. Era trecut de ora nouă seara. Își ținea mâna dreaptă în buzunar și spunea că are revolverul la el.

— Pe ceilalți doi i-ați văzut?

— Nu m-am uitat în jur. Eram aproape paralizată de frică. Puneți-vă și dumneavoastră în situația mea. Eram terorizată de nemernicul acela. Într-o astfel de situație puteam vedea oare ceva? Arma putea să se descarce chiar și din întâmplare.

— Continuați, vă rog, povestirea.

— Banditul a chemat liftul sus, l-a deschis și mi-a spus să intru în el. Am coborât împreună pînă la parter. A ieșit primul, s-a uitat de jur-împrejur dacă nu-l amenință vreun pericol, pentru că abia după aceea să-mi facă semn să ies din cabină. Trebuia să merg înaintea lui. Am coborât în subsol. Acolo a trebuit să-i arăt care e pivnița ce ține de apartamentul meu.

— Nu v-a spus de unde știa că Strzelezyk are această pivniță la dispoziție? Cînd v-a promis acel milion de zloți pentru ajutor în găsirea valizei, atunci nu v-a amenințat cu revolverul ci, mai curînd, v-a spus ceva interesant, nu-i așa?

— După ce a băut trei păhărele cu coniac, a devenit foarte vorbăreț. A amintit că l-a ajutat pe Kazik să-și mute mobilele în pivniță. S-a lăudat cît de bine a organizat toată lovitura și cît de liniștit a fost în timpul acțiunii. Dacă n-ar fi fost el nu ar fi reușit să fugă, deoarece Kazik, de enervat ce era, nu a putut porni mașina din loc.

— V-a povestit și despre moartea lui Strzelezyk?

— A spus că a fost vorba de un accident nefericit. Kazik s-a dus pînă la marginea malului ca să vadă dacă apa Vistulei a

crescut. Atunci s-a surpat pământul. Banditul acela a sărit în ajutor, însă Kazik murise pe loc.

— Dar ce au făcut în pădurea Bielany?

— Se sfătuiau. Hotărîseră ca toți banii să fie ascunși de Kazik și ca deocamdată să nu se atingă de ei. Aveau încredere în el că nu-i va trage pe sfoară.

— Ce s-a întîmplat în subsol?

— Cînd ne-am oprit în fața ușii de la pivnița mea, banditul a scos din buzunar o bucată de fier. De teamă, nici n-am văzut ce a fost. Cu siguranță vreun șperaclu pentru că s-a lăudat că o va deschide într-un minut. Avea și o lanternă cu care a luminat interiorul boxei. În ușă sînt crăpături mari pentru ventilație, așa că se putea vedea perfect... Femeia își întrerupse povestirea și păli din nou.

— Vă rog, nu vă enervați, o liniști ofițerul de miliție. Acum nu mai aveți niciun motiv.

— Da, dar a fost îngrozitor! Priveliștea aia n-o voi uita cît voi trăi. Pe masă zăcea un bărbat cu o rană îngrozitoare în spate.

— Cum pe masă? Acolo este vreo masă?

— Acolo sînt depozitate mobilele pe care a trebuit să i le dau fostului meu soț. Au aruncat masa în pivniță, cu tăblia pe podea. O masă foarte frumoasă, de mahon. Cu picioare curbate și două sertare. O adevărată operă de artă. Acum nu mai prezintă nicio valoare, după atîția ani de putrezit în pivniță...

— Și bărbatul? Pe maior îl interesa mai mult persoana ucisă decît văicărelile ei în legătură cu mobila pierdută.

— Zace acolo cu mîinile larg desfăcute. Capul îi atîrnă de pe tăblia mesei. O priveliște înfiorătoare. Și eu mă mir cum de n-am murit pe loc de frică.

— Ce ați făcut mai departe?

— Eram înspăimîntată. Am vrut să strig, dar banditul a

sărit la mine și mi-a astupat gura cu palma. După aceea a scos revolverul și mi-a poruncit: „Întoarce-te sus și dacă ții la viață, niciun cuvînt nimănui despre ce-ai văzut aici și ce-ai auzit. Înțelege?” Stăteam ca paralizată. Mi-am revenit abia la vorbele lui: „Hai, du-te!” Am luat-o la fugă. Eram atît de speriată, că nici n-am urcat cu liftul, ci am alergat pe jos pînă la etajul șase. Tot timpul mi se părea că mă urmărește.

— Dar banditul ce-a făcut?

— Nu știu. L-am lăsat în pivniță. Odată ajunsă sus, m-am încuiat cu toate zăvoarele și așa am stat pînă dimineața. Abia am mai putut aștepta pînă la ora opt. Am intrat în inspectorat și am rugat să vorbesc cu persoana care conduce interogatoriul în legătură cu lovitura de la bancă.

— Ancheta de miliție, o corectă maiorul. Interogatoriul îl face judecătorul. Vă mulțumesc pentru aceste declarații. Vom pleca imediat pe strada Wileza. O să ne arătați pivnița dumneavoastră.

— Nu mai cobor pentru nimic în lume. Acolo este doar omul acela.

— Vă asigur că morții nu sînt periculoși. Cei vii sînt mult mai răi. Ofițerul ridică receptorul și dădu dispoziția ca echipa de anchetă să se pregătească imediat de deplasare în strada Wileza, iar o a doua mașină să fie de asemenea pregătită pentru drum.

— Mergem. Maiorul se întoarse spre Jadwiga Rodzińska.

După oarecare rezistență și lămuriri îndelungate ale ofițerului de miliție, proprietara pivniței fu de acord să coboare în subsol. Merse pe culoar pînă la un anumit loc și se opri.

— Mai departe nu mai merg, declară. Prima ușă la stînga dă în boxa mea.

Unul din milițieni îndreptă lumina lanternei sale în interiorul încăperii.

— Se vede un om întins pe jos, între picioarele unei mese răsturnate, explică.

— Nu atingeți ușa și lacătul. Poate sînt amprente pe ele.

Tehnicianul de dactiloscopie verifică.

— Nu sînt, spuse. Lacătul e șters de strălucește. Cel care a făcut-o e mare șmecher!

Maiorul scoase din buzunar două cheițe legate cu un capăt de sîrmă. Le întinse tehnicianului.

— Ia vezi dacă se potrivesc.

Prima cheiță descuie lacătul. Pivnița era într-adevăr la dispoziția lui Kazimierz Strzelezyk. Acest fragment al povestirii Jadwigăi Rodzińska se dovedi a fi adevărat.

Echipa de anchetă trecu la îndeletnicirile ei normale. Fotografiară, iar medicul îl cercetă pe cel ucis. Glonțul nimerise probabil inima. Moartea a avut loc subit. Totul s-a petrecut cu cel puțin treizeci și șase de ore în urmă.

— Aici a fost tîrît ceva greu pe pămînt. A fost scos de sub grămada asta de scînduri: unul din oamenii miliției indică maiorului o urmă evidentă pe pămînt.

Au controlat apoi buzunarele mortului. În unul din ele găsiră un portofel. În el erau trei bancnote de cîte o sută de zloți, două de douăzeci, cîteva bilete de tramvai și autobuz și buletinul pe numele de Andrzej Doberski. În plus, în buzunarele decedatului se mai găseau diverse mărunțișuri, o batistă, chibrituri, două pachete de țigări etc. Au pus totul într-un plic mare de culoare cafenie.

Medicul întoarse decedatul cu fața în sus. Maiorul se apropie de femeia care stătea sprijinită de un perete.

— Îmi pare foarte rău, se adresă el Jadwigăi, dar trebuie să vă uitați la cadavru. Îl cunoașteți? O singură privire...

— Nu, nu! protestă ea.

Ofițerul de miliție o apucă delicat de mîină, dar foarte

hotărît. Făcu cîțiva pași. Milițianul luminează cu lanterna fața mortului. Rodzińska o privi o secundă.

— Nu, spuse categoric. Nu-l cunosc. Nu l-am văzut niciodată.

— Kalisiak, maiorul se adresă subalternului, condu-o pe doamna sus în apartament și stai acolo cu dînsa. Vin și eu îndată.

Scoaseră cadavrul. Miliția trecu la percheziționarea detaliată a pivniței. În afara mobilelor vechi, mai găsiră două bujii pentru „Warszawa” și un aparat electrotehnic ruginit. La ce servea oare? Nici maiorul și niciunul din milițieni nu știa. În orice caz, nu era o piesă de mașină. Obiectul zăcuse mult timp acolo în pivniță. Peste el fusese aruncat ceva greu, încît nu mai rămăsese din tot aparatul decît un ghemotoc de cabluri și tablă îndoită. Se mai putea distinge ceva în genul unui cadran cu cifre și un indicator rupt.

— Poate că era un ceas electric? își dădu cu presupusul unul din agenți.

— Țsta nu e ceas, îl contrazise un al doilea. A fost un aparat de măsurat.

— Luăm cu noi fierul ăsta vechi, hotărî Kaczanowski. Lasă-i pe specialiștii de la Institutul de criminalistică să-și bată capul cu asta. Restul poate rămîne aici. Ați controlat dacă în sertare nu se află ceva?

— Am controlat. Sînt goale.

Închiseră pivnița cu același lacăt și o sigilară.

— Ciudat! se gîndea maiorul. Asupra lui Doberski, ca și în cazul lui Strzelezyk, nu s-au găsit niciun fel de chei. Nici măcar cheița pe care trebuia s-o aibă pentru a intra în pivniță. Ucigașul și-a buzunărit victima. Nici nu s-a atins de bani și de buletin, însă cheile au avut pentru el o valoare mare. În caz contrar, nu le-ar fi luat. Putea să încuie pivnița foarte bine cu cheia găsită

asupra mortului, iar apoi s-o arunce în interiorul boxei. Sau să nu închidă deloc pivnița. Faptul că a lăsat buletinul celui împușcat denotă că ucigașul nu are niciun interes să țină în secret această crimă și să îngreuneze miliției identificarea răposatului.

Echipa de miliție se întoarce la Palatul Mostowski, iar Janusz Kaczanowski urcă la etajul al șaselea și sună la ușa pe care se afla tăblița cu numele „Jadwiga Rodzińska”. Când stăpîna casei îi deschise, zări pe masa din cameră două ceșcuțe goale de cafea. La masă se afla milițianul Kaliski. Se ridică imediat în picioare și raportează reglementar că „în localul păzit de el totul este în ordine”.

— Minunat, zîmbi ofițerul de miliție. Termină-ți cafeaua și ești liber. Eu am să stau de vorbă cu cetățeană Rodzińska. Spune-i șoferului să nu mă aștepte. Mă întorc cu tramvaiul.

Doamna Jadwiga se simțea în locuința ei mult mai în siguranță. Încercă chiar să cocheteze cu ofițerul de miliție. Îi arată tot apartamentul, explicîndu-i amănunțit pe ce fotoliu a stat banditul și pe care ea, pe ce cuier și-a agățat haina. În ceea ce privește înfățișarea acestuia, știa doar atît că era foarte bronzat, că avea părul negru și o mustăcioară.

— Dar ochii?

— Ochii erau căprui. Purta ochelari fumurii, dar și i-a scos pentru un moment. Atunci om observat.

În afara observației că era de statură mijlocie, aceasta era singura indicație prețioasă. Ochii nu se pot colora și nici nu se pot lipi ca mustața. În ceea ce privește însă fața foarte bronzată, maiorul nu se îndoia cîtuși de puțin că era vorba de un simplu machiaj.

— Mai aveți păhărelele sau ceșcuțele din care ați băut ieri cafea?

— Sînt aceleași, Rodzińska indică ceștile aflate pe masă.

— Dar bineînțeles că le-ați spălat înainte?

— Desigur, se revoltă Rodzińska. Doar n-am să servesc cafeaua în cești murdare. Orice, dar asta nu.

— Ați spălat și paharele?

— Sigur. Totdeauna spăl imediat toate vasele.

— Sticla de la coniac o mai aveți?

— Era goală, așa că am aruncat-o la gunoi.

În felul acesta toate speranțele maiorului Kaczanowski de a obține amprentele banditului se risipiră.

— Ce v-a mai spus ieri musafirul? Gîndiți-vă bine.

— Mi-a povestit că sînt foarte bine organizați. Că toți membrii grupului îl ascultă și că au o mare încredere în el. El a fost organizatorul întregii acțiuni. S-a lăudat, în general, foarte mult.

— Poate a amintit că a lucrat împreună cu Strzelezyk.

— Nu. Despre asta nu mi-a spus nimic. Numai că l-a ajutat atunci cînd s-a mutat. Dar eu n-am fost de față atunci. Nu l-am văzut niciodată pînă acum. Sînt cît se poate de sigură de asta.

Dîndu-și seama că discuția cu Rodzińska nu va mai aduce nimic nou, maiorul se ridică din fotoliu și se pregăti să plece. Femeia părea că-i gata-gata să izbucnească în plîns.

— Nu mă lăsați singură! Mă tem! Banditul acela doar m-a amenințat cu moartea dacă voi spune cuiva ceva. Poate să revină aici. Am să mor de spaimă. Mai ales în timpul nopții. Vă rog foarte mult. Femeia își împreună mîinile a implorare.

— Nu vă temeți, o liniști Kaczanowski, prefăcîndu-se că nu înțelege propunerea. Era convins că Jadwiga nu se teme de împlinirea amenințării, de a cărei posibilitate se îndoia, dar se temea pur și simplu să nu fie arestată. De-aici toată atitudinea ei amabilă, așa-zisa spaimă și rugămintea de a fi păzită în timpul nopții.

Rodzińska nu era urîtă, iar ofițerul de miliție nu era de piatră. Poate că Janusz Kaczanowski s-ar fi folosit de ocazia

ce i se oferea, dacă această femeie n-ar fi fost suspectată de complicitate cu bandiții. Nu se știa cît adevăr se ascunde în declarațiile ei și cîtă minciună. Cu siguranță însă că mare parte era minciună. Poate mai multă decît adevăr? Dar cum să verifici asta acum?

— Mă tem atît de mult, încercă femeia să trezească din nou mila ofițerului de miliție.

— Înțeleg că situația prin care ați trecut v-a zguduit nervii. Poate că n-ar fi rău dacă v-ați muta măcar pentru cîteva zile la familie sau la niște prieteni?

— Nu am pe nimeni aici. Părinții mei sînt la țară. În alt voievodat.

— Invitați o prietenă să doarmă la dumneavoastră.

— Nu știu dacă după cele întîmplate în blocul nostru ar mai fi vreuna de acord. Și ele s-ar teme, ca și mine.

— Poate găsiți una mai curajoasă?

— Mă îndoiesc.

— Aș vrea să vă ajut. Dacă nu veți găsi pînă la urmă pe nimeni, sunați-mă deseară la numărul ăsta – maiorul scris pe o filă ruptă din carnetul său cîteva cifre și o puse pe masă. Vă voi trimite imediat pe una din salariatele noastre. Vă puteți bizui pe fata respectivă și să dormiți în liniște. Va avea de altfel și armă.

— Vă mulțumesc din toată inima. Tonul cu care Rodzińska spuse aceste cuvinte contrasta cu conținutul lor. Cu siguranță că mă voi folosi de amabilitatea dumneavoastră.

Mayorul intenționa să se mai ducă pe la locuința lui Andrzej Doberski și să o percheziționeze. Colonelul Adam Niemiroch însă hotărî altfel: percheziția o va efectua locotenentul Madej, iar Kaczanowski va raporta superiorului său toate evenimentele din timpul zilei.

— Percheziția nu este atît de importantă, constată Niemiroch cînd Kaczanowski se prezintă în cabinetul său.

Cu siguranță că banii nu sînt acolo. Dacă Doberski i-ar fi avut, nu și-ar fi căutat moartea într-o pivniță străină. De altfel, Madej este un bun specialist. O să se descurce și fără tine, Janusz.

Maiorul îi prezentă în amănunțime raportul cu privire la vizita efectuată pe strada Wileza, fără să uite a aminti despre propunerea cu dublu înțeles pe care i-o făcuse fosta soție a lui Strzelezyk.

— Totdeauna ai avut baftă la femei, rîse colonelul. Dar ce ți-a povestit ea despre sine, despre fostul ei soț și despre tipul care a vizitat-o?

Drept răspuns, Kaczanowski dădu drumul magnetofonului pe care-l adusese cu sine. Niemiroch ascultă cu atenție relatările tinerei femei.

— Aș fi reținut-o cu plăcere, remarcă maiorul. Presupun că a mințit cît a putut.

— Este și puțin adevăr în vorbele ei. De altfel, răposatul din pivnița ei a confirmat indirect acest lucru.

— Cu siguranță că fără să ezite prea mult, a fost de acord să coboare în pivniță, văzîndu-se deja milionară. De n-ar fi fost cadavrul, niciodată n-am fi văzut-o la Palatul Mostowski. Fac pariu pe ce vrei. Și tocmai de aceea nu știu dacă n-ar fi trebuit s-o închidem.

— Totuși, e mai bine că nu ai făcut-o. Procurorul nu ți-ar fi permis. N-ai în fond nicio dovadă că femeia asta minte. Faptul că a vrut să se culce cu tine, ăsta nu-i un motiv.

— Asta se datorește farmecului meu personal.

— Nu-ți face iluzii, Janusz. Și ea bănuia c-ai fi vrut s-o închizi.

— Sînt tare curios dacă va telefona să-i trimitem o fată de-a noastră.

— Vrei să pariem? colonelului îi plăceau pariurile. Pe un pachet de țigări „Carmen”?

— Prefer să ți-l cumpăr fără pariu. Oricum l-ai câștiga.

— Un lucru e cert. Niemiroch reveni la tonul serios.

Banda nu știe unde sînt ascunși banii și luptă pentru ei fără să mai țină cont de nimic. La început au fost patru, acum doi s-au dus.

— La cimitir, preciză Kaczanowski.

— Au rămas deci doi. Doberski a murit de mîna unuia dintre ei. Aici nu mai este vorba de un accident, cum s-a întîmplat în cazul lui Strzelezyk. Eu personal nu cred în povestea aia cum că omul voia să admire Vistula și de aceea ar fi căzut de pe malul înalt.

— Nici eu. Este greu, de asemenea, să dăm crezare relatării că ceilalți trei complici l-ar fi rugat să ascundă banii.

— Au rămas doar doi, repetă colonelul și își continuă supozițiile. Acum se vor încăiera. Mai mult ca sigur că unul din ei are banii, iar cel de-al doilea o știe. Situația celui cu banii nu e bună. La infracțiunea comisă prin jefuirea băncii se adaugă acum crima. Îl așteaptă cel puțin douăzeci și cinci de ani sau chiar închisoare pe viață.

— Cel de al doilea știe acest lucru și-l va forța prin șantaj să împartă banii. Să admitem că cel de-al doilea este tipul care a fost ieri la Rodzińska.

— Șantajul nu e chiar atît de simplu. Și pe cel de-al doilea îl pasc cel puțin zece ani.

— În fond, tovarășe colonel, cînd discuta probleme de serviciu, Kaczanowski se adresa prietenului în mod oficial, ca de la subaltern la șef, noi nu avem nicio dovadă că omul descoperit în pivniță este un membru al bandei. Putea fi cineva care s-a informat despre situația creată și a început să caute pe cont propriu. Rodzińska a declarat că Strzelezyk aducea deseori în pivniță diverse piese de mașină. Poate că erau furate de la atelierul de pe strada Omulewska? Poate că se ocupa cu vînzarea acestor piese, care lipseau de pe piață?

În orice caz, nu venea totdeauna singur pe strada Wileza. Așa că după moartea lui cineva care cunoștea această pivniță o fi venit să caute acolo niște comori, fără să știe nimic despre valiza prețioasă.

— Cel care l-a ucis pe Doberski nu a venit după piese de schimb.

— Totuși – Kaczanowski își dădea seama ce sarcină grea i se încredințase – ancheta noastră nu are încă un punct de care să se agațe și care ne-ar permite să ajungem la ceilalți membri ai bandeii și la bani.

— Mă tem însă, observă colonelul, că pe următorul bandit îl vom primi în aceeași stare ca și pe ceilalți doi precedenți.

— I-aș prefera pe amîndoi în viață.

Mîine dimineată oamenii mei vor strînge informații la locul de muncă al lui Doberski cît și acasă, la el, apoi vor discuta cu locatarii blocului de pe strada Wileza. Mă bizui pe faptul că cineva o fi zărit ceva.

— Unde lucra Doberski?

— La o cooperativă de aparatură medicală din Grochów. Era economist de profesie și deținea acolo funcția de contabil-șef.

— Deci cei doi: Strzelezyk și Doberski proveneau din medii diferite și nu-i lega aparent nimic. Mă tem că și ceilalți doi complici au fost atrași în bandă pe același principiu. Așa că o verificare la locul de muncă nu ne va oferi prea mult.

— S-ar putea să aveți dreptate, tovarășe colonel, eu însă nu pot să neglijez nimic.

— Te înțeleg perfect, Janusz. Și eu în locul tău aș proceda întocmai. Trebuie să recunosc că ești foarte operativ. Ai cules repede informații despre Doberski.

— Și ce-am obținut? Aș prefera să am informații despre cei doi rămași în viață.

— O să ajungi și acolo.

— Sper.

Se anunță locotenentul Madej. Percheziția avusese rezultate bune. Într-o ascunzătoare foarte bine mascată din locuința celui ucis găsiră un pistol. Un „FN” vechi, încă dinainte de război. Din el lipseau două gloanțe.

— Te rog trimite imediat arma la Institutul de criminalistică, ordonă maiorul. Să-l confrunte cu gloanțele și cartușele de la Banca din Łowiez.

— Asta-i o simplă formalitate, zîmbi Niemiroch. Fac pariu că vor fi identice. Doberski este cel care a tras la Łowiez. Facem pariu pe un pachet de cafea?

— Ei, Adam, am impresia că vrei să te îmbogățești prea repede. Ca cei din Łowiez. Fii atent.

— Pe ziua de azi ajunge, conchise colonelul închizînd discuția. Să vedem ce ne va aduce ziua de mîine.

Mayorul Kaczanowski se întoarce de la slujbă direct acasă. Vrînd să se destindă și să uite de problemele care-l frămîntau, se apucă să citească un roman polițist nou apărut. Îi plăcea foarte mult acest gen de cărți. Îl amuza că autorii inventează „cazuri” nemaipomenit de complicate. Deci se cufundă cu totul în lectură. Cînd ajunse la locul cel mai interesant din carte, sună telefonul.

— Tovarășe maior, îl informă ofițerul de serviciu de la Inspectoratul municipal, am primit chiar acum știrea că Jadwiga Rodzińska a fost ucisă pe palierul de lîngă propria-i locuință. La ora nouă seara.

CAPITOLUL IX. CEL DE-AL CINCILEA MEMBRU AI BANDEI?

Cînd maiorul Janusz Kaczanowski se prezentă la ora obișnuită în cabinetul colonelului Niemiroch, șeful îl primi cu cuvintele:

— Arăți rău, Janusz. Ești bolnav?

— Nu. Am lucrat pînă noaptea tîrziu. După aceea n-am putut să mai adorm. Mă doare puțin capul. M-a enervat foarte mult istoria asta.

— Cum a fost cu Jadwiga Rodzińska?

— Imediat după primirea înștiințării că a fost omorîță am trecut la verificări. Nu a sunat la inspectorat și nu a cerut pază. Seara, vecinii au auzit gălăgie pe scări. Cînd au deschis ușa, pe palier era întuneric, iar lîngă lift zăcea cineva. Era Rodzińska. A fost omorîță printr-o lovitură cu un obiect greu în ceafă. Martorii susțin că liftul mergea. Presupun că criminalul a răsucit becul pe scări și și-a așteptat victima lîngă lift. Cînd femeia a deschis ușa și a ieșit din lift, criminalul la pîndă a atacat-o din spate, după care s-a urcat în liftul deschis. A coborît în liniște și fără să fie oprit de cineva, a ieșit în stradă. Am interogat pe rînd pînă noaptea tîrziu pe toți locatarii blocului. Nimeni nu a observat nimic. Doar un băiat și-a amintit că în urmă cu două zile, cînd se întorcea acasă de

la un coleg, era după ora opt seara, s-a întâlnit la intrarea blocului cu un bărbat care căra o valiză grea. Băiatului i-a făcut impresia că omul respectiv ieșise din subsol. Tînărul nostru martor nu l-a privit prea atent pe omul cu valiza și de aceea nu a fost în stare să-i descrie înfățișarea și nici îmbrăcămintea. În geanta Jadwigăi Rodzińska a fost găsit un bilet folosit de cinematograf. Se vede că tocmai se întorcea de-acolo.

— Ciudat se mai potrivesc în timp ambele morți, ale lui Andrzej Doberski și Rodzińska. Omul cu valiza a fost văzut, după cum spui, în același timp în care, după părerea medicului, a fost omorît Doberski.

— Da, dar asta nu explică deloc motivul morții Rodzińskăi. Mă simt foarte prost, spuse maiorul. Dacă aș fi luat în serios temerile acelei femei, poate că n-ar fi murit. Trebuia totuși să mă fi dus la ea. Sau chiar fără permisiunea ei să i-o fi trimis pe Janeczka. Mă simt cumva vinovat de moartea ei.

— Te înșeli. Dacă Rodzińska ar fi murit în propria-i locuință, obiecțiunile tale ar fi avut anumite justificări. Dar a fost omorîta pe scări. Chiar dacă atunci ai fi fost în locuința ei, n-ai fi putut preîntîmpina crima și fuga infractorului. Această crimă îmi întărește convingerea că declarațiile femeii au fost false. Bărbatul care a venit la ea și ar fi amenințat-o cu moartea în caz de denunț la miliție s-a comportat altfel decît ne-a declarat fosta soție a lui Strzelezyk. A căutat comoara împreună cu el. Cineva însă le-a luat-o înainte.

— Ucigașul lui Doberski?

— După părerea mea, da. Mai afirm în plus că Rodzińska nu se temea cîtuși de puțin de ucigașul lui Doberski. A luat banii, deci trebuia să-și ia rămas-bun de la comoară. De aceea a venit la noi. A preferat să ne anunțe ea despre răposatul din

pivniță decît să aștepte pînă ce îi va lua înaintea vreunul din vecini. Atunci putea să se aștepte la neplăceri mai mari.

— Poate că aveți dreptate, tovarășe colonel, chibzui Kaczanowski.

— Fii sigur că nu mă înșel. Nu neg că Rodzińska s-a speriat foarte mult de cadavrul din boxă. E un lucru normal. Dar mai tîrziu, cînd discuta cu tine în locuința ei, a jucat teatru. Se temea în primul rînd să nu fie arestată. Pentru a rămîne în libertate, era gata să se culce cu un anumit ofițer de miliție.

— Adam, te rog...

— Bine, bine! Și cum s-a comportat mai departe această femeie așa-zis speriată de moarte? Alta în locul ei ar fi fugit cît o țineau picioarele. La urma urmei, părinții ei nu locuiesc pe lună, ci la o distanță de două ore cu trenul. Și nici nu pot să cred că într-o astfel de situație nu și-ar fi găsit adăpost la cunoștințe sau prieteni. În cel mai rău caz s-ar fi baricadat în casă și n-ar fi ieșit din locuință și nici n-ar fi deschis nimănui. Dar ea a plecat cît se poate de liniștită la cinematograful, iar de acolo, fără nicio teamă, și fără a păstra niciun fel de precauție, s-a întors acasă. Se considera în perfectă siguranță. Nu s-a folosit, de asemenea, de numărul de telefon pe care i l-ai lăsat.

— Tot ce spuneți, tovarășe colonel, este foarte logic. Un singur fapt nu se potrivește. Iar acesta dă peste cap tot raționamentul.

— Ce fapt?

— Acela că Rodzińska a fost omorîată. Acum niciodată nu vom afla dacă s-a temut într-adevăr sau s-a prefăcut doar. Alt fapt este acela că a vorbit despre temerile ei, că a cerut pază, că nu a primit-o și a murit cîteva ore mai tîrziu. Asta nu mai poate fi schimbat.

— Rodzińska a murit nu pentru că s-a temut.

— Dar de ce?

— Pentru că cel care l-a împușcat pe Doberski se temea de această femeie.

— Pe ce motiv?

— Nu știu. Presupun doar că atunci cînd a făcut declarațiile în biroul tău a ascuns, în mod intenționat sau neintenționat, unele fapte pe care le cunoștea. Ucigașul lui Doberski nu s-a temut că va fi descoperită crima lui. Din contră, faptul că a lăsat în buzunarul mortului buletinul acestuia a fost un act de bunăvoință față de noi. Mai târziu însă, infractorul a ajuns la concluzia că fosta soție a lui Strzelezyk poate fi periculoasă pentru el. De aceea a înlăturat-o imediat. Faptul că și-a asumat un risc atît de mare și a omorît femeia pe scări, fără să mai aștepte o ocazie mai bună sau neîncercînd măcar să o creeze, denotă că criminalul s-a temut foarte mult de această femeie. Presupun că Rodzińska îl cunoștea bine și putea să-și dea seama cine a luat banii, lăsîndu-i în pivniță un cadou atît de buclucaș.

— Ucigașul este cel de-al patrulea membru al bandei. Asta e cert. Doi au murit. Unul a vrut să pună mîna pe bani cu ajutorul lui Rodzińska, deci nu el l-a împușcat pe Doberski. Totodată nu cred că el s-o fi omorît-o pe Rodzińska, deoarece, ea nu l-a cunoscut și nu putea să-l trădeze. Rămîne deci cel de-al patrulea.

— Sau al cincilea, spuse liniștit colonelul.

— Care al cincilea? Au fost doar patru!

— Despre patru știm că au participat la lovitura de la Łowiez. Dar dacă a existat și un al cincilea? Cel care a fost „creierul” întregii acțiuni? Cu siguranță că Rodzińska știa mult mai multe despre fostul ei soț decît ți-a spus ție. Putea să bănuiască, de asemenea, cine este „creierul”, ba chiar să-l cunoască. Și el știa acest lucru și și-a dat seama că poate fi demascată oricînd. De aceea a hotărît să scape de ea cît mai repede, fără să mai țină seama de riscul uriaș.

Pe Janusz Kaczanowski îl surprinse raționamentul șefului său. Se gândi timp de câteva secunde, după care spuse:

— Teoria dumneavoastră, tovarășe colonel, despre acel „creier” este foarte interesantă. Nu poate fi neglijată, dar un număr destul de mare de fapte stabilite pînă acum de anchetă contrazic această ipoteză.

— Ce fapte? Niemiroch nu era prea încîntat cînd cineva i se opunea.

— Înainte de toate, membrii bandei nu știau nimic despre existența acestui „creier”.

— Puteau să-l cunoască, dar nu era obligatoriu. Acesta este principiul suprem al conspirației.

— De acord. Nu-l cunoșteau personal. Dar trebuiau să știe de existența lui. În schimb însă, musafirul misterios care a vizitat-o pe Rodzińska nu numai că s-a prezentat drept șeful bandei, putem admite, că a mințit-o, dar a vorbit foarte precis că prada dobîndită urma să fie împărțită în patru părți. Cîte un milion fiecăruia. Dacă „creierul” ar fi existat cu adevărat, banii jefuiți, ar fi fost împărțiți în cinci părți, fără să mai vorbim de faptul că partea leului și-ar fi oprit-o „creierul”.

— Acorzi prea mare atenție declarațiilor făcute de Rodzińska.

— Amănuntul că i s-ar fi oferit un milion de zloți, partea lui Strzelezyk, este cu certitudine adevărat, se încapătăină Kaczanowski. Nu ar fi inventat așa ceva. Ar fi putut foarte bine să treacă sub tăcere acest lucru și să susțină cu tărie că nu i s-a promis nimic, ci doar că a fost terorizată și forțată să coboare în pivniță. Dacă „creierul” ar fi existat, membrii bandei s-ar fi temut de acest om. Dar după moartea lui Strzelezyk, fiecare a început să lucreze pe cont propriu. Șeful, indiferent de accidentul de pe malul Vistulei, și-ar fi menținut în continuare poziția.

— Poate că Strzelezyk a fost singura legătură între el și restul participanților la acțiune?

— Chiar și așa „creierul” ar fi cunoscut datele personale ale membrilor bandei și ar fi știut cum să-i facă să-l asculte în mod necondiționat.

— În ce fel?

— I-ar fi amenințat pur și simplu că-i denunță miliției. Ei, în schimb, nu ar fi putut să-l toarne, neștiind cine este.

— Da, colonelul prinse să-și dea seama că teoria lui frumoasă începe să se prăbușească ca un castel făcut din cărți de joc, dar îi părea rău în continuare să renunțe la ea. În cele ce spui este puțin temei. E o problemă a naibii de încurcată.

— Spun chiar mai mult, „creierul”, dacă într-adevăr ar fi existat, ar fi organizat toată acțiunea de așa manieră încât banii ar fi ajuns direct în posesia sa și nu în ascunzătoarea lui Strzelezyk.

— Poate că Strzelezyk a jucat va banque și a hotărât să-și însușească toată suma, încercînd să-i tragă pe sfoară atît pe cei trei participanți la acțiune, cît și pe „creier”.

— Este prea puțin probabil. Atunci viața lui n-ar mai fi valorat nici cît o ceapă degerată.

— Totuși e mort.

— Da, dar după cum au afirmat experții, nu a fost ucis. Accident.

— Un accident foarte ciudat.

— Nu neg. Fără îndoială că acolo a fost o neînțelegere între complici, însă nu s-a ajuns pînă la încăierare.

— Eu însă, spuse colonelul, cu cît mă gîndesc mai mult, cu atît cred mai puțin că pe Doberski l-a împușcat unul din ceilalți doi participanți la jefuirea băncii, care sînt în viață. De la jaf, chiar cu arma în mînă, și pînă la crimă este un drum destul de lung. Ce să mai vorbim cînd cel omorît a fost un prieten. Pe bandiții ăștia trebuie să-i fi legat niște relații mai

strânse. Nu erau doar niște oameni adunați de pe stradă. Îmi și imaginez o astfel de scenă: fiecare din bandiți caută pe cont propriu banii. Dacă-i găsește, nu îi va împărți cu colegii. Iată însă că unul din ei scoate de sub grămada de vechituri din pivnița ce-i aparținea Rodzińskăi valiza prețioasă. Tot în același scop venise în pivniță și cel de-al doilea bandit. Trebuia oare să tragă acolo, la fața locului? Putea să ceară pe loc, acolo în subsol, jumătate din pradă. Două milioane sînt o sumă foarte mare.

— Dar patru înseamnă dublu.

— Ai dreptate, comițînd însă o crimă, nimerеști la alt paragraf, mult mai sever, al codului penal. Și tot va trebui să împărți banii. E adevărat că nu cu răposatul din pivniță, ci cu cel de al treilea participant la lovitură. Acum acesta îl va avea pe asasin la mîna și va ști că banii au fost găsiți.

— Da, dar nu va veni la miliție să se denunțe pe sine însuși.

— Dacă nu-și va primi partea, este gata s-o facă. Recunosc că ar fi un act disperat, dar în această situație el însuși va risca doar cîțiva ani de închisoare. Tribunalul va trebui să ia în considerare prezentarea de bunăvoie, demascarea criminalului și ajutorul în redobîndirea banilor. Procurorul, mulțumit de o astfel de întorsătură a lucrurilor, nu ar cere cu prea multă insistență aplicarea celei mai înalte pedepse. Iar în felul acesta eroul nostru și-ar trimite complicele necinstit fie la spînzurătoare, fie la închisoare pentru douăzeci și cinci de ani. Așa că e mai bine pentru bandiți să-și împartă banii. Cu siguranță că ei știu să-și calculeze mai bine șansele proprii și să cîntărească riscul.

— În concluzie, tovarășe colonel, persistați în ipoteza existenței „creierului”?

— Nu pe de-a-ntregul. Recunosc, Janusz, că ai făcut în teoria mea cam multe fisuri, atentînd deci la integritatea ei.

Totuși, s-ar putea să existe și un al cincilea... Cineva, care nu a participat deloc la lovitură, în schimb a cules, într-un mod necunoscut nouă, multe informații despre bandă și despre faptul că Strzelezyk a ascuns banii într-un loc cunoscut doar de el, fără să le spună și celorlalți participanți la lovitură. Acest „al cincilea”, căci așa îl voi numi deocamdată, a hotărât să intre în acțiune și să caute banii. A făcut totul pe cont propriu, nefiind legat în niciun fel de ceilalți membri ai bandei. Poate că nici nu-i cunoaște? A lucrat însă la marele fix. A știut că Strzelezyk și-a păstrat pivnița din casa de pe strada Wileza și a decis să caute acolo valiza prețioasă. Deci, vine și găsește un bărbat care tocmai scoate de sub grămadă de scinduri valiza cu cele patru milioane de zloți. Ce-i mai ușor decât să scoți pistolul din buzunar și să-l împuști pe omul întors cu spatele spre ușă?

— Trebuie însă să ai pistol, zise Kaczanowski, primind cu scepticism noua teorie a colonelului Niemiroch.

— Acest „al cincilea”, începîndu-și acțiunea, știa perfect de bine că va avea împotriva sa trei oameni hotărîți la orice și înarmați. Dovediseră la Łowiez că sînt pregătiți pentru orice și că au arme.

— Dar de unde are armă cel de-„al cincilea”?

— Dacă toți cei trei bandiți care au operat în interiorul băncii din Łowiez au avut pistoale, atunci și acest „al cincilea” ar putea avea. Nu uita că după trecerea frontului și după insurecție era foarte ușor să dobîndești o armă. Carabinele zăceau prin pădure și prin șanțurile de lîngă drum. Nu era nicio problemă să-ți procuri, de asemenea, și pistol. La apelul autorităților, doar oamenii cinstiți au predat armele. Toate lepadăturile și pleava societății le-au păstrat „pentru orice eventualitate”.

— Da, dar de atunci au trecut douăzeci și șapte de ani. Pleava de care vorbiți a îmbătrînit și a ieșit la pensie.

— Iar arma și-o fi schimbat proprietarul. Circulă în continuare în lumea interlopă. Tot timpul ne ciocnim de ea. Ai de altfel cea mai bună dovadă: percheziția de la Andrzej Doberski a descoperit un astfel de pistol vechi, dinainte de război. Și cu toate acestea funcționează încă perfect. Gaura din tavanul Băncii din Łowicz e o dovadă grăitoare.

— Aveți fără îndoială dreptate, tovarășe colonel, multă dreptate...

— Reflectează asupra ipotezei mele. Ea îți explică multe, inclusiv moartea Rodzińskăi.

— Nu chiar...

— Rodzińska știa că fostul ei soț nu numai că a depozitat mobila în pivniță, dar că o folosește și în scopuri nu prea curate. Aducerea și scoaterea din pivniță a diverselor piese de schimb auto ne permite să presupunem că aici era o ascunzătoare. Căci nu văd alt motiv pentru care un lucrător într-un atelier de reparații auto de stat să adune în pivniță, aceste piese de schimb pentru mașini? În mod oficial nu făcea comerț cu ele. Dacă, în schimb, în timpul orelor de lucru, avea nevoie, le lua din magazie. După cum vezi și particularul Jankowski are și el diverse accesorii auto în depozitul lui. Așa că Strzelezyk lucra pe cont propriu. E greu de dovedit că acestea proveneau din furt însă fără îndoială că din comerț nelegal.

— Cu asta sînt de acord.

— Pentru comerț e nevoie de cel puțin două persoane: vînzător și cumpărător. Cîteodată mai există încă un lanț întreg de furnizori și intermediari. Acest „al cincilea” ar putea fi tocmai un astfel de cumpărător sau intermediar. A avut de-a face deseori cu Strzelezyk, îi cunoștea ascunzătoarea din casa de pe strada Wileza și o cunoștea și pe soția lui Strzelezyk. Putea presupune că ea își va da seama cine mai este la curent cu ceea ce se petrecea în

pivniță. În mod oficial, ea era proprietara locuinței, dar practic de pivniță dispunea fostul ei soț. S-a temut deci că cel care va ancheta cazul va începe s-o întrebe pe Jadwiga despre aceste lucruri și de aceea a trebuit s-o lichideze înainte ca prin declarațiile ei să pună miliția pe urmele asasinului.

— S-ar putea să fie chiar așa. Poate că aveți dreptate, tovarășe colonel. Îmi este greu însă să mă împac cu ideea existenței acestui om atît de hotărît și de intransigent. Care pășește peste cadavre spre țel.

— Sînt oameni care calculează totul în bani. Din această categorie face parte și acest „al cincilea”. E clar că pentru el, dincolo de patru milioane de zloți nu mai există niciun fel de morală, de conștiință sau de sentimente umane. Există doar banii pe care trebuie să-i dobîndești fără să ții cont de nimeni și de nimic.

— E înfiorător.

— Și cu toate acestea, Janusz, nu o dată te-ai întîlnit cu astfel de oameni.

— M-am întîlnit. Dar niciodată nu le-am putut înțelege mentalitatea și motivele acțiunii.

— În anul 1929, în Statele Unite, a avut loc un mare crah la bursă. În decurs de cîteva zile, acțiunile care avuseseră pînă atunci o valoare de cîteva milioane de dolari, au devenit niște simple hîrtii fără niciun preț. În aceste zile peste două sute de oameni de finanțe și jucători la bursă s-au sinucis, deși nu aveau pe conștiință nicio crimă. Nu erau bolnavi. Dar pur și simplu iubeau mai mult banii decît viața. Din această categorie face parte și acest „al cincilea” al meu. Cu singura deosebire că el iubește mai mult banii decît viața altora.

— Teoria dumneavoastră, tovarășe colonel, începe să mă pasioneze din ce în ce mai mult. E adevărat că nu mă încîntă din punctul de vedere al omului care conduce ancheta,

deoarece pînă acum căutam doi bandiți și acum mi-a căzut pe cap și un al treilea.

— Nu se știe dacă nu vei scăpa de ei așa cum ai scăpat de Doberski...

— Credeți cumva că...

— E în joc o miză mare. De o sută șaizeci de ori mai mare decît cea pentru care se concurează la televiziune. La televiziune se cîștigă douăzeci și cinci de mii de zloți. Cei trei joacă pentru patru milioane. Dacă „al cincilea” le-a suflat celorlalți doi bandiți în viață această sumă, acum aceștia îl vor căuta.

— Nu cred că-l vor găsi.

— Au însă mai multe atuuri în mînă decît noi.

— Nu sînt chiar atît de sigur.

— L-au cunoscut pe Strzelezyk și diversele lui legături. În aceste cercuri îl vor căuta pe „al cincilea”.

— Dar îl vor găsi?

— Sper, zîmbi colonelul, că le-o va lua înainte Janusz Kaczanowski. Asta îi doresc lui și mie. Ei, ce părere ai?

— Voi încerca să caut și eu în cercul de cunoștințe și prieteni ai Jadwigăi Rodzińska. Văd chiar un candidat eventual pentru rolul acestui „al cincilea”.

— Pe cine?

— Femeie tînără, destul de bine, cu locuință proprie. Divorțată de șase ani. Doar nu o fi trăit tot timpul în starea asta de celibat?

— Dacă ar fi avut vreun „logodnic”, nu era nevoie s-o omoare. Ar fi coborît cu ea în pivniță după comoara lui Strzelezyk. Dacă el l-ar fi împușcat pe Doberski, s-ar fi debarasat împreună de cadavru. Chiar prin îngroparea acestuia în pivniță. Rodzińska nu s-ar fi prezentat niciodată la miliție.

— E adevărat, dar nu m-am gîndit la iubitul ei actual, ci

mai curînd la bărbatul care nu mai joacă în prezent niciun rol în viața ei, iar în trecut, prin ea, fusese pus la curent cu tainele lui Strzelezyk. Un astfel de tip ar fi putut să se teamă că Rodzińska, își va da seama cine l-a omorît pe Doberski și a luat banii.

— Ar putea fi o pistă bună. Sau cineva din cunoștințele fostului soț al Rodzińskăi care se ocupă cu comerțul. Trebuie căutat peste tot. Verificate toate posibilitățile.

— Ancheta nu se urnește din loc, iar treabă e din ce în ce mai multă, observă cu amărăciune maiorul. Doar cadavrele se înmulțesc: Strzelezyk, Doberski, Rodzińska. Deja sînt trei. Și mă tem că nu se vor opri aici.

— Și eu mă tem că ăsta e de-abia începutul. De-aș fi un proroc fals.

CAPITOLUL X. „TREBUIE SĂ-L GĂSIM PE TIPUL ĂSTA”

Zygmont Lipień era cît pe-aci să-și piardă mințile de spaimă. Cînd, după două zile, citi în ziar despre omorîrea enigmatică a Jadwigăi Rodzińska, se îmbolnăvi de-a binelea și trei zile nu se mai arătă pe la serviciu. În cea de-a patra zi, cînd avu curaj să iasă pe stradă și să se ducă la birou, colegii constatară cu toții că arăta foarte rău și că ar trebui să-și prelungească concediul medical.

Lipień se temea însă să meargă și la doctor.

Ieșind de la birou, îl zări deodată pe Tadeusz Majewski care stătea chiar lîngă intrare. Se scutură de parcă ar fi zărit o fantomă. Era însă prea tîrziu pentru a se mai retrage. Tadeusz se apropie de el.

— E a treia zi de cînd te aștept, îi spuse, întinzîndu-i mîna.

— Am fost bolnav. M-am speriat atît de rău de uciderea lui Doberski și a fostei soții a lui Strzelezyk, încît am zăcut la pat. Am crezut c-o să fac infarct.

— Frica nu te-a împiedicat însă ca să-i omori. Trebuie să recunosc că ai făcut o treabă bună. Mai ales cu Rodzińska. E adevărat că nu prea înțeleg de ce ai lichidat-o și pe ea. Cu

Andrzej ai procedat însă just. S-a dovedit a fi la fel de porc ca și Strzelezyk. Poate chiar mai mare, pentru că chiar și alea câteva mii de zloți pe care le-a scos din buzunarele lui Kazik, acolo, în pădurea Bielany, nu a considerat să le împartă cu colegii. Cum l-ai descoperit însă în pivnița aia de pe strada Wileza? Sper că ai pregătit banii pentru mine? Acum am rămas doar noi doi și ni se cuvin câte două milioane șaptezeci de mii de zloți. Cred că nu a dispărut nimic din valiză între timp?

Lipień se făcu alb ca peretele, după care începu să rîdă cu voce tare, atrăgînd în felul acesta atenția oamenilor care ieșeau de la birou.

— Nu mai face pe măscăriciul, șuieră Majewski.

Zygmunt se stăpîni. O luară pe stradă înspre Alea Jerozolimskie.

— La mijloc este o neînțelegere. Tu i-ai omorît.

— Totdeauna ai fost un ipocrit, dar nu mi-a trecut niciodată prin cap că poți fi atît de ticălos. Nu-i destul că ai omorît doi oameni și ai luat banii, mai vrei încă să mă amesteci și pe mine în crima asta.

— Nu eu am făcut-o. Îți jur!

— Nu țipa așa. Se uită oamenii la tine.

— Lasă-i să se uite. M-am săturat. Să știi că mă sinucid.

— Mai încet, îi porunci Majewski. Hai în parcul din spatele Muzeului militar. Acolo putem sta de vorbă în liniște.

— Să mor ca Strzelezyk? Ori ca Doberski?

— Idiotule! Acolo nu e niciun mal. Nici pivniță în care te-ai comportat atît de viteaz.

Merseră în tăcere un timp pe Alea 3 Mai și apoi coborîră pe scări. Se așezară pe o bancă pe una din aleile parcului. Prin apropiere nu era nimeni.

— Dă-i drumul, îi ordonă Majewski.

— Ce să-ți spun? I-ai omorât pe cei doi, iar acum faci pe prostul!

— Dacă i-aș fi omorât, nu aș fi venit la tine la birou. De trei zile stau aici ca un caraghios.

— Nici eu nu i-am omorât.

— Ascultă, spuse Majewski, nu te juca cu mine de-a baba-oarba și nu mă scoate din răbdări. Pe Doberski nu l-a putut împușca decît unul din noi doi. Pentru că eu nu m-am atins de el, ai rămas tu. Cred că e destul de clar.

— Devreme ce eu nu l-am omorât nici pe Andrzej și nici pe Rodzińska, înseamnă că asasinul este Majewski.

— Omule! Tadeusz se ridică de pe bancă.

Zygmunt se sculă și el. Se măsurară din ochi timp de o clipă. În cele din urmă, Majewski se stăpîni.

— Să ne așezăm, spuse, și să discutăm în liniște. Spune tot ce știi. După aceea îți spun eu.

— Bine, încuviință Zygmunt. Dar cu o sinceritate deplină.

— Încearcă numai să mă tragi pe sfoară!

— Sau tu pe mine!

— Iar ne certăm. La dracu cu toată istoria asta! Încep eu, hotărî Majewski. Altfel nu ajungem la niciun rezultat. Cînd ne-am despărțit, atunci dimineața în cartierul Bielany, după noaptea petrecută în atelierul lui Jankowski, m-am gîndit la început că totul s-a dus de rîpă. Mai tîrziu însă am hotărît să nu mă dau bătut. M-am tot gîndit unde ar fi putut să ascundă valiza șmecherul ăla? Mi-a venit în minte fratele lui Strzelezyk. Poate la el? I-am telefonat lui Andrzej, ne-am întîlnit, și atunci i-am vorbit de ideea mea. Mi-a promis că va cerceta și că mă va ține la curent. I-am reamintit lui Andrzej că trebuie să te încunoștințeze și pe tine. Doberski a apreciat că este inutil să facă asta în prima fază a acestor noi cercetări. A afirmat că deocamdată vrea să meargă în recunoaștere singur. După părerea lui, tu erai prea nervos pentru o astfel de

acțiune, iar eu sînt prea înalt și aș fi bătut imediat la ochi. Bineînțeles că l-am prevenit în mod ferm că, indiferent de desfășurarea ulterioară a lucrurilor, banii trebuie să fie împărțiți conform înțelegerii, în trei părți egale.

— Desigur, mormăi Zygmunt, care nu era deloc convins de aceste asigurări.

— Pe Andrzej l-am mai întîlnit o dată. Mi-a spus că a cercetat vila în care locuiește fratele lui Strzelezyk și că a cules unele informații despre persoana lui. Mi-a spus că e imposibil ca să fi ascuns banii la Wojciech. Miliția ar fi cercetat înainte de toate această locuință. Andrzej a tras de limbă un băiat ce locuiește în vecini. Acesta știa că Strzelezyk este fratele „banditului”, căci așa se numesc amîndoi. Într-o bună zi, în fața casei lui Strzelezyk au oprit două mașini ale miliției. Din ele au coborît niște tipi în civil cu valijoare în mîini. Îi întovărășea proprietarul vilei. Șoferii celor două mașini erau în uniforme.

— Echipa pentru percheziționarea casei, preciză Zygmunt Lipień.

— E clar. Vizita asta a fost comentată pe larg de toți vecinii. Doberski a mai adăugat că a discutat și cu vînzătoarea de la chioșcul de ziare de la colțul străzii. Și ea știa despre percheziția din casa lui Wojciech Strzelezyk.

— Au găsit ceva?

— Cred că nimic, căci Strzelezyk e doar în libertate. Andrzej a verificat. Wojciech e directorul unei fabrici mari din cartierul Praga. Este un om apreciat atît de oamenii din întreprinderea lui, cît și de superiori. Trebuie să recunosc că Andrzej a făcut o treabă serioasă. În decurs de cîteva zile a făcut tot felul de investigații și a cules atîtea date despre persoana lui Strzelezyk cîte ar fi obținut și miliția.

— Andrzej nu a pomenit nimic despre alte planuri în legătură cu căutarea banilor?

— Nu. A spus că e complet dezamăgit și că, după părerea lui, trebuie să punem cruce la tot, pentru că dacă vom începe să căutăm pe orbecăite, vom comite cu siguranță unele greșeli și vom ajunge ca miliția să ne ia ea din oală.

— Bănuiesc că de atunci începuse el să pună ceva la cale, îi scăpă lui Zygmunt.

— Fără-ndoială. I-am reamintit că și nouă ni se cuvin bani din cei luați de la Kazik, acolo, pe malul Vistulei, când l-a buzunărit. Andrzej m-a convins că a fost vorba doar de două sute de zloți și ceva mărunțiș, adăugînd că n-are niciun sens să împărțim cîte șaptezeci de zloți. Cel mult, o să mergem la o cîrciumă și o să bem în sănătatea celui care ne cinstește.

— Azi putem să bem în sănătatea... a doi răposați! Andrzej mințea. Strzelezyk avea întotdeauna asupra lui cel puțin trei mii de zloți, iar atunci a avut cu siguranță mult mai mult. Țin minte cînd Andrzej i-a scos portofelul din buzunar. Era burdușit de bancnote. De cîte o sută și de cinci sute. Așa, la prima vedere, peste cinci mii. Nici nu-i de mirare. Era după-amiază. Kazik conducea atunci tot atelierul. Încasase de la clienți banii pentru reparații. Chiar el mi-a spus cîndva că depune în fiecare zi la Casa de economii peste zece mii în contul proprietarului.

— Ne-a înșelat atunci, și acum la fel a vrut să ne tragă pe sfoară, constată Majewski. Ce-a căutat el pe strada Wileza? Îmi bat capul să aflu cum și de ce s-a dus acolo?

— E simplu. Căuta valiza.

— În locuința Rodzińskăi?

— În pivnița ei.

— Kazik parcă divorțase de mult și doar nu mai întreținea relații cu fosta lui soție? Țin minte, de cîteva ori s-a exprimat în termeni nu prea politicoși la adresa ei.

— E o poveste întreagă. Acum am să-ți spun cum a fost cu mine.

— Ascultă, Zygmunt, numai să n-o scalzi. Nu mă face să-mi pierd răbdările.

— Da de unde. Am să-ți spun și eu tot adevărul. Sinceritate pentru sinceritate. Nimic mai mult.

— Hai, dă-i drumul.

— Și eu m-am gândit mult unde ar fi putut Kazik să ascundă valiza. Mi-am adus aminte de un amănunt. Îl cunoșteam pe Strzelezyk de mai mult timp decît tine.

— Nu-i adevărat. Ne cunoaștem de cînd eram puști.

— În orice caz, l-am cunoscut de mai mult timp decît pe tine și pe Andrzej. E adevărat că nu am fost la el acasă, dar am auzit multe despre Jadwiga ca despre o soție nesuferită. Nu se ocupa de casă. Oricîți bani i-ai fi dat, i-ar fi cheltuit pe toți pe tot felul de boarfe și mai era și una din alea care nu se dădea în lături de la aventuri amoroase. Strzelezyk mi-a spus cîndva că și-a pierdut răbdarea și că a intentat acțiune de divorț. A vrut să mă cheme drept martor. L-am convins că n-o să pot spune altceva decît să repet plîngerile lui. Pentru tribunal, asta nu reprezenta niciun fel de dovadă. Procesul a durat însă puțin, pentru că Jadwiga era încurcată cu altul și voia cît mai repede să se căsătorească cu respectivul. Kazik mi-a spus atunci că a încheiat cu soția lui următoarea înțelegere: cincizeci de mii de zloți bani gheață și jumătate din mobilier, iar el îi redă libertatea. Și s-a mutat din locuință.

— Totdeauna s-a priceput să stoarcă bani. A cîștigat chiar și de pe urma propriului divorț.

— Așa s-a și terminat, dar Strzelezyk nu avea locuință și nu știa unde să ducă toate lucrurile alea. Și atunci a obținut în plus, de la fosta lui soție, pivnița din casa de pe Strada Wileza. M-a rugat să-l ajut să-și depoziteze mobila. Am fost de acord.

— L-ai ajutat să-și care mobila aia în pivniță?

— Nu numai eu. Am fost patru. Kazik și-a chemat niște colegi de la serviciu. A făcut rost și de un camion. Țin minte

că am coborât mobila în pivniță, iar cărțile le-am împachetat în niște cutii. Urmau să fie transportate la fratele lui. Acolo locuia Kazik pînă ce și-a închiriat o cameră în cartierul Bielany. Atunci și-a schimbat și locul de muncă și a trecut la Jankowski. Mai tîrziu și-a făcut garsoniera de pe strada Solec.

— Dar ce legătură au toate astea?

— Au, și încă una mare. După cîtiva ani, Kazik mi-a vorbit iar despre soția lui. L-am întrebat dacă femeia s-a recăsătorit. Mi-a spus că nu, căci cine ar vrea să-și ia pe cap o poamă ca ea. I-am amintit de mobilele cărate în pivniță, printre care se afla și o masă frumoasă. Îmi plăcuse foarte mult. I-am zis că de-atunci jinduiesc după ea. Kazik a rîs și mi-a explicat că lucrurile alea zac și acum în pivniță. Doar n-o să bage în locuință nouă niște vechituri. În ce privește masa, mi-a zis că e deja ruptă, fără picioare și sertare. Nici nu mai poate fi reparată. Mai mult n-am mai discutat pe tema asta.

— Tot nu înțeleg.

— După moartea lui Kazik, mi-am adus aminte de această discuție. Mi-a venit ideea că poate Strzelezyk a ascuns valiza în această pivniță. Era un ascunziș ideal, în mod oficial, boxa aparține fostei lui soții. Divorțată de șase ani și care și-a reluat numele de domnișoară, Rodzińska. Nimeni nu știe că cheia de la această pivniță o avea Kazik. Accesul în ea era ușor, căci blocul era mare și ușa spre subsol se afla totdeauna deschisă. Am hotărît să încerc.

— Singur? îl întrebă ironic Majewski.

— Bineînțeles că nu. Cînd trebuie neapărat să risc, știu prea bine că nu-mi lipsește curajul. Dar acolo, unde nu este nevoie, nu vād de ce să mă expun.

Majewski zîmbi cu indulgență. Își cunoștea prea bine colegul și așa-zisa lui bravură.

— În plus – Zygmunt nu luă în seamă ironia prietenului – simțul elementar al cinstei nu-mi permitea să acționez de

unul singur. I-am făcut o vizită doamnei Rodzińska și i-am povestit totul în mod cinstit.

— Iar muierea a dat fuga imediat la miliție. Ai și tu niște idei! Naiba să te ia... Mă mir că n-au pus încă mîna pe tine. Dar poate că te urmăresc ca să pună mîna și pe mine?

Lipień se uită nervos în jur, dar în parc, prin apropiere, nu era nimeni. Doar pe o bancă ceva mai depărtată stăteau niște mame care își supravegheau copiii la joacă.

— E adevărat că s-a dus mai tîrziu la miliție, recunosc Zygmunt. Dar chiar eu am sfătuit-o și am învățat-o ce să spună. Dar asta a fost mai tîrziu. La început am ajuns la o înțelegere deplină cu doamna Rodzińska. Ea urma să-mi faciliteze accesul în pivniță, nici măcar nu mai țineam minte ce număr avea boxa, primind în schimb partea lui Kazik. I se cuvenea pe drept, ca fosta lui soție.

— Ce darnic ești! Îți place să faci cadouri. Mai ales cu banii altora. Cu ce drept ai dispus de banii noștri? Am stabilit doar că după moartea lui Strzelezyk împărțim totul pe din trei.

— Mai bine să ai ce să împărți în patru părți decît nimic în trei. E clar, nu?

— Bine, bine. Spune mai departe.

— I-am promis un milion. Restul am fi împărțit în trei. Am așteptat un timp, pînă ce circulația de pe scări a încetat, după care am coborît în subsol. Boxa era încuiată cu un lacăt și sînt sigur că una din cele două cheițe de care a amintit Andrzej se potrivea la acest lacăt. Eram gata să deschid lacătul. Luasem cu mine o pilă de tăiat metal și o cheie mare franceză. Am vrut să răsucesc lacătul sau să-l piliesc.

— Te-ai gîndit tu chiar așa, la toate? În glasul lui Majewski sună pentru prima dată o notă de admirație.

— Mă cunoști doar. Cîteva zile bune mi-am bătut capul

cum să rezolv problema fără să dau greș. Din păcate însă, nu mi-a ajutat la nimic.

— Spune! Ce-a fost mai departe?

— Înainte de-a mă apuca să descui lacătul, m-am gândit să arunc o privire prin pivniță. Ușa de la boxă, ca toate ușile de acest fel, e făcută din scînduri între care se află crăpături destul de mari. Printr-o astfel de crăpătură am luminat interiorul cu o lanternă. Îți spun că am avut o priveliște înfricoșătoare. Pe masa aia de mahon care-mi plăcuse atîta și care acuma zăcea aruncată cu picioarele în sus, zăcea Andrzej Doberski. Capul pe podea, împușcat în spate. Rodzińska era cît pe ce să-mi leșine acolo sau să facă un război ce-ar fi ridicat tot blocul în picioare. Din fericire, am fost alături de ea și nu mi-am pierdut sîngele rece. Am șters cu grijă lacătul cu batista, pentru că îl luasem în mînă, după aceea am scos femeia din pivniță și am dus-o sus. I-am dat o cafea și două pahare de coniac. I-au făcut bine și-au mai liniștit-o. Trebuie să recunosc că am tras și eu un păhărel. Și eu eram destul de zguduit. E adevărat că nu văzusem fața lui Doberski, dar nu m-am îndoit cîtuși de puțin că era el. L-am cunoscut după haină. Și-o cumpărase după moartea lui Kazik.

— Cu banii scoși din buzunarul acestuia și furați nouă, mormăi Tadeusz.

— După ce-am liniștit-o pe Rodzińska. A trebuit să hotărăsc ce facem cu cadavrul. Nu puteam să-l lăsăm acolo. Am convins-o deci pe proprietara pivniței ca a doua zi, dis-de-dimineată, să se ducă la Inspectoratul municipal de miliție și să le spună o poveste cu un bărbat care a terorizat-o și i-a ordonat să coboare în pivniță pentru a-i arăta boxa ocupată de Kazik. Am învățat-o pe Rodzińska ce și cum să declare. Că bărbatul respectiv, la vederea celui ucis, a fugit și a lăsat-o singură pe culoar. Trebuia să spună, de asemenea, că de spaimă nu a remarcat cum arăta bărbatul respectiv. În felul

acesta pe mine nu mă mai amenința nimic, iar pe ea am scăpat-o de mari neplăceri. Am hotărît împreună cu doamna Jadwiga că ne vom revedea peste câteva zile. Trebuia să mă sune de la un telefon public, după ce s-ar fi convins că nu este urmărită. Voiam să aflu ce a spus și ce au întrebat-o.

— La naiba, nu-mi pot da seama dacă vorbești adevărat sau nu, îl întrerupse Majewski. Când te ascult, totul pare foarte logic înlănțuit. Dar cum îmi reamintesc de moartea lui Andrzej, îmi face impresia că toată istoria a avut o altfel de desfășurare.

— Cum adică?

— Simplu. Fiecare din voi a hotărît să găsească banii și nu avea cîtuși de puțin de gînd să-i împartă cu colegii.

Amîndurora v-a venit ideea cu pivnița și v-ați întîlnit în ea întîmplător. Andrzej a fost primul, a găsit valiza, iar tu l-ai surprins și l-ai împușcat pe la spate. După aceea ai luat banii, iar acum mă minți în față.

— Cum poate măcar să-ți treacă așa ceva prin minte? Eu să-mi înșel colegii de care mă leagă atîția ani de bine și de rău? Nu ne-am pus noi împreună capul în joc acolo, la Łowiez? Și eu să-mpușc pe unul din noi pe la spate?

— Uite că tocmai împușcătura asta mă pune pe gînduri. Cred că ești prea fricos pentru așa ceva. Nu cred să fi avut atîta curaj. În ceea ce privește banii, însă, nu mă îndoiesc cîtuși de puțin. Dacă i-ai fi găsit singur, nu am fi văzut niciun chior.

— Tadeusz, cum poți să mă bănuiești de așa ceva?

— Îți spun, Zygmunt, și ține minte. Dacă m-ai înșelat și ai pus mîna pe bani, cît vei trăi tu nu vei cheltui niciun zlot din ei. Bineînțeles că nu mă voi duce la miliție, nici la tribunal, dar dacă constat că, brusc, un mic funcționar de minister s-a preschimbat într-un milionar, nu am să-i dau crezare la niciun fel de cîștiguri la loterie. Nici la moșteniri picate din America.

O să ai în spate o gaură identică cu a lui Doberski. Ți jur că așa voi face. Chiar dacă pe urmă mă voi legăna în ștreang.

— Și eu pot judeca la fel, că Doberski a murit pentru că v-ați întâlnit voi doi acolo în pivniță. Ai luat banii, și pentru a nu-i împărți cu nimeni, încerci acum să mă tragi pe sfoară. M-ai făcut fricos. Poate că sînt, pentru tine. Dar nu atît de fricos încît să-ți iert însușirea banilor dobîndiți de noi toți. Asta nu ți-o voi ierta nicicînd. Nu uita că și eu am armă și c-o să știu să mă folosesc de ea, dacă mă voi convinge că m-ai înșelat.

— Bine, bine, se îmbună Majewski. Facem un legămînt – acela care-l va înșela pe celălalt, va muri.

— Da, va muri! Dacă nu te voi putea împușca, te voi sugruma cu propriile-mi mâini ca pe un cîine.

— Și eu pe tine. Acceptînd însă că amîndoi spunem adevărul, zi și tu – cine l-a omorît pe Doberski?

— Dacă aș ști! M-am gîndit că tu și nu mi-a mai trecut prin minte altă alternativă.

— Atunci gîndește-te acum.

— Poate cineva de la miliție?

— Improbabil.

— De ce? L-a urmărit pe Doberski. L-a bănuț de a fi participat la jaf. L-a descoperit în momentul în care Andrzej scotea valiza din pivniță. În ea erau patru milioane. În fața unei asemenea sume și un milițian și-ar fi putut pierde mințile.

— Ești un prost.

— Dar tu ce crezi, că la miliție lucrează numai sfinți?

— Și acolo sînt tot oameni. Dar așa ceva este exclus. O asemenea anchetă nu este făcută de un milițian oarecare. Și nici de un singur ofițer. Lucrează un întreg colectiv. Dacă l-ar fi bănuț pe Doberski și l-ar fi pus sub urmărire, se știa cine era

însărcinat cu urmărirea și ar fi pus imediat mîna pe tip. În afară de asta, toate armele de care dispune miliția sînt înregistrate. Glonțul scos din spatele lui Doberski a ajuns de mult la Institutul de criminalistică. Dacă ar fi provenit din pistolul vreunui milițian din Polonia, organele ar fi aflat de mult timp. Mă pricep puțin la treburile astea pentru că m-au interesat. În armată am fost ajutor de armurier. Am aflat lucruri deosebit de interesante.

— Atunci cine?

— Poate este cineva care știe că Strzelezyk a ascuns valiza și a hotărît să ne-o ia înainte?

— De unde să fi aflat despre asta? Nici măcar miliția nu știa.

— Presupun că miliția știe. Cu siguranță că ne caută atît pe noi cît și banii. În afară de asta, tipul respectiv poate nu știe tot adevărul, că Strzelezyk a ascuns toate cele patru milioane, și caută doar unul. Partea lui Kazik. Strzelezyk a murit, iar banii nu au fost găsiți nici asupra lui și nici în casă. Despre asta știam doar, căci i-am căutat înainte de a ajunge miliția acolo, milionul respectiv trebuie să fie undeva bine ascuns. La concluzia asta poate ajunge fiecare. Cineva a hotărît să găsească acest milion.

— Și, căutîndu-l, a dat peste Doberski?

— Fără nicio îndoială. Cum și faptul că l-a omorît pe Andrzej și a luat valiza.

— Dar de ce a murit Rodzińska?

— Poate că i-a fost complice?

— Exclus. Nu știa nimic despre cadavrul din pivniță, A fost înspăimîntată cînd l-a descoperit. Nu se putea preface în așa măsură.

Majewski căzu pe gînduri.

— Ascultă, cine erau ăia doi?

— Care?

— Aia care l-au ajutat pe Kazik, împreună cu tine să se mute.

— Colegii lui Strzelezyk de la serviciu. Unul din ei a venit cu un camion.

— De pe strada Omulewska?

— Nu. De la Fabrica de autoturisme din Zerań. Țin minte, pe camion era inscripția „Fabrica de autoturisme”.

— Îi cunoșteai?

— Puțin. Se tot învârteau în jurul lui Kazik. Făceau fel de fel de afaceri cu el. I-am auzit de câteva ori cum discutau despre piese de schimb. Deseori beau împreună.

— Le ții minte numele?

— Pe unul îl chema Dobrawoda. Foarte caraghios, de aia am reținut. Pe celalalt mi se pare că Edmund Kowalski. Kazik i se adresa mereu „Eda”.

— I-ai mai întâlnit după aceea?

— Niciodată. În general relațiile mele cu Kazik au mai slăbit după aceea. Am început să lucrez la minister. El s-a mutat cu serviciul pe Omulewska și cu casa în Bielany. Abia după câțiva ani am reînnoit prietenia. Cândva, Strzelezyk a amintit că Edmund Kowalski ar fi stat la închisoare. Se pare că vreo patru ani. Sau chiar mai mult.

— Înseamnă că acum ar fi în libertate.

— Probabil.

— Sîntem pe urme bune. Kowalski a știut de pivnița aia. Poate o folosea împreună cu Kazik în diversele lor combinații. Și-a adus aminte și a venit să cerceteze dacă nu sînt acolo banii.

— Și așa, de la început, cu pistolul în buzunar?

— În închisoare o fi legat diverse prietenii coresponzătoare. Un tip de felul lui nu are niciun fel de problemă cu găsirea unei arme. Știa că nu se va duce la o întâlnire prietenească și că mai poate exista cineva care să

caute banii. Doberski a avut ghinion că a ajuns în pivniță primul. De n-ar fi fost așa, cu siguranță că acum ar fi fost celălalt mort. Cu o gaură identică în spate.

— Bine, bine, dar toate astea nu se potrivesc cu Rodzińska.

— Dacă stăm și ne gândim bine, se impune concluzia că Rodzińska a fost legată într-un fel de tipul respectiv. Poate a avut vreo combinație cu el înainte, sau poate au discutat împreună despre căutarea banilor?

— Nu a discutat și nu a avut niciun fel de combinație. Mi-ar fi spus doar. La început a uimit-o foarte mult părerea mea conform căreia Kazik ar fi ascuns valiza în pivnița ei. A trebuit s-o conving mult timp pînă ce a fost de acord să colaboreze cu mine.

— Sînt convins că l-a cunoscut bine pe Kowalski ăla sau pe Dobrawoda. N-a înlăturat-o ăla așa fără niciun motiv. De altfel, nu mai are nicio importanță. Trebuie să-l găsim pe tip și să-i luăm banii.

— N-o să ni-l dea de bună voie. A dovedit-o doar că nu umblă cu jumătăți de măsură.

— Dacă va fi cazul, și noi vom proceda la fel. N-am niciun chef să fac cuiva un cadou de două milioane.

— Nici eu, îl asigură cu emfază Zygmunt Lipień.

— Am unele cunoștințe la fabrică, adăugă Tadeusz. Am să caut să aflu ceva despre ăștia doi. Dobrawoda este un nume care se reține. Iar pe celălalt, dacă a făcut cîțiva ani de pîrnaie, cu atît mai mult. În felul acesta voi ajunge la ei. Pe urmă, vedem noi ce și cum.

— Fii atent. Nu uita de soarta lui Doberski.

— El nu bănuia nimic, de aceea s-a lăsat luat prin surprindere. Noi ne aflăm într-o situație mai bună. Pe noi nu ne va lua nimeni pe nepusă masă. Ne despărțim. Cel care va afla primul ceva nou, îl va anunța pe celălalt. Nu ne putem

permite să acționăm de unul singur. Andrzej s-a convins de asta pe pielea lui.

Se ridicară de pe bancă. Unul o luă spre strada Ksiazeca, celălalt spre pod. Despărțindu-se unul de celălalt, fiecare gîndea:

— Oare canalia asta m-a tras pe sfoară sau mi-a spus adevărul.

Niciunul nu era sigur de celălalt.

CAPITOLUL XI. BLEUMARIN SAU MARO?

Maiorului Janusz Kaczanowski, cu toate că nu se putea lăuda cu cine știe ce rezultate în ancheta pe care o făcea în legătură cu jefuirea Băncii din Łowicz, nimeni nu i-ar fi putut reproșa lipsă de energie, chiar și oamenii lipsiți de bunăvoință (și unde nu sînt din ăștia?). Acum, cînd ancheta se concentra în jurul evenimentelor tragice de pe strada Wileza, miliția cerceta sute de persoane. Atît pe locuitorii blocului, pe cei din casele învecinate, cît și pe cunoștințele apropiate și mai îndepărtate ale lui Andrzej Doberski și Jadwiga Rodzińska.

În ceea ce privește bărbatul descoperit în pivniță, cu un glonț în spate, în aparență nimic nu demonstra că victima ar fi avut ceva comun cu jefuirea băncii. Era un contabil-șef serios, iubit de colegi și respectat de direcția cooperativei la care lucra. În registre s-a constatat o ordine ideală. Un om de societate, fără să fie zgîrcit, dar nici risipitor. Căsătorit, doi copii. Soția medic. Cercetînd cercul de cunoștințe ale acestui bărbat, maiorul nu s-a lovit deloc de vreo legătură cu Strzelezyk. Nici soția și nici prietenii lui Doberski nu-l cunoșteau pe mecanicul de la atelierul auto și nici nu auziseră vreodată de el pînă ce acest nume nu a apărut în presă.

Doar pistolul constituia o incontestabilă verigă ce-l lega pe „omul din pivniță” de banda care jefuise banca. Colonelul Adam Niemiroch avea dreptate. Expertiza a confirmat că din această armă se trăsese două focuri, ale căror gloanțe se înfipseseră în plafonul băncii din Łowiez. Aceste rezultate negative ale anchetei denotau că banda fusese organizată după toate regulile conspirației. Prinderea sau moartea unuia din membrii grupului infractor nu-i scotea la iveală pe ceilalți.

În ceea ce o privea pe Rodzińska, ancheta aduse rezultate și mai sărace. Această femeie lucra la centrala „Społem” ca dactilografă. Viața ei se compunea din sosirea punctuală la birou și din ziua de muncă de opt ore. Apoi casă, deseori un film, câteodată un spectacol de teatru sau vizite făcute într-un anumit cerc de colegi și colege de serviciu. O dată pe an – un concediu de două săptămîni undeva la odihnă. Celelalte două săptămîni din concediu și le petrecea la părinți. Cîteodată, în timpul concediului, avea cîte o aventură amoroasă pe care o continua sau o întrerupea după revenirea la Varșovia. Cîte o cunoștință întîmplătoare făcută la cinematograful, la birou, sau pe stradă. Legăturile acestea nu durau însă mai mult de cîteva săptămîni, rareori se continuau în decursul a cîteva luni. Rodzińska nu încercase niciodată să preschimbe aceste cunoștințe trecătoare în ceva durabil, fără să mai vorbim de o nouă căsătorie. Ascultînd văicărelile colegelor despre greutățile lor din căsnicie, totdeauna sublinia că s-a învățat minte și avînd experiența primei căsnicii, nu vrea să mai renunțe la libertate.

„Logodnicii” provizorii reprezentau cele mai diverse medii. Cercetarea discretă, deși foarte atentă, a biografiilor acestor bărbați nu a scos la iveală cunoștința acestora cu fostul soț al Jadwigăi, nici întreținerea vreunor legături comerciale cu acesta, care să conste în vizitarea pivniței de pe

strada Wileza și depunerea sau ridicarea de acolo a diverselor mărfuri.

Chiar și colonelul Niemiroch, cel în permanență nerăbdător, zorit de altfel de superiorii săi, nu i-a spus niciun cuvânt de reproș lui Janusz Kaczanowski. Nu-l grăbea și nu-i amintea despre accelerarea anchetei. Știa doar că ofițerul de miliție își dubla și își tripla munca, însă dovezile erau în continuare prea puține pentru ca ancheta să înainteze cu adevărat. Omul care murise în pădurea Bielany, iar mai înainte plănuise și realizase jefuirea băncii, fusese în felul lui un geniu. Prevăzuse totul, în afara faptului că ploaia care căzuse timp de trei zile va șubrezi malul înalt al fluviului. Cum se întâmplă deseori în viață, o întâmplare stupidă a dejucat planul ideal construit.

Janusz Kaczanowski se uita pentru a nu știu cîta oară prin diversele documente ale dosarului și dădu peste o scurtă adnotare a unuia din agenți. Milițianul discutasese cu unul din locatarii casei de pe strada Wileza, Jan Paprocki, elev în clasa a zecea a liceului din apropiere. În ziua de nouăsprezece septembrie, la ora nouă seara, băiatul se întorcea acasă și se întâlnise cu un bărbat cu o valiză maro care tocmai ieșea din bloc. Nu putea însă să spună nimic în legătură cu acest bărbat. Nu reținuse cum era îmbrăcat. Milițianul îi pusese băiatului diverse întrebări, dar nu putuse să scoată nimic de la martor. Deoarece această întâlnire coincidea aproximativ cu ora decesului lui Andrzej Doberski, stabilită de medicul legist, declarațiile lui Paprocki ar fi putut avea anumită însemnătate pentru anchetă, dacă nu ar fi fost lipsite de detalii atît de importante. Băiatul a fost interogat încă o dată, dar din nou fără prea mare succes. Nu știa să precizeze nici dacă bărbatul pe care-l întâlnise ieșea din curte sau din ușa principală a clădirii, pe unde se ajungea în subsol.

Maiorul hotărî să stea de vorbă personal cu elevul de liceu.

De la evenimentele amintite trecuse o săptămînă. Memoria tînăra are această calitate, că poate reconstitui cu timpul detaliile șterse inițial. Pentru a nu trezi senzație inutilă atît la școală cît și acasă, milițianul îl opri pe băiat pe stradă, îi explică despre ce este vorba și-l invită la inspectoratul municipal de miliție, în biroul lui Kaczanowski. O mașină fără însemnele miliției aștepta la colțul străzii.

— Eu, într-adevăr, nu știu prea multe, spuse Janek. Stăteam în fața casei și-mi luam rămas-bun de la Jola, cînd pe ușa blocului a ieșit un bărbat cu o valiză. A trecut pe lîngă noi, iar eu am intrat în casă.

— Jola e o colegă? întrebă ofițerul de miliție.

— Da, de clasă.

— Ați fost la cinematograf sau la plimbare?

— Nu, la Ewa Widecka. Tot din clasa noastră. Ne-am pregătit împreună pentru extemporalul la trigonometrie.

— Și cum v-a mers?

— Pentru mine, matematica e o joacă. Sînt unul din cei mai buni din clasă. Eu le-am ajutat pe ele. Ele m-au ajutat în schimb la polonă și istorie.

— E foarte bun un astfel de ajutor reciproc, îl laudă Kaczanowski. Cînd studiam sociologia la Universitatea din Varșovia, făceam și eu la fel cu colegii. Se întîmpla chiar să luăm cu rîndul notițe la cursuri. Dar de ce dumneata – maiorul hotărî să-l trateze pe băiat ca pe un om matur – nu ți-ai condus colega acasă, era doar destul de tîrziu? Trecut de ora nouă seara.

— Nu, îl corectă Paprocki. Încă nu era nouă. Asta știu cu siguranță. Cînd am intrat în casă, am auzit la radio semnalul orei exacte. Pe Jola n-am condus-o pentru că locuiește în blocul alăturat. Ewa stă de asemenea pe Wileza, cîteva case mai departe.

— În casa aceea cu trei etaje?

— Nu, în următoarea. Dar, oricum, nu sînt mai mult de patruzeci de metri. Casa mea era mai aproape, de aceea ne-am oprit un moment în fața intrării și ne-am luat rămas-bun. Exact în momentul acela a ieșit domnul respectiv cu valiza.

— În ce parte a luat-o? În cea din care ați venit?

— Nu. În partea opusă.

— Asta înseamnă că domnișoara Jola, mergînd spre casă, a trebuit s-o ia în aceeași direcție. Ori în fața bărbatului, ori în urma lui.

— Cred că în urma lui, spuse băiatul. Da, cu siguranță că în urma lui, pentru că îmi aduc aminte că ne-am dat deoparte pentru a-i face loc.

— Ai discutat cu domnișoara Jola după aceea despre acest bărbat cu valiză?

— Nu.

— N-ați mai revenit la acest subiect după ce ai fost interogat la miliție? se miră Kaczanowski.

— Nu am discutat. N-am considerat necesar. Fetele ar fi umplut toată școala cu povești. Și așa s-a vorbit prea mult despre cele două cadavre din blocul nostru. Chiar și profesorii m-au întrebat cum a fost.

— Aș vrea să discut cu domnișoara Jola. Care este numele ei?

— Jolanta Chramiec.

— Aș vrea s-o invit aici mîine.

— Bine, am să-i spun să vină la dumneavoastră.

— Sau... Mai bine nu – ofițerul își schimbă intenția.

Învățați la școala aia nouă de pe Sadowa?

— Da.

— La ce oră terminați cursurile?

— Mîine, la ora unu.

— Bine. Mîine la unu am să vă aștept la încrucișarea străzii Sadowa cu Marszałkowska. O să mergem la cafenea la

o coca-cola și o să stăm de vorbă. Te rog foarte mult însă, să ieși de la școală împreună cu domnișoara Jola. Dar să nu-i spui nimic despre întâlnirea noastră și nici despre discuția pe care am avut-o astăzi. N-aș vrea s-o influențezi cu nimic.

— Înțeleg. Bineînțeles c-o să tac, îl asigură Janusz Paprocki.

Aceeași mașină îl conduse pe băiat pînă acasă.

A doua zi, cu zece minute înainte de ora fixată, Janusz Kaczanowski se plimba pe strada Sadowa. Bine că venise puțin mai devreme, pentru că elevii și începuseră să iasă din școală. Nu după mult timp, ofițerul de miliție îl zări pe Paprocki care mergea alături de o fată înaltă, drăguță.

— Bună ziua, domnule Janek! Kaczanowski se apropie de perechea care venea spre el.

Se opriă. Paprocki îl salută pe ofițerul de miliție.

— Îmi permiteți să mă prezint. Ofițerul se înclină în fața fetei. Maiorul Kaczanowski de la Inspectoratul municipal.

Fata, puțin uimită, îi întinse mîna.

— Aș dori să discut puțin cu dumneata și cu domnul Paprocki. Aveți puțin timp liber? Poate intrăm la o cafenea?

Paprocki, fără să mai aștepte aprobarea colegei, răspunse:

— Perfect, este una aici în colț cu Marszałkowska.

Se vedea că fata era intrigată de această întâlnire. Nu putea să-și ascundă curiozitatea. După ce se așezară la o măsuță, întrebă imediat:

— Ați vrut să discutați cu mine? Despre ce?

— Vă previn, zîmbi ofițerul, că nu este vorba de niciun interogatoriu oficial. Aș vrea, pur și simplu, să vă reamintiți de o mică întîmplare. Pe data de nouăsprezece septembrie, era într-o marți, ați învățat pînă seara la matematică la o colegă.

— La Ewa Widecka, completă Paprocki.

— După aceea, continuă maiorul, ați ieșit împreună cu

domnul Jan pe stradă. Vă întorceați acasă. În fața blocului domnului Paprocki, v-ați oprit timp de câteva clipe. Era aproape de ora nouă. Vă reamintiți?

— Da. Îmi reamintesc. A doua zi aveam extemporal.

— Da, v-ați pregătit tocmai pentru acest extemporal. Pe mine însă nu mă interesează matematica, ci momentul în care ați stat în fața intrării blocului domnului Jan. Ce s-a întâmplat atunci, vă reamintiți?

Fata căzu un timp pe gânduri.

— Nimic. Ne-am luat rămas-bun. Janek a intrat pe ușă. Eu am mers mai departe, spre casă.

— Încerc să vă suflu – maiorul voia să ajute memoria fetei. N-a ieșit nimeni atunci din bloc?

Jola zîmbi.

— Știi! Din casă a ieșit atunci un bărbat cu o valiză foarte grea. Abia o ducea. M-am dat deoparte ca să-i fac loc.

— Cum arăta bărbatul respectiv?

— Era un domn în vîrstă. Cam de vîrsta tatălui meu. Tata are cincizeci de ani, adăugă fata. Domnul respectiv purta ochelari de culoare închisă. Probabil că suferea de ochi. Avea un pardesiu bleumarin, elegant. Cu gulerul ridicat. Pe cap o pălărie de culoare închisă, cu borul tras pe ochi. Am observat totuși că avea favoriți ușor încărunțiți.

— Aveți un foarte bun spirit de observație, o lăudă Kaczanowski pe fată. Ce-ați mai observat?

— Valiza era destul de veche și de uzată. Contrasta cu îmbrăcămintea elegantă a acelui domn. Era legată cu o sfoară, țin minte. Se vedea că era foarte grea. Am mers spre casă exact în aceeași direcție, în spatele domnului, și am observat cum și-a mutat-o de câteva ori dintr-o mînă în alta. Avea culoarea bleumarin. Cu colțare mai deschise. Parcă aurii.

— Minunat! Domnișoară Jola sînteți o comoară. Cu un

asemenea spirit de observație, dacă vreți după bacalaureat, să lucrați la miliție, o să faceți cu siguranță carieră.

— Aș putea ajunge maior? se îmbujoră fata, încântată de laude.

— Cel puțin colonel, și încă foarte rapid. Ar trebui să iau poziție de drepti în fața dumitale, rîse maiorul Kaczanowski. Și ce-ați mai reușit să observați?

— A, da! În față mergea încet un taxi. Acest domn a lăsat valiza pe trotuar și a alergat pe stradă pentru a opri mașina. S-a urcat în mașină și a plecat.

— Cum arăta taxiul?

— O „Warszawă” obișnuită, de culoare deschisă. Pe uși nu avea desenată sirena. Șoferul cred că era un bărbat în vîrstă.

— Valiza a fost sigur de culoare bleumarin?

— Cu siguranță. Țin minte perfect că avea aceeași culoare, poate puțin mai deschisă, cu pardesiul domnului respectiv. Pardesie în genul respectiv se vînd acum la magazinul „Gallux”. Chiar și aici, la noi în cartier.

— Dumneata, domnule Jan, ca vechi locatar al blocului, cred că-i cunoști măcar din vedere pe toți vecinii. Nu cumva omul cu valiza a fost unul dintre ei?

— Nu-i țin minte înfățișarea, eu nu sînt atît de perspicace precum Jola, dar cu siguranță că nu a fost nimeni din blocul nostru. Un locatar de-al casei nu mi-ar fi sărit în ochi. Pe acesta însă l-am remarcat că era străin și că ducea o valiză grea.

— Dar înainte sau mai tîrziu, l-ați mai văzut?

Amîndoi au negat.

— Domnul cu valiza este asasinul? întrebă fata. Dumneavoastră, domnule maior, conduceți ancheta în această problemă?

— Da, eu o conduc. Mi-e greu să vă spun ceva despre omul acesta. Ar putea foarte bine să fie un simplu trecător,

dar și asasinul. Deoarece voi l-ați văzut și nimeni din tot blocul n-a declarat că ar fi ieșit în ziua aceea cu un bagaj greu, de aceea am apelat la ajutorul vostru.

— Dacă îl voi mai vedea o dată, am să caut să-l urmăresc ca să văd unde locuiește și am să vă dau de știre, domnule maior.

— Dacă este într-adevăr asasinul celor două persoane, nu se va mai face văzut pe aici, constată maiorul. Vă mulțumesc pentru intenția de a mă ajuta, dar mai curînd v-aș ruga să-mi dați de știre și nu să-l urmăriți pe omul acela. Ar putea fi periculos. Vă rog însă să-l priviți cu atenție.

— Asasinul revine întotdeauna la locul crimei, spuse cu seriozitate Jola.

Ofițerul de miliție zîmbi.

— Asta ne-ar ușura foarte mult treaba, din păcate însă zicala nu prea corespunde cu realitatea. Din păcate.

Kaczanowski chemă chelnerița, plăti și-și luă rămas-bun de la tinerii săi prieteni. După ce reveni la Palatul Mostowski, îi raportă ultimele sale „succese” colonelului Niemiroch.

— Trebuie căutat taxiul „Warszawa” de culoare deschisă, decise șeful.

— Trebuie să urmărim firul ăsta pînă la capăt.

— Sau pînă în momentul în care se va rupe. De cînd se ocupa de jefuirea Băncii din Łowiez, maiorului îi era greu să mai fie optimist.

— Redactează un comunicat pentru presă. În Varșovia sînt peste o mie cinci sute de taxiuri „Warszawa” de culoare deschisă. Interogarea fiecărui șofer ne-ar lua mult timp și ne-ar absorbi o grămadă de oameni. Poate anunțul va da rezultat.

A doua zi, în toate ziarele din capitală, la radio și televiziune apăru următorul comunicat:

. . .

„ȘOFERUL DE TAXI DIN VARȘOVIA PE O MAȘINĂ
„Warszawa” de culoare deschisă, care în ziua de 19 septembrie
a c. a luat în mașină un pasager cu o valiză mare, grea, de
culoare bleumarin, în jurul orei nouă seara, pe strada Wileza,
între Marszałkowska și Krucza, este rugat să ia legătura cu
Inspectoratul municipal de miliție, camera 117, sau cu cel mai
apropiat punct de miliție.”

ANUNȚUL A FOST REPETAT TIMP DE DOUĂ ZILE. A DOUA ZI
se și prezentă la maiorul Kaczanowski cetățeanul Sławomir
Lesniewski.

— Eu l-am luat pe tipul acela, declară el ofițerului de
miliție. Totul corespunde. Valiza era atît de grea, ca abia a
urcat-o în mașină. Nu mi-a dat nicio adresă, cum fac de obicei
pasagerii, mi-a spus doar să-l duc pe strada Marszałkowska.
După aceea mi-a spus s-o iau pe Alea Jerozolimskie înspre
Vistula. Am trecut peste podul Poniatowski. Cînd am ajuns la
rond mi-a spus să opresc. I-am spus că oprirea este interzisă
acolo și că pot opri abia pe strada Francuska. Acolo a și
coborît, mi-a dat cinsprezece zloți și nu a vrut rest. Am avut
imediat o cursă în sens invers spre Gara centrală. Cînd am
plecat, tipul stătea încă pe trotuar, ca și cum ar fi chibzuit ce
să facă mai departe. După ce am făcut sensul giratoriu, l-am
zărit că se îndrepta spre stația de tramvai.

— În ce direcție?

— Spre centru.

— Cum arăta?

— Destul de înalt. Într-un pardesiu de culoare închisă.
Avea ochelari. Tot de culoare închisă. A stat în spate lîngă
valiza lui. L-am văzut prea puțin. L-am ținut minte datorită
valizei grele, de culoare bleumarin. Am acasă una identică.

Declarațiile taximetristului convinseseră miliția că omul

cu valiză, chiar dacă nu era asasinul lui Andrzej Doberski, s-a comportat ciudat de suspect. Cine merge cu taxiul pînă în cartierul Saska Kepa pentru ca apoi să revină în centru cu tramvaiul? Bărbatul acesta a vrut pur și simplu să-și șteargă urmele și a reușit. Unde să-l cauți acum?

În timp ce maiorul Janusz Kaczanowski se amăra atît datorită acestui nou eșec, subofițerul de serviciu intră în birou și-i întinse o telefonogramă urgentă. Sunaseră cei din Łowicz:

Inspectoratul raional de miliție anunța că valiza furată de la Banca cooperației sătești împreună cu banii era de culoare maro. S-a verificat din nou. Stop. Trimitem declarațiile funcționarilor băncii care stabilesc aceste fapte. Stop. Semnează: Mikolaj Stolarezyk, locotenent.

Un ghinion nu vine niciodată singur, după cum a dovedit-o iarăși practica.

CAPITOLUL XII. URME NOI?

Cîinele miliției, un lup cu multă experiență care a băgat după gratii destui bandiți, aleargă după o urmă, lătrînd tare și, dînd vesel din coadă. Cînd urma dispare brusc, cîinele lup se oprește, iar coada îi rămîne nemișcată. Cîinele ridică botul și încearcă să prindă „din vînt”. Cînd nici asta nu are niciun efect patrupelele înțelept începe să meargă în cercuri concentrice din ce în ce mai mari, cu nasul aproape lipit de pămînt, pînă ce descoperă din nou, undeva departe, urma pierdută. Dacă totuși nu poate da peste ea, lupul revine la locul inițial și reîncepe să meargă în cerc, numai că în direcție contrară. În cele din urmă, o găsește! Lătră vesel și o pornește în goană după urmă, iarăși cu coada în vînt.

Cîteodată însă, din păcate, cîinele nu mai regăsește urma pierdută. Atunci se dă bătut, se așază pe labelle din spate, lasă botul în jos și, îndreptîndu-și ochii spre însoțitorul său, pare c-ar vrea să-i explice:

— Nu e vina mea, am făcut tot ce-am putut.

Ofițerul care efectuează ancheta însă nu se poate da bătut. Trebuie să caute în permanență urma pierdută. Cînd firul anchetei se rupe, trebuie să găsească urgent un altul.

Unul din ele se va dovedi a fi pînă la urmă cel adevărat și-l va conduce pînă la infractor.

Tot așa a procedat și maiorul Janusz Kaczanowski, Urma asasinului de pe strada Wileza s-a rupt undeva la rondul din cartierul Saska Kepa. Trebuia să-l caute din nou. Dacă nu pe el, atunci pe un alt bandit care a participat la jefuirea băncii din Łowiez.

Ofițerul de miliție ascultă încă o dată cu atenție banda pe care erau înregistrate declarațiile Jadwigăi Rodzińska. Se opri la fragmentul în care fosta soție a lui Kazimierz Strzelezyk relata cum șeful bandei, după ce băuse cîteva coniacuri, se lăuda că știa despre pivniță, căci îi ajutase cîndva soțului ei să-și ducă acolo mobila.

Totodată și fratele lui Kazimierz, directorul Wojciech Strzelezyk amintise că în pivnița din casa lui au fost aduse cu camionul niște pachete în urma mutării de pe strada Wileza.

Mutatul ăsta nu a fost făcut doar de doi oameni: Strzelezyk și prietenul lui care se lăudase a fi șeful bandei. Cine mai ajutase oare? Poate printre aceștia se aflau ceilalți participanți la lovitura de la Łowiez sau „omul cu valiza”, asasinul lui Doberski și al Rodzińskăi? Oamenii aceștia trebuie căutați.

În perioada cînd la Tribunal se desfășura procesul de divorț al lui Kazimierz Strzelezyk, el lucra la stația „Service” de pe strada Omulewska din cartierul Grochów. Acolo își trimise maiorul Kaczanowski oamenii pentru a se informa și a-i găsi pe cei care-l mai țineau minte pe fostul coleg, care a avut un sfîrșit atît de nefericit.

Maiorul merse și el pe strada Omulewska. Oamenii lui discutau cu mecanicii, iar ofițerul de miliție îi făcu o vizită șefului serviciului personal.

— Dragă domnule maior, se scuză șeful, la noi este, din

păcate, o mare fluctuație de cadre. Maiștrii în vîrstă sînt legați într-adevăr de atelier. Tineretul însă vine aici mai curînd ca să învețe meserie. Stă doi, trei ani, deprinde meseria și, atras de un cîștig mai mare, se duce la atelierele particulare, cu toate că la noi are și asigurări sociale și condiții mai bune de protecție a muncii. Acolo trebuie să tragă de dimineată pînă seara, în zile de lucru sau sărbători, pe ger și ploaie. Eu nu mi-l amintesc pe Strzelezyk ăsta. Doar din ziare am aflat ce poamă a fost.

— Eu mi-l amintesc, se amestecă în discuție un funcționar, un bărbat în vîrstă, care lucra la biroul alăturat. Chiar eu i-am scris caracterizarea cînd a plecat de la noi.

— Ce puteți să ne spuneți despre el, domnule...?

— Wladyslaw Barecki, se prezentă cel întrebat. Acum mă ocup cu aprovizionarea. Atunci lucram la serviciul personal. Strzelezyk a venit la noi de la fabrica de autoturisme. Cu o caracterizare nu prea grozavă. Cînd lucra la noi, știu că a fost chemat de cîteva ori la procuratură. Dar a scăpat cumva de încurcături. Era însă un bun meseriaș. Nu am avut nicio plîngere. Îi plăceau omului banii. Am auzit că făcea comerț cu diverse piese de schimb. În special pentru mașini străine.

— Furate?

— Știu și eu? Avem aici un paznic în vîrstă. Edmund Cielecki. Acesta pusese ochii în mod deosebit pe Strzelezyk. Cielecki voia cu tot dinadinsul să-l prindă cu ocaua mică. Pur și simplu își ieșise din fire. Oamenii ăștia doi s-au urît de la prima vedere, deși, să fim drepti, nu aveau niciun motiv.

— Se mai întîmplă antipatii din astea nejustificate.

— Cielecki îi tot întindea diverse capcane lui Strzelezyk. Îl percheziționa aproape la fiecare ieșire, dar niciodată nu a descoperit nimic. Tot atelierul se amuza pe chestia asta. Se făcuseră chiar pariuri.

— Strzelezyk era iubit aici? Avea prieteni?

— Cunoștințele mele nu merg chiar atît de departe. Cred

însă că n-a avut. Îi plăcea să câștige peste salariu. Acest lucru se răsfrîngea de obicei asupra altora, așa că nu-l vedeau cu ochi buni. Din cîte îmi amintesc eu, avea mai curînd prieteni din vechii colegi de la fabrică.

— Se întîmplă un lucru frecvent, spuse maiorul, ca un angajat al unei instituții să ceară, în caz că se mută într-o altă locuință, camionul instituției și ajutorul colegilor. Știm că tocmai în perioada cît a lucrat aici, Strzelezyk a divorțat și și-a schimbat locuința. I-ați dat cumva un camion?

— Totdeauna ne ajutăm oamenii, confirmă șeful secției „personal”. Salariatul face o cerere către direcție și după obținerea aprobării primește camionul și șoferul. Dacă a cerut mașina, atunci în dosarul lui Strzelezyk trebuie să se găsească o astfel de hîrtie.

Găsiră dosarul, dar în el nu se afla nicio cerere. Se vede că se folosisese de o altă mașină.

— Paznicul care s-a războit atîta cu Strzelezyk mai lucrează aici?

— Lucrează. Particularii îi atrag numai pe mecanici. Edmund Cielecki va ieși de aici la pensie, probabil. Ați dori să discutați cu el, domnule maior? Mă interesez imediat dacă-i în tura asta.

Era, și apăru după un timp în camera șefului serviciului „personal”. Acesta îi explică lui Cielecki motivul chemării: ofițerul de miliție de față ar dori să discute cu el.

— Vă interesează cu siguranță, domnule maior, banditul de Strzelezyk. L-am mirosit dintr-o dată. Toți au rîs de mine. Odată chiar directorul mi-a spus: „Cielecki, ce te tot ții de capul omului cinstit?” La dracu cinstit. Eu am simțul banditului.

— Nu l-ai prins însă cu nimic, se amestecă Wladyslaw Barecki.

— Nu l-am prins, recunosc paznicul. Dar i-am făcut

atâtea zile fripte, că a plecat de la noi. E bine și așa. Acum am fi avut frumoasă bătaie de cap cu tâlharul ăla. Rușinea ar fi căzut pe tot atelierul. Dar trebuie să recunosc că era un mare șmecher. Când a plecat de aici mi-a rîs în față. Țin minte că mi-a spus: „Dac-aș fi vrut, ți-aș fi luat Cielecki, carabina și aș fi scos-o cu tine cu tot din atelier. Dar ce să fac eu cu vechiturile astea! Am scos de aici, sub ochii tăi, lucruri mult mai de preț. Ești un mare prost, Cielecki.” Așa mi-a spus. Dar nu-i adevărat. Nu a furat nimic, cît am fost eu. Iar ajutoarele alea ale lui, diavoli nu alta, nu l-au ajutat cu nimic.

— Care ajutoare, domnule Cielecki?

— Doi bandiți, dar cu mult mai proști decît el. Ziceau că lucrează la fabrica de autoturisme, dar nu era zi să nu se fi învîrtit cîte unul pe lîngă atelierul nostru. Aveau tot felul de combinații cu Strzelezyk. El îi dirija.

— Ce combinații puteau să aibă? rîse șeful serviciului „personal”. Doar nu aveau acces în atelier.

— Șefule, pe atunci era altfel și chiar și întreprinderea noastră arăta altfel. Nu erau mașinile de azi. Piese de schimb, la fel, erau foarte puține. O țeava pentru „Warszawa” sau o bujie erau o adevărată raritate. Se vindeau pe sub mîină. Strzelezyk, cînd repara mașina cuiva. Și-l simțea că e fraier, îi șoptea doar: „Ieșiți în stradă și opriți-vă un moment. Am să vă trimit un specialist bun care o să vă facă tot ce n-au putut face aici. Vă procură și piese originale. Direct de la Moscova.” Nu era săptămîină să nu umfle bani grei de la diverse persoane.

— Trebuiau să aibă însă piese de schimb.

— Aveau. E adevărat. Dar la ce preț? De trei sau patru ori mai scumpe decît oficial. Pe urmă însă, pe măsură ce s-a îmbunătățit aprovizionarea, afacerile au început să se isprăvească. Nu l-am lăsat să fure aici, atunci și-a făcut bagajul. Nici nu m-am mirat cînd i-am citit numele în ziar. Un

cîine ca el, adăugă cu îndîrjire Cielecki, nu putea avea alt sfîrșit. Așa-i trebuie.

— Dar ajutoarele alea ale lui, țineți minte cumva cum se numeau?

— Pe unul îl chema Kozlowski sau Kowalski. Și ăla a sfîrșit-o mizerabil. L-a luat în grija sa procurorul. Mi se pare că i-au dat vreo șase ani. Am citit cu plăcere despre asta în ziar. Al doilea nu era mai breaz, dar pînă acum nu l-au prins. Se numea foarte caraghios: Cieławoda. Sau ceva în genul ăsta. În orice caz la urmă era sigur „woda”. Fiecare îl striga altfel.

— De atunci i-ai mai întîlnit vreodată pe oamenii ăia ai lui Strzelezyk?

— Nu! paznicul se scutură ca dracul de aghiazmă.

Maiorul se întoarse la Palatul Mostowski mulțumit de rezultatele proprii și de informațiile aduse de oamenii săi. Aceștia obținuseră confirmarea celor povestite de Edmund Cielecki, cu toate că interlocutorii lor nu vorbiseră de fostul lor coleg cu atîta ură înverșunată ca bătrînul paznic. Strzelezyk își aranjase, într-adevăr, folosindu-se de lipsurile existente pe atunci în aprovizionare, o afacere particulară foarte prosperă cu piese de schimb, chiar sub gardul atelierului de stat de pe strada Omulewska. Cînd la atelier dădeau neputincioși din mîini sau fixau un termen de două săptămîni, în fața atelierului se procurau piesele lipsă fie pe loc, fie peste o oră, fie cel mai tîrziu a doua zi, și asta încă direct la locuința proprietarului mașinii, însă mai scump, mult mai scump. Dar cel care era amenințat cu imobilizarea mașinii pe termen lung, nu se mai scumpea și plătea. Și alții mai făceau combinații de felul acesta, dar nu erau atît de șmecheri ca Strzelezyk care știa să organizeze totul și încă pe scară largă.

Asta a durat cîtiva ani. De unde proveneau piesele cu care

facea comerț? Părerile erau împărțite la atelierul de pe Omulewska dar, în general, toți erau de acord că nu de la ei. Un hoț isteț nu fură în ograda lui, spune o zicală care are ceva adevăr în ea. Lui Strzelezyk nu-i lipsea prudența.

În schimb, era adevărat că viitorul organizator al jefuirii băncii în perioada cît a lucrat pe Omulewska nu s-a împrietenit cu colegii și nu era iubit de ei. La mijloc era însă mai mult invidie decît altceva. Oamenii nu-i agreează în general pe cei mai descurcăreți decît ei. De aceea își luară rămas-bun de la Strzelezyk fără părere de rău și-l uitară repede. Abia știrile senzaționale din presă aduseră la lumină figura lui. În afară de Cielecki, nimeni nu știa nimic despre tovarășii lui.

În orice caz, ancheta o porni din nou din punctul mort. Nici maiorul și nici șeful său, colonelul Niemiroch, nu aveau siguranța c-au apucat-o pe calea cea bună. Hotărîră însă să meargă mai departe pe această urmă.

— Trebuie, tovarășe maior, să-l găsești neapărat pe acel Kozłowski și Zimnawoda, hotărî colonelul, și asta cît mai repede. Cel puțin unul din ei l-a ajutat pe Strzelezyk la mutat. Poate aflăm astfel care din ei a fost acolo, în pivnița lui Rodzińska.

— Cieplawoda, nu Zimnawoda, îl corectă Kaczanowski.

— Indiferent, Janusz, cum îi zice, numai să-l găsești.

— Mîine mă duc la Fabrica de autoturisme. Trebuie să fi reținut oamenii de acolo un nume atît de puțin comun.

De data aceasta, norocul nu-l mai părăsi pe ofițerul de miliție. S-a ținut după el ca un cîine credincios. Este adevărat că la Fabrica de autoturisme din cartierul Zerán lucrează peste cincisprezece mii de persoane, însă în momentul în care Kaczanowski a întrebat la serviciul personal despre un salariat cu numele „Cieplawoda”, funcționara zîmbi și îl corectă:

— Poate îl căutați pe Antoni Dobrawoda, domnule maior, căci deocamdată apă caldă nu avem. De altfel, nici apă bună nu mai avem, căci Antoni Dobrawoda nu mai lucrează la noi de trei ani. Dar un nume de felul acesta nu se uită ușor. Am făcut, așa, din curiozitate, o listă cu numele și prenumele mai aparte ale oamenilor noștri. Dobrawoda se află în capul acestei liste. De aceea a fost cunoscut în toată fabrica. Totdeauna îi poceau numele, de cele mai multe ori îl numeau „Dobrawódka”. Nu se supăra de altfel pentru asta. Unul din colegi i-a propus odată să-și schimbe numele. Nu a fost de acord. Le-a explicat cu mândrie că este un nume vechi de nobil polonez, mult mai onorabil decât oricare altul... Se pare că undeva, prin regiunea Mazowsze, se află un sat întreg cu numele acesta.

— Probabil, fu de acord maiorul. Vreun sat vechi, locuit cîndva de mici nobili scăpătați. Și eu m-am întîlnit cu reprezentanții acestei păтури care purtau un nume la fel de original: „Frate-Mare”. Scris separat. Am avut un coleg la școală pe care îl chema așa. După aceea se pare însă că și-a schimbat numele în „Starzyński”.

— Primul era mai frumos, remarcă funcționara.

— Antoni Dobrawoda a plecat de aici pe motiv de abuzuri? Scoaterea frauduloasă a pieselor de schimb pentru mașinile „Fiat”?

— Din cîte știu, nu. Trebuie însă să controlez dosarul lui. Dacă nu mă înșel, din alt motiv. Și-a construit o casuță, undeva departe, în cartierul Slużewiec. Dincolo de hipodrom. Făcea pînă la fabrică o oră și jumătate. Pierdea mult timp față de cei care locuiau, de pildă, în Otwock sau Wołomin, în jurul Varșoviei. De aceea și-a căutat de lucru mai aproape de casă. Putem căuta în arhivă dosarul cu actele lui Antoni Dobrawoda și să vi le trimitem. Dar trebuie să ni le restituieți. Astăzi nu putem, dar în cîteva zile o să-l găsim.

— Vă mulțumesc, dacă voi avea nevoie de el, am să mă adresez dumneavoastră în această privință. Presupun însă că deocamdată îmi ajunge ceea ce am aflat.

Janusz Kaczanowski avea dreptate. A fost suficient un telefon la Biroul de evidență a populației, și adresa celui căutat s-a și aflat pe biroul ofițerului de miliție. Era vorba într-adevăr de cartierul Slużewiec, cel mai departe de centru. Agentul trimis acolo imediat a stabilit că la locul indicat se află o mică proprietate. O grădiniță cu pomi fructiferi, o seră micuță și o casuță ridicată, se vede, cu forțe proprii. Mai întâi făcuseră o cameră cu bucătărie. După aceea adăugaseră încă două camere și o anexă cu dependințe. Antoni Dobrawoda locuia acolo cu soția și trei copii. Fata cea mai mare se căsătorise de curînd și se mutase și soțul ei în casa părinților. Ceilalți copii mergeau încă la școală. Antoni lucra ca mecanic auto la una din întreprinderile din cartierul Slużewiec. Soția se ocupa cu gospodăria și grădinăritul, care aducea familiei mici venituri suplimentare. Ginerile era șofer la aceeași fabrică cu socrul. Fata absolvise școala tehnică comercială și avansase în funcția de responsabilă adjunctă la complexul comercial din cartier.

Sectoristul considera această familie drept una dintre cele mai liniștite din sectorul lui. Bărbații nu-și băteau soțiile, copiii nu spărgeau felinarele cu pietre și nu comiteau nici alte fapte huliganice. Dacă li se atrăgea atenția, măturau în timpul iernii chiar și zăpada de pe trotuar. Era un lucru normal ca bătrînul să mai bea din cînd în cînd, ori ginerile, în urma cîtorva pahare, să se întoarcă puțin mai vesel acasă. Sectoristul și-ar fi dorit să aibă de-a face numai cu oameni de felul acesta.

Maiorul se hotărî de data aceasta să acționeze prin surprindere. Terenul era greu de cercetat, iar pentru o valiză cu patru milioane de zloți, nu era deloc greu să găsești o

ascunzătoare bună. Echipa de miliție numeroasă, înarmată cu aparatura necesară, apărură dis-de-dimineată în fața căsuței respective, cînd toți ai casei mai erau încă prezenți. Este adevărat că procurorul a avut unele obiecții, dar în cele din urmă semnă ordinul de percheziție.

Aceasta a durat aproape șase ore. Folosiră aparate foarte sensibile care depistau și cele mai mărunte obiecte din metal pînă la o adîncime de cîtiva metri în pămînt. Răscoliră casa de-a lungul și de-a latul. Nici nu era de mirare că femeile cînd au văzut ce dezordine face miliția, nu au putut să se abțină și să nu blesteme. Bătrînul Dobrawoda repeta întruna:

— Pentru ce, domnule căpitan, pentru ce?

— Nu te prefacă că nu știi, îi răspundea căpitanul Wiecek, care conducea percheziția.

În cele din urmă, milițienii, cei mai buni specialiști în domeniul respectiv de care dispunea Inspectoratul municipal, ștergîndu-și sudoarea de pe frunte, se dădură bătuți. Nu descoperiseră absolut nimic.

— Antoni Dobrawoda, îmbracă-te! ordonă căpitanul Wiecek. Vii cu noi!

Maria Dobrawoda auzind aceste cuvinte, izbucni în hohot de plîns. Copiii îi ținură isonul.

— Pentru ce mă arestați?

— Of, oameni buni, v-ați prostit cu toții? Nimeni nu vă arestează. Te iau doar, domnule Antoni, pînă la Palatul Mostowski pentru ca să-ți punem unele întrebări. După aceea te aduc înapoi.

— Prefer să mă întorc singur, zise mecanicul îmbrăcîndu-și pardesiul.

Soția îi pregătea în grabă ceva de mîncare, fata scotea din dulap un prosop și schimburi groase.

— Potoliți-vă, ce faceți? ofițerul de miliție încerca să le

liniștească pe cele două femei. Peste două ore domnul Antoni se întoarce acasă.

— Ah! exclamă doamna Maria. Vă cunosc eu pe voi.

Spunînd aceste cuvinte, aruncă spre ofițerul de miliție o privire în care nu era nici urmă de admirație sau de dragoste pe care s-ar fi cuvenit s-o nutrească fiecare cetățean al Poloniei populare față de străjerul ordinei publice.

În cele din urmă, Antoni Dobrawoda, cu un pachet serios sub braț, se urcă în mașina miliției. Aceasta o porni în direcția Palatului Mostowski, unde maiorul Kaczanowski îl aștepta pe mecanic.

De la prima aruncătură de ochi, ofițerul de miliție, se convinsese că Antoni Dobrawoda nu este „domnul cu valiza” pe care îl descriesese eleva aceea drăguță de liceu, Jola Chramiec. Celălalt, conform descrierii fetei, era un bărbat destul de înalt, elegant, cu tîmplele grizonante, îmbrăcat într-un pardesiu bleumarin. Proprietarul casei din cartierul Służewiec era în schimb un bărbat scund, gras, cu o burtă destul de proeminentă, deși făcea o meserie grea. În schimb era complet chel și cu fața rasă. Deosebiri esențiale. Domnișoara Jolanta, ageră și cu un simț de observație foarte dezvoltat, nu s-ar fi putut înșela chiar atît de mult. Maiorul renunță la confruntarea eventuală pe care o plănuise.

— Luați loc, domnule Antoni. Kaczanowski îi indică un scaun, apoi îi oferi țigări. Aș vrea să discut cu dumneavoastră. Doriți o cafea?

— Pentru ce, domnule maior?

— Nu înțeleg.

— Pentru ce mă arestați? Dobrawoda așeză lîngă el pachetul pe care-l ținea în mîini și se așeză pe scaunul indicat. Țigară nu luă însă.

— Dar, domnule Antoni, nu este vorba de nicio arestare.

V-am invitat aici doar pentru o mică discuție. Vrem să ne ajutați.

— Frumoasă invitație! se indignă mecanicul. Dați buzna în casa omului dis-de-dimineață, vreo zece bărbați, întoarceți casa cu fundul în sus. Ca o hoardă de tătari.

— Pentru asta vă cerem scuze. Când vă veți da seama care a fost motivul vizitei noastre, sper că ne veți ierta această percheziție. A fost o treabă neplăcută, dar necesară.

— N-ați găsit nimic, mormăi Antoni.

— Vă rog să mă credeți că-mi pare foarte bine.

— Ei, o spuneți doar așa, domnule maior.

— Nu vreau să mă joc cu dumneavoastră de-a baba oarba și nici nu vreau să ocolesc lucrurile. Percheziția a fost în legătură cu cunoștința dumneavoastră Kazimierz Strzelezyk. El a luat parte la jefuirea Băncii din Łowiez, de unde s-au furat peste patru milioane de zloți.

— El a murit doar.

— Da, dar banii jefuiți la Łowiez se află undeva.

— Și ce, trebuiau să fie la mine?

— Avem toate motivele să afirmăm că Strzelezyk și-a ascuns comoara în pivnița casei de pe strada Wileza.

— Acolo unde a locuit soția lui?

— Da, acolo unde a locuit soția lui, pe care cineva a omorât-o după ce, în prealabil, împușcase în aceeași pivniță pe cel de-al doilea din bandiți, Andrzej Doberski.

Antoni Dobrawoda păli.

— Ați crezut, domnule maior, că eu?

— Ucigașul știa prea bine că Strzelezyk dispunea de pivnița de pe strada Wileza. Și dumneavoastră ați știut despre asta. Doar ați cărat în ea, împreună cu Kazimierz, mobila de la etajul șase. Iar mai târziu ați ascuns acolo diverse piese de schimb pentru autoturisme. Pe vremea când făceați învîrteli pe strada Omulewska.

— Da, am știut, recunoscui Antoni.

— Așa că acum nu vă mirați că a trebuit să vă tratăm ca pe o persoană suspectă.

— Așa s-ar zice.

— De aceea a trebuit să facem percheziția. Oamenii mei v-au făcut deranj. Încă o dată, vă cer scuze.

— Nu e cazul, domnule maior, înțeleg și eu acum.

— Presupunem, avem chiar unele dovezi, că atunci, la mutarea și transportarea mobilelor în pivniță, a mai participat un bărbat, care mai târziu a luat parte și la jefuirea băncii. De aceea v-am invitat aici ca să discutăm și sper că ne veți spune cinstit cum a fost cu coborîtul mobilelor în pivniță. Cred că nu-i veți acoperi pe niște bandiți și ucigași. De altfel, după cum știți, tănuirea persoanelor urmărite de miliție este pasibilă de pedeapsă.

— Înțeleg, vă spun totul ca la sfînta spovedanie, îl asigură Dobrawoda. Ce știu și ce-mi aduc aminte.

— Vă ascult.

— Am lucrat împreună cu Kazimierz la Fabrica de autoturisme. Pe atunci era încă un băiețandru, abia terminase școala. Primii pași acolo i-a făcut. Era prostuț, de asta l-au și îmbrobodit. În jur se umbla cu furțișaguri și au încercat să-i pună lui totul în cîrcă. Dar de pe atunci Strzelezyk se anunța a fi un specialist de mîna-ntîi. A reușit să scape de încurcătură pentru că într-adevăr era nevinovat. După aceea, timp de trei ani a lucrat la o stație de benzină, iar apoi pe Omulewska. A avut întotdeauna nas pentru învîrteli, iar pentru cîțiva gologani era gata să-și vîndă sufletul diavolului. S-a întovărășit cu mine și cu încă doi de la fabrică. Noi terminam lucrul la ora două, el mai târziu. A aranjat lucrurile ca noi să venim pe strada Omulewska și să ne învîrtim în fața atelierului, iar el ne plasa clienții. Din cei pe care stația de service nu putea să-i ajute pentru că nu avea piese.

— Voi aveați? De unde?

— Făceam diverse combinații, domnule maior.

— La fabrică?

— Ferească Dumnezeu! bătrînul mecanic protestă. Nu m-au prins niciodată cu nimic. Nici cu cel mai mic șurub. Se știa ce piese lipsesc și le căutam prin provincie, le făceam în atelierele particulare, iar cine mergea în străinătate, aducea la comandă. Întotdeauna am avut piesele care erau deficitare. Strzelezyk ne găsea clientul care nu se tîrguia pentru că avea neapărată nevoie de una sau de alta. Iar noi îi aranjam mașina de mergea ceas.

— Existau doar pe atunci și atelierele particulare.

— Ele făceau același lucru. Combinau cum puteau. De aceea mașinile, pe vremurile acelea, mergeau. Dar noi eram pe loc, în fața porții stației de pe Omulewska.

— Iar în interior aveați omul vostru.

— Exact, aprobă Antoni. Mai tîrziu, totul s-a terminat, dar la început se putea cîștiga un ban frumos. Nu ca acum cînd, dacă omul lucrează bine, poate cîștiga la fel de bine. Atunci, vorba ceea, să treacă ziua.

— Știu, știu. Dar cum a fost cu mutatul?

— Kazik ni s-a plîns nu o dată că are o soție rea, nerecunoscătoare. Că n-o mai poate suporta mult timp. Că a înaintat actele de divorț. Într-o zi ne-a spus că se mută și ne-a rugat să-l ajutăm. Se știe că nu poți să refuzi unui prieten un astfel de ajutor. Ne-am învoit de la lucru. Unul din colegi a aranjat un drum fictiv cu camionul pe care-l conducea și l-am transportat pe Kazik în cartierul Ochota. O parte din boarfe i le-am cărat în pivniță.

— Cine a mai participat?

— În afară de mine și de Kazik, au mai fost încă doi de la fabrică – Kowalski și Nawrot. Țsta era cu camionul.

— Unde lucrează?

— Nawrot nu mai trăiește. A murit acum doi ani. De inimă, după o gripă. Kowalski a încercat după aceea să facă diverse combinații pe cont propriu. Dar n-a avut cap. Au vrut să scoată o mașină întreagă din fabrică și au fost prinși. A căpătat cinci ani. I-or fi dat drumul, dar nu știu ce se mai întâmplă cu el.

— Cum arată?

— Mic, uscat ca o scîndură. La mîna dreaptă îi lipsesc două degete, i le-a tăiat mașina.

— Mai tînăr decît dumneavoastră?

— Mai tînăr și decît Strzelezyk. Cu vreo patru ani.

— Altcineva n-a mai fost?

Antoni căzu pe gînduri.

— A mai fost unul. L-am văzut de cîteva ori cu Kazik. Nu știu ce făcea, dar în niciun caz nu era din branșa noastră.

— Cum arăta?

— Acum nu l-aș recunoaște. De înălțimea lui Kazik. Parcă blond. Cam de aceeași vîrstă cu el. Se cunoșteau ori de la școală ori de pe aceeași stradă.

— Nu rețineți cum îl chema?

— Kazik îl striga „Zygmunt”. I-am știut și numele, dar nu l mai rețin. Au trecut mai bine de șase ani de atunci, domnule maior. După mutat nu l-am mai văzut niciodată pe tipul acela. Am rupt legăturile și cu Strzelezyk pentru că și afacerile se terminaseră. El și-a schimbat serviciul. Eu am rămas la fabrică, mi-am cumpărat locul acela și, încet-încet, am început să-mi ridic căsuța. Am făcut totul doar eu cu soția mea. Nu mai aveam timp pentru întîlniri și nici bani pentru băutură.

— Poate vă amintiți totuși numele acela?

— Știu doar că era ceva legat de lemn parcă, sau de un copac...

— Drzewiecki, Lipski, Lipiński, începu maiorul să

enumere. Różański, Jaworek, Jaworowski, Jaworski, Sosnowski, Choinski, Modrzewski, Gruszecki, Śliwiński...

— Nu, Dobrawoda clătină din cap.

— Poate Dębski, Dąbek, Dębal, maiorul îi enumera dintr-o răsuflare toată flora. Grabowski, Grabiec, Wiśniewski, Jesionek, Jesionowski, Leszezyński, Klonowski, Maliniak, Orzechowski, Orzeszko, Świerczyński?

Domnul Antoni, dădea negativ din cap.

— Poate Okoń?

— Pe-aproape. Dar nu era nume de pește, ci de copac. Cum îmi voi aminti, am să vă anunț imediat.

— Pe cuvânt?

— Pe cuvântul meu de strungar bătrîn.

După ce ușa se închise în urma lui Antoni Dobrawoda, maiorul nu era deloc vesel. Cum să-l găsească pe cel de-al patrulea care a ajutat la mutat? Ofițerul de miliție se îndoia că mecanicul își va mai reaminti numele individului. Și chiar dacă și-l va reaminti, îl va spune oare miliției? Poate vor reuși să-l găsească pe Kowalski. Poate va ști el ceva. Din descrierea făcută de Dobrawoda, rezulta că „domnul cu valiza” nu putea fi Kowalski. Valiza, de altfel, era bleumarin, așa că nu conținea banii. Oare „domnul cu valiza” este într-adevăr asasinul?

Semnele de întrebare erau din ce în ce mai multe.

CAPITOLUL XIII. IAR RADIOUL CÎNTA TOT MAI TARE...

Agentul de miliție care făcuse primele cercetări din ordinul maiorului Janusz Kaczanowski în cartierul Slużewiec, acolo unde locuia Antoni Dobrawoda, deși isteț și cu experiență în specialitatea sa, nu observase însă că avea un „concurrent”. N-a băgat de seamă că în apropierea casei în care locuia mecanicul auto și familia sa se învîrtea un bărbat. Înalt, cu o față prelungă, îmbrăcat într-un pardesiu jerpelit de culoare închisă, cu șapcă și ochelari fumurii. Bărbatul respectiv observa de cîteva zile cu atenție tot ceea ce se întîmpla în casa respectivă și în grădina care o împrejmua.

Observatorul necunoscut nu se sperie de cele două mașini ale miliției pe care le găsi în fața casei lui Dobrawoda într-o dimineată. Se apropie de mașini, înconjură mica grădină și-și căută pe partea cealaltă un punct bun de observație. Vedea ce se petrece, fără ca prezența lui să sară în ochi cuiva. Cînd slujbașii miliției începură să cerceteze bucățică cu bucățică toată grădina cu ajutorul aparatelor detectoare, observatorul solitar știa bine ce se căuta în mica grădină. A știut, de asemenea, că nu s-a găsit nimic. A văzut apoi cum milițienii au părăsit locuința, întovărășiți fiind de proprietarul casei ce ducea în mînă un

pachet. Spera însă să nu fie acela pachetul pentru a cărui soartă tremura.

După ce mașinile porniră, în fața porții rămaseră două femei care blestemau în gura mare. Imediat fură înconjurate de un grup de vecine și vecini. Necunoscutul se apropie și el.

— Ce-au vrut? întrebă.

— Naiba-i știe! Au întors toată casa cu fundul în sus, răspunse cea mai tânără dintre femei. Când tata i-a întrebat ce caută, i-au răspuns „știi prea bine”.

— Au găsit ceva? intră în vorbă una din vecine.

— Ce-ar fi avut de găsit? se revoltă soția proprietarului casei.

— Atunci de ce l-au luat pe domnul Antoni?

Ca răspuns se auziră din nou blesteme la adresa miliției.

— Pe fratele meu, remarcă bărbatul înalt, l-au luat tot așa, odată. I-au spus că îl iau pentru o discuție. Și s-a întors abia după două săptămîni, atît de mult au discutat cu el. Bine măcar că soția i-a dat o legăturică, cu schimburi calde, pentru că l-au ținut într-o pivniță neîncălzită, minți în continuare bărbatul. Pentru tot timpul ăsta nu i-au plătit nimic la serviciu, iar miliția a rîs: „Zi mulțumesc că ai scăpat”, i-au spus cînd a venit să ceară să i se restituie reținerea din salariu. Nici pînă acum nu știe pentru ce l-au ținut. Pentru ei, a închide pe cineva e ca și cum mi-aș aprinde eu o țigară. Trebuia să-i fi dat soțului ceva de mîncare și schimburi calde.

— Sigur că i-am dat. N-a vrut să ia, dar l-am forțat.

— Nici fratele meu n-a vrut, dar mai tîrziu n-a știut cum să-i mulțumească soției.

Necunoscutul se retrase în mod discret de lîngă mulțimea care devenea tot mai numeroasă. Aflase ceea ce voia să afle. Nu găsiseră aici valiza. Dar o fi fost oare? Tadeusz Majewski începu să se îndoiască. Se reîntoarse în oraș și-i telefonă lui Zygmunt Lipień.

— Trebuie să ne întâlnim, îi spuse.

— Chiar acum?

— Nu. Aș prefera mâine. După slujbă.

— Te rog numai să nu fie ca ultima dată.

— Bine, unde? Poate la mine?

— Nu, răspunse Zygmunt. Mai bine vino tu la mine. Dar e într-adevăr atât de necesar?

— O să vezi și tu singur. Când ai să auzi ce-am să-ți spun. Vin la cinci.

Încheiară discuția.

În aceeași zi, Tadeusz Majewski observă câteva ore casa în care locuia Zygmunt Lipień. Nu se întâmplă însă nimic acolo. Nici în fața casei și nici prin apropiere nu se opri nicio mașină a miliției. Seara, în locuința prietenului se aprinse lumina. Tadeusz îi zări de câteva ori silueta apropiindu-se și îndepărtându-se de fereastră.

A doua zi, Majewski îl sună din nou pe Lipień la minister. Îi auzi vocea în receptor. Prietenul era la birou. Deci pînă în prezent totul era în ordine. Dar pentru cît timp oare?

De data aceasta, miliția depistase o urmă bună. De acum încolo n-o va abandona și, în cele din urmă, va ajunge la Zygmunt Lipień, iar mai târziu la el, Tadeusz Majewski. Era sigur că Lipień odată arestat, va recunoaște totul și fără cea mai mică ezitare, îl va denunța și pe ultimul participant la jefuirea băncii, aflat în libertate. Trebuie să se salveze!

Cu orice preț!

Înainte de ora patru după-amiază, Tadeusz dădu un ocol blocului în care locuia Lipień. Știa că Zygmunt este singur în locuință. De fapt, locuia împreună cu fratele lui, funcționar la una din centralele de comerț exterior, dar acesta împreună cu soția și copiii plecaseră pentru doi ani în Cuba.

În fața casei totul era în ordine. Majewski intră în bloc și urcă cu liftul pînă la ultimul etaj. Coborî apoi pe scări. Se opri

în fața ușii locuinței lui Zygmunt Lipień și ascultă cu atenție. În interior era o liniște desăvârșită. Miliția deci nu organizase aici nicio „capcană”. Liniștit, Tadeusz coborî în stradă și observă de la distanță blocul.

Cu puțin înainte de ora patru și jumătate sosi și Lipień. Majewski se ascunse după ușă, așa că prietenul nu-l zări. Zygmunt mergea liniștit, nimeni nu-l urmărea, în afară de Tadeusz. Cîteva clipe mai tîrziu, în locuință se deschise o fereastră. Proprietarul locuinței era cel care făcu aceasta.

Tadeusz mai observă strada încă vreo patruzeci de minute. În cele din urmă, la ora cinci și zece, sună la ușa colegului. Zygmunt îi deschise imediat.

— Nu te-a văzut nimeni? întrebă.

— Drept cine mă iei? Un mucos? Am așteptat special momentul în care să nu mai fie nimeni pe palier.

Intrară în locuință.

— Ce rece-i aici. Majewski se scutură de frig. Zygmunt, te rog, închide fereastra.

Gazda îi îndeplini rugămintea. După aceea scoase din bufet două pahare și o sticlă.

— Bei?

— Cu plăcere.

Lipień turnă, băură, ronțăiră cîteva stixuri aflate pe masă.

— Știi, Zygmunt vorbea cu vioiciune, secătura aia care l-a împușcat pe Andrzej Doberski și pe biata femeie nu a dat peste banii noștri. Miliția a stabilit că el a scos din pivniță o valiză grea bleumarin. Au dat un comunicat în presă și la radio. Valiza noastră a fost însă maro și nu exagerat de grea. E adevărat că ea cîntărea destul de mult, dar, cînd am cărat-o, știu că nu m-am îndoit sub greutatea ei. Cineva care ar fi mers lîngă mine, ar fi putut să creadă că-i o valiză goală. De aici rezultă că, în pivniță a fost într-adevăr o valiză, dar nu cea cu bani, ci cu altceva. Probabil unele piese de mașină.

— Se prea poate, aprobă Tadeusz.

— Asta este foarte important. Nu am pierdut totul. Trebuie să ne punem puțin capul la bătaie și să stabilim unde ar fi putut ascunde Kazimierz Strzelezyk banii respectivi. Nimeni nu i-a găsit pînă acum. Miliția nu-i are, căci s-ar fi lăudat cu asta. Și ucigașul lui Doberski e decepționat că a omorît în zadar doi oameni. Așa că mai avem șanse. Cheița aia!

— Care cheiță? Majewski asculta distrat tot raționamentul prietenului.

— Cheița de pe inelul lui Kazik. Nu ții minte, Doberski stabilise că două cheițe nu se potriveau nicăieri. Una din ele era cu siguranță cea de la pivnița de pe Wileza. A doua este cea de la ascunzătoarea în care se află valiza. Cea adevărată. Maro, cu patru milioane în ea. Cu banii noștri.

— Mă tem că acum nu mai are nicio importanță.

— Cum asta, Tadek, ce se petrece cu tine? Ești neobișnuit de nervos. Ce s-a întîmplat?

— Mai toarnă cîte unul.

Gazda umplu din nou paharele. Băură.

— Am vești proaste. Dar nu știu dacă să ți le spun.

— Ce s-a întîmplat? se sperie.

— Mă tem că miliția va veni aici, dacă nu dintr-un moment într-altul, atunci dintr-o zi într-alta.

— Unde?

— Aici. La tine. Sau, mai bine zis, după tine.

— Ce tot spui? Lipień se sperie de-a binelea. N-ai spus tu că sîntem în deplină siguranță? Ai afirmat asta la ultima noastră întîlnire.

— De-atunci s-au schimbat multe.

— Dar ce anume?

— Mai toarnă. Nu sînt în apele mele. Îmi va fi mai ușor după cîteva pahare de votcă.

Băură din nou.

— Ce s-a întâmplat? Zygmunt repetă întrebarea.

— Am să-ți povestesc totul de la început. Ții minte, în timpul ultimei noastre întâlniri. Ne-am sfătuit că trebuie să-i descoperim pe cei doi prieteni ai lui Kazik, care împreună cu tine l-au ajutat la mutat, și au cărat mobilele în pivniță.

— Da. Kowalski și Dobrawoda. Trebuia să te ocupi tu de asta.

— Și m-am ocupat. Dar nu numai eu.

— Nu înțeleg!

— Am avut concurenți. Din fericire, am fost prudent și numai printr-o minune am scăpat. Am aflat unde locuiește Dobrawoda și am hotărât să-i observ casa. Undeva, departe, în cartierul Śluzewiec. O casă făcută cu mintea și cu mâinile lui. Când exploram locul și mă întrebam dacă nu cumva valiza e ascunsă pe acolo pe undeva, deoarece încă nu știam că nu era vorba de valiza noastră, au apărut, pe neașteptate, două mașini ale miliției. Din ele au coborât vreo zece băieți. O parte au înconjurat casa și grădina, iar ceilalți au intrat în casă. Nu știu cum au procedat în casă, dar prin grădină au umblat cu niște aparate speciale, care seamănă cu cele folosite de geniști pentru descoperirea minelor. Numai că ei, cu siguranță, nu căutau mine, ci valiza.

— Și au găsit-o?

— Nu știu. Doar nu m-am dus să-i întreb. Am văzut numai că l-au luat cu ei pe Dobrawoda ăla. A ieșit din casă între doi milițieni, l-au băgat în mașină și au pornit-o imediat. Nici măcar nu l-au lăsat să-și ia rămas-bun de la soția și copiii care plîngeau.

— Și ce-i cu asta? Știm că nu au găsit banii, pentru că ei căutau o valiză bleumarin.

— E adevărat că nu au găsit banii, dar îl au în mână pe Dobrawoda.

— N-au decît să-l țină sănătoși! Zygmunt se liniște complet, neînțelegînd deloc spaima colegului.

— Dobrawoda are motive serioase ca să nu spună miliției cu cine l-a ajutat pe Kazik să se mute...

— Ce spui? păli de data asta Lipień.

— Spun că o să-l răsucească atîta pe tip pînă ce le va spune despre Kazik tot ce știe, fără să ascundă cu cine era prieten. Rodzińska le-a zis și ea cîte ceva. Singur ai trimis-o la Palatul Mostowski și ai instruit-o ce să spună.

— Îngrozitor! N-am ascuns față de ea că l-am ajutat pe Kazik cînd s-a mutat și că de aceea mi-a venit ideea că Strzelezyk ar fi putut ascunde banii în pivnița respectivă.

— Deci doi plus doi fac patru. Și miliția știe asta, căci a învățat să socotească. Dacă la ceea ce știu adaugă declarațiile lui Dobrawoda și ale Rodzińskăi, le iese negru pe alb că domnul Zygmunt Lipień, funcționarul liniștit și pașnic de la unul din ministere, este una și aceeași persoană cu banditul periculos căutat pentru jefuirea băncii din Łowiez. Mă și mir că nu au venit încă aici.

— Ce să fac? Zygmunt făcea fețe-fețe. Înțelesese, în sfîrșit, pericolul.

— Mai întîi mai toarnă cîte un pahar.

— Băură.

— Sînt pierdut! se văită Lipień.

— Cred că da, aprobă Majewski.

— Ce-i de făcut?

— De aceea am venit la tine ca să găsim împreună o ieșire din situație.

— Dar cum?

— Trebuie să dispari imediat. Nu mai ai un minut de pierdut.

— Cum să dispar?

— Simplu. Pleci de acasă și nu te mai întorci.

— Or să mă caute.

— Bineînțeles. Dar trebuie să te ascunzi în așa fel încât să nu te poată găsi.

— Unde găsesc eu o astfel de ascunzătoare? N-o să fug doar peste graniță.

— Nici asta nu te-ar ajuta. Pentru jefuirea unei bănci te-ar aduce înapoi chiar și din Occident. Nici acolo nu le plac astfel de „glume” și nu vor să adăpostească specialiști de genul ăsta.

— Cu atît mai mult mă vor găsi în țară.

— S-ar putea să simulezi o sinucidere. De pildă, să-ți găsească hainele și o scrisoare pe malul apei. Asta ar fi o ieșire. Ai putea scrie în scrisoarea respectivă că-ți iei viața pentru că ai muștrări de conștiință că te-ai făcut bandit. Asta ar suna frumos. Te-ar da drept exemplu. Așează-te și scrie o astfel de scrisoare. Îți dictez eu. Iar seara, aruncăm pardesiul cu scrisoarea pe malul Vistulei. Poate chiar în același loc în care a murit Kazik. Asta ar face o impresie și mai dramatică. Nimeni nu s-ar mira în mod deosebit că apa nu a aruncat cadavrul la mal. Hai, dă hîrtie și stilou. Să scriem.

— Dar ce fac eu fără acte și bani? Unde mă duc, unde găsesc eu de lucru și locuință?

— De asta o să ne ocupăm mai tîrziu. Cîteva zile ai să stai la mine. Analizăm în liniște situația și născocim noi ceva. În ceea ce privește banii, e de la sine înțeles că atît cît voi putea, te voi ajuta. Tu, înainte de sinucidere, poți să te duci la Casa de economii să-ți ridici economiile, dacă ai ceva. Principalul e să dispari cît mai repede. Mai tîrziu vom căuta valiza cu banii. Și cu două milioane în mînă, nu mai mori tu de foame. Cu atîția bani poți nu numai să-ți schimbi numele, dar să și capeți pașaport pentru străinătate. Dar mă îndoiesc că vei mai avea nevoie. Te aranjez eu într-un fel.

— Nu, nu! răcni Zygmunt Lipień.

— Atunci, ce faci? Vrei să aștepți aici pînă ce vor veni și te vor duce ca pe un vițel la tăiere?

— Nu pot, nu sînt în stare să mă mut dintr-un loc în altul ca un cîine vagabond. Să las tot, cu ce m-am obișnuit? Să nu mai pot ani de-a rîndul, ori poate chiar pînă la sfîrșitul vieții să mă plimb liniștit pe strada Marszałkowska sau să intru la o cafenea? Să nu-mi mai văd niciodată cunoștințele și prietenii? De neînchipuit.

— Și cu toate acestea e necesar. Pentru siguranța ta. Dacă pun mîna pe tine, și așa n-o să-ți mai vezi prietenii ani mulți de-a rîndul. De altfel și ei, cum te arestează, te și scot din rîndul prietenilor.

— Nu pot, nu pot. Zygmunt se lăsă să cadă pe fotoliul de lîngă perete și-și lăsă capul în jos.

— A fost un risc pe care fiecare din noi și l-a asumat pășind atunci în clădirea băncii.

— Mai bine mă omor de-a binelea.

— Nu vorbi prostii. Pentru asta ți-ar lipsi curajul.

— Ai dreptate. Ce fac eu acum?

— Zygmunt, nu-ți pierde cumpătul, trebuie să înscenăm sinuciderea ta. Nu avem altă soluție.

— Mă tem! Nu voi rezista eu la toate astea.

În acel moment, la același etaj se opri liftul. Cineva ieși pe palier. Lipień, tremurînd din tot corpul, ascultă. Pașii o luară însă în altă direcție.

— De data aceasta n-au fost ei încă, spuse Majewski. Dar n-ai grijă. Vor veni în curînd. Vor urca cu liftul, vor suna la ușă, iar dacă nu deschizi, o vor forța. Lor le este permis. Mașina va aștepta jos. Te vor duce între ei. Cum l-au dus ieri pe Antoni Dobrowoda. Așteaptă-i aici liniștit.

— Nu-i voi aștepta. Mă duc singur la ei.

— Ai înnebunit?

— Ascultă, Tadek. Asta e cea mai bună ieșire din situația noastră.

— Ce vorbești!

— Gîndește-te, Lipień își redobîndi dintr-o dată liniștea, bani nu avem, și aproape nicio speranță să-i mai găsim. Și ce perspective? Să trăiești ani de-a rîndul cu spaima în suflet că dintr-un moment în altul îți pot da de urmă și că te vor duce în fața tribunalului? Să trăiești cu sabia asta a lui Damocles deasupra capului pînă la moarte? E de neconceput! Îngrozitor! Așa că, vezi și tu, nu-i mai bine să terminăm dintr-o dată cu totul?

— Cum așa?

— Să mergem la miliție. Să recunoaștem cîstit totul. Bineînțeles că vom declara că șeful a fost Kazimierz Strzelezyk și că el ne-a atras în toată afacerea. Vom ajuta miliția în căutarea banilor. Ei au mai multe posibilități decît noi, dar și indicațiile noastre sînt prețioase.

Tadeusz Majewski se apropie de măsuta pe care se afla aparatul de radio și apăsă pe clapă.

— De ce ai deschis aparatul?

— La ora șase se dau știrile. Poate vor spune ceva și de chestiunea noastră. Miliției îi place să se laude. Vor da amploare arestării lui Antoni Dobrawoda de parcă ar fi pus mîna pe noi toți, pe valiză și pe ucigașul celor doi. Dar vorbește mai departe...

— Voiam chiar să amintesc despre chestia asta. Cei care conduc ancheta presupun cu siguranță că noi i-am omorît pe Andrzej Doberski și pe Jadwiga Rodzińska. Dacă ne vor prinde, ne vor pune crimele astea în spinare. Nu avem niciun fel de contra-argumente. Niciun alibi. Dar dacă ne predăm de bună voie, ne vor crede... De altfel, ajutorul nostru și aici le poate fi foarte prețios.

— Nu știu de ce ar trebui să ne creadă dacă ne predăm singuri și să nu ne creadă dacă pun ei mâna pe noi?

— E foarte simplu. Un ucigaș nu se prezintă de bună voie la miliție. Altceva e cu omul care a fost atras cu perfidie în acțiunea de jefuire a băncii și care n-a avut nici măcar o armă în mână.

— Cum așa n-a avut?

— Declarăm, pur și simplu, că numai Doberski a avut un pistol adevărat. Kazik n-a avut încredere în noi și ne-a dat doar niște imitații. O să le și predăm, să se convingă. Și pentru că toate faptele trebuie explicate în favoarea acuzatului, atunci și aceasta va constitui pentru noi o circumstanță atenuantă. Miliția și procurorul, fericiți că au încheiat cu succes acest caz, ne vor fi recunoscători pentru ajutorul dat în prinderea ucigașului și descoperirea banilor, și nu vor insista pentru o sentință prea severă. Poate că procurorul va fi de acord cu o atenuare în mod excepțional a pedepsei. În felul acesta, vom scăpa cu o condamnare de câțiva ani și atît. Și, în general, nu cred să ne dea mai mult de „cinci”. Iar pentru comportare bună, ne vor ierta un sfert.

— Nu știu în care din vorbele tale să cred.

— Ce vrei să spui?

— Nu uita că au declarațiile date de Rodzińska. Singur ai învățat-o ce să spună. Nu le-a spus ea că omul care se dădea drept șeful bandei și organizator al jafului a terorizat-o cu pistolul? Și ăla a fost imitație?

— O să spunem că Rodzińska a inventat și că în realitate a luat legătura cu mine pentru că a considerat că i se cuvine milionul care era al lui Kazik.

— Vorbești prostii.

— Sînt ferm hotărît să fac ceea ce am spus. Pentru mine, asta e cea mai bună ieșire. Hai să mergem chiar azi.

— Așa, pe nepregătite?

— Ai dreptate. Trebuie să facem rost de imitațiile alea de pistoale. Să ascundem armele adevărate. Trebuie să-i scriu o scrisoare și lui frate-meu și să-i explic totul. Mergem mîine, de acord?

— Nu!

— De ce?!

— Ideea o fi bună pentru tine. Un funcționăraș la minister. Dar nu pentru mine, cu poziția mea socială. În plus, tu ești singur. Nu trebuie să ai grijă de nimeni. Dar eu am familie. Cine îi va da de mîncare familiei mele în acești cinci ani, cum ai calculat tu în mod optimist? Cum va trăi această familie cu stigmatul unui tată și soț hoț?

— Păcat, zîmbi ironic Zygmunt, că nu te-ai gîndit mai demult la asta. Acum e puțin cam tîrziu.

— Poate că nu e prea tîrziu! Stînd în continuare lîngă aparatul de radio, Tadeusz întoarse butonul. Din difuzor răbufni muzica.

— E prea tare, îi atrase Lipień atenția. Fă-l mai încet!

— Amîndoi țipăm atît de tare, încît vecinii ar putea să ne audă. Mai bine să audă muzica.

— Dacă crezi că nu poți merge cu mine, mă duc singur. Poate ai dreptate. Doar eu mă aflu în pericol imediat. Pe tine, deocamdată nu te amenință nimic. N-am să suflu o vorbă despre tine. Voi declara că Kazik a organizat grupul în așa fel încît nu ne cunoșteam între noi și nu ne-am întîlnit pentru prima și ultima dată în viață, acolo, la Łowiez.

— Crezi că te vor crede?

— Sigur că da. Vor fi fericiți că m-am predat de bună voie. Nu se vor putea îndoii de cuvintele mele. Sînt convins de asta.

Majewski mai răsuci puțin butonul de reglare a sunetului. Muzica răsună și mai tare.

— Fă-l puțin mai încet, te rog, că îmi plesnește timpanul, îl rugă Zygmunt.

— Uită-te pe fereastră.

Lipień se întoarse spre geam.

— Unde? Nu văd nimic. La ce te-ai referit?

— La nimic, răspunse Tadeusz cu o voce ciudată.

Zygmunt se întoarse cu spatele la fereastră și abia atunci zări pistolul în mîna prietenului.

— Tadek... bîgui. Tadek... Te implor... Nu... Nu!

Se auzi o împușcătură. Apoi a doua și a treia. Zygmunt Lipień alunecă pe podea.

Iar radioul cînta tot mai tare.

CAPITOLUL XIV. UN ALT PISTOL

Tadeusz Majewski ascunse arma în buzunar. Se aplecă asupra celui care zăcea pe podea, dar nu-l atinse. Nu mai era nicio îndoială, Zygmunt Lipień murise. Asasinul se apropie de masă și mai bău două pahare de votcă. Apoi reveni în antreu, își puse pardesiul și mănușile. Scoase din buzunar o batistă curată. Se apropie de aparatul de radio și șterse cu grijă toate butoanele și clapele. Chiar și pe cele pe care nu pusese mîna. Nu-și mai pierdu timpul cu ștersul paharelor și a sticlei. Le băgă pur și simplu în buzunarul hainei.

După aceea șterse clanța ușii ce dădea din antreu în camera în care se afla cadavrul. După ce șterse cu grijă broasca ușii de la intrare, Tadeusz Majewski era gata de plecare. Ascultă cu atenție, dar pe scări era o liniște deplină. O mișcare rapidă și fără zgomot a ușii, și ucigașul prietenului se văzu pe palier. Mai șterse încă o dată clanța și o luă la fugă încet, aproape în vârful picioarelor, pînă la etajul superior. Aici apăsă în liniște pe butonul liftului. Coborî și ieși în stradă.

Era absolut sigur că nimeni nu-l văzuse nici cînd intrase în locuința lui Zygmunt Lipień și nici cînd ieșise de acolo.

Infractorul încerca un sentiment neplăcut. Pentru prima dată omorîse un om, ba mai mult, un prieten de demult.

Totuși, nu-și făcea niciun fel de reproșuri. Era singura soluție înțeleaptă pentru a ieși din această situație grea. Arestarea lui Lipień putea avea loc peste câteva ore, iar el cu siguranță ar fi spus totul. E adevărat că planul cu sinuciderea ar fi fost mai bun și mai sigur, însă Zygmunt nu fusese de acord. Ca și cum ar fi presimțit ceva. A trebuit să-și ducă la îndeplinire planul, fără să mai aștepte o clipă, la fața locului. E neplăcut, dar bine că a trecut. Chiar și Codul penal recunoaște situația „stării de gravă necesitate”, cât și „acțiunea de legitimă apărare”...

Asta a fost într-adevăr legitimă apărare. Asasinul își liniștea propria conștiință care, de altfel, nu-l rodea prea mult.

Se întoarse acasă, se schimbă și își controlează cu grijă toată îmbrăcămintea. Nu găsi nicăieri nici cea mai mică pată de sânge sau urme de pulbere. Miliția are în lupta cu infractorii care se folosesc de arme de foc un atu foarte important. Este așa-numita probă cu parafină. Pe mâinile și pe fața omului care trage cu pistolul rămân urme de pulbere invizibile pentru ochiul liber. Ele pot fi însă descoperite în parafină. Așa că pentru orice eventualitate Tadeusz Majewski făcu imediat baie, frecându-și mult tot corpul. Hotărî să se spele de două ori pe zi. După câteva zile proba cu parafină nu va mai da niciun rezultat.

Și așa vor trece câteva zile pînă cînd cineva se va interesa de ce lipsește Zygmunt Lipień de la birou. Pînă ce vor anunța miliția, pînă ce miliția se va hotărî să deschidă ușa locuinței acestuia, iarăși va câștiga timp. Poate că va reuși în cele câteva zile de răgaz să găsească și valiza? Majewski avea o idee a lui unde s-o caute.

Tadeusz nu-și dăduse seama însă că a comis o greșală fundamentală. În surescitarea lui, nu realizase că radioul cînta în continuare la maximum. E adevărat că ștersese toate clapele și butoanele, dar nu închisese aparatul. Pereții în blocurile noi au o acustică bună. În zadar vecinii bătură în

tavan ori în podea, sau în țevile de la calorifer. N-a ajutat la nimic. Cu cât ora devenea mai avansată, cu atât radioul se făcea mai auzit de vecini.

După ce-și petrecu toată noaptea fără să doarmă, unul din vecini anunță miliția. Controlară mai întâi dacă nu răspunde cineva la ciocănituri la ușă și totodată se interesară dacă salariatul ministerului, Zygmunt Lipień, este prezent sau nu la birou. Comandantul patrului luă legătura cu circa sa. Hotărîră să forțeze ușa.

Mai departe, totul se desfășură conform uzanțelor normale în astfel de situații. Circa de cartier anunță Inspectoratul municipal. Veni echipa de anchetă. Unul din primii oameni din Palatul Mostowski care află despre noua crimă, a fost fără-ndoială colonelul Niemiroch. Nu era deci de mirare că maiorul Janusz Kaczanowski sosi la locuința victimei aproape concomitent cu echipa de anchetă. Lucrură cîteva ore, dar în afara celor trei cartușe, nu găsiră nimic. Nicio amprentă digitală în afara nenumăratelor urme ale mîinilor decedatului. Nimic nu indica motivul pentru care liniștitul salariat al ministerului, care nu supăra pe nimeni, să fi fost omorît în locuința sa cu trei focuri de pistol.

— Meseria noastră începe să decadă, se plînsese tehnicianul care se ocupa cu dactiloscopia. Mai bine aș merge să sparg pietre. Ar fi măcar cu folos. Acum, fiecare înainte să trimită pe lumea cealaltă pe aproapele său, își pune mănuși și șterge toate urmele cu o bucată de flanelă.

Medicul stabili ora decesului și promise să facă cât mai repede autopsia cadavrului. Deși cauza morții era în afara oricărui dubiu: trei focuri de revolver, din care unul probabil că atinsese auriculul stîng, iar celelalte două provocaseră, de asemenea, răni mortale. Kaczanowski voia să aibă gloanțele respective pentru a le da la analiză. Cazul era foarte important și foarte urgent. Trebuia să stabilească dacă

gloanțele provin de la același pistol cu care fusese omorât și Andrzej Doberski. Confirmarea acestui lucru ar fi concentrat ancheta asupra căutării unui singur om.

În aparență, motivul crimei rămînea ascuns. Din locuință nu dispăruse nimic. Fusese omorât un om liniștit, care se bucura de o opinie bună la locul de muncă. Pentru Janusz Kaczanowski însă nu mai încăpea nicio îndoială că bărbatul împușcat este cel de-al treilea membru al bandei de patru care operase la Łowiez.

Mecanicul auto Antoni Dobrawoda afirmase doar că omul respectiv ajutase la mutatul lui Kazimierz Strzelezyk. Mai târziu, acesta se prezentase fostei soții a lui Kazimierz drept șeful bandei de infractori. Avea numele care amintea de un „copac” iar prenumele era Zygmunt. Totul se potrivea perfect. Dar pentru a nu omite nimic, maiorul ordonă ca mașina miliției să-l aducă pe bătrînul mecanic la locul crimei. De data aceasta ofițerul de miliție îl preveni pe șeful grupei trimise ca acesta să-l informeze pe Dobrawoda ca este chemat în calitate de martor.

Locuitorul cartierului Slużewiec aruncă o privire asupra bărbatului care zăcea pe podea.

— Îl cunosc, spuse. Acum, cînd îl văd, mi-aduc aminte și de numele lui. Îl cheamă Zygmunt Lipień. Prietenul lui Kazimierz Strzelezyk. Este același despre care dumneavoastră, domnule maior, m-ați întrebat acum două zile.

Mașina miliției duse înapoi la locul de muncă pe martor, iar maiorul se întoarse la Palatul Mostowski. Consideră că nu mai avea nimic de făcut la locul crimei. Acolo rămaseră doar specialiștii. Kaczanowski era cît se poate de sigur că nu vor mai găsi nimic.

— Văd că-ți merge bine; cu aceste cuvinte colonelul Adam Niemiroch își întîmpină prietenul. Alții se chinuie cu

ancheta, lucrează zi și noapte, iar ție, Janusz, fără să miști măcar un deget, îți pică în fiecare zi cîte un bandit.

— Mi-a mai rămas în viața doar unul, confirmă Kaczanowski. Mă tem însă că și pe ăsta îl voi primi cu pielea ciuruită.

— Patru milioane e o sumă. Pentru oamenii care au trecut granița care desparte cîstea de crimă, o astfel de sumă devine scopul spre care tind, călcînd pe cadavre de-adevăratelea. După succesul facil de la Łowiez, grupul nostru de infractori a început o luptă pe viață și pe moarte numai ca să pună mîna pe aceste milioane.

— Cred, tovarășe colonel, că de data aceasta v-ați înșelat.

— Cum așa. Singur doar mi-ai spus acum o clipă că a fost omorît unul din membrii bandei.

— Da. Și sînt convins că a murit de mîna celui de-al patrulea complice, dar aici n-a fost vorba de bani. Zygmunt Lipień, după cum știm din declarațiile făcute de Jadwiga Rodzińska nu avea aceste milioane. Iar dacă le-ar fi avut acest al patrulea membru n-ar fi avut de ce să-și omoare prietenul. Mai curînd, invers, am fi avut de-a face cu cadavrul celuiilalt, bărbatul înalt.

— Înalt?

— Se vede, tovarășe colonel, că v-a slăbit puțin memoria. De data aceasta Kaczanowski îi plăti lui Niemiroch pentru nenumăratele înțepături. Martorii jafului băncii Łowiez au declarat cu toții că dintre cei trei bandiți care au operat în interiorul clădirii, unul se distingea printr-o înălțime peste medie. Doberski și Lipień aveau cîtiva centimetri peste un metru șaptezeci. A rămas deci cel mai înalt.

— Am atîtea pe cap încît mi-e dificil să rețin toate detaliile fiecărei anchete, se justifică Niemiroch. De-aia am subalterni, iar în rîndul lor pe inegalabilul „învingător al infractorilor”.

— Cred c-am să-mi schimb meseria și-am să mă fac gropar, răspunse Kaczanowski.

— Să revenim însă la oile noastre, cum spun francezii. Care e teoria ta?

— Pe Lipień l-a împușcat tovarășul său deoarece s-a temut că-l va denunța. „Înaltul” trebuie să-și fi dat seama că ne aflăm pe urmele funcționarului de minister.

— Înseamnă că știa mai mult decît noi.

— Nu aveți dreptate, tovarășe colonel. Cel mult într-o săptămînă l-am fi prins pe Lipień. Antoni Dobrawoda își reamintise că prenumele omului era Zygmunt, iar numele de familie provenea de la denumirea unui copac. Era un indiciu concret, deși destul de vag. Un alt prieten de-al lui Strzelezyk, Roman Kowalski, nu-și reamintea numele acestui prieten, dar ne-a dat un amănunt esențial. Omul respectiv lucra la un minister de pe strada Krucza. Pe această stradă se află clădirile cîtorva ministere, dar găsirea în rîndul salariaților acestor instituții a omului despre care aveam cîteva date concrete nu reprezenta o greutate prea mare. Oamenii mei și întocmiseră o listă cu persoanele suspecte. Cu siguranță că erau cîteva, poate chiar peste zece persoane. Diverși Zygmunt Jaworowski, Konarski, Klonowski, Grabowski. Avem destui copaci în țară și cel puțin o zecime din numele poloneze se trag din denumirile acestora. Pe lista respectivă s-ar fi aflat și Zygmunt Lipień. Aranjasem să obțin fotografiile acestor „copaci” și să le arăt lui Dobrawoda și Kowalski. Asta chiar dacă nu ar fi rezolvat imediat problema, ar fi limitat în orice caz aria cercetărilor mele. Iar prin metoda eliminării, aș fi ajuns pînă la infractor. Îmi calculasem treaba pentru vreo cinci zile.

— Bravo, Janusz. De data asta chiar că ai fost grozav.

— Nu, negă maiorul. Am fost pe o urmă bună, dar am întîrziat. „Înaltul” mi-a luat-o înainte cu cel puțin trei zile. Și-

a dat seama de pericol. Știa că dacă voi pune mîna pe cel puțin unul din membrii bandei, voi stoarce de la el numele celorlalți.

— Se înțelege, aprobă colonelul Niemiroch.

— Trei gloanțe mi-au rupt firul anchetei. Acum trebuie să le înnod din nou.

— „Înaltul” tău este și ucigașul celorlalți doi, Doberski și Rodzińska?

— Nu știu, însă la întrebarea aceasta vom primi răspuns după cercetarea gloanțelor scoase din corpul lui Lipień.

Bănuiesc însă că acestea provin din două pistoale diferite.

— Așa crezi?

— Da. Alta este tehnica crimei. Pe strada Wileza, asasinul a tras pe la spate în Doberski. Aici, criminalul și-a așezat victima cu fața spre el, cu toate că ar fi putut cu siguranță să găsească un astfel de moment în care Lipień să fie întors cu spatele. În pivniță, nu am găsit cartușele de la gloanțe. Cel care a tras, a căutat să înlăture urma. Spera probabil că glonțul se va deforma și că nu se va putea face analiza lui. În locuința lui Lipień, cartușele erau pe podea, iar ucigașul, deși a șters cu grijă urmele degetelor, nu și-a dat deloc silința să înlăture această dovadă. Asasinului de pe Wileza i-a ajuns un singur foc. Economisea gloanțele. În Lipień s-a tras de trei ori, cu toate că de la o distanță atît de mică nu putea fi vorba de ratare. Fiecare foc a fost mortal.

— Îmi face impresia că ai dreptate. Avem de-a face cu doi ucigași. Teoria mea cu „creierul” se confirmă din nou.

Kaczanowski nu negă, cu toate că această teorie o înlăturase complet nu cu mult timp în urmă. Nu mai voia însă să revină la această discuție. Trebuie să cedezi în fața superiorului, chiar dacă îți este prieten. Cel puțin la amănunte.

— Dar unde sînt banii?

— Pentru mine, nu mai reprezintă o problemă, zîmbi maiorul. Am chiar și cheia de la locul unde se află, dar nu știu încă pe ce ușă atîrnă lacătul respectiv. Mă mîngîi cu gîndul că ambii infractori, „înaltul” meu și „creierul” tău, nu știu nici ei, cu toate că unul din ei are duplicatul cheii mele. Am văzut filmul japonez „Rashomon”; acolo s-au descurcat foarte simplu, l-au chemat drept martor pe mort. Din păcate, nouă nu ne va spune Strzelezyk nimic. Trebuie să căutăm singuri.

— Văd, Janusz, că ai o nouă concepție. Care e?

— Te înșeli. Nu am încă o concepție. Dar simt că ne apropiem de rezolvarea problemei. Ancheta a adunat o cantitate uriașă de material. Printre toate aceste documente se află, fără îndoială, și acel „ceva” căruia nu i-am acordat atenția cuvenită, acel „ceva” care poate să ne conducă la ucigași și la ascunzătoarea cu milioane.

— Asta e părerea ta?

— Sînt cît se poate de sigur. Chiar acum observ unele lacune în raționamentul nostru, mai ales în ceea ce privește desfășurarea evenimentelor pe strada Wileza. Se pare că am comis o greșală fundamentală în estimarea situației.

— Care?

— Valiza.

— Din această greșală ne-a scos Inspectoratul raional de miliție din Łowiez. Asta a fost, de altfel, greșeala lor, nu a noastră. În niciun proces-verbal, în niciun document al anchetei efectuate pe loc, la bancă, nu s-a menționat că valiza în care bandiții au scos banii era de culoare maro.

— E adevărat. Cu toate acestea există întrebarea de ce ucigașul lui Doberski a luat cu el acea valiză bleumarin. Înteleg, căuta banii, a intrat în pivniță, a dat peste concurent și l-a doborât.

— Nici el nu știa ce culoare are valiza respectivă.

— De acord. Putea să nu știe. Dar mai tîrziu, cînd a luat

greutatea în mînă, trebuia să-și dea seama că ceva nu este în regulă. Hîrtia cîntărește mult, dar în orice caz nu atît încît un om normal, încă în puteri, să se încovoie sub greutatea acesteia. În plus, a avut ocazia încă în pivniță să controleze ce se află în interiorul valizei bleumarin.

— Îi era frică să riște. Putea veni cineva dintr-un moment în altul.

— Cu toate acestea, a avut timp pentru găsirea cartușului și înlăturarea lui, cît și pentru încuierea cu grijă a pivniței și ștergerea de pe clanță a urmelor. De aici rezultă că omul care căra valiza știa de la început că în ea nu se află cele patru milioane. Ținea la conținutul acesteia tot atît de mult cît și la bani.

— Presupui, deci, că tipul respectiv a venit în pivniță după două valize?

— Dacă nu după două, atunci cu siguranță după cea bleumarin. Pentru el avea cel puțin aceeași valoare ca și cea cu milioanele.

— Pentru această valiză a omorît doi oameni?

— Nu. Doar pe Doberski. Pe Rodzińska a omorît-o deoarece ea știa sau putea să-și dea seama cine l-a împușcat în pivniță pe celălalt bărbat. Moartea lui Lipień și a acestei femei au aceeași bază, deși crima a fost comisă de doi bărbați diferiți. Fiecare din cei doi ucigași voia, cu prețul unei crime, să-și apere pielea. Recunosc că pentru moment le-a reușit amîndurora.

— Bine că ai spus „pentru moment”.

— N-aș fi fost demn de un șef atît de celebru dacă n-aș fi crezut în succesul final.

— Și ce intenționezi să faci acum?

— Aș putea aștepta în liniște pînă ce soarta îmi va face din nou un cadou sub forma unui nou răposat. Drumurile acestor doi infractori trebuie să se întretaie la locul unde sînt ascunși

banii. Dar nu voi aștepta. Voi încerca singur să găsesc cheia corespunzătoare, însă nu pentru ascunzătoarea milioanelor, căci pe aceea o am în buzunar, ci pentru rezolvarea întregii enigme.

— Și unde vei căuta cheia asta a ta?

— Înainte de toate în documentele și actele cazului respectiv. După aceea, în special în capul meu. Bineînțeles că nu voi neglija ancheta normală. În prezent, oamenii mei merg pe urme în ministerul în care a lucrat Zygmunt Lipień, îi stabilesc prietenii și legăturile. Mai ales din ultimele zile, avându-se în vedere mai cu seamă oamenii înalți. Vor fi întrebați locuitorii blocului în care s-a comis crima și oamenii din casele alăturate.

— Asta ai mai făcut-o de câteva ori.

— Îmi place exactitatea.

— Fără rezultate însă.

— N-aș spune, se apără maiorul, am dat totuși de urma lui Lipień. E adevărat că ne-a luat-o înainte celălalt, de data asta însă poate vom avea mai mult noroc.

— Ce se aude cu locuința ocupată de Strzelezyk?

— Sigilată. Procurorul nu a luat nicio hotărîre. Nici unicul moștenitor, fratele decedatului, nu a început niciun fel de formalități juridice.

— N-a încercat nimeni să intre în casă?

— Nu. Cei care caută comoara cu cele patru milioane știu prea bine că n-o vor găsi acolo. Iar costumele vechi ale lui Strzelezyk nu-i interesează.

— Există un fapt neîndoielnic, remarcă colonelul, că în ziua jafului Strzelezyk a fost pe strada Wileza. Cu siguranță că nu s-a dus acolo doar pentru a-și vedea fosta soție, ci pentru a duce ceva în pivniță. De ce s-o fi dus el acolo?

— Poate a vrut să ascundă acolo banii, dar după aceea s-a răzgîndit. Și-o fi adus aminte că Lipień cunoaște

ascunzătoarea asta. Banii i-a ascuns nu numai de noi, dar și de complicitii săi.

— Nu cred ca un om care a plănuit atît de perfect întreaga acțiune de la Łowicz să nu fi prevăzut de la început toate eventualitățile și să-și fi schimbat mai târziu brusc deciziile. Trebuie că a existat un alt motiv.

— Poate că Strzelezyk avea în pivnița respectivă ceva ce voia să înlăture, după atacul asupra băncii? Trebuie să recunosc, tovarășe colonel că, cu dubiile dumneavoastră, mi-ați băgat un cui în cap. Trebuie să mă gîndesc și să analizez totul din nou. Îl vom descoperi pe infractor abia atunci cînd vom descifra definitiv cauzele acestei comportări. Aceasta se referă atît la banditul care a rămas în viață, cît și la „omul cu valiza”, precum și la cei omorîți. Cel mult într-o săptămînă voi rezolva toate aceste enigme.

Cu toate vicisitudinile sorții, maiorul Janusz Kaczanowski nu-și pierde speranța în dezlegarea rapidă a misterului.

CAPITOLUL XV. DOAR O CLIPĂ DE ATENȚIE

Nu o dată, dezlegînd vreun joc de cuvinte încrucișate mai complicat, omul se simte descumpănit. Nu poate găsi cuvîntul care-i este necesar pentru ca totul să devină deslușit. Repetă de nenumărate ori cuvîntul, studiază diversele lui accepțiuni, ajutîndu-se chiar și de enciclopedii. Plictisit, în cele din urmă lasă deoparte jocul pe jumătate dezlegat. Dar a doua zi, sau chiar după cîteva ore, îl ia din nou în mîină și totul îi devine dintr-o dată nemaipomenit de simplu.

Cuvintele încrucișate sînt o îndeletnicire plăcută care-ți permit o odihnă intelectuală, dar anchetarea unui caz de jefuire a patru milioane de zloți și a patru crime (deși una din ele a fost definită de către medic drept „accident nefericit”) reprezintă o activitate grea, cu toate că atît în prima situație cît și în cea de a doua este vorba doar de rezolvarea unei enigme.

În timp ce agenții de miliție adunau datele referitoare la ultima victimă – Zygmunt Lipień, maiorul Janusz Kaczanowski studia pentru a nu știu cîta oară actele cazului, căutînd în ele răspunsul la incertitudinile care-l chinuiau. Se simțea ca un om cu ochii legați, ce caută pe orbecăite drumul

spre țelul dorit. Știe că acest țel este aproape, cât să întinzi mîna, dar nu poate ajunge la el pentru că în jur e întuneric.

Maiorul cerceta din nou, pe rînd, documentele: primul raport privind jefuirea Băncii Cooperației sătești, interogările salariaților băncii și ale altor martori. Apoi fotografiile. Puțin cam șterse, pentru că au fost făcute pe o vreme mohorîtă. Pe malul apei zace un om mort. Este Kazimierz Strzelezyk. Din nou rapoarte privind perchezițiile: la atelier, la locuința proprietarului atelierului – Jankowski –, apoi în locuința și în pivnița lui Wojciech Strzelezyk, fratele decedatului. Percheziția apartamentului lui Kazimierz Strzelezyk. Din nou procesele-verbale ale interogatoriilor luate locuitorilor blocului respectiv. Mai departe, banda de magnetofon cu înregistrarea declarațiilor Jadwigai Rodzińska, fosta soție a lui Strzelezyk. Apoi fotografiile pivniței. Pe masa întoarsă cu picioarele în sus zace un cadavru, al lui Andrzej Doberski, unul din participanții la jefuirea băncii, a doua victimă care a scăpat de necazurile pămîntești. O altă fotografie. Pe ea se vede ușa liftului și un fragment, din palier, iar jos, pe pardoseală, o femeie. Este Jadwiga Rodzińska. I-a supraviețuit lui Doberski doar patruzeci și opt de ore. Nici ei nu i-a adus noroc averea pe care-o aștepta. De ce a murit? O nouă enigmă nedelegată. Apoi procesul-verbal privind percheziționarea pivniței, și a locuinței decedatei. Acolo se află o informație cum că a fost găsit și cercetat un aparat electric defect; a fost trimis la Institutul de criminalistică pentru o cercetare mai amănunțită.

Din nou o grămadă de rapoarte privind interogarea martorilor, care nu văzuseră nimic, nu auziseră nimic și nu știau nimic. Printre acestea se remarcă declarațiile celor doi elevi de liceu de pe strada Sadowa. Ei l-au descoperit pe „domnul cu valiza”. Informația Inspectoratului raional de miliție că valiza furată de la bancă era de culoare maron.

Opinia Institutului de criminalistică referitoare la aparatul electric trimis, însemnările de la fabrica de autoturisme, stația de auto service de pe strada Omulewska.

Raportul privind percheziționarea locuinței lui Antoni Dobrawoda și declarațiile acestuia. Declarațiile șoferului Kowalski. Din nou fotografii: o cameră elegant mobilată. Pe podea un bărbat. A patra victimă – Zygmunt Lipień. Încă unul din membrii bandei, căruia banii jefuiți nu i-au adus decît trei gloanțe în piept. Expertiza care constată că gloanțele extrase din corpul lui Lipień provin dintr-un alt pistol decît cel cu care a fost omorît Doberski.

Șase dosare doldora de documente. O muncă enormă a unui întreg colectiv de oameni. Muncă ce a fost zadarnică. Oare într-adevăr acest efort imens să fi fost inutil?

Maiorul Kaczanowski nu vrea să creadă acest lucru. Deși cunoștea aproape pe de rost hîrțile care-i stăteau în față, le citea cu cea mai mare atenție din nou. Iată, are acum în mînă rezultatul expertizei:

„OBIECTUL TRIMIS SPRE CERCETARE S-A DOVEDIT A FI UN aparat de măsură care servește la controlarea tensiunii lămpilor de radio și televizor. Este un model vechi, de cel puțin cinci ani. Unele detalii indică o montare care nu s-a făcut în fabrică, cu toate că acest tip de aparate era produs atunci de industria de stat. Aceste aparate sînt necesare în orice atelier de reparații radio și televizoare. În anii respectivi vînzarea lor era reglementată. Prețul pe piața liberă depășea atunci douăzeci de mii de zloți, față de 5600 cît era prețul oficial. Actualmente, aparate de acest tip, mult îmbunătățite, se află în vînzare curentă. Prețul lor se ridică la circa trei mii de zloți. Aparatul trimis nouă a fost probabil distrus prin aruncarea lui sau așezarea pe el a unei

mașini grele din metal. Acest lucru s-ar confirma prin existența unor urme de rugină și unsoare. Mașina respectivă a zăcut probabil pe aparatul respectiv o bună bucată de timp. Nu s-a stabilit în care fabrică de stat a fost produs aparatul trimis, deoarece toate caracteristicile care ar fi putut indica acest lucru au fost înlăturate. Aparat de acest fel erau fabricate la vremea respectivă de câteva întreprinderi. Expertiza a fost efectuată de ing. Jan Grzymalski.”

JANUSZ KACZANOWSKI, INDISPUS, LĂSĂ PE BIROU documentul citit. Ce legătură poate exista între acest aparat vechi, defect, care la ora actuală nu mai e decît o grămadă de cabluri, și jaful de la bancă?

Niciuna!

Cu toate acestea, ofițerul de miliție avu parcă sentimentul că ceva nu-i în ordine aici, pentru că luă din nou în mînă hîrtia bătută la mașină. O reciti, o puse la loc, se gîndi îndelung la ceva pentru a lua din nou, în cele din urmă, textul în mînă.

Dintr-o dată, totul deveni înspăimîntător de clar, de parcă în cameră ar fi explodat un balon imens de lumină. Kaczanowski se ridică brusc de la birou, apucă documentul ce se afla în fața lui și, de parcă l-ar fi gonit cineva din spate, fugi în cabinetul colonelului Niemiroch. Secretara, domnișoara Krysia, încercă în zadar să-l oprească.

— Tovarășe maior, la tovarășul colonel este căpitanul Musiał și locotenentul Laszkiewicz.

Kaczanowski făcu doar din mînă și, fără să bată la ușă intră în biroul șefului. Niemiroch, uimit, își privi prietenul, dar văzîndu-i expresia feței, încheie repede discuția:

— Aveți dreptate, tovarășe căpitan. Apucați-vă imediat de

treabă împreună cu locotenentul Laszkiewicz. Vă rog să-mi comunicați rezultatul.

Ofițerii salutară și ieșiră. Kaczanowski înmână colonelului documentul pe care-l ținea în mână.

— Vă rog să-l citiți cu atenție, spuse.

Adam Niemiroch se uită în fugă pe hîrtie, iar apoi a doua oară cu mai multă atenție. Deoarece nu descoperi nimic frapant în conținutul raportului, îl întrebă pe maior:

— La ce te referi?

— Aici se află dezlegarea!

— În această expertiză? Nu văd aici nimic extraordinar.

— Explică doar de ce valiza nu e maro ci bleumarin, precum și moartea lui Doberski și a Rodzińskăi. Acest document arată cine este asasinul lor.

— Se prea poate dar aș prefera să-mi explici tu mai clar.

— E atît de simplu! răspunse Kaczanowski, mirîndu-se că șeful său cere explicații suplimentare. Kazimierz Strzelezyk s-a ocupat nu numai de comerț ilegal sau semilegal cu piese de schimb auto. A făcut negoț cu diverse aparate electrice. Pe atunci acestea erau pe piață o raritate la fel sau poate chiar și mai mult decît, de pildă, cureaua de transmisie pentru „Warszawa”. În pivnița de pe strada Wileza erau păstrate toate aceste rarități. Antoni Dobrawoda și Kowalski nu au fost singurii complici ai viitorului șef de bandă. Ei reprezentau în această afacere doar sectorul auto. A mai fost și o a treia persoană care reprezenta sectorul electrotehnic. Acesta cunoștea și el ascunzătoarea de pe strada Wileza și presupun că avea o cheie a lui pentru ea. Din anii „afacerilor grase” i-a mai rămas complicității respectiv puțină „marfă” depusă în pivniță, într-o valiză bleumarin. S-ar putea, la fel de bine, ca acest comerț ilicit să se fi desfășurat pînă acum. Cîndva, în pivniță a avut loc o mică dramă. Oamenii care depuneau

acolo piesele auto le-au așezat din neatenție pe un anumit aparat electrotehnic. Aparatul a fost complet distrus.

— Să presupunem că a fost așa, admise colonelul.

— După moartea ciudată a lui Strzelezyk, membrii bandei lui încep căutarea comorii ascunse. Acțiunii i se alătură, bineînțeles fără știrea celorlalți, și complicele lui Kazimierz din sectorul electrotehnic.

— De unde a putut acesta să știe că banii au dispărut?

— Eu însumi, ca cel din urmă prost, i-am spus totul. M-am lăsat tras pe sfoară ca un începător. Fără să știu, am căzut în capcana întinsă.

— Bine, bine, spune mai departe.

— Mai departe, totul e simplu. Tipul respectiv a raționat la fel ca și ceilalți membri ai bandei lui Strzelezyk și anume că banii au fost ascunși în pivnița de pe Wileza. S-a dus acolo și a dat peste Andrzej Doberski când acesta tocmai scotea de sub grămadă de vechituri valiza. Atunci omul nostru, fără să mai stea pe gânduri, a tras în bandit, omorându-l pe loc.

— Trebuia să știe însă că asta nu e valiza maro.

— Nu sînt chiar atît de sigur. În lumina slabă a becului de pe culoar, valiza prăfuită avea o culoare închisă. De altfel, pentru cel care a tras, valiza era la fel de importantă ca și banii. Nici valiza bleumarin cu conținutul ei nu trebuia să cadă în mîna miliției.

— De ce?

— Deoarece pentru omul respectiv ar fi însemnat sfîrșitul carierei. Proces – nu pentru crimă, ci pentru fraude însemnate. Ani îndelungați de închisoare, confiscarea averii.

— Doberski nu ar fi luat cu siguranță acea valiză cu el.

— Da, dar i-ar fi controlat conținutul și l-ar fi avut la mînă pînă la sfîrșitul vieții pe proprietarul acesteia. Ar fi putut să-l stoarcă ca pe o lămîie. Asasinul și-a cunoscut victima sau nu și-a cunoscut-o, dar nu s-a îndoit o clipă cu cine are de-a face,

ce caută acest om și că va fi foarte greu să te bizui pe mărinimia sau pe tăcerea dezinteresată a acestuia. De aceea, după ce a comis crima, a cărat cu atîta greutate valiza bleumarin pînă la taxi.

— Începe să se facă lumină. Niemiroch asculta cu cea mai mare atenție relatarea maiorului. Dar cum explici moartea Rodzińskăi?

— Ucigașul lui Doberski cu siguranță că n-a știut cum s-au desfășurat mai departe lucrurile. Dar și-a dat seama că mai devreme sau mai tîrziu cineva va descoperi cadavrul în pivniță. Miliția o va ancheta atunci pe fosta soție a lui Strzelezyk. Ea ar putea să declare că și alți oameni se foloseau de pivnița ei. Nu se poate să nu fi știut, cît de cît, de învîrtelile soțului și ale tovarășilor lui. Trebuie să recunosc că aici am comis din nou o greșală, Trebuia s-o fi reținut pe femeia aceea cel puțin patruzeci și opt de ore și s-o fi interogată cu mult mai multă atenție.

— Sau poate să te fi culcat cu ea și să fi aflat așa ce te interesa.

— Văd, tovarășe colonel, că introduceți noi metode de anchetă. Îmi pare rău că n-am fost informat înainte.

— Bine, bine. Spune-mi însă cum explici vizita lui Strzelezyk pe strada Wileza în seara jefuirii băncii? După teoria ta, el n-a lăsat banii acolo.

— Strzelezyk a presupus că colegii trași pe sfoară de el vor încerca să pună mîna pe comoară. În căutările lor nu vor ocoli nici pivnița de pe strada Wileza. Fără-ndoială că avea acolo ceva ce voia să ascundă de tovarășii lui. Lui Kazimierz nu-i era teamă că-l vor denunța, nu bănuia că vor încerca să-i ia viața, dar se aștepta ca înainte de a cădea de acord, complicii lui să încerce pe cont propriu să pună mîna pe valiza cu bani. De aceea a considerat ascunzătoarea din casa fostei soții ca nesigură, pentru că o știa și Lipień.

— Dar uciderea lui Lipień?

— Aici nu mai este niciun dubiu. L-a împușcat ultimul membru al bandei care a rămas în viață.

— Și atunci?

— Cunosc pe unul din ucigași. Aș putea să-l arestez imediat, dar nu-i pot dovedi nicio crimă. Cel mult după cercetări îndelungate, s-ar putea dovedi niște fraude importante. Dar asta e prea puțin. În plus, a rămas bărbatul „cel înalt” și valiza lui plină de bancnote. Dacă m-aș încăpățîna aș putea s-o găsesc chiar azi. Știu unde se află, dar nu mă ating de ea. Asta este acum capcana mea.

— Ce intenționezi să faci?

— Îl voi înconjură cu o atenție deosebită pe acel om. Îi voi controla fiecare pas. El are șanse mai mari decît „înaltul” de a găsi comoara. L-a cunoscut foarte bine pe șeful bandei, obiceiurile acestuia, și-i va fi mai ușor să deducă unde sînt ascunși banii. Trebuie să-l prind în flagrant cu valiza și cu pistolul în buzunar. Această armă este singura dovadă că posesorul ei este asasinul lui Doberski. Nici procurorul și nici tribunalul nu se pot baza doar pe declarațiile celor doi martori tineri, chiar dacă l-ar arăta cu degetul.

— Dar „înaltul”?

— Acești doi oameni trebuie să se întâlnească, pentru că vor merge pe aceeași urmă. Dacă „înaltul” va pune primul mîna pe comoară, atunci ucigașul lui Doberski ne va conduce pînă la el. Dacă va fi invers, îl vom surprinde pe cel de-al patrulea membru al bandei încercînd să-și recapete comoara.

— Îmi face impresia, Janusz, că de data aceasta ai nimerit-o în plin, îl laudă colonelul. Dar prevăd că-mi vei lua pe cei mai buni oameni pentru această acțiune.

— Nu pentru mult timp. Și ceilalți doi se grăbesc. Știu că și noi căutăm acele milioane. Trebuie să se grăbească ca să nu

le-o luăm noi înainte. Consider că în câteva zile, cel mult o săptămână, toată problema va fi elucidată.

— Ce să fac, trebuie să fiu de acord. Apucă-te de treabă. Numai să fii atent. Ceilalți doi au arme și nu au prea multe de pierdut. Nu mă gîndesc bineînțeles la tine, pentru că drac mort n-am văzut, ci la oamenii mei. Niciun risc inutil.

— Fiți liniștit, tovarășe colonel. Personal voi supraveghea totul și voi acționa prin surprindere.

Maiorul Kaczanowski hotărî să organizeze în așa fel urmărirea infractorilor, încît agenții să „meargă” cît mai puțin după ei. Știa că adversarul lui este ager și versat și că, totodată, nu are nimic de pierdut. Dacă acest bărbat va căpăta cea mai mică bănuială că este urmărit, nu se va lăsa prins asupra faptului. Iar în această situație nu i se vor putea dovedi cele două crime. Și vor putea surveni greutăți pînă și cu dovedirea deturnărilor economice, de care-l bănuia ofițerul de miliție.

Deoarece Kaczanowski a prevăzut unde se va desfășura finalul acțiunii, unul din oamenii lui observa locuința infractorului, cel de-al doilea locul de muncă, iar pe al treilea îl fixă în apropierea ascunzătorii valizei cu milioane. Trei oameni făceau de gardă în mașină pentru a-l urmări cu ea sau pe jos pe ucigaș. Mașina era schimbată în fiecare zi, sau chiar de două ori pe zi. În plus, aveau la dispoziție o mașină cu radio. Aparatele pe unde scurte asigurau legătura agenților între ei și maior.

Cînd ofițerul de miliție își prezentă planul, șeful se plînsese:

— Îmi iei zece oameni și două mașini. Cîtă bătaie de cap am cu tine!

Cu toate acestea însă colonelul Niemiroch înțelegea prea bine că această precauție este necesară. Acceptă fără o vorbă planul maiorului.

Începuse marea vînătoare.

CAPITOLUL XVI. VALIZA CU COMORI

De la moartea lui Zygmunt Lipień trecuseră două zile. Nicăieri însă, nici în presă și nici la radio sau televiziune nu apărură vreo știre în legătură cu tragedia de pe strada Karmelicka. Cu toate acestea însă, Tadeusz Majewski știa perfect de bine că miliția a și descoperit crima. Faptul că de data aceasta nu publicară nimic, asasinul și-l explică în favoarea sa. Înseamnă că nu au descoperit nicio urmă și miliția nu e în stare să-l găsească pe făptaș. Deoarece însă în ultima perioadă de timp în contul organelor siguranței publice se adunaseră câteva crime nedescoperite și jefuirea băncii, Inspectoratul municipal nu vrea să dezvăluie că acest cont a sporit cu încă o crimă care, de asemenea, nu are șanse. Tadeusz nu se îndoia cîtuși de puțin de succes.

Putea deci să treacă în liniște la căutarea celor patru milioane ascunse de Strzelezyk. Trebuia să facă acest lucru cît se poate de repede, pentru că și alții își bat capul cu dezlegarea acestei enigme. În accepțiunea lui, „alții” însemna nu numai miliția, cît mai ales concurentul necunoscut – asasinul lui Doberski și al Rodzińskai.

Ultimul din participanții în viața la jefuirea băncii din Łowicz își cam dădea el seama cine poate fi acest om.

Presupunea, totodată, că-l cunoaște personal. Știa că pentru dobândirea celor patru milioane, celălalt nu se va da în lături de la nimic. Va risca cu prețul propriei vieți, nu numai a altora. Pentru el, ca și pentru Kazik, banul era sensul existenței. La fel era și pentru Tadeusz Majewski, și pentru ceilalți membri ai grupului infractor, care în lupta pentru milioane au fost eliminați. Fiecare din ei, chiar și Zygmunt Lipień, nu s-ar fi dat înapoi de la crimă împotriva unui alt amator de milioane.

Trebuie deci să fie rapid, dar și prudent.

Unde poate fi valiza aceea? Unde o fi ascuns-o Kazimierz Strzelezyk?

Nu s-a aflat niciodată pe strada Wileza. Despre ascunzătoarea asta știau câteva persoane. Șeful bandei nu ar fi comis o astfel de prostie. Pregătise ascunzătoarea din timp și o mascase foarte bine. Trebuie să se afle fie în apropierea locului de muncă al lui Strzelezyk, fie a locuinței lui. Asta i-ar fi permis să vegheze asupra comorii și, totodată, să aibă acces ușor la ea.

Pe strada Marymońska, la atelierul auto al lui Jankowski, cât și în apropierea atelierului, valiza nu era. O căutaseră doar în trei, iar mai târziu miliția făcuse o percheziție mult mai amănunțită. De altfel, atelierul și casa proprietarului erau un loc deschis, pe când ascunzătoarea avea o încuietore. Dovada concludentă a acestui lucru era cheia de pe inelul găsit în buzunarul mortului.

Rămîne casa de pe strada Solec. Acolo, undeva, se găsesc bancnotele. Dar unde?

În locuință nu era nicio ascunzătoare. Locatarii garsonierelor nu aveau pivnițe. Strzelezyk era, de altfel, destul de prudent pentru a nu ține cele patru milioane în propria pivniță. Rămînea podul și pivnița... altcuiva. De ce oare Kazimierz să nu fi repetat pe strada Solec figura de pe

Wileza? Închiriind de la unul din locatari pivnița, sau și mai bine, fără să închirieze, deci fără știrea proprietarului, să-și potrivească o cheie la ea și să-și aranjeze acolo o ascunzătoare ingenios mascată.

Tadeusz Majewski hotărî să se convingă de asta la fața locului. Fiind funcționar superior la întreprinderea de apă și canalizare municipală, n-avea niciun fel de greutate cu procurarea unei adeverințe care să-l împuternicească să controleze rețeaua de canalizare pe terenul cartierului Powisle. Singur bătu la mașină textul respectiv, singur își aplică ștampila și-și semnă documentul necesar. N-a avut nicio dificultate cu procurarea unei salopete bleumarin. Își mai luă o cheie franceză mare cu el, putînd trece în liniște la treabă.

Infractorul nu subestima însă miliția. A avut în vedere faptul că locuința lui Strzelezyk se află sub observație. De aceea s-a învîrtit destul de mult pînă ce a izbutit să intre în casa de pe strada Solec, unde-și avusese garsoniera șeful bandei. La început, Majewski se învîrte pe stradă. E adevărat că nu observă nimic suspect, dar cu toate acestea se îndreaptă mai întîi spre blocul care se afla în fața celui care-l interesa. Acolo se prezentă la administrație, întrebă dacă instalația de apă și canalizare funcționează normal, rugă să fie condus în pivniță, controlează contorul de măsurat apa. Era specialist în domeniul respectiv, așa că se comporta ca un adevărat controlor. Nu trezi nici cea mai mică suspiciune.

După aceea, Tadeusz inspectă clădirea alăturată celei în care locuise Strzelezyk. Acolo zăbovi ceva mai mult. Și în această casă putea fi ascunsă comoara. Cercetă cu atenție toate boxele din pivniță. Se uită la toate lacătele de la uși. Regreta nespus de mult că nu avea acea cheiță de pe inel. E adevărat că-i ținea minte forma și bănuia la ce fel de lacăt s-ar potrivi, dar cum să-l recunoască din mulțimea asta de lacăte și

încuietori? Aici n-a avut prea multe probleme de rezolvat. Clădirea fusese construită încă înainte de primul război mondial. Marea majoritate a ușilor solide de la boxe erau prevăzute cu broaște interioare, care se descuriau cu chei obișnuite. Doar ici și colo se puseseră lacăte.

Tadeusz Majewski își planifică să controleze în casa lui Strzelezyk și în celelalte câteva blocuri alăturate doar pivnițele încuiate cu acel gen de lacăte la care s-ar fi putut potrivi cheia lui Kazimierz. După aceea, înarmat cu o adeverință corespunzătoare, va ruga pe proprietarul pivniței să i-o deschidă și, sub pretextul controlării dacă pe acolo trec țevile de la canalizare, va putea chiar în prezența locatarilor să verifice în amănunțime încăperile. Bineînțeles însă că în mod discret, ca nu cumva cineva să intre la bănuieli și să observe valiza cu milioane ascunsă pe acolo. Numai s-o descopere! Pe urmă va fi treaba lui cum o va scoate din boxa respectivă, fără știrea proprietarului.

Foarte liniștit. Majewski pătrunse în blocul proprietate personală în care locuise Kazimierz Strzelezyk. Îl găsi pe administrator, îi arătă adeverința și-l întrebă cum funcționează instalația de apă. Ascultă plîngerile acestuia. Îi promise că va rezolva lucrurile, cerîndu-i să-l conducă în pod ca să verifice chipurile vasul de expansiune...

Podul, ca la majoritatea blocurilor moderne, era scund, avînd acoperișul plat. În locul cel mai înalt avea cel mult un metru douăzeci. Pentru a ajunge sus exista o scară de metal așezată vertical pe perete. În interior se putea intra doar printr-o deschizătură pătrată.

— N-are rost să intrăm amîndoi, spuse așa-zisul controlor. Eu trebuie s-o fac, iar dumneata așteaptă-mă aici.

— Eu mai bine cobor, iar cînd terminați, îmi aduceți cheia, îi propuse administratorul, căruia nu-i convenea deloc să se cațere în pod sau să aștepte pe scară.

— Foarte bine, aprobă Majewski și intră în pod.

Cînd auzi că administratorul coboară cu liftul, își scoase lanterna și începu să verifice metru cu metru toată suprafața. Căută și acolo unde acoperișul era la o distanță de cel mult treizeci de centimetri de podea. Așa cum se așteptase, nu găsi nici aici nimic. Urcarea pînă la ultimul etaj, iar apoi cățărarea pe scară în pod ar fi putut atrage atenția locatarilor blocului, așa că nu credea ca Strzelezyk să fi riscat chiar atît de mult și să fi ascuns comoara tocmai acolo. Trebuie să-și curețe acum salopeta de praf, să coboare și să-și încerce norocul în pivniță.

Dacă Tadeusz Majewski, în timp ce percheziționa podul, ar fi avut cu el un radiotelefon potrivit pe o anumită lungime de undă, ar fi auzit următoarea discuție:

— Aici Unu, aici unu către trei și Tata. Aici Unu către Tata. „X” a ieșit din clădire și se apropie de mașină. Trec pe recepție.

— Aici Trei. Am înțeles. Sînt gata.

— Aici Tata. Am înțeles. Trei să meargă după „X”, să fie în legătură cu mașina. Trec pe recepție.

— Aici Trei. Am înțeles. Merg după „X”. Trec pe recepție.

— Tata către Trei. Comunică traseul pe care merge „X”.

Trec pe recepție.

— Am înțeles. Cotim în strada Żwirki i Wigury spre oraș. Recepție.

— Aici Tata. Vă aud bine.

— Aici Trei. Mergem pe strada Żwirki i Wigury. Ne apropiem de rondul de pe strada Raszyńska. Am trecut de rond, acum mergem pe Raszyńska. Cotim în Alea Jerozolimskie. Recepție.

— Am înțeles. Mergeți pe Alea Jerozolimskie.

— Aici Trei. Cotim în Marszałkowska.

— Vă aud bine.

— Mergem pe Marszałkowska. Cotim în Świętokrzyska

spre Nowy Świat. Am trecut de Nowy Świat, cotim pe Kopernik, cotim pe Tamka. Mergem pe Tamka. Recepție.

— Aici Tata. Vă aud bine. Mergeți pe Tamka.

— Aici Trei. „X” cotește pe strada Kruczkowski. A întors mașina și a parcat. Mergem mai departe. Îl vedem pe „X”. Coboară și o ia spre strada Tamka. Aici Cinci. Trei și Patru au coborât și au plecat după „X”. Ce facem mai departe? Recepție.

— Tata către Cinci. Parchează mașina pe strada Kruczkowski și așteaptă. Stai pe recepție.

— Aici Trei. „X” a intrat în clădirea de pe strada Solec. Un bloc vechi. Am dificultăți cu stabilirea direcției în care a pornit și cu legătura. Recepție.

— Am înțeles. Păziți ieșirea din clădire. Dacă „X” va ieși cu valiza, rețineți-l. Acționați rapid prin surprindere, „X” poate avea armă. Recepție.

— Am înțeles. Păzim casa. Reținem. Recepție.

— Vă aud bine.

— Aici Doi către Tata. Și eu l-am zărit pe „X”. A intrat în clădirea alăturată celei în care a locuit Strzelezyk. Recepție.

— Aici Tata. Înțeles. Observați în continuare totul. Dacă va fi nevoie, acordați ajutor lui Trei și Patru. Recepție.

— Aici Doi. Am înțeles.

— Aici Rîndunica de mare. Mă aflu în raionul străzilor Dobra, Tamka, Solec. Rog instrucțiuni.

— Aici Tata către Rîndunica de mare. Circulă în raionul respectiv. În caz de nevoie acorzi ajutor celorlalți.

— V-am auzit bine. Sînt pe recepție. Circul în zona indicată.

Tadeusz Majewski nu a auzit însă această discuție. Dar cînd a coborât la administrator pentru a-i da cheia de la pod și pentru a-l informa că va merge să verifice în continuare

instalațiile de apă din subsol, zări un bărbat care mergea prin curte. Acum era sigur că ipoteza lui s-a confirmat.

Mai demult, curțile caselor de pe strada Solec erau despărțite una de alta fie prin clădiri anexe, fie prin ziduri înalte. Acum, pe această stradă rămăseseră doar câteva clădiri dinainte de război. Restul erau blocuri moderne, cu apartamente proprietate personală. Casele arse sau clădirile anexe gata să se dărîme au fost demolate și în locul lor au fost amenajate spații verzi și plantați trandafiri. Prin această curte, cît un parc mare, se putea ajunge la toate clădirile începînd de la strada Jaracz și, totodată, se putea ieși pe strada Kruczkowski. Agenții maiorului Kaczanowski nu știau însă acest lucru.

Ultimul membru al grupului infractor îl cunoștea prea bine pe omul care mergea prin curte. Știa, de asemenea, ce caută el aici. Pentru a nu fi recunoscut, Tadeusz se întoarse cu spatele, și cu cheia franceză în mînă, începu să verifice hidrantul antiincendiu. Cel care veni nu-l băgă în seamă pe controlor. Intră pe palier și, asigurîndu-se că nimeni nu-l urmărește, coborî în pivniță.

— Ce să fac acum? se gîdea Tadeusz. Să cobor după el în pivniță și să-i lichidez cum l-a lichidat și el pe Andrzej Doberski? Asta ar fi cel mai bun reghi.

După cîteva clipe de gîndire, Majewski renunță la acest plan. Nu din motive morale. Celălalt își merita moartea. Chiar și numai pentru faptul că l-a împușcat pe Doberski, iar mai tîrziu a omorît o femeie nevinovată, Jadwiga Rodzińska. Dar asasinul a acționat atunci seara tîrziu, cînd pe stradă și chiar în bloc circulația era foarte redusă. Acum însă era abia ora două după-amiază. Strada Solec era plină de oameni. În plus, în curte se învîrteau, de asemenea, nenumărate persoane. Mai mult, administratorul știa despre așa-zisul controlor. În cazul unei anchetări, va pomeni despre el

miliției. Iar aceasta la rîndul ei va stabili fără nicio dificultate că în ziua respectivă în raionul respectiv nu s-a efectuat niciun fel de control ai instalației de apă. O astfel de urmă miliția nu o va lăsa să-i scape din mîină. Mai devreme sau mai tîrziu, Tadeusz va auzi formula consacrată „vă rugăm să ne urmați”.

Trebuie să aștepte și să-i ia canaliei, la prima ocazie, banii furati.

Majewski ieși pe strada Solec. Presupunea că amatorul valizei cu milioane venise aici cu mașina lui. Tadeusz cunoștea prea bine această mașină. Kazimierz Strzelezyk se servea de ea destul de des. Dar mașina nu era pe strada Solec. Așa-zisul controlor verifică apoi pe strada Dobra și pe Tamka. Nici acolo nu se afla mașina. Abia pe strada Kruczkowski, în imediata apropiere a clădirii noi a școlii, observă mașina căutată.

A fost o întîmplare fericită. Tadeusz își parcase „Sirena” lui la zece metri mai departe. Mai mult chiar, în aceeași direcție, spre strada Tamka. Se urcă în mașină. Hotărî să-l aștepte aici pe bărbatul din pivniță. Dacă acesta va găsi valiza, va trebui să meargă după el și să încerce să-i ia banii. Era chiar mai bine că nu mai avea complici cu care să-i împartă. Cu patru milioane de zloți va putea să-și rostuiască foarte bine viața. În Polonia sau în altă parte. Mai curînd în altă parte, pentru a fi liniștit. Sînt atîtea locuri frumoase pe lume. De pildă, America Latină. Un inginer de hidraulică își va găsi oriunde de lucru, sau va putea să-și deschidă un atelier propriu. Va avea capitalul necesar.

Între timp, în eter se încrucișau diverse convorbiri:

— Aici Rîndunica de mare. Aici Rîndunica de mare. Către Tata. Circul în permanență în raionul indicat. Mașina „X” este parcată în continuare pe strada Kruczkowski. Recepție.

— Te aud bine, te aud bine. Rîndunica de mare, patrulează în continuare în raionul indicat.

— Aici Doi către Tata, Păzesc blocul lui Strzelezyk. Totul în ordine. „X” n-a ieșit din blocul alăturat.

— Aici Cinci către Tata. Stau în mașină pe strada Kruczkowski. Mașina „X” este alături. Mașina miliției cu radio trece în mod regulat pe aici.

— Aici Trei și Patru. Păzim poarta pe care a pătruns „X”.

— Tata către toți. Fiți în continuare atenți și executați instrucțiunile anterioare.

Între timp, persoana care era așteptată pe strada Solec a ieșit din pivniță cu valiza în mînă, s-a urcat la etajul întâi, și a cercetat un moment curtea întinsă. Acolo – circulație normală. Imediat alături se afla terenul de sport al școlii. Portița care dădea dinspre strada Solec spre școală era deschisă. Aceasta era pentru a ușura accesul la școală elevilor care locuiau pe străzile Solec, Dobra și Wybrzeze Kościuszkowskie. Bărbatul ținea minte că poarta principală a școlii dă pe strada Kruczkowski, iar imediat lîngă poartă se afla mașina lui. Terenul școlii era împrejmuț din două părți cu o plasă din sîrmă: dinspre Solec și Kruczkowski. Pe celelalte laturi ale patruleterului erau ziduri. Pentru omul cu valiza, lucrul acesta reprezenta un avantaj în plus, pentru că, atunci cînd se va afla pe terenul școlii va deveni invizibil pentru oamenii din curte.

O privire la dreapta, una la stînga, iar apoi o decizie rapidă, acum! Bărbatul ieși de pe palier în curte și cît putu de repede, fără însă a alerga, ajunsese la portița care dădea spre terenul școlii. După aceea îl ascunse zidul. Mergînd, avea certitudinea că nimeni nu-l urmărește, dar, ducînd în mînă patru milioane de zloți, nu putea să nu fie prudent.

Trecu prin curtea școlii. Ieși pe strada Kruczkowski. Pînă la mașină mai erau cîțiva pași, iar ușa n-o închisese cu cheia,

din precauție. Aruncă valiza pe bancheta de lângă volan și porni. Mașina o coti pe strada Tamka, spre Vistula.

Concomitent cu acest „Wartburg”, porni și o „Sirenă”.

— Aici Cinci, aici Cinci, se auzi în eter. „X” cu valiza s-a urcat în mașină și a plecat. O pornesc după el.

— Ei pe dracu! Era ușor de închipuit de ce se înfuriase Tata pe copiii lui, care s-au lăsat atât de ușor trași pe sfoară și l-au lăsat pe infractor să scape.

Peste o clipă însă, aceeași voce, de data aceasta complet liniștită, dădu noi dispoziții.

— Aici Tata, Cinci mergi după „X” și anunți în permanență traseul. Rîndunica de mare, îl interceptezi pe Cinci și te duci după el. Fără însă să pui semnalizarea în funcțiune. S-a înțeles? Recepție.

— Aici Cinci. Aici Cinci. Merg pe urmele lui „X”. A luat-o de pe Tamka pe strada Wybrzeze Kościuszkowskie înspre podul Poniatowski.

— Aici Rîndunica de mare. Am pornit după Cinci.

Liniștea din eter nu a durat mult.

— Aici Cinci. Aici Cinci, informă șoferul mașinii de miliție. Merg după „X”. Cred că nu m-a observat, deoarece ne despart câteva mașini. Nu-l pierd din ochi. Urcăm pe melc pe podul Poniatowski. Trecem Vistula.

— Aici Rîndunica de mare. Merg în direcția indicată de Cinci. Urc pe melc. Pot pune în funcțiune semnalul pentru a avea prioritate pe pod? Altfel va trebui să aștept mult.

— Poți să-i dai drumul! Dar numai pentru un moment.

— Aici Cinci. Ajungem la rondul din cartierul Saska Kępa, Mergem mai departe pe strada Waszyngton. „X” s-a depărtat destul de mult, pentru că am stat la stopuri. Nu l-am pierdut însă din vedere.

— Merg pe strada Waszyngton în urma lui Cinci. Îl văd pe Cinci. Nu-l văd pe „X”, raportă Rîndunica de mare.

În mijloc, între „Wartburgul” omului cu valiza și mașinile miliției, mergea Majewski cu „Sirena” lui. Nici nu era prea atent la cel pe care-l urmărea. Când „Wartburgul” o luase pe podul Poniatowski, Tadeusz se duminise unde merge. Era atît de sigur că, ajungînd la strada Międzynarodowa, semnaliză la dreapta și coti. Merse cîteva sute de metri și coti din nou, de data aceasta la stînga. Ajunse la terenurile cu parcelele de grădini particulare, parcă la poarta deschisă, coborî și intră în interior. Cunoștea drumul. Nu o dată fusese aici cu Kazimierz Strzelezyk. Deși domnul cu milioanele merse mai departe, Majewski știa că înainte de canalul Vistulei se află un alt drum de acces, mai comod, spre terenurile cu grădini. Cealaltă străduță era aproape toată asfaltată. Pe unde a venit el, drumul nu era nici măcar pietruit, însă pe aici a fost mult mai aproape de țintă. Îl va putea observa bine pe proprietarul „Wartburgului” pînă ce acesta va ajunge la parcela sa. Poate că vrea să-și ascundă comoara undeva prin împrejurimi? Acum însă nu-i va mai reuși nicio figură. Nu peste mult timp își va lua adio de la milioanele furate. Ele aparțin aceluia care s-a trudit să le dobîndească.

— Aici Rîndunica de mare. Mă aflu lîngă Cinci. Cerem instrucțiuni.

— Aici Tata. Către Cinci și Rîndunica de Mare. Păziți poarta. Dacă „X” va ieși, simulați un mic accident, iar cînd va coborî din mașină, imobilizați-l imediat. Nu uitați că are armă. Sosesc și eu îndată. S-a înțeles? Recepție.

— Rîndunica de mare către Tata. Am auzit bine. Vom organiza un accident.

Maiorul Janusz Kaczanowski, căci el era Tatăl, ieși aproape în fugă din biroul operativ, unde primea rapoartele. Dădu imediat dispoziții.

— Două mașini-radio, care se află mai aproape de strada

Waszyngton, să se ducă la intrarea care dă spre parcelele particulare. Pentru mine o mașină cu patru oameni.

Nu după mult timp, ofițerul de miliție gonia spre cartierul Saska Kępa. De data aceasta, sirena și licuriciul funcționau. Pe strada Marszałkowska trecură ca o vijelie. Rondul îl ocoliră din partea stîngă, iar la întretăierea străzilor Nowy Świat și Alea Jerozolimskie trecură peste liniile de tramvai.

Majewski își alesese un punct de observație perfect, în spatele verandei de pe parcela vecină. Nu se înșelase. „Wartburgul” sosi aici. Șoferul coborî și, cu valiza în mînă, se îndreptă spre pavilionul său de vară, îmbrăcat în diverse soiuri de trandafiri. Față de altele, era o construcție aproape luxoasă, care se compunea din două piese.

Tadeusz își reaminti dintr-o dată timpurile trecute. Vacanțele petrecute în taberele de cercetași. Marșurile și căutările urmelor. Precut, ba tîrîndu-se aproape pe burtă, ba alergînd cîțiva pași, se apropie de pavilion. Se uită pe fereastră. Cultivatorul de trandafiri așezase valiza pe masă și o deschisese. Își desfătă privirea cu pachetele de bancnote așezate șiruri-șiruri. În sfîrșit, își văzu visul cu ochii, pentru care sacrificase atîtea, pînă și viața a doi oameni.

Ca și cocoșul de munte în timpul bătaii, tot așa și omul aplecat asupra valizei pline de bancnote nu a auzit ușa ce se deschidea încet. Îl trezi din visare vocea care-i spuse:

— Bună ziua, domnule. Mă bucur că ne întîlnim din nou. E foarte drăguț din partea dumneavoastră că ați scos valiza asta din pivnița de pe strada Solec. Dar v-ați obosit de pomană. O să vă scutesc de neplăceri.

Bărbatul aflat de cealaltă parte a mesei înălță capul. Zări un muncitor în salopetă bleumarin, cu un pistol în mînă. Vru să facă o mișcare, dar auzi cuvintele rostite încet, dar apăsător:

— Mîinile frumos după ceafă. Lipește-te de perete.

Terorizat, îndeplini ordinul. Capacul valizei care mai era ținut cu mîna se închise.

— Dumneata! exclamă, străduindu-se să-și mențină calmul. Puteam să mă aștept la una ca asta. Am pierdut, n-am ce face, m-ai luat prin surprindere.

— Nici eu nu mi-am făcut iluzii în ceea ce privește persoana care va veni după valiză pe strada Solec. Te-am așteptat.

— Recunosc că m-ai tras pe sfoară. Nu te-am recunoscut, deși am văzut o salopetă prin curte. Nu trebuia să neglijez treaba asta. Îți propun să împărțim pe din două. Ne ajunge la amîndoi.

— A fost un timp cînd aș fi acceptat această propunere. Acum este însă prea tîrziu. De fapt, sînt banii mei. Eu i-am dobîndit.

— N-am ce face. În fața argumentelor pe care le ai în mîină, trebuie să cedez. Dar acolo sînt și banii mei. Niște dolari într-un plic gri. I-am cîștigat împreună cu Kazimierz. Cred c-o să mi-i dai.

— Făcînd comerț cu aparatele de măsurat furate.

— Nici vouă nu v-a trimis banii din valiză unchiul bogat din America.

— Cîți dolari ai?

— Trebuie să fie vreo trei mii. Numai dacă nu cumva Kazik nu a cheltuit ceva din ei. Dar eu nu știu nimic despre asta. Sînt și ceva mărci vest germane și franci elvețieni. Totul într-un plic separat, la suprafața valizei.

Majewski, fără să-și lase pistolul din mîna dreaptă, se apropie de masă și ridică capacul. Într-adevăr, chiar la suprafață se afla un plic mare, cenușiu, destul de umflat. Tadeusz îl luă în mîna stîngă și pentru a-l deschide trebui să se ajute de mîna dreaptă. E adevărat că nu dădu drumul

pistolului din mână, dar își îndreptă privirea doar asupra pachetului pe care-l ținea.

Aceasta a fost greșeala lui. Majewski a înțeles acest lucru în momentul în care prin crăpătura plicului zări bancnotele de culoare verde ale dolarilor. Aruncă plicul, și încercă să-și îndrepte țeava pistolului în direcția corespunzătoare. Întârzie doar cu o secundă. Împușcătura bubui. Tadeusz simți o lovitură puternică în piept, după care se scufundă în beznă.

Bărbatul de lângă perete râdea fără voce.

Ascunse pistolul în buzunar și, fără să mai acorde nicio atenție omului în salopetă ce zăcea pe podea, se repezi la valiză. Cu o mișcare rapidă o închise cu ambele încuietori.

— Așa-ți trebuie, canalie! mormăi, uitându-se la corpul care era cuprins de convulsii pe podea. Ai vrut să mă împuști, acum tu îmi vei îngrășa grădina.

Privi instinctiv spre fereastră. Văzu destul de departe niște oameni apropiindu-se. În frunte se afla un bărbat îmbrăcat într-un pardesiu de culoare deschisă. Cerceta în jurul său cu atenție, de parcă ar fi căutat ceva. Puțin mai în spate venea și un milițian în uniformă.

Cultivatorul de trandafiri îl cunoștea pe bărbatul în haină de culoare deschisă. Știa pe cine și ce caută el aici. Din fericire, „Wartburgul” se afla în spatele pavilionului și deocamdată nu era vizibil pentru cei care se apropiau.

Nu mai era niciun moment de pierdut. Bărbatul apucă valiza prețioasă și ieși în fugă din casă. Sări în mașină. Motorul se aprinse imediat. Apăsă pe ambreiaj, mașina țîșni ca din pușcă. Un viraj brusc la dreapta, și mașina gonia spre poarta de ieșire. Dar nu spre cea de lângă canal. Din partea aceea venea doar miliția. Înspre cealaltă, ce da spre strada Międzynarodowa... Trecu în zbor peste ea și viră la dreapta, pe strada Waszyngton. O porni în sens invers, spre centrul Varșoviei.

CAPITOLUL XVII. ULTIMA ÎMPUȘCĂTURĂ

Maiorul Janusz Kaczanowski sări din mașină în mers. Autoturismul lui Cinci se afla pe strada Waszyngton. Rîndunica de mare se plasase chiar lîngă poartă, în spatele gardului viu.

— Nicio schimbare, domnule maior, raportă sergentul-major, comandantul mașinii-radio a miliției. Nelegiuitul ăsta a închis poarta cu lacătul. N-am putut merge mai departe după el.

Pe poartă, într-adevăr, atîrna un lacăt mare. Se vede treaba că toți proprietarii parcelelor își aveau cheile lor. În schimb, portița aflată alături era deschisă. Ofițerul de miliție privi în interior. De aici pornea o stradă destul de lungă, bine asfaltată. De la ea se ramificau alte stradele. Pe parcele se aflau căsuțe ridicate de către proprietarii grădinilor. Era octombrie și ceasul la care oamenii se aflau la fabrici sau birouri. Prea puțini erau cei care ar fi putut, la ora aceasta, să vină la grădină.

— Îl vom găsi, tovarășe maior, interveni sergentul. Tot terenul este îngrădit, iar mașina nu este un ac și nu se poate ascunde.

Sosi o nouă mașină-radio, iar după ea încă una.

— Colegii din mașini, Kaczanowski conducea acțiunea, vor înconjura prin exterior tot terenul cu grădini. Rîndunica de mare și Cinci rămîn la locurile lor. Vor sta la dispoziția mea și vor păzi poarta aceasta. Eu cu oamenii mei voi pătrunde pe teren. Ne vom desfășura cît mai larg posibil, fără însă a ne pierde din vedere reciproc, și vom cerceta grădina. Fiți atenți la „Wartburgul” de culoare gri cu numărul WW-9978. Armele la îndemînă. Sînt întrebări?

— Dacă fuge, ce facem?

— După avertisment, trageți. Conform regulamentului. La început în aer, apoi în picior.

— Noi, tovarășe maior, propuse comandantul uneia din mașinile-radio, vom păzi cealaltă parte a grădinilor. Dinspre strada Międzynarodowa.

— Bine, mergeți acolo.

Maiorul pătrunse pe porțiță. Mergea destul de repede, dar cu precauțiune. Privea de jur-împrejur. Din cei patru milițieni în uniformă, doi o și luară la stînga, iar ceilalți în direcția opusă. Kaczanowski se putea bizui pe proprii lui oameni ca pe sine însuși. Nu o dată trecuseră prin diverse situații. Bune și rele. Și din cele în care curajul și hotărîrea unuia salvau viața celuiilalt.

Ofițerul de miliție străbătu vreo șaizeci de metri. Deodată, undeva spre dreapta sa, dar nu prea departe, auzi o bubuitură înfundată. Ca și cum cineva ar fi spart o pungă de hîrtie umflată. Kaczanowski cunoștea acest fel de sunet. Se trăsesese cu pistolul într-o cameră închisă. Maiorul o coti pe străduța laterală. Ajunse în viteză pînă la aleea care era paralelă cu drumul asfaltat. Trebuia să fie pe undeva pe aici. Unul din sergenți auzise și el zgomotul cunoscut și se afla acum la cincisprezece metri în spatele maiorului.

Acum, Kaczanowski încetini și, avansînd, cerceta cu privirea parcelele pe lîngă care trecea. Văzu de la distanță

căsuța așezată mai în interior, care se distingea de altele fiind mai solid clădită. S-ar fi putut, la nevoie, locui în ea în tot cursul anului. Proprietarul plantase în jurul pavilionului niște trandafiri minunați. Cu toată toamna târzie, tufele erau acoperite de flori.

— Cred că e acolo, maiorul indică cu mîna sergentului casa îmbrăcată în trandafiri.

Mai străbătura cîțiva metri. Avansau din ce în ce mai prudent.

Brusc, din spatele casei frumoase o zbughi „Wartburgul” gri. Trecu peste colțul unei parcele, călcă unele tufișuri nu prea înalte, străbătu o porțiune din străduța pe care se afla maiorul și o viră la dreapta, dispărînd din ochii urmăritorilor. Se mai auzea doar duduital motorului mașinii ce se îndepărta.

Sergentul își smulse din toc pistolul și se aruncă în direcția în care dispăruse mașina. Janusz Kaczanowski, dimpotrivă, se întoarse și cu viteză de sprint, alergă pînă la poartă. Apropiindu-se de ea, dădu dispoziții:

— Rîndunica de mare rămîne aici. Așteaptă ordine! Aduceți și cealaltă mașină-radio! Către mașina de pe strada Międzynarodowa: Dacă vedeți un „Wartburg” gri, mergeți după el. Dacă nu, mergeți în direcția valului Międzeszyński și întrebați dacă nu s-a văzut o astfel de mașină. Dați imediat de știre mașinilor-radio care patrulează în centru să blocheze imediat Alea 3 Mai, înainte de Nowy Świat, și melcul de pe malul Vistulei. Opriți mașina gri cu orice preț! Eu merg cu Cinci. Mașina cu oamenii mei așteaptă aici dispozițiile. S-a înțeles?

— Da, confirmă comandantul patrului și începu să repete prin radiotelefon ordinele.

Janusz Kaczanowski, fără să mai piardă timp, ajunse la „Fiatal” staționat pe strada Waszyngton, condus de Cinci, și-i ordonă:

— Întoarce! Mergem spre rond. Iar ne-a scăpat banditul. De data asta însă îl prindem.

— Aici Vulturul. Aici Vulturul! se auzi în radiotelefon. Am zărit „Wartburgul” gri, care a ieșit din zona grădinilor particulare pe strada Międzynarodowa. Am patrat pe strada respectivă, dar în sens contrar. Întorc și-l urmăresc. Acum a virat pe strada Waszyngton.

Cinci, sau sergentul-major Stefan Bartosik, avea unele greutăți cu virarea bruscă pe o stradă atît de aglomerată ca Waszyngton. Claxoanele începură imediat să sune. Era cît pe aci să se ciocnească cu un camion. Bietul șofer care nu era cu nimic vinovat se auzi apostrofat cu tot felul de epite în genul: cum conduci, animalule?!

— I-aș arăta, eu animal! bombăni sergentul-major, după ce reuși în cele din urmă să iasă din încurcătură.

Între timp veni un nou ordin:

— Aici Rîndunica de mare către Tata. Sergentul Pajeci a găsit în căsuța cu trandafiri un cadavru. Este îmbrăcat în salopetă, iar în buzunar are o adeverință de la întreprinderea de apă și canalizare, emisă pe numele Tadeusz Majewski. Lîngă cadavru se afla un pistol. Rugăm instrucțiuni. Recepție.

— V-am auzit. Kaczanowski, în graba mare, nu se mai dădea drept Tata. De asta să se ocupe oamenii mei. Chemați de la Inspectoratul municipal echipa tehnică. Recepție.

— Aici Rîndunica de mare. Am înțeles. Chemăm echipa tehnică.

— Vedem mașina-radio la rond, raportă Bartosik. Probabil este Vulturul.

Se apropiară de rond. Acum zăreau foarte bine că cineva din mașina-radio discută cu milițianul care făcea de gardă la intersecție. După aceea, mașina viră pe strada Skaryszewska.

— Aici Vulturul către Tata, se auzi vocea în radiotelefon.

„Wartburgul” gri merge pe strada Skaryszewska. Gonesc pe urmele lui. Îmi lipsește vizibilitatea.

— De acolo, adaugă șoferul „Fiatului”, poate să fugă pe strada Zamojski sau Targowa. Pe Targowa însă sînt lucrări. E închisă pentru circulația rutieră. Trebuie ocolit prin Kijowska și Brzeska. Nu poate să conducă prea repede. Numai dacă nu o va lua pe Grochowska. Poate va încerca să facă un cerc și să revină din nou pe Waszyngton sau să dispară undeva pe vreo străduță laterală.

— Mai repede, sergent! îl zori Kaczanowski.

Mașina-radio a Vulturului mergea cu sirena în funcțiune. Cu toate acestea, „Fiatul” se apropia din ce în ce mai mult de el.

— Tata către Rîndunica de mare, ordonă ofițerul de miliție. Pleacă imediat pe strada Wiatraczna. Taie drumul „Wartburgului”. Recepție.

— Rîndunica de mare către Tata. Am înțeles. Plecăm spre Wiatraczna.

Ajunseră la întretăierea străzilor Skaryszewska cu Zamojski. Văzură cum mașina-radio din față se opri pentru scurt timp și cum o luă pe Grochowska, tot cu sirena în funcțiune.

— Am spus, observă cu satisfacție sergentul-major, că o va lua pe Grochowska. Deștept tipul.

— Cei care sînt cu Rîndunica îi vor tăia drumul.

— Nu vor ajunge la timp.

— Trebuie să ajungă.

Bartosik nu răspunse nimic. Folosindu-se de faptul că pe strada Grochowska sînt două culoare, iar în unele locuri chiar trei, gonia cu o viteză de peste o sută douăzeci pe oră.

Tocmai trecură pe lîngă mașina-radio, care acum mergea în urma lor cu sirena în funcțiune.

— Posturile de circulație, rîse sergentul-major, or să

creadă că cei cu Vulturul ne urmăresc pe noi. Numai să nu ne blocheze drumul.

— Aici Rîndunica de mare, se auzi următorul mesaj. Ajungem la rondul de pe strada Wiatraczna. Am zărit la distanță „Wartburgul” gri. Îl urmărim pe strada Grochowska.

— Perfect, comentă Bartosik. Acum tipul n-o să ne mai scape pe vreo stradă laterală. Dacă schimbă vitezele, Rîndunica de mare îl ajunge.

Infractorul care fugea cu „Wartburgul” nu avea însă nicio intenție să intre pe vreo stradă laterală. Era conștient de faptul că-l urmăresc câteva mașini de-ale miliției. Se bizuia pe superioritatea pe care i-o dădea viteza mașinii sale asupra „Warszawei”... Voia să folosească acest atu pe strada dreaptă, largă, pînă la maximum. Cunoștea un loc, înainte de-a ajunge la Garwolin. E localitatea Kolbiela, unde după ce cotești în pădure, poți să ajungi neobservat la un drum lateral care trece printr-un codru. În interiorul lui se află un adăpost sigur, unde va putea sta câteva zile, pentru a-și pregăti planul fugii pe mai departe. Acolo nu-l va găsi nimeni.

Omul din mașina gri socotea că încă nu e totul pierdut. Apăsă pe accelerator pînă ce cadranul mașinii indică viteza maximă.

Maiorul Kaczanowski își dădea și el seama de faptul că mașinile miliției nu au nicio șansă să ajungă din urmă „Wartburgul” rapid. Doar „Fiatul” lui putea intra în joc; se afla însă prea departe de cel care fugea. Acesta cu siguranță că are un plan concret de scăpare de urmăritori. Comportarea acestui om indica cu precizie că nu-și pierde capul în caz de pericol. Așa că nu fugea în neștire, unde-l duceau ochii.

— Aici maiorul Kaczanowski către centrală, nu mai era timp să se joace cu pseudonime. Anunțați imediat Inspectoratul raional din Mińsk și Otwock ca să blocheze șoselele din Varșovia spre Siedlice și Garwolin. Înainte însă de

întretăierea cu drumul care duce spre Mińsk – Góra Kalwaria. Recepție.

— Recepționat. Janusz recunoscă în receptor vocea colonelului Adam Niemiroch. Iau imediat legătura cu ei. Voi căutați să nu scape. Echipa tehnică a și fost trimisă în zona parcelor.

— Dacă o va lua spre Mińsk, atunci s-a zis cu el, sergentul-major comenta dispozițiile superiorului său. Cei din Mińsk ajung întotdeauna la timp. Până la întretăierea cu drumul ce duce spre Góra Kalwaria au doar doi kilometri. Cel mai bine se poate organiza blocada lângă fabrica de cuțite din Stojadly. Mai rău stau cei din Otwock. Până la șoseaua spre Lublin au aproape zece kilometri. Pot să întîrzie ca și Rîndunica noastră de mare.

Amîndoi milițienii din „Fiat” zăriră de departe mașina-radio.

— Atenție, Rîndunica de mare” spuse maiorul. Ați văzut „Wartburgul”?

— L-am pierdut din ochi.

— Rîndunica, mergi înainte pe șoseaua spre Mińsk, ordonă Kaczanowski. În apropiere de Mińsk, cred că lângă Stojadly, va fi blocada. Noi mergem spre Garwolin. Recepție.

— Vă auzim bine, vă vedem și mai bine, glumiră cei din mașina-radio, de care „Fiatul” se afla la cel mult 200 de metri. Zburăm spre Mińsk.

— Vulturul, aici Tata. Mă auzi?

— Vulturul către Tata. Vă auzim foarte bine, tovarășe maior.

— Tu, Vulturule, mergi spre Garwolin.

— Am înțeles. Zburăm spre Garwolin.

Bartosik ajunsese în dreptul mașinii-radio. Începu depășirea. Din fericire, șoseaua era aproape pustie. „Fiatul” putea să meargă cu viteză mai mare.

— Cum stăm cu benzina? se nelinești maiorul.
— Putem merge chiar pînă la Lublin, îl liniști șoferul.
— Janusz, mă auzi? colonelului Niemiroch nu-i plăcea să piardă timpul cu apeluri codificate prin radio-telefon.

— Vă aud, tovarășe colonel.

— Am discutat cu Otwockul și Mińskul. Vor organiza blocada. Din fericire, cei din Otwock au mașina pe șoseaua spre Lublin. Ce se-aude pe la voi?

— Cred că o va lua spre Lublin, îl informă Kaczanowski. Eu merg pe drumul acesta. Am trimis Rîndunica de mare pe drumul spre Mińsk.

— Aveți grijă numai, nu vă lăsați împușcați, îi avertiză colonelul.

— Nu ne lăsăm, fiți sigur.

Ajunseră la bifurcarea drumului lîngă localitatea Stara Milosna. Bartosik viră la dreapta fără să frîneze, încît mașina dansă pe șosea cu un țiuit puternic al cauciucurilor, dar nu-și pierdu echilibrul. Kaczanowski zări cu coada ochiului că mașina-radio care mergea în urma lor o luă pe șoseaua spre Mińsk, tot fără să-și micșoreze viteza.

— E ca și al nostru, comentă Bartosik. N-aș mai paria niciun bănuț pe pielea lui. Peste cel puțin o jumătate de oră am pus mîna pe el.

Merseră o bucată de vreme în tăcere. Pe șoseaua bună șoferul Scotea din „Fiat” cîț putea de mult.

— Atenție, atenție. Aici Pawel către Tata. Mă auziți? mașina miliției din Otwock încerca să ia legătura cu maiorul Kaczanowski.

— Vă aud, Pawel, bine. Unde vă aflați?

— Am trecut de localitatea Wiazownia. Nu departe de Wolka Mladzka. Am aranjat blocada după cotul drumului, pe o ridicătură. Drumul este barat cu două camioane. Sînteți departe?

— Ne apropiem de Wiazownia, i-o luă înainte Bartosik maiorului, care în calitate de șofer cunoștea mai bine traseul.

Urcară pe o ridicătură nu prea mare. Aveau acum în fața lor o porțiune destul de bună de șosea.

— E-al nostru, tovarășe maior, se bucură sergentul-major. Uitați-l, tocmai virează.

Într-adevăr, la o distanță de cel mult doi kilometri în față se zărea „Wartburgul” gri care gonia pe arcu ce-l făcea șoseaua ce ocolea localitatea Wiazownia. După aceea, mașina dispăru din fața ochilor celor care-l urmăreau.

Se apropia momentul decisiv. Janusz Kaczanowski desfăcu centura de siguranță cu care fusese strâns legat de scaunul mașini și-și controlă pistolul dacă e încărcat.

„Fiatul” gonia pe drumul de ocolire care forma aici un semicerc mare larg, Bartosik nereducînd deloc din viteză.

— Îl vedem îndată iarăși, mormăi.

Ieșiră din nou la drum drept. Mașina care mergea în fața lor se vedea din ce în ce mai clar. Se apropia tocmai de podul de peste un rîu oarecare și începu să frîneze brusc. Ieși de pe partea carosabilă a șoselei și se opri... Din mașină sări un bărbat îmbrăcat în haine de culoare închisă, cu o valiză în mînă. Se ascunse printre copacii pădurii de pe margine.

— A zărit blocada și fuge, comentă sergentul-major. Crede că n-a fost zărit. Pe noi nu ne-a văzut, probabil.

Din partea opusă se auzea vuietul sirenei și se zări mașina miliției care sosea în goană. Ambele mașini se opriră aproape concomitent lîngă „Wartburg”; din „Warszawa” săriră patru milițieni în uniformă.

— A fugit pe-acolo, unul din ei indică maiorului direcția în care alergase infractorul. Nu ne scăpă însă. Asta-i o pădurice. Cunoaștem aici fiecare copac. Puțin mai departe se întind pămînturile arabile și casele satului.

— Eu, împreună cu Szezepański, se oferî unul din

caporali, alergăm împrejurul pădurii, pe margine. Să-i tăiem drumul din două părți, dacă vrea cumva să fugă peste câmp.

— Bine. Cealalți veniți cu mine. Bartosik. Când ajunge Vulturul, oamenii lui să intre și ei în pădure și să cerceteze. Tu rămii aici. Păzește drumul ca nu cumva să încerce să treacă de partea cealaltă.

Kaczanowski alergă în pădure. În urma lui, doi milițieni. Era o pădure destul de tânără, dar pentru că se afla în apropierea localității Wiazownia – centru de recreație – era aproape în întregime bătătorită. Nenumărate cărări se încrucișau în toate direcțiile. Vizibilitatea era, de asemenea, destul de mare.

Pe o porțiune de aproape două sute de metri, maiorul alergă în linie dreaptă. Calculă că așa ar fi trebuit să procedeze și infractorul, pentru a se îndepărta cât mai mult de șosea și pentru a nu mai fi zărit de acolo. După aceea, ofițerul de miliție se opri, ascultă cu atenție și privi de jur-împrejur. La un anumit moment, lui Kaczanowski i se păru că o umbră a trecut peste una din cărări. Janusz o porni în direcția respectivă. Auzi vocea unuia din milițienii din Otwork:

— Stai că trag!

Maiorul auzea acum cu claritate zgomotul făcut de cineva care-și croiește drum prin tufișuri. Se auzea în permanență trosnetul crăcilor rupte. Ofițerul o luă la fugă în acea direcție, încercînd să taie drumul celui care fugea.

Brusc, în imediata apropiere, răsună o împușcătură. Jumătate de minut mai târziu, Janusz Kaczanowski ajunsese într-o poieniță. La marginea ei, sub crengile unui ienupăr înalt, zăcea un om într-o poziție ciudată. Arăta îngrozitor. Sinucigașul se împușcase în gură. Lîngă mîna lui dreaptă se afla pistolul. Cu o ultimă mișcare, mai tare chiar și decît

moartea, omul strîngea la piept, cu cealaltă mînă, valiza maro. Degetele-i erau înțepenite pe mîner.

Cazul valizei cu milioane fusese terminat. Bani! Cîte lucruri bune se pot face cu ajutorul lor. Dar și cîtă forță ucigașă zace în ei.

Maiorul Janusz Kaczanowski se apropie încet de sinucigaș. Scoase din buzunar o batistă curată și acoperi cu ea fața directorului Wojciech Strzelezyk.

SFÎRȘIT

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2024

